

Fågelrapport 2005

Med årets fågelrapport införs en nyhet. Den "allmänna" fågelrapporten, som de senaste åren producerats av *Nationella rapportkommittén*, presenteras tillsammans med *Raritetskommitténs* rapport "Sällsynta fåglar i Sverige". Denna nyordning har varit oundviklig. Bedömningen av allt fler arter har på senare år flyttats över från Raritetskommittén till de regionala rapportkommittéerna. Därmed har dessa arter också kommit att presenteras i den "allmänna" rapporten och inte i Raritetskommitténs rapport. För den vanlige ornitologen har det blivit allt svårare att hålla reda på var uppgifter om en viss art finns att hämta i *Fågelåret*. Nu är allt samlat.

Figur 1. Rapportområden i Sverige.

Nationella rapportkommitténs fågelrapport 2005

THOMAS STRID

Detta är den 30:e årliga fågelrapporten och den tredje som tagits fram av den Nationella rapportkommittén (Nrk). Föreliggande rapport redovisar observationer av 182 arter/raser.

Nrk:s ambitioner

Den Nationella rapportkommittén (Nrk) bildades under vintern 2002/2003. Vi införde då ett helt nytt arbetssätt med ambitionen att försöka samla alla data om fåglar i det gemensamma rapporteringssystemet *Svalan*.

Inom Nrk har självklart mycket fokuserats på hur vi på bästa sätt ska bearbeta de fågelrapporter vi får från de regionala rapportkommittéerna (rrk). Några av de viktigaste principerna vi enats om är att:

- lägga tyngdpunkten på att se trender i fågelfaunan.
- fokusera på fåglar som är särskilt viktiga i naturvårdssammanhang. Detta gäller särskilt nationellt rödlistade arter, liksom arter som finns upptagna på EU:s listor. Tyngdpunkten bör ligga på att följa häckningsresultaten samt ha kontroll på viktiga rastlokaler och övervintringsplatser.
- redovisa observationer samt analysera fynd av de rariteter som faller utanför Raritetskommitténs (Rk) arbetsområde.

Nrk och Rk presenterar här för första gången fynd av samtliga arter i en gemensam rapport. Förhoppningsvis ökar detta läsbarheten, inte minst eftersom det har varierat mellan åren vilka arter som behandlats av Rk resp. rrk. Dessutom delas ansvaret för några arter (vattenpiplärka, kaspisk trut och medelhavstrut) mellan kommittéerna beroende på var arten observerats, vilket har skapat svårigheter vid sökandet efter observationer av en viss art. Med en gemensam rapport kommer alla fynden av dessa arter att publiceras samlat i systematisk ordning.

Svalan – vårt viktigaste redskap

Det viktigaste verktyget för att uppnå våra mål inom Nrk är rapporteringssystemet *Svalan*. Att ha

alla observationerna samlade i denna databas ger oss helt nya möjligheter när vi analyserar och arbetar med våra kommentarer till fågelrapporten. När allt fungerar bra har vi i Svalan tillgång till alla godkända fågelobservationer, men även till rrk:s kommentarer i deras lokala fågelrapporter. Detta är något som rimligen borgar för en ökad kvalitet på Nrks analyser.

På Svalan finner du alltid den uppdaterade och aktuella versionen av fågelrapporten.

Fågelåret 2005

Inget år är, som bekant, det andra likt när det gäller fågel förekomsten. Nedan kommer jag kortfattat att

sjön med inte mindre än 1 030 ex. i oktober (rekord för lokalen) och i Tåkern med 900 ex. i september, vilket är det största antalet för Svealand i modern tid. Brunanden, som länge gått tillbaka, verkar ha stabiliserat sig eller möjligen ökat. Ökningar av bestånden har rapporterats från Närke och Södermanland. Även rekordstora flockar har rapporterats från Hornborgasjön (970 ex. i april) och i Tåkern (16 000 ex. i sept.–okt.). Vakteln fortsätter att öka i antal och detta är registrerades 1 191 revirhävande.

Toppskarven noterades som ny svensk häckfågel 2004, men tyvärr besöktes aldrig lokalen under 2005. Dock sågs rekordmånga toppskarvar i

FOTO: STEFAN LINDAHL

Dammsnäppa *Tringa stagnatilis* hade ett gott år i Sverige 2005 och en häckning konstaterades i Uppland. Denna fågel rastade på Trönninge ångar (HI) 30 april 2005.

nämna några exempel som bör lyftas fram just från år 2005. Totalt observerades under året 365 sponstant förekommande arter i Sverige under året.

Häckfåglar Positiva trender

Kanadagåsen, som aldrig rapporterats häckande i Piteå lappmark tidigare, konstaterades häcka både 2004 och 2005 med ett par. Om detta är positivt eller negativt kan naturligtvis diskuteras med tanke på att arten är kontroversiell i flera avseenden. Snatteranden togs nyligen bort från rödlistan och dess trend är för närvarande positiv. Två exempel är dels rekordstora antal som noterades i Hornborga-

Bohuslän under året – som mest 530 ex. i området Segelskären till Syd-koster under oktober. Notabelt är även att 608 tutande rördrommar registrerades. Detta är den högsta summan någonsin ett år utan specialinventering av arten. Det går också fortsatt bra för våra svenska röda glador. Bedömningen är att ca 1 600 par häckar i landet, varav 1 500 enbart i Skåne.

Efter två år utan häckande svartbent strandpipare var det glädjande att konstatera att 2005 häckade ett par framgångsrikt i Skåne. Antalet observationer av dammsnäppa nådde åter upp till 25 efter nedgången 2004. Dessutom kunde landets andra häckning av arten konstateras – denna gång i Uppland.

Positiva trender för tordmulen längs Norrlandskusten noterades, i synnerhet i Hälsingland och Ångermanland. Arten verkar här ha etablerat sig på nya skär.

År 2005 var också ett bra uggleår. Ett par fjälluggla konstaterades häckande i Lycksele lappmark, vilket inte skett länge. Dessutom fanns häckande hökugglor åter i norra Norrlands kustland efter 20 års frånvaro. Hökugglan verkar ha haft ett genomgående bra reproduktionsår, vilket återspeglades i ovanligt många fynd i södra delen av landet under höst och vinter. Även lappugglan hade framgång med många häckningar.

En art som haft en extremt god beståndsutveckling är forsärlan. Möjligen häckar så många som 3 500 par i landet. Detta skulle i så fall innebära 75% ökning på sex år. Inte mindre än 99 fynd av brandkronad kungsfågel gjordes under 2005, varav 64 enbart i Skåne. Mycket tyder på att arten nu etablerat sig som häckfågel i Sverige. En art som expanderar norrut är nötväcken. Efter de senaste årens etablering i Västerbotten, har den nu tagit klivet till Norrbotten. Är detta männen ett resultat av den globala uppvärmningen?

Negativa trender

Flera av våra simänder uppvisar negativa beståndstrender eller ligger kvar på låga nivåer, t.ex. stjärtand och årta. Det är därför viktigt att följa dessa arters utveckling. Även berganden verkar ha det svårt. Särskilt längs våra kuster, där den tidigare häckade spritt, hittar vi idag mycket få bergänder. Ett exempel är Norrbotten, där kusten inventerades noggrant 2005, men här påträffades enbart två par.

Den omdiskuterade amerikanska kopparanden har åter minskat efter några år med stigande antal. Detta är noterades endast sex ex. och ingen häckning konstaterades.

Det går tyvärr även dåligt för ängshöken och endast 38 säkra häckningar har rapporterats, en minskning med 15% jämfört med föregående år. Huvudsakligen beror nedgången på den negativa beståndsutvecklingen på Öland.

Den sydliga kärnsnäppan går fortsatt kräftgång. I Skåne finns idag endast 44 par, jämfört med ca 150 par i slutet av 1980-talet. En art som "lever farligt" i Sverige är skräntärnan, inte minst med tanke på att halva svenska beståndet återfinns på en enda ö i Uppland, där 300 par häckade. Förvisso var antalet par glädjande, men sammantaget finns skäl till oro.

För vitryggiga hackspett är läget dystert. Åtgärder

genomförs för att rädda arten som svensk häckfågel, men resultatet för 2005 är nedslående. Två häckande par konstaterades, varav ett lyckades få ut ungar. Dessutom sågs tolv ströindivider under året.

Pungmesen går likaså tillbaka år efter år. Ett exempel på detta rapporteras från Tåkern, där endast ett bo hittades jämfört med elva året före. Den dystra utvecklingen för ortolansparven fortsätter. Troligen riskerar vi att förlora denna art som häckfågel i flera landskap. I Västergötland, Östergötland och Närke är arten på väg att försvinna helt.

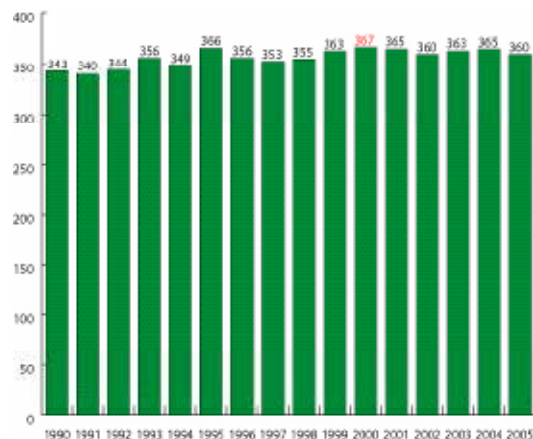
Flytt- och invasionsarter samt ovanligare observationer

Spetsbergsgåsen har rapporterats i ovanligt stora antal från flera landskap. Bl.a. sågs 557 ex. i Kvismaren i november, och flera fynd har gjort i tre av våra lappmarker, vilket är uppseendeväckande.

Antalet rapporterade praktejdrar är dock nere på en mycket låg nivå, endast 61 ex. noterades 2005. Detta ska jämföras med år 2004, då 118 ex. sågs, vilket den gången ansågs vara ett litet antal. År 2000 gjordes 156 observationer av arten. Även alförräddaren observerades i mycket små antal, endast 22 ex. rapporterades under året.

Våra islommar har också rapporterats i mindre omfattning än tidigare – 62 svartnäbbade och 80 vitnäbbade. Stormen Gudrun resulterade dock i bra sträcksiffror för havsfågel. Bl.a. sågs inte mindre än 1 003 stormfåglar vid Kullaberg 9 januari och tre januarifynd av grålira gjordes i Bohuslän (9 och 12 januari), vilket är mycket ovanligt. Därtill sågs en klykstjärtad stormsvala i Vänersborgsviken 9 januari.

Aftonfalkar noterades i ovanligt stora antal under andra halvåret. Totalt sågs inte mindre än 83 ex.,

Antalet observerade fågelarter i Sverige per år 1990–2005.

varav en i Uppland, som var kvar ända in i november (den senaste observationen någonsin i Sverige).

Rödspovar av rasen *islandica* uppträdde ovanligt talrikt och mellan 70 och 100 ex. rapporterades. Norra och västra Europa berördes av ett inflöde av prärielöpare. I Sverige sågs inte mindre än sex ex. Anmärkningsvärt är att 21 brednäbbade simsnäppor rapporterades, liksom ca 200 bredstjärtade labbar. För den bredstjärtade labben är detta ett av de talrikaste åren hittills. Även alkekungen har observerats i ovanligt stora antal. Totalt sågs inte mindre än 6 900 ex., den högsta årssumman sedan 1996.

Den större pipelärkan observerades 69 gånger, den näst högsta årssumman någonsin (2001 gjordes 81

Carlsson, Stefan Cherrug, Bertil Johansson och Seth Nilsson) för goda insatser. Självklart ska även Johan Nilsson och Johan Södercrantz ha ett stort tack för sitt slit med utvecklingen av Svalan.

Nrk:s författare

Bertil Johansson, Christer Olsson, Fredrik Friberg, Lennart Carlsson, Göran Darefelt, Rolf G Gustafsson, Thomas Karlsson, Nils Kjellén, Henrik Lerner, Håkan Lernefalk, Peter Lindberg, Lars Lindell, Johan Nilsson, Kristoffer Nilsson, Thomas Pettersson, Kristoffer Stighäll, Peter Strandvik, Thomas Strid, Johan Södercrantz, Martin Tjernberg och Anders Wirdheim.

FOTO: MARKUS TALLROTH

Under 2005 rapporterades 21 brednäbbade simsnäppor *Phalaropus fulicaria* i Sverige. Denna fågel rastade på Faludden (Gtl) 6 oktober 2005.

fynd). En art som verkligen hade ett talrikt år var taigasångaren. Totalt registrerades 131 ex., nytt observationsrekord för arten. Slutligen bör uppmärksammas att inte mindre än nio svartpannade törnskator sågs i Sverige 2005. Detta är en anmärkningsvärd siffra, med tanke på att arten minskar inom hela sitt europeiska utbredningsområde.

Tack

Slutligen vill jag tacka alla rapportkommittéer och rapportörer som behandlat och delgett oss alla de observationer som ligger till grund för årets rapport. Jag vill även tacka mina medarbetare i Nrk (se skribentlistan nedan) och Svalan-gruppen (Lennart

Slutligen

Observera att alla observationer som ligger till grund för årets rapport finns tillgängliga i rapporteringssystemet Svalan:

<http://artportalen.se/birds/default.asp>

THOMAS STRID (huvudredaktör för Nrk)

Uringe gammelgård, Uringe 11, SE-147 91 Grödinge
thomas.strid@huddinge.se

Sällsynta fåglar i Sverige 2005

– rapport från SOF:s raritetskommitté

Detta är den 31:a rapporten från SOF:s raritetskommitté (Rk). Rapporten innehåller i huvudsak fynd av sällsyntare fåglar i landet under år 2005, men också några fynd, tillägg och rättelser från tidigare år.

Om en observation saknas bland de godkända fynden, kan det bero på (1) att den ej godkänts för publicering och återfinns under särskild rubrik sist i rapporten, (2) att den ännu är under behandling (se mot slutet av rapporten) eller (3) att den ännu inte rapporterats till Rk. Läsare med upplysningar om observationer i grupp (2) eller (3) ombeds vänligen höra av sig.

Kategorier

De i Sverige anträffade fåglarterna indelas, i enlighet med AERC:s (Association of European Rarities Committees) riktlinjer, i fem olika kategorier, A–E, enligt nedan:

A: Spontant uppträdande arter som iakttagits minst en gång fr.o.m. 1950. (Exempel: bofink, sandtärna).

B: Spontant uppträdande arter som endast iakttagits mellan åren 1800 och 1949. (Denna kategoriindelning har tillkommit för att ge en större mängd information och förenkla jämförelser. Exempel: papegojalka, dvärgskarv.)

C: Inplanterade eller förrymda arter som etablerat en (av människan) ej beroende, frihäckande population. Hit räknas även arter som med säkerhet – eller med största sannolikhet – härrör från en sådan population. (Exempel: nilgås, kanadagås).

D: Arter som kan vara spontant uppträdande, men där det bedöms som troligast att de rymt ur fångenskap. (Exempel: kamskrake, gulhuvad trupial.)

E: Arter som med säkerhet, eller nära nog säkert, är rymlingar. (Exempel: tatarfalk försedd med läderremmar, större maskstenknäck.)

Den svenska listan utgörs av kategorierna A, B och C, medan D och E publiceras i separata bihang efter rapporten.

Arter vilka bedöms av Rk

Rk skall granska och bedöma alla observationer av:

1. Nya arter eller raser för landet.
2. Arter eller raser som t.o.m. 1999 observerats

20 gånger eller färre i landet enligt *Sveriges fåglar* (SOF 2002). Gäller ej prutgås (rasen *nigricans*), nilgås eller rödspov (rasen *islandica*).

3. Följande arter och raser (vilka observerats fler än 20 gånger i landet): stormsvala, purpurhäger, ormörn, stäppörn, dvärgörn, småtrapp, stortrapp, sibirisk tundrapipare, gråtrut (raserna *cachinnans* och *michahellis* utanför Skåne, Blekinge, Öland och Gotland), ismås, spetsbergsgrißla, stäppflyghöna, mellanspett, gulärta (raserna *feldegg* och *flavissima/lutea*), sydnäktergal, blåhake (rasen *cyanecula*), svarthakad buskskvätta (rasgruppen *maurus/stejnegeri*), stenskvätta (rasen *leucorhoa*), ökenstenskvätta, vattensångare, rödstrupig sångare, gransångare

FOTO: DANIEL PETTERSSON

Ökenstenskvätta *Oenanthe deserti*, 1K hanne Bläsinge (Öl) 29 oktober 2005.

(rasen *tristis*), rödhuvad törnskata, gyllensparv och svarthuvad sparv.

4. Arter i Kategori D (troliga rymlingar, men spontant uppträdande kan ej uteslutas): vit pelikan, större flamingo, dvärgsnögås, kejsargås, praktand, gulkindad kricka, buffelhuvud, kamskrake, tatarfalk, spetsstjärtad duva, svartryggad rödstjärt, långstjärtad rosenfink, häcksparv, stäppsparv, blå-tjocknäbb, indigofink och gulhuvad trupial. (Även snögås förs till kategori D, men bedöms av rrk.)

5. Övriga observationer av arter och raser som regional rapportkommitté hänskjuter till Rk för yttrande, eller sådana som Rk på eget initiativ önskar granska.

Adresser till Rk:s och AERC:s hemsidor

Enklast går man in på <http://www.sofnet.org> och klickar först på "Fågelrapportering" samt därefter på "Raritetskommittén".

Adressen direkt: <http://www.sofnet.org/index.asp?lev=115&typ=1>.

AERC:s (Association of European Rarities Committees) hemsida: <http://www.aerc.eu/>.

Några minnesregler när du rapporterar

Om du ser en art, av vilken fynd skall granskas av Rk före publicering, bör du beskriva fågeln/fågarna så utförligt som möjligt. Använd dina egna ord så långt du kan. Beskriv så många detaljer som möjligt, om tillfälle ges även individuella fjädrars utseende. Jämförelser med bilder och text i fågelböcker är ofta av värde (både överensstämmelser och avvikelser), men en rapport som bara hänvisar till en bild i en handbok har litet värde. Av din beskrivning skall också framgå hur andra, förväxlingsbara, arter utslutits. Detta är mycket viktigt! Berätta gärna utförligt om din tidigare erfarenhet av arten (när, var, hur många, vilka dräkter etc.). Visa gärna med en skiss på blankettens baksida hur du tycker att fågeln såg ut. Även en enkel avbildning kan vara mer upplysande än ord. Om du har foton eller bandinspelning vill Rk alltid ta del av dessa innan den tar ställning till rapporten. Glöm inte heller att beskriva observationsplatsens läge i förhållande till närmaste större ort eller kyrka. Skriv din rapport så snart du kan – helst bara någon dag efter det att observationen gjorts. Varför vänta tills minnesbilden försvagats? Rapporter, som kommer Rk tillhanda senare än februari året efter det att observationen gjordes, har små chanser att komma med i den årsrapport där de hör hemma.

När du vill rapportera en sällsynt fågel använder du dig av den nätbaserade rapportdatabasen Svalan (<http://www.artportalen.se/birds/>). Som inloggad användare har du där tillgång till rapportformulär samt möjlighet att ladda upp digitala bilder eller inspelningar. Resp. rrk granskar och kommenterar rapporten initialt och först därefter går bedömningen vidare till Rk.

Saknar du tillgång till dator kan du använda dig av SOF:s raritetsblankett. Sådana får du från SOF:s expedition eller av din regionala rapportkommitté (aktuella adresser hittar du sist i den allmänna fågelrapporten). Det är dock viktigt att minnas att detta pappersbaserade förfarande orsakar ett betydande merarbete för berörd rrk, då denna ändå tvingas mata in de skriftliga uppgifterna i Svalan. Var

noggrann med att tydligt ange i rapporten om du vill ha fotografier eller bandinspelning i retur. SOF sparar mycket pengar om du skickar foto eller band som Rk får behålla, så att vi ej behöver kopiera. Dokumentationen måste givetvis bevaras för framtiden. Ange också i vilka tidskrifter (år, nummer, sida) och på vilka hemsidor som bilder på fågeln publicerats. Du skickar din ifyllda blankett till rrk i det område där observationen gjorts. De sänder sedan rapporten vidare till Rk:s sekreterare.

Skicka gärna in bilder på sällsynta fåglar!

Även om du inte har för avsikt att rapportera en observation, tar Rk tacksamt emot fotografier av sällsynta fåglar. Det kan hända att fågeln inte rapporterats tidigare, och då kan ett foto med uppgift om lokal och datum räcka för att godkänna observationen. Vidare kan du få ståta med dina foton i kommande årsrapporter. Därutöver kan dina alster (som arkivbilder/-band) komma till användning vid framtida undersökningar av fältkaraktärer.

Skicka gärna digitala bilder i bra upplösning till vår e-postadress raritetskommitten@sofnet.org. Om du inte meddelar annorlunda, tar Rk sig rätten att publicera bilden/uppspela audio- eller videoband, givetvis med angivande av upphovspersonens namn. Glöm därför inte att märka dina bilder med art, lokal, datum och ditt namn.

Åldersbeteckningar

I denna fågelrapport används särskilda beteckningar för en fågels ålder. Med en juvenil (juv.) menas en ungfågel i sin första fullständiga fjäderdräkt. En adult (ad.) är en vuxen, könsmogen fågel i sin slutliga dräkt (som kan vara en sommar- eller vinterdräkt). Hos många större och en del mindre arter kan man även urskilja åldersstadier mellan det juvenila och det adulta (t.ex. 1:a vinterdräkt, 1:a sommardräkt etc.). Dessa kallas med ett gemensamt namn för subadulta (subad.). Kan man inte avgöra om en fågel är juvenil eller subadult betecknas den ibland som en yngre fågel, resp. äldre fågel om motsvarande gäller för subadult och adult.

I en del fall anges fåglarnas ålder som 1K, 2K, 3K osv. Här är "K" en förkortning av "kalenderår". Således är en "2K-fågel" inne på sitt andra kalenderår. Gränsen för kalenderår går vid årsskiftet. En individ kläckt sommaren 2004 var 1K t.o.m. 31 december 2004, men betecknas 2K fr.o.m. den 1 januari 2005. Om en fågel t.ex. är 2K eller äldre kan den betecknas 2K+.

Dokumentation

Om tillfredsställande dokumentation kommit Rk tillhanda, anges detta med förkortning enligt nedan: (F) efter observationsdatumet innebär att observationen i fråga dokumenterats med foto, (V) att videoinspelning finns, (B) att artens läten spelats in på band, (DNA) att fågelns DNA analyserats och befunnits styrka arttillhörigheten samt (†) att arten påträffats död eller insamlats. I det senare fallet uppges även var kvarlevorna förvaras.

Antal fynd, individer och ursprung

Efter varje arts vetenskapliga namn står två talpar inom parentes. Det första anger hur många fynd som gjorts samt hur många exemplar som anträffats av arten t.o.m. 2004. Det andra talparet anger samma sak, men specifikt för 2005. Summorna följer principen att en individ i landet utgör ett fynd, oavsett hur många år i följd den dyker upp och hur många landskap den ses i. Ett fynd kan alltså utgöras av en ensam fågel, men det används också då en flock om två eller flera fåglar har uppträtt tillsammans och det finns anledning förmoda att de anlänt till platsen tillsammans. Detta innebär att flera individer av framför allt dagsträckande flockfåglar, som skäggjärna, som regel förutsätts ha anlänt tillsammans, därför räknas som ett fynd. Däremot betraktas flera exemplar av nattsträckande småfåglar, t.ex. videsångare, som flera fynd även om de rastar tillsammans. Detta för att de förmodas ha anlänt enskilt. Om flera ensamt sträckande fåglar, exempelvis tärnmåsar, passerar en lokal under samma dag, räknas varje individ som ett fynd. En fågel som passerar landskapsgränser, t.ex. havsfåglar, utgör endast ett fynd i landet (men självfallet ett fynd i varje landskap). Givetvis kan det vara svårt att avgöra hur många exemplar som verkligen varit inblandade under ett år, men vi har efter bästa förmåga försökt uppskatta antalet.

De artvisa kommentarerna inleds med att artens huvudsakliga häckningsområde anges inom parentes. Om arten häckar i Europa och har en vidsträckt utbredning också i andra världsdelar hänvisas ofta bara till den europeiska förekomsten.

Upptäckare, rapportör, medobservatör

För varje observation anges namnet på upptäckaren (se nedan) samt de övriga som dokumenterat fyndet genom att skicka in en raritetsrapport, ett fotografi eller ett band. Därutöver namnges upp till två medobservatörer. När fåglar upptäckts och/eller rapporterats och fotograferats av flera olika or-

nitologer, kan sålunda ett flertal namn förekomma i texten.

Från 1993 och framåt har upptäckaren av varje fågel markerats med en asterisk (*). Med upptäckare menas den eller de som först uppmärksammade fågelns. Om flera observatörer samtidigt får syn på fågelns anges av utrymmesskäl max. sex upptäckare och i så fall inga medobservatörer. Då informationen om vem som upptäckt en viss raritet stundtals är bristfällig, får vi be om ursäkt om någon blivit utan asterisk, men vill samtidigt passa på att uppmäna till angivande av upptäckare (även om det gäller en själv) i originalrapporterna. På raritetsblanketten återfinns bl.a. en ruta för sådan (om

FOTO: OLA SANDBERG

Videsångare *Phylloscopus schwarzi*, Segerstads fyr (Öl) 14 oktober 2005.

känt), och skälen till detta är flera: Främsta orsaken är det s.k. "Ölandssyndromet", dvs. en stor mängd ornitologer underlåter att rapportera en raritet de sett, i tron att den blir rapporterad av någon annan, medan så inte är fallet. "Inte skall väl just jag rapportera vad någon annan upptäckt; dessutom är det säkert många andra som gör det", är en vanlig tanke. Anger man upptäckare (eller helt enkelt "ej upptäckt av undertecknad") på raritetsblanketten, undviker man att "stjäla äran" och kan i lugn och ro rapportera vad man själv observerat. Alla kan ju inte se allt; under en kortare observation har kanske någon koncentrerat sig på tertialernas exakta utseende, medan någon annan koncentrerat sig på

habitus (eller "jizz" som engelskt lånord). De olika uppgifterna samlade skulle kunna räcka för ett godkännande, medan en tertialbeskrivning allena skulle bedömas såsom varande en "för mager rapport" för att fyndet skall kunna godkännas. Ju fler rapporter, desto fler infallsvinklar och detaljer och därmed större chans för en rättvis bedömning från Rk:s sida.

I vissa fall, där rapportörer har samma namn, uppges på begäran numer även rapportörens postadress inom parentes. Detta för att i någon mån söka skilja dessa observatörer åt.

FOTO: JOHAN STEDT

En träksångare *Locustella lanceolata* hittades i fält vid Ottenby (Öl) 28 september 2005.

Förkortningar

Några i rapporten förekommande förkortningar:

- "(B)" – fågelns läte inspelat, t.ex. på audioband
- "DNA" – DNA, Deoxyribonucleic acid (deoxiribonukleinsyra); fågelns DNA har analyserats och befunnits styrka bestämningen
- "ex." – exemplar
- "(F)" – fågelns tillfredsställande dokumenterad med foto
- "honf." – honfärgad
- "in litt." – genom korrespondens (in litteris [latin] "i ett brev")
- "k:a" – kyrka
- "k:n" – kommun

- "N" – norr
- "NRM" – Naturhistoriska Riksmuseet
- "O" – ost, öster
- "Rk" – SOF:s raritetskommitté
- "rrk" – regionala rapportkommittéer (ofta med landskapsvisa verksamhetsområden)
- "S" – söder
- "s:n" – socken
- "so. dr." – sommardräkt
- "str." – sträckande
- "Tk" – SOF:s taxonomiska kommitté
- "V" – väster
- "(V)" – fågelns tillfredsställande dokumenterad med video
- "vi. dr." – vinterdräkt
- "†" – fågelns avliden och insamlad, efter detta tecken anges var skinnet finns förvarat

Raritetskommitténs sammansättning

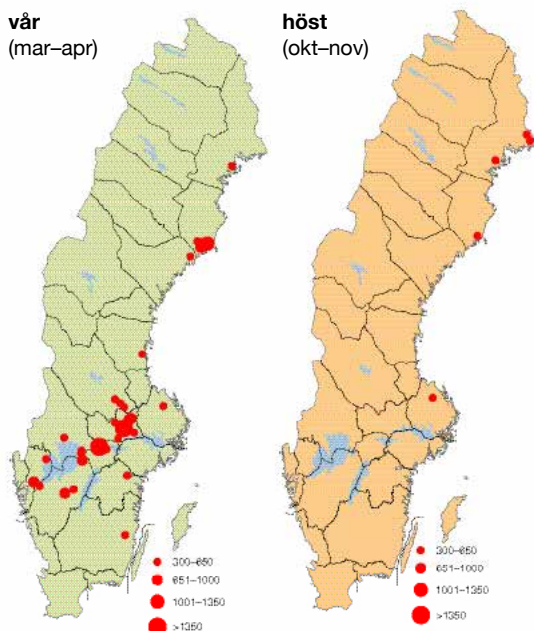
Under året har raritetskommittén bestått av: Nils Kjellén, Lund (ordförande); Anders Blomdahl, Ronneby (sekreterare); Jonas Bonnedahl, Färjestaden; Christian Cederroth, Degerhamn; Magnus Hellström, Kalmar och Uno Unger, Västra Frölunda.

Tack

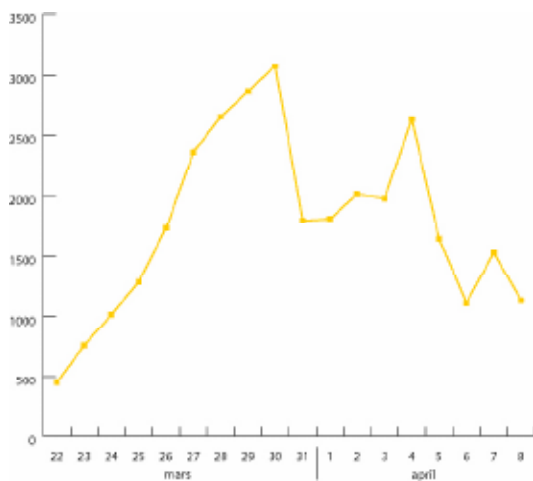
Först och främst ett varmt tack till alla rapportörer och landets alla regionala rapportkommittéer, utan vars rapporter och sammanställningar på Svalan denna publikation inte skulle vara möjlig att få till stånd. Stort tack också till Mats Waern för värdefulla kommentarer på manus. John Attard Montalto, Peter Barthel, Colin Bradshaw, Andrea Corso, Ottavio Janni, Peter Knauss, Antero Lindholm, Colin Richardson och Kasper Thorup har alla bidragit med uppskattad internationell information.

Sångsvan *Cygnus cygnus*

De flesta maximisummor av sångsvan under våren infaller i månadsskiftet mars-april för de flesta områden utom Västerbotten och Norrbotten. I dessa båda sistnämnda områden infaller toppen från mitten av april. Under höststräcket noterades flockar över 300 individer på fem lokaler. Maximiantal för de olika rastlokalerna redovisas på kartor. Liksom förra året presenteras dagssummor från landets största vårrastlokal, Tysslingen. Rastande sångsvansflockar över 300 ex. har redovisats i årsrapporten sedan 2002 och nästa år är det möjligt att göra

Större rastplatser för sångsvan *Cygnus cygnus* i Sverige 2004 fördelat på vår och höst.

Antalet rastande sångsvanar *Cygnus cygnus* i Tysslingen (>300 ex.) under perioden 22 mars – 8 april 2005.

en femårs-utvärdering av fyndbilden och rapporteringen. Om ni ännu inte har datalagt era observationer av sångsvansflockar i Svalan så gör det!

(HENRIK LERNER)

Sädgås *Anser fabalis* NT

Den svenska populationen av sädgås är klassad som missgynnad och grovt uppskattad till mellan 650-1250 par (Nilsson 2006). Antalet par i skattningen grundar sig på vårrastande individer. Det rapporterade antalet häckande par är betydligt lägre och uppgifterna är fragmentariska. Bilden har klarnat något gentemot förra året, men är fortfarande högst knapphändig. Om man även räknar in observationer med lågt häckningskriterium så uppgår antalet rapporterade par för hela Sverige endast till 30 par. Här presenteras en sammanställning per rapportområde där även sommarfynd samt kommentarer från rrk om sommarfynd och häckningar är medtagna.

Vstm: Inget sommarfynd har rapporterats.

Vrm: 1 ex. Kyrkviken 6.7–15.8 (Leif Paakkonen m.fl.).

Dlr: Endast ett fynd under häckningstid, 3 ex. vid Övre Glysjön, Älvdalen 28.5 (Kjell Westerdahl). Troligen häckar arten med något eller några par vid lokalen eller i dess närhet. Det fynd som dessförinnan rapporterats är 5 ex. under häckningstid Storkölen, Älvdalen 2002. Rrk Dlr anser att den uppskattning som gjordes till minst 20 par i slutet på 80-talet troligen är för hög jämfört med idag.

Hls: En häckning konstaterades i Gebbarn-området, vilket är artens enda säkra tillhåll i landskapet.

Ång: Under året gjordes inga observationer under häckningstid i lämpliga biotoper. Om arten häckar så är det troligen bara något enstaka par enligt Rrk.

Nb: 1 häckning i Piteå kommun. Häckplatsen är betydligt sydligare och mer kustnära än väntat. Rrk tror att antalet par som häckar är få och främst finns de i Pajala kommun. Närmare 2000 rastande gäss i Alvik-/Ernsjöområdet i skiftet april/maj är den största ansamlingen på många år.

Ly Lpm: 25 rapporterade par från 4 lokaler 2005 är högre än de 4 par som rapporterades 2004.

Ås Lpm: Inget häckande par rapporterades. 2004 rapporterades 1 par.

N Lpl: Ingen säker häckning genomfördes under året. Däremot gjordes två observationer med starka häckningskriterier. 2004 rapporterades 1 säker och 10 möjliga häckningar. Rrk bedömer att populationen inte uppgår till mer än några hundra par för de tre nordligaste lappmarkerna.

[Litteratur: Nilsson, L. 2006. *Anser fabalis* sädgås (häckande). Artfaktablad. ArtDatabanken, Uppsala.]

(HENRIK LERNER)

Fåglar uppvisande karaktärer för rasen:

"Tundrasädgås" *Anser fabalis rossicus*

Här redogörs för individer uppvisande "rossicus"-karaktärer. "Tundrasädgäss" kan härröra från flera raser och inte bara rossicus. Olika källor anger olika antal raser och exempelvis rasen johanseni kan troligen ses i Sverige. Flera fynd av "tundrasädgäss" som gjorts under året och tidigare har inte rapporterats korrekt med beskrivning av fyndet. Det gäller bland annat för årets fynd från Närke och äldre fynd från Dalarna. Fynden kommer att underkännas om inte tillräcklig beskrivning meddelas respektive rrk!

Bl: Fynd gjordes under okt. Årets största dagssumma kommer från Torhamns udde 9.10, 100 ex. str mot SV (Anders Blomdahl, Fredrik Lennartsson). Endast fynd av sträckande fåglar gjordes i Blekinge under året.

Sm: Fynd gjordes jan, mars-april resp okt-dec. 25 rastande noterades på Mörlundaslätten både vår och höst. Maximiantalen noterades 25–28.3 respektive 5.11–3.12.

Öl: Fynd gjordes jan–mars respektive okt.

HI: Fynd gjordes jan–feb.

Vg: Fynd gjordes mars–april respektive okt.

Ög: Fynd gjordes mars–april respektive sep–okt. Fler höstfynd än vårfynd gjordes under året. Det normala för Ög är fler vårfynd än höstfynd.

Srm: 1 fynd under maj. Ett tillägg till förra årets redovisning, 1 ex. Vadsjön, Nyköping 21.2 2004 (Göran Andersson).

Upl: Fynd gjordes mars-maj respektive okt. Flest fynd gjordes under våren. Färre fynd gjordes 2005 jämfört med 2004.

Vstm: Fynd gjordes mars-maj samt sep–nov.

Dlr: 1 Dlr har rrk granskat alla gamla fynd. Första fyndet var 2 ex. Fatburen–Hovran 23.3–16.4 1993. Totalt har 20 individer noterats. Senaste godkända fynd gjordes 1999. Flertalet fynd utgjordes av långstannare. Endast 2 fynd av fyra fåglar är gjorda under hösten (sep–okt), resten under våren (mars–april med tonvikt på april).

Ång: Totalt mindre än 10 fynd har gjorts i rapportområdet. Under 2005 noterades 3 individer på 2 ställen under mars till maj.

Vb: Totalt 5 rastande individer under april.

Nb: Under året noterades största flocken hittills. 30 rast. Alviksgården, Luleå k:n 24.4–12.6 (Mattias Nordlund, Andreas Livbom, Rolf G Gustafsson m.fl.). Flocken stannade ända in i juni. Övriga fynd gjordes i april.

(HENRIK LERNER)

Spetsbergsgås *Anser brachyrhynchus*

Spetsbergsgås har setts i större antal än vanligt inom flera rapportområden. Några exempel är värda att nämna. I Bl sågs 30 ex. vilket är andra högsta årsantalet och ett nytt värsträckrekord sattes på 6 ex. str N vid F17 20.3 (Hans Evefalk). I Nrk fanns hela

557 ex. vid Kvismaren 9.11 (Ola Strand). Höstfynd är ovanliga i Gstr, men årets rekordmånga 10 ex. sågs alla under hösten. I Nb anges rekordstora ansamlingar av Rrk och flera lappmarker hade observationer av spetsbergsgås under året. Åttonde fyndet i Lycksele lappmark, 3 Kattisavan 9.5 (Tommy Magnusson, Per Hansson m.fl.). Femte fyndet i Pite lappmark, 1 rast. Arjeplog, Arjeplog k:n 24.9–8.11 (Tyrone Stenlund, Leif Bildström, Stefan Holmberg m.fl.). Åttonde fyndet i Lule lappmark, 2 ex. Aborrsundet och Notudden, Jockmökk C 16.5–18.5 (Mats Karström, Sonja Kuoljok m.fl.). Tredje fyndet i Torne lappmark, 1 1K rast. Abisko båtbyggen, Kiruna k:n 19.9 (Benny Modig).

(HENRIK LERNER)

Fjällgås *Anser erythropus* CR

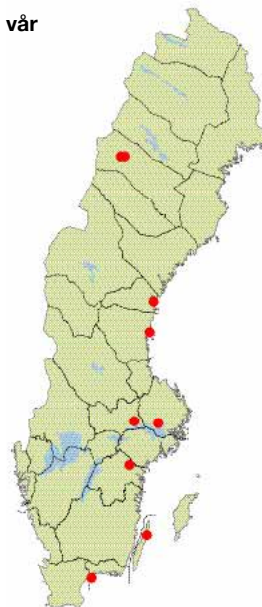
Sedan 2002 har kartbilder för fjällgås där rastplatser som under vår eller höst haft ett maximiantal på 10 individer eller mer redovisats. Det börjar nu gå att skönja ett mönster över fjällgåsens viktigaste rastplatser (se tabell). Dessa finns i landets östra delar, vilket indikerar att merparten av fjällgässen i huvudsak väljer en östlig sträckväg genom landet. Följande sommarfynd föreligger för 2005:

Vg: 1 ad. rast. Södra delen, Hornborgasjön 10.6–12.8 (*Clas Hermansson, Stig Karlsson m.fl.).

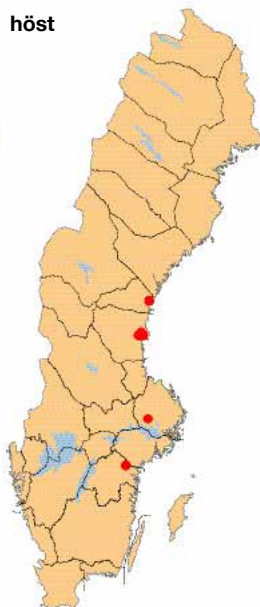
Ög: 1 2K rast. Svartåmynningens naturreservat, Roxen 7–11.6 (Christer Olsson, Adam Bergner m.fl.).

Nrk: 3 ad. förbifl. Kälkesta, Fjugesta, Lekeberg k:n 15.6 (Närkes rapportkommitté).

vår

höst

Rastlokaler för fjällgås *Anser erythropus* där maximiantalet uppgått till fler än 10 individer vår och höst 2005.

Tabell. Rastplatser där maximiantalet rastande fjällgäss varit 10 ex. eller mer perioden 2002–2005.

	Lokal	Vår	Höst
Sk	Vannebergaholm.	2002–2003	
	Långholmarna,	2004	
	Bromölla		
Bl	Valjeviken	2002–2005	
Öl	Vässby fjärd	2003–2005	
Nrk	Kvismaren		2004
Ög	Himmelstalund	2002	
	Svensksundsviken	2003–2005	2002, 2005
Upl	Ledskärsviken		2003
	Hjälstaviken	2005	2002–2005
Vstm	Barkarövik		2002, 2004
	Askövik	2005	
Gstr	N Iggöskaten	2002	
Hls	Fiskeby	2002,	
		2004–2005	
	Lillfjärden	2002–2003, 2005	
	Hälsingtuna k:a		2002,
			2004–2005
	Tunasjön		2002, 2005
	Hög kyrka		2003
Mpd	Alnö	2002–2005	2004–2005
	Skrängstasjön		2002
Ly lpm	Ammarnäs	2005	

Gstr: 1 ad. (färgmärkt) 26.6 Norrlandet, Gävle (Per Aspenberg).

Hls: 18 rast. Lillfjärden, Hudiksvall k:n 26.6–4.7 (Bo Fagerström m.fl.), 6 rast. Lillfjärden, Hudiksvall k:n 7.7–18.8 (Mats Axbrink, Bo Fagerström m.fl.), 1 ad. Stålnäshararna, Söderhamn k:n 17.7 (Mats Axbrink, Robert Lindberg, Stefan Persson) samt 4 rast. Stålnäshararna, Söderhamn k:n 28.7 (Esbjörn Nordlund).

Ly lpm: 2 Ammarnäsdeltat, Ammarnäs 29.5 (Håkan Rune, Inga Olofsson m.fl.). 2 ex. Sorsele C 24.6 (Agnetha Annerud).

Lu lpm: 1 2K+ lämpl. biotop juni. 2 ex. Unna Toki.

(HENRIK LERNER)

Grågås *Anser anser*

Från våra nordligaste lappmarker rapporteras sjunde obsen i Pite Lappmark respektive den tionde och elfte i Torne lappmark. Alla fynden gjordes under häcknings- resp. ruggningstid i maj och juni.

T Lpm: 1 ex. Abisko-jåkka delta, Abisko NP, Kiruna k:n 21.5 2005 (Ingrid Sandahl) samt 3 ex. lämpl biotop Keukiskero, Kiruna k:n 20.6 2005 (Lars Paterson).

P Lpm: 6 str N Sandforsdammen, Arvidsjaur k:n 15.6 2005 (Leif Bildström).

(HENRIK LERNER)

Fjällgås X vitkindad gås

Branta leucopsis X *anser erythropus*

Denna och andra gåshybrider behandlas i separat artikel om hybridgäss i *Fågelåret 2005* (sid. 160).

(HENRIK LERNER)

Kanadagås *Branta canadensis*

Förra året (2004) observerades den första vilda häckningen av kanadagås i Pite lappmark sedan inplanteringen på 1960-talet. Under 2005 häckade 1 par i Arjeplog (Tyrone Stenlund, Leif Bildström m.fl.) vilket är den andra vilda häckningen i området.

(HENRIK LERNER)

Vitkindad gås *Branta leucopsis*

Den vitkindade gåsen fortsätter att sakta expandera i Sverige. Dock saknas data från flera rapportområden under året. Även om merparten av de häckande fåglarna förekommer på Gotland, är det av vikt att följa den fortsatta utvecklingen i andra rapportområden. I stället för att som tidigare år visa en kartbild över antal par så görs i år ett försök att följa trenderna i de olika områdena.

(HENRIK LERNER)

Tabell. Vitkindad gås: antal par, etableringsår & trend 2001–2005 (+ ökning, – minskning, 0 oförändrad).

	Antal	Etablering	Trend
Sk	? par	1986	?
Bl	27 par	1983	+
Sm	? par	?	?
Öl	? par	1982	?
Gtl	4392 par	1971	–
HI	1 par	?	0
Boh (landsk.)	18 par	1993	+
Dsl	2 par	1993	0
Vg	31–38 par	?	0
Nrk	5 par	1996	+
Ög	22 par	?	0
Srm	ca 75 par	?	+
Upl (+ Sthm)	10 par	?	?
Vstm	2 par	1998	0
Vrm	ca 10 par	1993	0
Dlr	? par	?	?
Gstr	85 par	1980	+
Hls	≥ 50 par	1993	?
Mpd	40 par	1990	+
Jmt	? par	?	?
Ång	0 par	1994	–
Vb	5 par	2001	+
Nb	6–7 par	1997	0

Prutgås *Branta bernicla*

Fåglar uppvisande karaktärer för rasen:

"Ljusbukig prutgås" *Branta bernicla hrota*
(1190, 74)

Årets 74 ex. är något högre än de två senaste åren. Fynd har gjorts i jan, maj, aug-nov där höstfynden dominerar. Fynd i januari respektive början på augusti är ovanliga men gjordes under året. Kråkud-den, Hönö har under året varit bästa observations-platsen och merparten av fynden har gjorts där. Första individen observerades 11.1 (Lars Eric Rahm). Resterande fynd gjordes under hösten från september till november med som mest 12 sträckande 14.9 (Uno Unger m.fl.).

Öl: 1 ad. str. S Karsnabben, Böda 8.10 (F) (*Tobias & Olle Berger, Mattias Ekstrand, Göran Holm, Svante Martinsson).

2004: Sk: 2 ad. str. S Simrishamn 30.10 (*David Erterius, Stefan Magnusson, Bengt Bengtsson, Daniel Melchert).

(Kanada och nordöstra Sibirien). Tre ex. är det hittills sämsta uppträdandet under 2000-talet, som tidigare i snitt bjudit på närmare 10 ex. om året. Från och med 2006 överläts granskningen av formen till Rrk.

(RK)

FOTO: LASSE OLSSON

Ljusbukig prutgås *Branta bernicla hrota* tillsammans med mörkbukiga släktingar, Segerstads fyr (Öl) 14 oktober 2005.

Sk: 1 fynd av 2 ex.

Bl: 1 fynd av 1 ex.

Sm: 2 fynd av 2 ex.

Öl: 6 fynd av 9 ex.

Hl: 4 fynd av 6 ex.

Boh: 7 fynd av 51 ex.

Vg: 1 fynd av 1 ex.

Upl (Stockholm): 1 fynd av 2 ex.

(HENRIK LERNER)

Fåglar uppvisande karaktärer för rasen:

"Svartbukig prutgås" *Branta bernicla nigricans*
(53/59 – 3/3):

Sk: 1 ad. Lomma södra 5.6 (*Kristian Ståhl).

1 ad. str. SV Brantevik 7.10 (*Sven Splittoff, Sven Svensson).

Rödhalsad gås *Branta ruficollis* ($\geq 278 - \geq 4$)

De flesta fynden utgjordes av enstaka fåglar. Det är svårt att avgöra om samma individer setts i olika rapportområden. Som mest i landet under en dag noterades 4 ex. 16.5 vilket är den försiktigaste uppskattningen av antalet individer för året. Flest fynd gjordes i maj och oktober. Ett fynd gjordes under juni, 1 rast. Grötlingboud, Grötlingbo s:n, Gtl 18.6 2005. Fyndet i juni ligger utanför den gängse fyndbilden för vilda fåglar och kan indikera att fågeln kom från tama förhållanden. 2004 gjordes under juni flera fynd av individer som bedömdes som spontana.

Sk: 3 fynd av 2 ad.
Bl: 2 fynd av 2 ex.
Öl: 5 fynd av 6 ex.
Gtl: 4 fynd av 5 ex.
Srm: 1 fynd av 1 ex.

(HENRIK LERNER)

Nilgås *Alopochen aegyptica* (43 – 18)

Ingen säker häckning föreligger från Skåne även om fynd har gjorts i lämpliga biotoper under häckningstid. Under året har arten setts i en rad nya landskap. Följande förstafynd föreligger:

Bl: 1 ex. rast. Fäholmen 10.5–3.6 (F) (*Fredrik Lysell, *Christian Persson m.fl.).

Nrk: 1 ex. rast. Fröberga, Kumla 10.6 (*Göran Ekberg).

Upl: 1 ex. Storskäret, Forsmark 23.4 (*Peter Hunger, Joakim Djerf).

Dlr: 1 ex. Hessesjön, Borlänge 25.4 (*Gunnar Bäck, Yngve Johansson m.fl.).

Det är svårt att uppskatta antalet fynd i Sverige under året. Med erfarenhet från tidigare år så är nilgås en art som rör på sig över stora områden. Rrk Skåne har uppskattat att Skånes 32 fynd skulle kunna motsvara 25 till 40 ex. Som mest har 18 individer observerats i landet under ett datum, 15.4, och den siffran ligger till grund för den försiktiga uppskattningen. I verkligheten kan det röra sig om betydligt fler fynd.

(HENRIK LERNER)

Rostand *Tadorna ferruginea*

De senaste årens låga antal håller i sig. 5 ex. under året är visserligen lite mer än de två senaste årens 4 ex. 2003 och 2 ex. 2004, men betydligt färre än tidigare, då det sågs mellan 10 och 15 ex. De flesta fynden av rostand betraktas som förrymda.

Sk: 1 ex. rast. Gislöv, Dalköpinge 12.2 (Per Nettelblad).
1 ex. rast. Skåre hamn 17.2–14.3 (Kerstin Svalin, Hans-Åke Gustavsson). 1 ex. str. SO Östra Näsbyholm 27–28.9 (Mats Cornmark, Richard Bergendahl). 1 ex. Torsjön 28.9 (Markus Tallroth, Magnus Kasselstrand).

Gtl: 1 ex. Burgsviken västsidan, Näsudden 12.9 (Rrk Gtl).

Hl: 1 ex. Getteröns naturreservat 4.8 (Mikael Nord).

Vg: 1 ex. Skogen, Östen 24.3 (*Patrick Åström, Karin Gällman).

(HÅKAN LERNEFALK)

Bläsand *Anas penelope*

Tredje och fjärde konstaterade häckningen i Gästrikland.

Gstr: 1 hona + 3 pulli och 1 hona + 4 pulli Midsommar-

backen, Karinmossen, Sandviken k:n 19–21.6 (*Johan Södercrantz, Mats Westberg, Johan Östberg).

(HÅKAN LERNEFALK)

Amerikansk bläsand *Anas americana*

(51/51 – 6/6)

Sk: 1 hane Margreteberg, Höganäs 12–25.4 (F) (*Alf Pettersson, Anders Søgaard, Anders Kjellsson m.fl.).

1 2K hane Måkläppen, Falsterbo 18–20.5 (*Nils Kjellén, Andreas Forsman m.fl.).

Hl: 1 ad. hane Smedsgård 3–4.5, samt str. S Glommen 5.5 och rastande Morups Tänge 5–6.5 (F) (*Torbjörn Vik m.fl.).

Hls: 1 hane Säljestavängen, Järsö 19–20.5 (*Anders Johansson, Jan Nylander m.fl.).

FOTO: KRISTER CARLSSON

Amerikansk bläsand *Anas americana* tillsammans med bläsand *Anas penelope*, Höganäs (Sk) 15 april 2005.

Nb: 1 ad. hane Storön, Kalix 4–18.5 (F) (*Margareta och Jan-Olav Innergård, Thore Alm, William Velmala m.fl.).

1 ad. hane Ernsäsfjärden, Luleå 5–10.5 samt Gammelstadsviken, Luleå 3–18.10 (F) (*Mattias Nordlund, Ulf P Eriksson, Jan Edström, Krister Jakobsson m.fl.).

(Nordamerika). Vårfynden i april–maj föreligger i sedvanlig majoritet. De relativt få höstfynd som tidigare noterats är koncentrerade till södra Sverige och då framför allt Skåne, vilket gör årets fynd i Norrbotten unikt. Från och med 2006 granskar Rk inte längre arten.

(RK)

Snattherand *Anas strepera*

Snattheranden har en fortsatt positiv utveckling. Både fynd och häckningar ökar. Beståndet tycks stabilt eller öka något i samtliga rapportområden.

Höga antal rastande har rapporterats från Hornborgasjön, Vg med 1 030 rast. 15.10 2005 (Hornborgasjöns fstn). Sistnämnda siffran är rekord för Hornborgasjön (och Sverige?). Rekordstora antal rastade under hösten även i Tåkern, Ög och som mest noterades 900 ex. 18.9. Vidare kan nämnas 320 ex. (varav 310 i flock) rast. Tämnamaren, Upl 12.11. Detta är det största antal som registrerats i *Svalan* från en lokal i Svealand någonsin, och det näst största antalet i november i Sverige hittills (efter 370 ex. Hornborgasjön, Vg samma dag som observationen i Tämnamaren!).

(HÅKAN LERNEFALK)

Amerikansk kricka *Anas carolinensis* (168 – 12) Arton fynd av tolv ex. under året är i nivå med senare år. Fynden i Skåne bedöms vara samma ex, liksom fynden i Dalarna. I Västergötland bedöms det ha setts tre olika individer. Fyndet i Lycksele lappmark kan eventuellt vara samma fågel som förra året (rrk Södra Lappland). Samtliga ex. har som vanligt setts under våren, med tyngdpunkt på april och maj. Nionde och tionde fyndet för Jönköpings län, sjunde fyndet för Södermanlands rrk, tionde fyndet för Dalarna och andra fyndet i Lycksele lappmark.

Sk: 1 ad. hane rast. Fyledalen 26.4 (Sven Splittorff, Sven Svensson m.fl.). 1 ad. hane Furuhus mosse, Fyledalen 26.4 (Tobias Ljungquist, Olof Jönsson m.fl.).

Sm: 1 hane rast. Väcklinge fågeltorn, Draven 30.3–23.4 (Anders Kjellsson, Sven Johansson, Bengt Randholm m.fl.). 1 hane rast. Tjurken, Vetlanda 2–24.4 (Sören Carlsson, Tommy Carlström, Kenneth Petersson m.fl.). 1 hane rast. Husebymaden 13.5 (*Kent Jönsson, *Oscar Jönsson m.fl.).

Vg: 1 ad. hane Söne mad, Lidköping 25.3–3.4 (Kjell Svensson m.fl.). 1 ad. hane Vadboden, Hornborgasjön 26.3–4.5 (*Albin Thorsson, Staffan Gustafsson m.fl.). 1 ad. hane Skogen, Östen 9–22.4 (*Göran Engberg, Göran Nilsson, Tomas Lundh). 1 ad. hane Sätunamaden, Hornborgasjön 5.5 (*Gunnar Jakobsson). 1 ad. hane Vadboden, Hornborgasjön 6–8.5 (*Ingemar Larsson, Pontus Blanch m.fl.). 1 hane Stora Veka, Hornborgasjön 21.5 (Gunnar Jakobsson).

Nrk: 1 ex. Fiskingemaden, Kvismaren 6–9.5 (*Lage Johnsson, Andreas Tranderyd m.fl.).

Srm: 1 ad. hane Vadsjön 25.4–8.5 2005 (*Björn Jönsson, Stig Strid, Daniel Pettersson m.fl.).

Upl: 1 ad. hane rast. Tegelsmora kyrksjö 5.5 (*Bengt Säfström m.fl.). 1 ad. hane rast. Ledskärsviken 20.5 (*Oskar Löfgren m.fl.).

Vstm: 1 ad. hane Högbyröden, Gnien 24.4 (Jan Österberg m.fl.).

Dlr: 1 hane Vattnäs, Mora 18–19.4 (*Staffan Eklöv m.fl.). 1 ad. hane Bäcka 29.4 (*Torbjörn Franc, Caj Runesson).

Ly lpm: 1 hane Östra Rusele 8.5 (Håkan Rune, *Per Hansson m.fl.).

2001: Sm: 1 ad. hane Ryningen, Mörlunda 30.4 (*Johan Stedt). Detta är regionens första fynd.

(HÅKAN LERNEFALK)

Stjärtand *Anas acuta* **NT**

Stjärtand tycks tyvärr som många övriga simänder ha en negativ utveckling. Från de södra delarna av utbredningsområdet finns häckningar bara rapporterade från Småland och Gotland. I övrigt finns rapporter som skulle kunna tyda på häckning från Östergötland, Uppland och Värmland.

Från de norra delarna av utbredningsområdet finns bara bara rapport om två skärgårdshäckningar i Norrbotten, vilket är ett skralt resultat. Enstaka orapporterade häckningar kan fortfarande föreligga på fastlandet, både kustnära och i Tornedalen (rrk Norrbotten). Från norra Lappland finns relativt många rapporter under häckningstid, men inga säkra häckningar (rrk Norra Lappland).

(HÅKAN LERNEFALK)

Årta *Anas querquedula* **VU**

Årets rapporter ger en något splittrad bild av utvecklingen. Ökning har rapporterats från Skåne, men minskningar från Gotland, Västergötland, Närke, Sörmland och Västerbotten. I Västerbotten görs bedömningen att mycket tyder på att årta kan vara utgången från rapportområdet.

Årta har minskat under senare år, men utifrån årets rapporter kan läget för landet nog som helhet bedömas som oförändrat eller något minskande jämfört med förra året.

Fjärde fyndet för Åsele lappmark. Tionde fyndet i Torne lappmark.

Ås lpm: 1 par Kalifornien, Volgsleby 10.5 (Inga Olofsson).

T lpm: 1 ad. rast. Luossajärvi, Kiruna 3–5.7 (Johan Frölinghaus, Stefan Göransson, Ingrid Sandahl).

(HÅKAN LERNEFALK)

Skedand *Anas clypeata* **NT**

Häckningar/möjl. häckn. finns rapporterade från södra och mellersta Sverige samt längs Norrlandskusten. Större antal häckande par finns på Gotland, i Närke, Östergötland och Uppland. Några större förändringar i beståndet har inte rapporterats.

Under hösten sågs stora mängder skedänder, både rastande och sträckande i Västergötland. I Hornborgasjön rastade som mest 330 ex. 21.9 och i Hullsjön sågs som mest 111 ex. 9.10. I Vänersborgsviken passerade 139 ex. Summan är endast slagen 1992 då 168 ex. sträckte förbi (rrk Västergötland).

(HÅKAN LERNEFALK)

Rödhuwad dykand *Netta rufina*

Tre fynd under året vilket är i nivå med tidigare år under 2000-talet. I genomsnitt har det setts 3 ex. per år under 2000-talet. Under 90-talet sågs i genomsnitt 8 ex. per år. Åttonde fyndet för Västergötland och tredje fyndet för Värmland.

FOTO: MAGNUS CORELL

Ringand *Aythya collaris*, Kapellsjär, Rådmansö (Upl) 5 mars 2005.

Sk: 1 ad. Silvåkratornet, Krankesjön 2–11.10 (Ola Ejdrén, Patrik Sandgren m.fl.).

Vg: 1 ad. rast. Fågeludden, Hornborgasjön 5–16.10 (Ingemar Nilsson, Niklas Ekstrand, Musse Björklund m.fl.).

Vrm: 1 ad. str. S Ladhölm, Värmlandsnäs 15.8 2005 (Morgan Johansson).

(HÅKAN LERNEFALK)

Brunand *Aythya ferina* NT

Utvecklingen för brunand har en lång tid varit negativ. Den har mer eller mindre försvunnit som häckande från en del rapportområden. I år tycks minskningen ha upphört och i vissa fall kanske ökat något. Ökning har rapporterats från Närke och Södermanland.

När det gäller flockar om hösten så har utvecklingen varit mycket positiv. Antalet har ökat kraftigt. Från Västergötland rapporteras om högsta värdsiffra vid Hornborgasjön var 970 9.4 (Hornborgasjöns fstn), vilket är rekord för Hornborgasjön. Högsta noteringen under hösten blev 2 510 17.9 (Hornborgasjöns fstn). Från Östergötland rapporteras att sommarens och höstens räkningar i Tåkern slog rekord och maximalt fanns 16 000 ex. i sjön under sep–okt (Tåkerns fstn). Alla dessa fåglar kan rimligtvis inte bara komma från Sverige, utan en del kommer säkert österifrån.

(HÅKAN LERNEFALK)

FOTO: MIKAEL NORD

Ringand *Aythya collaris*, Ignaberga kalkbrott (Sk) 7 maj 2005.

Ringand *Aythya collaris* (32/32 – 4/4)

Sk: 1 hane Ignaberga kalkbrott 6–12.5 (F) (*Thomas Daleke, Mikael Svensson, Anna Fohrman m.fl.).

Vrm: 1 hane Tofta, Ölmeviken 14.5 (F) (*Magnus Köpman m.fl.).

Upl: 1 hane Kapellsjär, Rådmansö 5–6.3 (F) (*Thomas Pless m.fl.).

Dlr: 1 hane Limsjön, Leksand 21.5–1.6 (F) (*Bogdan Persson, Anders Hans, Gunilla Lagerqvist m.fl.).

(Nordamerika). Årets majfynd skulle kunna gälla en och samma individ som rört sig norrut, men Rk har ändå valt att se det som olika exemplar. Fyndet i Värmland utgör det första för landskapet. Från och med 2006 överläts granskningen av arten till Rrk.

(Rk)

Vitögd dykand *Aythya nyroca* (51/51 – 2/2)

Sk: 1 ad. hanne Herculesdammarna och Stora Kvarnnäsdammen 3.4 (F) (*Hans Cronert, Ulf Sjölin m.fl.).

Bl: 1 ad. hanne Vambåsa våtmark 22–26.4 (F) (*Fredrik Lennartsson, Anders Blomdahl, Jan Svantesson m.fl.).

(Kontinentala Europa). Tidstypiskt uppträdande – nästan 1/3 av alla fynd har gjorts i april. Skåne, där 1/4 av samtliga fynd föreligger, utgör utan jämförelse det landskap som arten oftast besöker. I Blekinge finns sedan tidigare ett vårfynd och ett höstfynd. Från och med 2006 överläts granskningen av arten till Rrk.

(RK)

FOTO: TOMMY HOLMGREN

Vitögd dykand *Aythya nyroca*, Vambåsa våtmark (Bl) 23 april 2005.

Bergand *Aythya marila*

Rapporteringen från fjällen är tyvärr så bristfällig att det inte är möjligt att göra någon meningsfull bedömning av antalet häckande par eller eventuell förändring i beståndet.

Få häckningar finns rapporterade från kusten. Häckningar, eventuella häckningar har rapporterats från Uppland (2 par), Hälsingland (ett fynd under sommaren), Västerbotten (1 par och flera fynd under häckningstid) och Norrbotten (2 par).

Trots att en omfattande skärgårdsinventering genomfördes konstaterades blott två häckningar i Norrbotten. År 2003 uppskattade rrk antalet häckande par bergand i Norrbottens kustland till mellan

20 och 50. Årets resultat ger inget stöd för att krydda siffrorna, snarare tvärtom (rrk Norrbotten).

Läget för berganden längs kusten ser onekligen dystert ut. Beståndet tenderar att minska sakta men säkert. Västerbotten tycks vara det område längs kusten där det finns mest bergand. Detta framgår också av en nyligen publicerad kustinventering i Västerbotten. (Christer Olsson & Thomas Sundström VF 3:2006). Vid en inventering 2001/2002 hittades hela 127 par och tillsammans med Holmöarna 136 par.

Det vore onekligen intressant att närmare undersöka orsakerna till den stora skillnaden mellan Västerbottenskusten och övriga Sveriges kust.

FOTO: ROLF HOLM

Mindre bergand *Aythya affinis*, Stoby våtmark (Sk) 30 april 2005.

När det gäller höst och vinterfynd ser siffrorna helt annorlunda ut. Här sker ingen minskning utan tvärtom rapporteras från flera håll betydligt högre antal än tidigare.

Bl: För andra året i rad övervintrade fler bergänder än normalt i landskapet. Flocken vid Pukavik, 310 ex. är den näst största ansamlingen någonsin.

Srm: De senaste åren har det skett en kraftig ökning och i år sattes nytt rekord igen då det sågs 4000 ex. stationära Örsbaken, Brannäs våtmark, Oxelösund 25.12 (Jan Sjöstedt).

Mpd: Rekordartat höstuppträdande. 150 ex. är sträckrekord med bred marginal

(HÅKAN LERNEFALK)

Mindre bergand *Aythya affinis* (3/3 – 2/2)

Sk: 1 hanne Stoby våtmark 29.4–8.5 (F) (*Ulf Oscarsson, Mikael Svensson, Anna Fohrman m.fl.).

Vg: 1 ad. hanne Getnäs-viken, Hornborgasjön 26.5 (*Peder Hedberg Fält, Jan Mogol).

(Nordamerika). För två år sedan gjordes Västergötlands första fynd vid Hornborgasjön, och Rk höll då liksom nu för troligt att det rörde sig om samma fågel som uppträtt på olika lokaler i Mellansverige sedan 1999. Teoretiskt sett finns inget som utesluter att det också var samma fågel som i år sågs i Skåne, men Rk gör valet att betrakta denna som en ny individ. Ny art för Skåne.

(RK)

Praktejder *Somateria spectabilis*

Under året skedde en kraftig minskning av antalet rapporterade ex. Från förra året skedde nästan en halvering från 118 ex. till årets 61 ex. Förra årets antal var det näst sämsta sedan 1990, så årets resultat blir det sämsta på bra många år. Både vår- och höstfynden har minskat. Andra fyndet i Värmland.

Bl: En årssumma på nio ex. Annat var det kring det glada milleniumskiftet då det under tre år (1999–2001) sågs kring 30 ex. per år. Bevakningen är minst lika bra idag.

Öl: Ett magert år för arten då endast 15 fåglar sågs under vårsträcket.

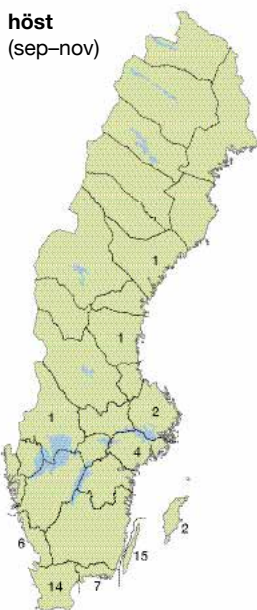
Vrm: 1 ad. hanne str. S Hults hamn 23.4 (Anders Olovsson, Magnus Köpman, Lars-Peter Jansson m.fl.).

(HÅKAN LERNEFALK)

vår
(mar–jun)

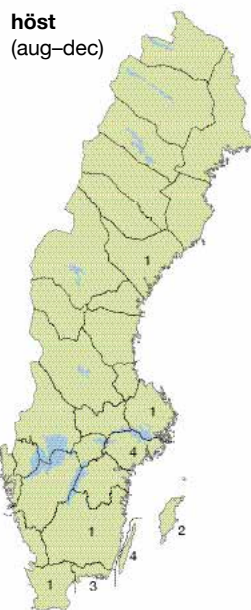
höst
(sep–nov)

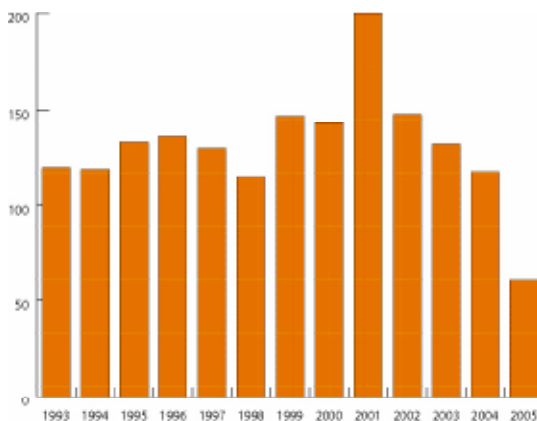
vår
(mar–jun)

höst
(aug–dec)

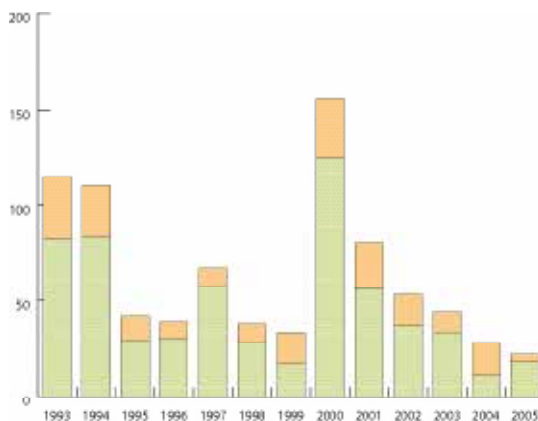

Praktejder *Somateria spectabilis* i Sverige 2005, antal ex. fördelade på vår och höst.

Fynd av pratiquejder *Somateria spectabilis* i Sverige 1993–2005.

Alförrädare *Polysticta stelleri* i Sverige 2005, antal ex. fördelade på vår och höst.

Fynd av alförrädare *Polysticta stelleri* i Sverige 1993–2005 fördelade på vår (grönt) och höst (orange).

Alförrådare *Polysticta stelleri*

Tjugotvå ex. under året är återigen en ny botten-notering. Den negativa utvecklingen fortsätter, med minskat antal fynd både vår och höst.

Blekinge avviker dock genom att alförrådare under 2000-talet (i genomsnitt 4,3 ex./år) varit talrikare än under 1990-talet (1,4 ex./år) (rrk Blekinge).

Intressant att notera är att en sträckande hanne 2.4 kunde följas längs sydöstra Sveriges kust från Skåne till Kalmarsund. (Kåseberga hamn–Utlängan–St. Rör).

(HÅKAN LERNEFALK)

Sjöorre *Melanitta nigra*

Fåglar uppvisande karaktärer för rasen

"Amerikansk sjöorre" *M. n. americana*

(7/7 – 1/1)

Sk: 1 hanne str. S Hittarps rev, N Helsingborg 23.4 (*Thomas Svanberg, Mårten Müller m.fl.).

2004: Vg: 1 ad. hanne str. S Vinga 12.9 (*Jörgen Fritzson, Patrik Åberg, Stig Uno Svensson).

(Nordamerika). Av denna amerikanska ras föreligger nu lika många vårfynd som höstfynd. Under våren är fynden koncentrerade till tiodagarsperioden 22.4–1.5, medan höstfynden är mer utspridda. Sju fåglar har setts på sträck utefter Sydsveriges kuster, varav sex sedan 2001. Trots att några av fynden mycket väl kan ha avsett samma individ, har Rk ändå valt att bedöma samtliga observationer som separata fåglar. Ny ras för Västergötland.

(RK)

Vitnackad svärta *Melanitta perspicillata* (69 – 2)

Ett vår- och ett höstfynd under året. Bägge sträckte förbi Skåne. Sedan 1986 har det årligen setts mellan 1 och 7 ex. Tionde och elfte fyndet för Skåne.

Sk: 1 ad. hanne str. S Hittarp 6.4 (Johan Stenlund). 1 ad. hanne str S Brantevik 23.8 (Magnus Ullman).

(HÅKAN LERNEFALK)

Salskrake *Mergus albellus* NT

Någon större förändring av förra årets uppskattning av antalet häckande par mellan 115 och 230 har inte skett utifrån årets rapportering.

Sommarfynd görs ibland i södra Sverige. Dessa individer är oftast ruggande/översomrande fåglar och häckar inte. I Sörmland sågs dock för andra året i rad ett antal honfärgade ex. vid Tynnelsö, Strängnäs i juli. Häckning kan starkt misstänkas. (rrk Sörmland).

Flockar över 100 ex. har rapporterats från Skåne,

Blekinge, Gotland, Småland, Västergötland, Östergötland, Sörmland, Uppland och Norrbotten.

De 300–400 salskrakar som rastade i Gammelstadsviken och Hertsöfjärden i september–oktober utgör sannolikt en stor del av de häckande paren i Norrbottens län samt deras avkomma. Man får gå tillbaka till 1990-talets mitt för att hitta lika stora mängder rastande salskrakar (rrk Norrbotten).

(HÅKAN LERNEFALK)

Amerikansk kopparand *Oxyura jamaicensis*

Sex fynd av 6 ex. De båda fynden i Södermanland bedöms vara samma individ.

Efter två år med många fynd, 2004: 15 ex. och 2003: 13 ex, blev årets 6 ex. i nivå med tidigare år. Någon orsak till detta är inte känd. Amerikansk kopparand är sedan några år fredlös och får jagas fritt. Några uppgifter om att några individer skjutits finns inte, så detta kan inte vara orsaken till minskningen. De två första fynden i Blekinge.

Sk: 1 hona Näsbyholmssjön 21.4–30.5 (Richard Bergendahl, Tom Malm m.fl.). 2 hannar Torsjön, Skurup 24.4–6.5 (Björn Karlsson, Hans Mollberg m.fl.).

Bl: 1 Tromtö våtmark 25.4 (Christer Herremo m.fl.). 1 ad hanne Fäholmen, Sölvesborg 2.8 (*Mats-Åke Persson, Christian Persson, Hans Persson m.fl.).

Srm: 1 honf. Rävsviken, Katrineholm 24.4 (*Jan Hägg). 1 hona Floden, Katrineholm 22.5 (*Håkan Lernefalk).

(HÅKAN LERNEFALK)

Vaktel *Coturnix coturnix* NT

Rekordår. Ökningen fortsätter. För första gången passerar vakteln 1000-strecket: totalt 1191 revir med spelande hannar.

Vakteln bör betraktas som en sällsynt men någorlunda spridd och årlig häckfågel i södra Sverige upp till åtminstone Uppland–Västmanland–Närke–Västergötland–Dalsland, troligen Värmland–Dalarna–Hälsingland.

En häckning konstaterades – utanför Strängnäs i Sörmland: 1 (1 1K) Solöfålden, Fogdö 29.5–19.8 (Magnus Brandel).

Vaktlar sågs dessutom på något tiotal lokaler under augusti och september. Exempel:

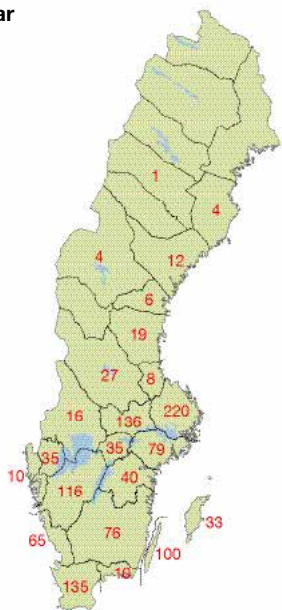
Öl: 2 1K-fåglar Nedre Segerstad 7/8 (Andreas Livbom).

Ög: 1K-fåglar sågs vid Nässja (troligen 2 kullar) i början av september vilket starkt indikerar häckning (Anders Elf).

Nordliga fynd:

Nb: 1 ex. Haparanda Sandskär 3.8 (Haparanda Sandskär fstn).

vår-sommar
(spelande)

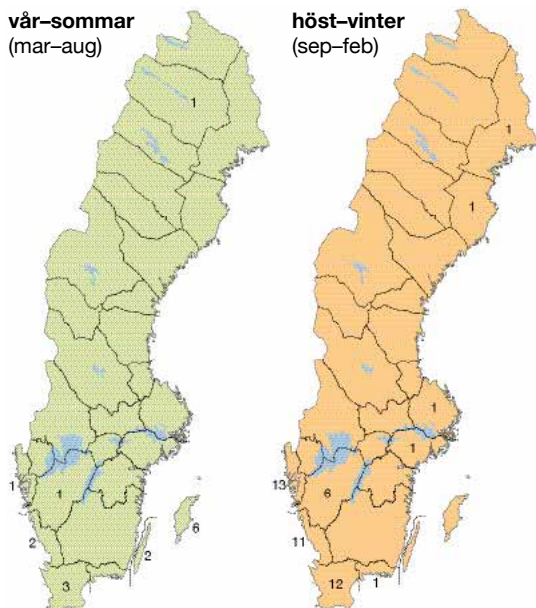
Landskapsvis fördelning av spelande vaktlar *Coturnix coturnix* våren och sommaren 2005.

Ly lpm: 1 ex. spel/sång Busjön 9–14.6 (Tommy Magnusson, Joakim Hansson, Per Hansson m.fl.). Sjunde fyndet i Lycksele lappmark

(FREDRIK FRIBERG)

Svartnäbbad islom *Gavia immer* (694 – 62)

Med reservation för dubbelräkningar av främst sträckande fåglar, som rört sig längs kusten och ibland passerat flera landskap, noterades totalt ca 62

Svartnäbbad islom *Gavia immer* i Sverige 2005, antal ex. fördelade på mars–augusti och september–februari.

ex. Det är, liksom 2004, en summa som är lägre än åren närmast före och kan kanske förklaras med hårdare granskning från resp. rrk. Likt de flesta år dominerar fynd under höst–vinter (47 jämfört med 11 vårfynd och 4 sommarfynd). Noterbart är dock att samtliga fynd på GtI (6) och Öl (2) är från vår/sommar, då endast ett fåtal fynd gjordes på västkusten. Tre svartnäbbade islommar på en dag är mycket ovanligt, men vid Hovs hallar (Sk) noterades 3 2K den 9.1, dvs. dagen efter det att stormen Gudrun farit fram över södra Sverige (Ola Elleström, Johan Lorentzon m.fl.). I Skåne fanns även årets långstannare, 1 ad. Juleboda 14.1–15.5 (Hans Cronert m.fl.). Vid Ramsvikslandet (Boh) fanns 1 ad. och

FOTO: MIKAEL NORD

Svartnäbbad islom *Gavia immer*, ad. ruggande till vinterdräkt, Rödsjär (HI) 21 oktober 2005.

1 2K 4.1–12.2 (Patrik Jansson m.fl.) och i Askimsfjorden (Vg) 1 2K 1–29.1 (Uno Unger m.fl.).

Den landskapsvisa fördelningen är Sk (15), Bl (1), Öl (2), Gt (6), Hl (13), Boh (14), Vg (7), Upl (1), Vb (1), Nb (1) och Lu lpm (1). Inlandsfynd:

Vg: 1 ad. rast. Almnäs, Hjo 1–12.5 2005 (*Patrik Åberg, Musse Björklund, *Claes Ola Persson m.fl.). Dessutom 5 ex. vid Vänersborgsviken under perioden 30.9–28.10: 1 1K str SV 30.9 (Daniel Isaksson, Göran Darefelt, Ingemar Johansson m.fl.), 1 1K str SV 17.10 (Bo Kumlin, Göran Darefelt m.fl.), 1 1K+ str SV 20.10 (Göran Darefelt, Bo Kumlin, Thomas Bernhardtsson), 1 1K+ str SV 21.10 (Daniel Isaksson, Göran Darefelt, Kristian Nordström m.fl.) och 1 1K sträckförsök 28.10 (Clas

Wennerdahl, Michael Egerzon, Thomas Bernhardsson m.fl.).

Lu lpm: 1 ad. Sitasjaurestugorna, Gällivare 5.6 (*Magnus Liljefors, Tommy Eriksson, Peter Bjurenstål m.fl.).

Förutom fågeln i Lu lpm sågs 3 ex. under sommarmånaderna:

Sk: 1 ad. str. SV Lomma Södra 4.6 (*Kristian Ståhl m.fl.).

Öl: 1 str. V Västrevet, Ottenby 8.6 (Göran Andersson, Johan Stedt, Rune Stenholm Jakobsen m.fl.).

Boh: 1 2K+ födosökande Skäret i gapet, Smögen 23.7 (Peter Keil, Sverker Steen).

(ANDERS WIRDHEIM)

Vitnåbbad islom *Gavia adamsii* (ca 1680 – 80)

Totalt ca 80 ex. är den lägsta årssumman på flera år. Dessutom döljer sig sannolikt några dubbelräkningar i denna summa. Som vanligt dominerar vårfynden – totalt noterades 51 ex. under vårsträcket, 3 ex. under sommarmånaderna och 26 ex. under höst/vinter. Sommarfynden utgjordes av:

Gtl: 1 2K+ str. S Hoburgsklippan 23.8 (Bimbi Ollberg m.fl.).

Vg: 1 2K Vänersborgsviken 1.6 (Göran Darefelt).

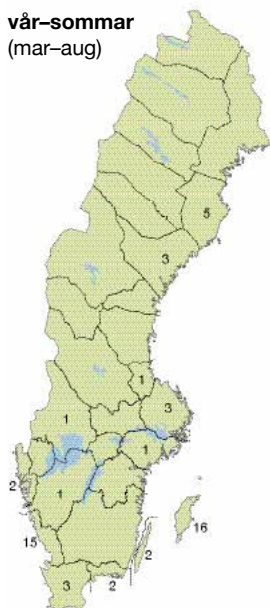
Vb: 1 ad. str. SV Stora Fjäderågg 15.6 (Micael Jonsson).

Inlandsfynd:

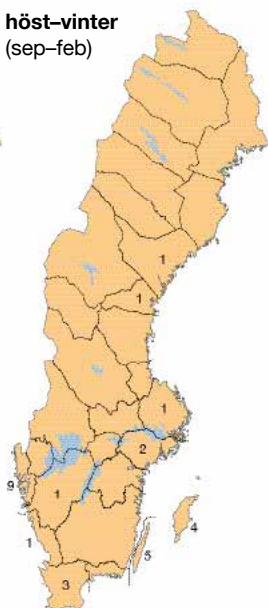
Vg: Förutom fyndet i Vänersborgsviken 1.6 sågs 1 1K+ str. SV samma plats 24.10 (Göran Darefelt, Clas Wennerdahl, Thomas Bernhardsson).

Vrm: 1 2K rast. Koberget, Arnön 5.5 (Per Gustafsson).

vår-sommar
(mar-aug)

höst-vinter
(sep-feb)

Vitnåbbad islom *Gavia adamsii* i Sverige 2005, antal ex. fördelade på mars-augusti och september-februari.

Minst fyra fåglar stannade en vecka eller mer på samma plats:

Sk: 1 2K Juleboda 20.3–31.5 2005 (David Lundgren, Mats Alderus, Göran Svahn m.fl.).

Boh: 1 2K Haby bukt 12–20.2 2005 (Peter Backman, Patrik Jansson, Lars Viktorsson m.fl.) och 2 ex. Ramsviklandet 11.11–30.12 2005 (Peter Rönnberg, Jörgen Olsson, Tommy Ek m.fl.).

Ång: 1 2K Sandstensfjärden, Häggdånger 1–7.1 (Leif Johansson, Björn Gustafsson, Bo Flumée m.fl.).

Högsta dagssumman noterad på en lokal var 3 ad. str. SO Södra Mellbystrand HI 5.5 (Anders Wirdheim, PG Utterfors, Benny Holmqvist m.fl.). Den landskapsvisa fördelningen under året blev Sk (5), Bl (2), Öl (7), Gtl (20), HI (15), Boh (10), Vg (3), Srm (3), Upl (4), Vrm (1), Mpd (1), Ång (4) och Vb (5).

(ANDERS WIRDHEIM)

Ob. islom *Gavia immer/adamsii*

Totalt 17 ex. fördelade på sex under vårsträcket och elva under höst/vinter. Inlandsfynden redovisas:

Sm: 1 ad. str. N Waggeryd cell AB, Vaggeryd 20.4 (Hans Boberg).

Vg: 1 1K+ str. SV Vänersborgsviken 5.11 (Göran Darefelt, Thomas Bernhardsson) och 1 str. SV samma plats 10.11 (Daniel Isaksson).

Vrm: 1 str. N Hults hamn, Kristinehamn 12.5 (Håkan F Unk, Stefan Asker, Mats Strömberg).

(ANDERS WIRDHEIM)

Smådopping *Tachybaptus ruficollis*

Smådoppingen finns i första hand i Götaland och häckar allmänt i Skåne. Den gynnas av allt fler nyanlagda dammar. Detaljer från Svealand och Norrland återges.

Nrk: Tio lyckade häckningar rapporterade samt en trolig häckning. De flesta häckningarna har rapporterats från konstgjorda dammar i Örebroområdet.

Srm: Minst 15 häckningar. Ett rekordår! Gott om lämpliga häckningsplatser genom de många nyanlagda små/viltvatten.

Sthlm: Häckning konstaterad med totalt 28 ungkullar på 20 lokaler, en nivå som är normal för senare år. Det finns en tydlig övervikt för Upplandsdelen av rapportområdet. Där noterades 21 kullar på 15 lokaler och i Sörmland noterades 7 kullar på 5 lokaler. Totalt räknades 70 ungar i kullarna. Utöver häckningarna är smådopping noterad på många lokaler under häckningstid.

Upl: Totalt fem häckande par på fyra lokaler, vilket är i nivå med närmast föregående år. Samtliga par observerades tillsammans med ungar och alla häckningar ägde rum i konstgjorda vatten.

Vstm: Inga säkra häckningar konstaterade. Ett fynd un-

der häckningstid vid Asköviken. Fynd av årsungar på tre olika lokaler under en kort tidsrymd 31.7–14.8 tyder dock på att häckning kan ha ägt rum på dessa platser.

Vrm: 1 par med 4 pull. Skåre, N Kd. Åtminstone en av ungarna blev flygg (Erik Anton Mangsbo). Tionde konstaterade häckningen i Värmland.

Gstr: 1 ad. med 2 pulli Midsommarbacken, Karinmossen, Sandviken k:n, Gstr 19.6–3.8 2005 (*Johan Södercrantz, Per-Owe Looch, Mats Westberg m.fl.) Första häckningen för Gästrikland.

Hls: Inga rapporter om häckning eller misstanke därom.

Mpd: Vår-/sommarfynd har inte gjorts sedan 2000.

Ång: Inga rapporter om häckning eller misstanke därom.

Vb: Inga häckningar. Uppträder framför allt vintertid.

(THOMAS KARLSSON)

Gråhakedopping *Podiceps grisegena*

Tyngdpunkten för gråhakedoppingens utbredning under Atlasinventeringen var Skåne med mer än 100 par 1978, Västerbotten och Norrbotten med uppskattningsvis 400 par (Svensson m.fl.). I Götaland är populationerna i Skåne, Tåkern och Hornborgasjön viktiga även om nyanlagda dammar kan utgöra grund för ytterligare etableringar. Följande finns att notera från 2005:

Bl: Bobyggnad ägde rum på två platser; 2 ex. bobygge Trummenäsdammen, Karlskrona 16.4–21.5 (Anders Blomdahl) och 1 par bobygge Gallåns mynning, Karlshamn 14–21.5 (Anders Söderström, Mats Olsson, Göran Andersson). Lyckad häckning kunde konstateras med 1 par som fick 1 pull vid Vambåsa, Ronneby 16.4–31.7 (Anders Blomdahl, Lars-Erik Jönsson, Anders Adolfsen m.fl.). Rrk påpekar här vikten av de nyanlagda våtmarkerna i landskapet.

Öl: Årets rapporter avser ca 30 par (Rrk Öl).

Vg: Vid Agnestadsjön, Falköping, häckade 1 par för femte året i rad (Ingemar Hedihm m.fl.). I Hornborgasjön ca 135 par, vilket är en svag ökning (Peder Hedberg Fält).

Nrk: 20 häckningar är fler än både 2003 och 2004. Inga ungar kunde dock noteras, vilket innebär att den nedåtgående trenden forsstätter. De senaste tre åren har det producerats färre än 10 flygga ungar i landskapet (Rrk Nrk).

Ög: Uppskattningsvis 60 par. Vid 7 lokaler sammanlagt 9 par, övriga vid Tåkern. Vid Tåkern har dock inga inventeringar gjorts.

Sthm: 1 par fick ut 3 ungar vid Hanskroka, Ingarö, Upl (Sören Bevmo, Torbjörn Fladstad).

Upl: 11 häckande par är 3 fler än 2004 och en återgång till ungefär det antal som rapporterades häcka åren närmast dessförinnan. 3 par Lillbyasjön, Dannemora (Gabriel Ekman m.fl.), 3 par Klardammen, Dannemora (Mats Wilhelm m.fl.), 3 par Kärven, Almunge (Tomas Kjelsson m.fl.), 1 par i havsvik Herräng, Häverö (Rune Joakim Johansson) och 1 par Sottern, Knutby

(Bill Douhan). I övrigt rapporteras arten från ytterligare ett antal, mer eller mindre, lämpliga häckningslokaler, i flera fall sådana där häckning tidigare konstaterats.

Vstm: 1 par gjorde häckningsförsök vid Asköviken, V-Barkarö. Paret sågs 23.4–23.7 och bl.a. iakttogs bobygge 14–15.5 (Markus Rehnberg m.fl.).

Dlr: 2 par Bingsjön, Rättvik 15.5–19.7. (Anders Hans, Fredrik Friberg, Lars-Erik Nilsson m.fl.).

Gstr: Två par inledde häckning vid Gruvviken i södra Västerfjärden men liksom de flesta föregående år misslyckades de även under 2005. Möjligen har arten också häckat vid Norra Ölbosjön (Rrk Gstr).

Mpd: Ingen säker häckning konstaterad, men 1 par trolig häckning Gubbrå, Njurunda, Mpd 6–24.5 2005 (Ingemar Marklund, Tina Jonsson, Bengt Allberg m.fl.).

Ång: 2 par Bysjön, Sidensjö s:n (Thomas Birkö, Anna Lindgren, David Rocksén m.fl.), 1 par Mycklingsjärn, Själevad s:n (Sune Näslund, Thomas Birkö, Urban Grenmyr m.fl.), 1 par Skuleviken, Skulnäs, Skulesjön, (Bernt Westin m.fl.), 1 par Sursundet, Nora s:n (Kurt Holmqvist, Leif Johansson, Nils Karlsson m.fl.), 1 par Bredån Trehörningsjöns utlopp, Trehörningsjö, (Roland Sjöquist), 4 ad. par i lämpl. häckbiotop Holmbacka, Nordmaling s:n (Stefan Delin), 1 par Drömmesjön, Sidensjö s:n (Jan-Olov Hedin, Per-Anders Svensson m.fl.), 1 par Inre Trehörningsjö, Trehörningsjö s:n (Dianne Viklund), 1 par Hundsjön, Björna, Örnsköldsvik k:n (David Rocksén), 1 par Flärktjärnen, Inre Trehörningsjö, Trehörningsjö s:n (Roland Sjöquist).

Hls: 1 permanent revir Bälingsjön, Nordanstig k:n, 21.4–18.5 (Lars Norman, Ove Fredin), 5 par bo, ägg/ungar Hålsjövik, Hudiksvall k:n 26.4–1.8 (Jonas Lindh, Arnold Larsson m.fl.), 1 par Onsängssjön, Ljusdal k:n 26.4–20.5 (Stig Norell, Ove Larsson, Tony Persson, Jan Nylander m.fl.), 1 par i lämpl. häckbiotop Uvasen, Alfsta 28.4 2005 (Stefan Persson), 1 lämpl. biotop Yckelsbosjön, Ljusdal k:n 7.5–30.6 2005 (Stig Norell), 1 par i lämpl. häckbiotop Fränö Forsa, Hudiksvall k:n 9.5 2005 (Mats Axbrink, Kenneth Karelus), 1 besöker bebott bo Bäck, Forsa k:a, Hudiksvall k:n 9.5 2005 (Mats Axbrink, Kenneth Karelus), 8 i par par i lämpl. häckbiotop Kyrksjön Forsa, Hudiksvall k:n 9.5 2005 (Mats Axbrink, Kenneth Karelus), 1 par i lämpl. häckbiotop Älgeredssjön, Bergsjö, Nordanstig k:n 13.5 2005 (Lars Norman), 1 bo, ägg/ungar Tjärnatjärn Bjuråker, Hudiksvall k:n 26.5–29.7 2005 (Arnold Larsson), 2 ad. i par bo, ägg/ungar Väsundsfjärden Rogsta, Hudiksvall k:n 6.7 2005 (Mats Axbrink).

Vb: Bedöms av Rrk häcka i samtliga socknar, som visserligen inte undersökts på många år, men arten bedöms öka. Utmed kusten häckade 5 par 2001/02 (Olsson & Sundström 2006). Skulle inte häckningar rapporteras?

Nb: 11 säkra kuthäckningar. Ovanlig häckfägel i inlandet. Intressant med kuthäckningar! Även för Norrbotten vore det värdefullt om häckningar rapporterades.

Ly lpm: 1 häckning Sägavan, Lycksele C 1.7 (Håkan Rune, Johan Holmgren) och 1 häckning Mörttjärn, Malå, Malå k:n 29.5 (Leif Bildström).

[Litteratur: Olsson, C. & Sundström, T. 2006. Västerbottens kustfåglar. *Vår Fågelvärld* 65 3:6–13.
Svensson, S., Svensson, M. & Tjernberg, M. 1999. *Svensk Fågelatlas*. Vår Fågelvärld, supplement 31, Stockholm.]

(THOMAS KARLSSON)

Svarthakedopping *Podiceps auritus* VU

Svarthakedoppingen har en förkärlek för nyanlagda dammar. Sådana har nyskapats i större omfattning de senaste åren, vilket borde leda till en försiktig populationsökning, men rapporteringen beskriver knappast detta. Här är 2005 års uppgifter.

Öl: Ca 20 par rapporterade (Rrk).

Gtl: Ca 50 par bedöms häcka i landskapet (Rrk).

Sm: Endast en konstaterad häckning i Jönköpings län under året (Bo Andersson, Mats Alderus, Hans Boberg m.fl.), men 5 par i lämplig biotop på ytterligare fyra lokaler (Rrk). På 1980-talet fanns en koloni i östra Sm, under 1990-talet runt 5 par och 2000–04 8–12 par, för att 2005 skjuta i höjden till ca 24 par (Calle Ljungberg).

Boh: Arten har aldrig häckat i Bohuslän. Observationen av ett par i möjlig häckningsmiljö vid Djupevatten i Tanum 29 maj (Lars Kellgren) är därför intressant.

Dsl: Ett par sågs under häckningstid på den enda lokal där arten häckat under senare år men ingen häckning kunde konstateras i år (Per Karlsson Linderum).

Vg: Häckningar: ca 40 häckningar är rapporterade, dessutom uppehöll sig par i lämpliga häckningsmiljöer på ca 15 lokaler där häckning ej kunde påvisas (Rrk Vg).

Nrk: 17 häckningar och häckningsförsök inrapporterade. Det är något färre än en föregående år.

Ög: 37 par vid ca 17 lokaler (Rrk Ög).

Srm: Ca 50 häckningar i år vilket motsvarar 2004 års nivå. Beståndet verkar f.n. vara ganska konstant och förra årets uppskattning om 60–65 par kan gälla även för i år (Rrk Srm).

Sthm: 33 par på 14 lokaler. Av dessa var 9 skärgårdshäckningar (Rrk).

Upl: 21 häckningar från 10 lokaler men ytterligare 40 par har rapporterats från 25 troliga häckningslokaler (Rrk).

Vstm: 16 häckningar eller troliga sådana (Rrk).

Vrm: 8–10 par vid Södra Rådom (Dan Mangsbo m.fl.), 2–3 par vid Medskog samt misstanke om ytterligare 3 par i landskapet (Erik Mangsbo).

Dlr: Minst 4 säkra häckningar (Rrk).

Gstr: Minst 25 häckningar i eutrofa kustvatten (Per Aspenberg).

Mpd: Landskapet bedöms hysa ca 30 par (Rrk).

Vb: 15 häckningar och 12 troliga.

Nb: 4 rapporterade häckningar och 5 troliga (Rrk).

S Lpl: 1 rapporterad häckning, men många fynd under häckningstid (Rrk).

N Lpl: Rapport om 10 häckande par. Populationen bedöms ligga mellan 50 och 100 par (Rrk).

(THOMAS KARLSSON)

Svarthalsad dopping *Podiceps nigricollis* VU

Den svarthalsade doppingen förekommer i större delen av Europa med en fläckvis utbredning. Ryssland och Ukraina hyser de största populationerna. Sedan många år tillbaka är Hornborgasjön den helt dominerande häckningslokalen för arten i Sverige, så även i år. Häckningar:

Sm: 1 häckning i Draven med som mest 5 ad. på lokalen (Willy Strömblad, Stefan Andersson mfl)

Vg: Vid Hornborgasjön 68–70 häckande par fördelat på två kolonier. 46 kullar med ca 70 pulli räknades i början av juni (Peder Hedberg Fält, Hornborgasjöns fstn).

Övriga fynd:

Sk: 1 rast. Kämpingevassen, Kämpinge, Vellinge k:n 29.3 (Peter Öhrström m.fl.), 4 ad. Östra Näsbyholm, Näsbyholm, Trelleborg k:n, 12.4–24.7 (Richard Bergendahl, Roine Strandberg, Håkan Rune m.fl.), 2 Hasslarps dammar, Helsingborg k:n 23.4 (Anders Dahl, Magnus Hallgren, Andreas Gustafsson m.fl.), 2 Torsjön, Skurup k:n 24.4–1.5 (Markus Tallroth, Aron Andersson, Carl Jyker m.fl.), 1 par Sillesjö dammar, Gärdslov, Trelleborg k:n 13.5 (Mattias Ullman).

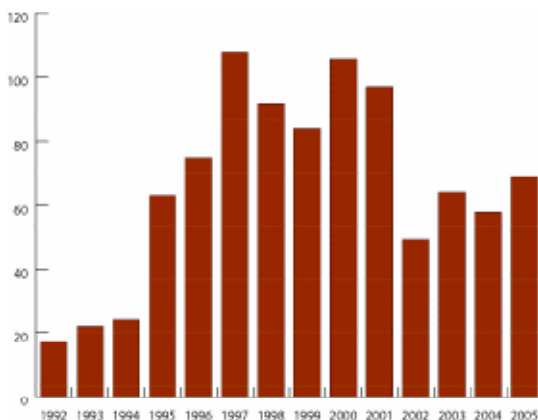
Bl: 1 1K stationär Kråkenabben, Sölvesborg k:n 25.8 (Patric Österblad). En stor raritet och knappast årlig i landskapet (Rrk Bl).

Sm: 1 rast. Hjortsjön, Vaggeryd k:n 15.4 (*Bo Andersson, Hans Boberg, Håkan Åberg m.fl.).

Gtl: 1 ad. Utholmen, Västergarn s:n 13.8 (Olof Armini).

Hl: 1 ad. Gubbanäsan, Getterön, Hl 26.3–28.3 (Stefan Hage m.fl.), 1 ad. Gubbanäsan, Getterön, 30.4 (Jörgen Fagefors), 1 ad. rast. Påarp 7.5 (Anders Wirdheim), 1 ad. rast. Getterön 27.5 (Peter Strandvik), 1 ad. stationär Smedsgård, Tvååker 28.8 (Anders Kornestedt), 1 Lynga, Morup 25.9–12.10 (*Magnus Andersson, Joakim Hagström, Stefan Andersson m.fl.), 1 rast. Busör 22.10 (Örjan Fritz, Joakim Lindblom m.fl.).

Boh: 1 ex. Torslandaviken 6–11.5 2005 (*Stefan Svensson m.fl.).

Minsta antalet konstaterat häckande svarthalsade doppingar i Sverige 1992–2005.

Vg: 1 rast. Skalle, Sparsör, 8.4 (Åke Anderson, Börje Kollmats, Claes-Göran Ahlgren m.fl.), 2 rast. Sjöryd, Detterns naturreservat, 9.4 (Göran Darefelt, Björn Johansson), 1 Sjötorpasjön, Falköping, 18–24.4 (Sven Olof Gren, Agneta Danielsson), 2 rast. Nollhagaviken 22.4 (Lars-Evert Svensson, Lars Andersson), 4 rast. Mullsjön, Hjo 25.4 (Andreas Gustafsson), 1 rast. Vänersborgsviken 1.5 (Göran Darefelt), 1 rast. Agnestadssjön, Falköping 1.5 (Eric Thorsson, Albin Thorsson), 2 ad. Sjöryd, Detterns naturreservat 14.5 (Leif Sjöberg, Fredrik Lång, Håkan Eliasson), 2 rast. Vänersborgsviken 14.5 (Göran Darefelt), 1 Svanvik, Kinnevik 17.5 (Kjell Svensson), 1 rast. Skalle, Sparsör, 21.8 (Per Gustafson), 2 1K rast. Kårebro, Hullsjön, 22.8 (Kent Kristenson), 1 Sandbetet, Detterns naturreservat, 24.9 (Hans Alexandersson), 1 1K Bron Nossan, Ås, Grästorp k:n, 20.11 (Stig Karlsson, Christer Lichtenberg).

Ög: 1 Tovören, Tåkern, Vadstena k:n, 10.6 (Lars Gezelius). Första fyndet i Tåkern sedan 1991 (Rrk Ög).

(THOMAS KARLSSON)

Stormfågel *Fulmarus glacialis*

Totalt sett blev det ett år med ovanligt många stormfåglar. Totalt rapporterades exempelvis 2247 ex. från Skåne och 2013 ex. från Bohuslän. Trots det framstår inte hösten som exceptionell. Den gav snarare ett antal som får betraktas som normalt eller under det normala. I stället var det vintern, särskilt januari, och i viss mån våren som lyfte totalsumman. Dagen efter det att stormen Gudrun härjat över Sydsverige noterades årets högsta dagssumma: Sk: 1003 ex. str. Kullaberg 9.1 (Karl G Nilsson, Thomas Terne, Mats Peterz). Den högsta dagssumman från våren var:

Boh: 200 ex. str. Kråkudden, Höno 19.5 (Stefan Svanberg, Jon Håkansson).

Endast ett inlandsfynd är rapporterat:

Vg: 1 str. N Mjörn, Sunnerö 9.1 (Allan Högberg, Tommy Aronsson).

(ANDERS WIRDHEIM)

Gulnäbbad lira *Calonectris diomedea*

Fågel uppvisande karaktärer för rasen:

C. d. diomedea (0/0 – 1/1):

Sk: 1 str. V Hovs hallar 7.5 (F) (*Anders Wigren, David Erterius, Hans Larsson, Tobias Ljungquist).

(Medelhavet). Första fyndet i landet av en fågel som uppvisat karaktärer för nominatrasen. T.o.m. 2004 föreligger 73 fynd av gulnäbbad lira, men ingen har tidigare setts eller dokumenterats så pass väl att en säker rasbestämning kunnat genomföras. Den ras som ligger närmast till hands när det gäller fynd i

svenska farvatten är den på atlantiska öar häckande *C. d. borealis*. Att även medelhavrasen *diomedea* kan ingå bland de gulnäbbade liror som besöker Nordvästeuropeiska farvatten har utöver årets fynd också klarlagts av Fisher & Flood (2004) som presenterar en fotograferad brittisk fågel utanför Scillyöarna i augusti 2004 (denna har dock i skrivande stund ännu inte publicerats av brittiska Rk). Vad Rk känner till är dessa två fåglar de enda som hittills anträffats i Nordvästeuropa. För att kunna bestämma ovan nämnda former fordras detaljstudier av vingpetsens undersida och dess fördelning av mörka och ljusa partier; något som under blåsiga förhållanden knappast låter sig göras utan tydliga

FOTO: HANS LARSSON

Gulnäbbad lira *Calonectris d. diomedea*, Hovs hallar (Sk) 7 maj 2005. Första fyndet i Sverige av nominatrasen.

foton eller bra videoupptagningar. Utförligare information om bestämning, utbredning m.m. finns att hämta i t.ex. Gutiérrez (1998). Årets fynd är endast det tredje majfyndet.

(RK)

Fåglar som inte bestämt till ras:

Calonectris diomedea ssp. (73/73 – 3/3)

Tre fynd under året, spridda från januari till september, innebär en fyndbild som vi börjat vänja oss vid när det gäller gulnäbbad lira. Atlantrasen av denna art uppträder på ett delvis annorlunda vis än andra havsfåglar och kan vid Västkusten ses vid hårt väder i princip året om.

Hl: 1 ex. Busör 5–6.1 (Mattias Rundberg, PG Utterfors, Lars Blomqvist, Per Henningsson m.fl.). 1 str. S på flera platser längs Hallandskusten 18.9 (Stefan Hage, Lasse Olsson).

Boh: 1 str. V Draget, Malmön 19.5 (Ingemar Åhlund).
(ANDERS WIRDHEIM)

Grålira *Puffinus griseus* (ca 2805 – ca 160)

Totalt rapporteras drygt 160 ex., men i denna summa döljer sig åtskilliga dubbelräkningar. Det verkliga antalet som sågs i svenska vatten var, av datum-
en att döma, klart under 100 individer. Gråliran är en snabbflygare som under en dag lätt kan förflytta sig längs hela Västkusten. Fynden fördelar sig alla längs just Västkusten från Strömstad i norr till Malmö hamn i söder. Alla fynd utom tre är från hösten, närmare bestämt perioden 14.9–24.12, med en klar dominans under september. Januarifynd är ovanliga, varför årets tre fynd förtjänar uppmärksamhet:

Boh: 1 ex. Saltö, Strömstad 9.1 (Johan Wallén). 1 ex. str N Ramsvikslandet 9.1 (Åsa Axelsson, Barbro Axelsson, Thore Axelsson, Peter Rönnerberg). 1 ex. str. S Kråkudden, Hönö 12.1 (Per Björkman m.fl.).

Årets högsta dagssummor noterades båda i mitten av september:

Sk: 23 str. Hovs hallar 15.9 (Mattias Ullman, Janne Dah-lén, Aron Andersson m.fl.).

Boh: 13 str. S Kråkudden, Hönö 18.9 (Magnus Unger m.fl.).

Landskapsvis fördelas fynden på Sk (67), Hl (55) och Boh (46).

(ANDERS WIRDHEIM)

Mindre lira *Puffinus puffinus* (ca 837 – 15)

Totalt endast 15 ex. är en låg årssumma. Den månadsvisa fördelningen var jan (2), maj (1), jun (3), jul (5), aug (1), okt (2) och nov (1). Som vanligt kom kulmen sålunda under sommaren än under hösten, till skillnad från flertalet andra havsfågelarter. Januarifynden är anmärkningsvärda eftersom nästa alla Europas mindre liron vid denna tid befin-
ner sig betydligt längre söderut i Atlanten:

Hl: 1 str. S Glommen sten 3.1 (*Magnus Andersson, Jörgen Fagerblom).

Boh: 1 str S Ramsvik 9.1 (Ulf Lindell, Stefan Lindqvist, Anders Fransson m.fl.) och förmodligen samma fågel str S Holländareberget, Smögen 9.1 (Nisse Henriksson, Daniel Henriksson, Lars Severö).

Landskapsvis fördelar sig fynden på Sk (2), Hl (5) och Boh (8).

(ANDERS WIRDHEIM)

Stormsvala *Hydrobates pelagicus* (145/145 – 4/4)

Boh: 1 str S Kråkudden, Hönö 8.1 (*Jan-Åke Noresson, Anders Eriksson, Håkan Söderberg m.fl.).

2 ex. ringm. Måseskär 3.8 (Kåre Ström, Aimon Niklasson).

1 ex. ringm. Torsö, Väderöarna 12.8 (Kåre Ström, Thomas Carlsson).

(Norra Atlanten). Januarifågeln sågs under den inledande fasen av den storm som blev vida känd under namnet Gudrun. De fåglar som ringmärktes fångades som vanligt med nät och bandspelare nat-
tetid i Bohuslänns yttre kustband.

(RK)

FOTO: LEIF JONASSON

Klykstjärtad stormsvala *Oceanodroma leucorhoa*, Mellbystrand (Hl) 15 november 2005.

Klykstjärtad stormsvala *Oceanodroma leucorhoa* (ca 3180 – 148)

Totalt noterades 148 ex. men i denna summa döljer sig många dubbelräkningar. Dessutom härrör nästan hälften, 70 ex., från en plats vid ett tillfälle: Mellbystrand (Hl) 15.11. Det är väl känt sedan tidigare att havsfåglar i allmänhet, och kanske klykstjärtade stormsva-
lor i synnerhet, kan snurra runt inne i vikar som Laholmsbukten. Den månadsvisa fördelningen var jan (28), sep (10), okt (6), nov (103) och dec (1). De högsta noteringarna är från november:

Sk: 16 ex. Båstads hamn 15.11 (Svante Martinsson, Tobias Berger, Tomas Svensson m.fl.).

Hl: 70 str S Mellbystrand 15.11 2005 (PG Utterfors, Fredrik Johansson m.fl.).

I samband med kraftiga oväder vinddrivs klykstjärtade stormsvalar in över land och stormen Gudrun utgjorde inget undantag:

Vg: 1 ex. hittades utmattad vid Vänersborgsviken 9.1 (Ulrika Danielsson, Peter Stenberg, Göran Darefelt). Fågeln omhändertogs, men dog två dagar senare. Observationen utgjorde det femte fyndet i de inre delarna av landskapet.

(ANDERS WIRDHEIM)

Havssula *Morus bassanus*

Årets uppträdande av havssula i svenska vatten var förhållandevis rikligt men skiljer sig ändå från den gängse bilden genom att första halvåret gav minst lika många individer som det andra. Särskilt i april var det gott om havssulor längs västkusten. I Skåne var den månadsvisa fördelningen jan (127), feb (1), apr (263), maj (181), jun (1), jul (4), aug (2), sep (147), okt (72) och nov (430). I Bohuslän noterades bl.a. jan (947), apr (1577) och nov (1626). Anledningen till det ökade uppträdandet under vinter och vår är oklar, men kan förmodligen sättas i samband med havssulans kraftiga ökning runt Brittiska öarna under senare decennier. Denna kan innebära att yngre adulta fåglar utvidgar sina rörelseområden på jakt efter nya häckningsplatser. Det har också spekulerats i att sviktande födotillgång inom delar av Nordsjön ligger bakom det ökande uppträdandet i svenska vatten. Inlandsfynd:

Dls: 1 4K+ Bengtsfors 5.5 (gm Gustaw Zakariasson). Fågeln omhändertogs sedan den fastnat i ett rep vid Bengtsbrohöljen. Sjunde fyndet i Dalsland.

Vg: 1 5K+ Grunnebo, Vänersborg 10.1 (Tommy Järås). Fågeln påträffades i nedoljat skick och avlivades efter två veckor.

(ANDERS WIRDHEIM)

Storskarv *Phalacrocorax carbo*

Summeringar för rapportområden, större häckningsantal och/eller förändringar i numerär noteras enligt följande (uppgifterna hålls relativt kortfattade i och med att storskarven riksinventeras under 2006):

Bl: Stor koloni på Fröstensskärv (1 500 par; Ivar Tägtström, Le Carlsson).

Gd: Totalt 7 065 par, en ökning med 9% från året före.

Boh: Drygt 1 000 par spridda längs hela bohuskusten (två stora och sju mindre kolonier).

Vg: I Vänern en ökning med 34% till 1 974 bon i tio kolonier (Thomas Landgren).

Sm: Rrk Kronoberg rapporterar följande: Beståndet i G-län var i princip oförändrat sedan inventeringen 2004, då 222 aktiva bon hittades i 9 kolonier. Större kolonier av arten finns nu i sammanlagt sex sjöar i länet. Innebär att arten nu finns representerad i länets samtliga större sjöar, Helgasjön undantagen. Samtliga kolonier är under fortsatt tillväxt, där länets första koloni i Salen är den största med 60 bon (Ronny Johansson).

Nrk: 1 084 bon i Hjälmaren (jämfört med 28 bon 1996).

Ög: Ca 3 300 par, varav drygt hälften i sex sjöar.

Srm: I Mälaren 1 288 par (Thomas Pettersson).

Sthm: 4 015 par var ny högstanotering (ökning med 14% jämfört med året innan). Av totalantalet inräknades i Srm 1 902 bon (åtta kolonier) och i Upl 2 113 bon (16 kolonier). Av totalantalet fanns 3 447 bon i skärgården (Roland Staav) och 568 bon i Mälaren (enda sjön i rapportområdet med häckning; Thomas Pettersson).

Upl: Totalt 1 832 par (1 181 längs kusten, 601 par i Mälaren, 50 par i andra sjöar).

Vstm: 494 bon i fem kolonier.

Vrm: 635 par (en liten ökning jämfört med 2004).

Gstr: Två nya kolonier vid kusten (tillsammans 326 bon). En häckningsplats vid Hedesundafjärdarna övergavs.

Hls: Drygt 100 bon på tre platser.

Mpd: Fortsatt expansion, tre kolonier med 743 par.

Ång: Den stora kolonin på Långskärsklubb borta efter äggprickning året innan. Andra kolonier fanns längs kusten.

Vb: Två nyetablerade kolonier.

Nb: Den enda kolonin (80 par) i Piteå skärgård utsattes för förföljelse. Ett par häckade i Luleå skärgård.

I Vänersborgsviken inräknades under hösten (15.7–20.11) 3 985 ex., vilket var mer än dubbelt så många som tidigare bästa år.

(LARS LINDELL)

Toppskarv *Phalacrocorax aristotelis*

2004 års häckplats i Boh kontrollerades inte 2005 och någon ny häckning upptäcktes inte, men rekordmånga toppskarvar sågs i landskapet under sommaren.

Boh: Under sommarmånaderna noterades som mest 89 ex. på Väderöarna 19.6 (Matti Åhlund, Ingemar Åhlund) samt på Segelskären 170 ex. 19.6 och 133 ex. 8.7 (Matti Åhlund, Ingemar Åhlund). Utanför häckningstid noterades höga summor såväl vår som höst, som mest 530 ex. i området Segelskären till Syd-Koster 4.10 (Matti Åhlund). Vid detta tillfälle kontrollerades inte områdena runt Nord-Koster.

Hl: Även söder om Boh fortsätter toppskarvens expansion. I Hl ses arten främst från september till april och där är antalen runt Malön/Nidingen samt i Getteröar-kipelagen tämligen konstanta. Söder därom ökar antalet observationer, och arten är numera regelbunden även i området Morups Tänge/Glommen från höst till vår. Sö-

der om Morups Tänge i Hl är arten fortfarande en sällsynthet, och där gjordes endast tre fynd under året.

Sk: I nordvästra Sk gjordes fem fynd av totalt 10 ex. Som mest noterades 5 ad. vid Fyren, Hallands Väderö 10–13.10 (Daniel Melchert m.fl.).

(ANDERS WIRDHEIM)

Rördrom *Botaurus stellaris* NT

Rekord för icke-inventeringsår med 608 spelande hannar. Eventuellt ligger viss överskattning i siffran eftersom många lokaler endast haft korta besök. Rrk Sörmland kommenterar att deras ”99 tutande hannar är det bästa året sedan riksinventeringen 2000, då 145 ex. hördes”. Lokaler med fler än 5 spelande:

Sm: Skatelövsvjorden 5 sp och Lidhemssjön 2 sp

Ög: Tåkern 52 sp.

Vg: Vänervikar vid Mariestad 8 sp.

Vg+Vrm: Kilsviken 7 sp.

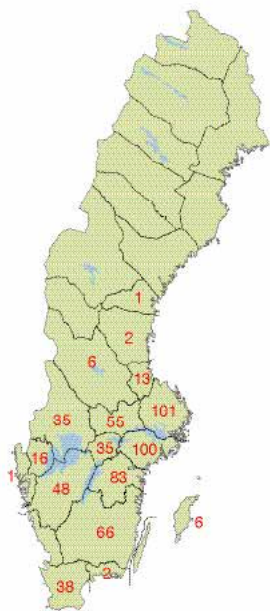
Srm: Sörfjärden 22 sp.

Upl: Hjälsstaviken 7 sp., Tämnaren 15 sp.

I Medelpad noterades det sjätte fyndet för landskapet:

Mpd: 1 sp. Mingen 5–10.6 (Bo Johnsson, Bengt Allberg m.fl.).

(FREDRIK FRIBERG)

Antal spelande rördrommar *Botaurus stellaris* i Sverige 2005.

Kohäger *Bubulcus ibis*

(A:2/2 – 1/1; D:1/1 – 0; E:1/1 – 0)

Sk: 1 ad. Råbydammen, Stora Råby, Lund 30.6–2.7 (F) (*Jan Pröjts, Lars G R Nilsson, Lasse Olsson m.fl.).

(Sydvästeuropa). Sveriges första kohäger, som var ringmärkt i Spanien, hittades död vid Åkersberga i Uppland 19.7 1987. Nästa fynd utgjordes av en kringströvande fågel som sågs i Småland, Västergötland och Södermanland i maj 2002. Den hann även med att besöka Åland. Dessutom finns fynd i kategori D av en fågel tillhörande den sydostliga rasen *B. i. coromandus* från Norrbotten och ett fynd i kategori E av en förrymd individ från Skåne. Årets fågel höll till vid en mindre damm, men var borta

FOTO: LASSE OLSSON

Kohäger *Bubulcus ibis*, Råbydammen, Lund (Sk) 30 juni 2005, tredje fyndet i Sverige.

längre perioder. I Danmark har hittills ett tiotal kohägrar observerats och arten är än mer regelbunden i Holland och Storbritannien.

(RK)

Silkeshäger *Egretta garzetta* (98 – 9)

Antalet fynd är som vanligt svårbedömt och flera av årets observationer utgörs med stor sannolikhet av samma individ/individer. Bästa exemplet på detta utgör den flock om hela tre silkeshägrar som dök upp vid Getterön 17–18 maj och som sedan skingrades och dök upp på flera platser i Halland. Dagen före, den 16 maj, sågs även 2 ex. sträckande mot norr i Varberg, vilket bör vara två av de tre fåglarna

som sedan hittades på Getterön. Sannolikt är det även en av Hallandsfåglarna som senare sågs i Bohuslän. Detta innebär att alla dessa observationer på Västkusten kommer räknas som ett enda fynd av tre individer. I övrigt gjordes fem fynd i Skåne (risk för dubbelräkning föreligger dock), två fynd på Öland och ett i Sörmland vilket utgör landskapets blott tredje. Fyndet i Bohuslän är landskapets tionde. Totalt ger detta nio fynd året 2005, för övrigt exakt lika många som 2004. Av dessa gjordes sju på våren och två i oktober. Vårfynden ligger inom normalt uppträdande. Oktoberfynd är dock relativt ovanliga och endast nio tidigare oktoberfynd har gjorts.

FOTO: MIKAEL NORD

Silkeshägrar *Egretta garzetta*, Fyrstrandsfjorden (Hl) 16 maj 2005.

Sk: 1 ex. Bunkeflo strandängar, Limhamn och Brofästet, Malmö 8–9.5 (Christian Ljunggren, *Per Anders Bertilsson, Stefan Cherrug mfl). 1 ex. Sandön, Utvälinge, Helsingborg 20.5 (*Rolf Helmersson). 1 rast. Bunkeflo strandängar och Foteviken, Malmö 22.5 (*Johan Fagefors, *Ken Lundborg, Peter Olsson mfl). 2 ex. Borgeby våtmark, Lomma 1.6 (*Mats Grahn). 1 str V Kämpingevassen, Vellinge 18.10 (*Peter Öhrström).

Öl: 1 ex. Kalvhagen, Mörbylånga 15.5 (Robert Lager, Lars Lindell, Mats Wallin mfl). 1 ex. Bröttorpsören 10.10 (Joakim Ekman, Roger Söderström mfl) och samma ex. vid Ottenby 16.10 (Göran Andersson, Anders Kling).

Hl: 2 ad. Fyrstrandsfjorden, Varberg 16.5 (Stefan Hage, Lasse Olsson, Mikael Nord). 3 ex. Getteröns naturreservat 17–18.5 (Fredrik Andersson, Stefan Hage, Erik

Landgren m.fl.). 1 Getteröns naturreservat 19.5 (Mikael Nord, Johan Frölinghaus). 1 Båtafjorden 19.5 (Mikael Larsson). 1 str S Morups Tänges fyr 20.5 (Stefan Lagerblad). 1 str N Påarp 21.5 (Anders Wirdheim, HG Karlsson) och senare rast. Busör 21.5 (Göran Snygg, PG Utterfors, Christopher Gullander m.fl.). 1 ex. Getterön 25–26.5 (Tommy Magnusson, Mikael Nord, Johan Frölinghaus m.fl.).

Boh: 1 str N Tofta kile 24.5 (Stefan Malm).

Srm: 1 Landsort 11.6 (*Patrik Wildjang, Arvid Pettersson, Jan Ohlsson).

(THOMAS STRID)

Ägretthäger *Egretta alba* (311 – 17)

Antal fynd är mycket svårbedömt men antalet fynd per landskap är följande: Sk (4), Bl (1), Öl (1), Gtl (1), Hl (2), Vg (3), Dsl (1), Srm (2), Upl (2), Vrm (1) och Dlr (1). Mellan landskapen finns säkert flera dubbelräkningar. T ex. vet vi att en ägretthäger som observerades i Västergötland den 1 augusti med säkerhet samma som senare sågs i Bohuslän samma dag. Detta ger därför 17 fynd i Sverige år 2005. Fyndet i Dalsland är landskapets sjunde.

Sk: 1 ex. Siesjön, Valje, Bromölla 18.4 (Patric Österblad). 2 rast. Hammarsjön, Kristianstad 5–18.5 (Johan Björklund, Joakim Ekman, Stefan Göransson m.fl.). 1 ad. Västra Ringsjöns Fågeltorn 28.9 (Flemming Sörensen). 1 ex. Revingefältet – Krankesjön – Ellestadssjön 10–13.11 (Ola Elleström, Patrik Sandgren, Martin Stjernman m.fl.).

Bl: 1 rast. Siesjön, Valje, Sölvesborg 18–19.4 (Patric Österblad, Mats Olsson, Jörgen Westergren).

Öl: 1 ex. Mellby ör 18.5 (Magnus Zetterström).

Gtl: 1 ex. Fardume träsk, Hellvi s:n 16–24.5 (*Lars Ericson, Tord Lantz, Lars Brolund m.fl.).

Hl: 1 ex. Galtabäcks fågeltorn 22.4 (*Gunnar Pettersson, Stefan Hage, Lasse Olsson m.fl.). 1 ad. str. förbi följande lokaler Busör, Skallen, Haverdal, Hagön (Halmstad) och Påarp 28.5 (Joakim Lindblom, Göran Snygg, Görgen Hildingsson, Benny Holmqvist och Magnus Wisth). 1 ex. Låddholmsviken, Vallda Sandö 1.8 (Stefan Johansson). 1 ad. Hökhult, Lagaoset 27.9 (Peter Franzén, Göran Snygg). 1 ex. Södra Lyngen, Morup 1.10 (*Lars Andersson, Stefan Lagerblad, Joakim Hagström).

Dsl: 1 ex. Tydjesjön, Åmål 23.10 (Mikael Stålhandske m.fl.).

Vg: 1 Sjöryd, Dettern 22.5 (Bengt Sjöman m.fl.). 1 ex. Hornborgasjön 23.5 och 7.6–30.9 (Jörgen Fritzon, Clas Hermansson, Leif Arvissson m.fl.). 1 str Hjällsnäs 28.5 (Tommy Aronsson). 1 ex. Stora Amundö, Välen och Björnekulla 1.8 (Lars Lundmark, Uno Unger, Anette Unger m.fl.).

Srm: 1 ex. stationär Barvalappen, Sörfjärden, Mälaren, Eskilstuna 24–28.7 (*Lars Broberg, Tommy Emanuelsson, Jorma Jokinen). 1 ex. Lappetorp – Horns båt-

varv, Nyköping 13.8 (*Maj Wallin, *Per Wallin, Thomas Larsson).

Upl: 1 Värmdö 3.5 (gm Erik Peurell) och samma ex. vid Ekefjärden, Bogesundslandet, Vaxholm 5.5 (Christer Brostam, Ulf Linnell). 1 stationär Hjälstaviken 15.6–18.7 (*Sören Franceen mfl).

Vrm: 1 ex. Kyrkviken 18–19.4 (Erik Paakkonen, Elionor Bäck, Leif Paakkonen m.fl.), 1 ex. Bysjön, Eda k:n 29–30.4 (Bengt Larsson, Harald Persson), 1 ex. Grängen, V Ekshärad 20.5 (Stig Nilsson), 1 ex. inre Kilsviken 12.6 (Joakim Julia Landberg).

Dlr: 1 ex. Furudal, Rättvik 12.4 F (*Peter Malmberg, Christer Larsen).

2004: Srm: 1 ex. str SO, Södertälje 30.9 (*Tomas Lundquist).

(THOMAS STRID)

Purpurhäger *Ardea purpurea* (38/38 – 1/1)

Sm: 1 ad. Kalmar dämme 24.5 (*Svante Martinsson, Tobias Berger, Per-Eric Betzholtz m.fl.).

(Centrala och södra Europa). Ett fynd årligen är ungefär vad vi vant oss vid på senare tid. De flesta ses i maj–juni medan höstfynd är förhållandevis ovanliga. Fyndbilden är klart sydlig med flest fynd i Skåne och på Gotland.

(RK)

Svart stork *Ciconia nigra* (ca 647 – 9) **RE**

Under året gjordes endast nio fynd, varav fem på försommaren och fyra på sensommaren/hösten. För andra året i rad halverades därmed antalet fynd och fortsätter denna minskningstakt kommer vi att stå utan fynd redan om några år. Samtliga åtta var dessutom endagsobservationer och sex av dem sträckande eller förbiflygande fåglar. Notera att Skåne, som de tre senaste åren haft cirka tio fynd per år, i år endast hade ett enda och att även Öland, med bara ett fynd, brukar bjuda på flera. Landskapsvis fördelning: Sk 1, Bl 1, Öl 1, Gtl 2, Boh 1, Vg 1 och Upl 2.

Sk: 1 str V Västra Näsbyholm 4.8 (*Christian Ljunggren, Kerstin Svalin).

Bl: 1 ad. Ramdala, Karlskrona k:n 19.9 (Hakon Kampe-Persson).

Öl: 1 ex. Löttorp 12.6 (Anders Lundqvist).

Gtl: 1 förbifl. Grötlingboud 17.8 (Per Smittberg). 1 2K+ förbifl. Eke k:a 5.9 (Bimbi Ollberg).

Boh: 1 ad. str N Södra Rossö 22.5 (Martin Kvarnback).

Vg: 1 str N Uddebo 24.5 (Janis Von Heyking).

Upl: 1 Vamsta, Valö 3.6 (Håkan Karlsson). 1 Edebo k:a 14.6 (Lars Lundstedt).

(GÖRAN DAREFELT)

Antal vita storkar *Ciconia ciconia* i Sverige 2005.

Vit stork *Ciconia ciconia*

Summan av de publicerade obsarna ger 25 ex. En optimistisk skattning ger 23 ex. över hela året, men troligast är nog att det var fråga om något färre än 20 fåglar. Detta får anses vara ett fåtaligt uppträdande för senare år.

Från Skåne finns ingen rapport om fler än två omärkta fåglar vid samma tillfälle. En omärkt vit stork övervintrade vid hägnet i Östra Tvet och häckade sedan där. Inga observationer antyder att projektstorkar skulle ha setts i något landskap utöver Skåne.

(BERTIL JOHANSSON)

Bronsibis *Plegadis falcinellus* (28/30 – 1/1)

Vg: Ett fynd gjordes då en 1K-fågel höll till vid Årnäs 25–27.10 (Per-Åke Dahlberg). Fjärde fyndet i Väster-götland.

(THOMAS STRID)

Skedstork *Platalea leucorodia* (70/45 – 1/1)

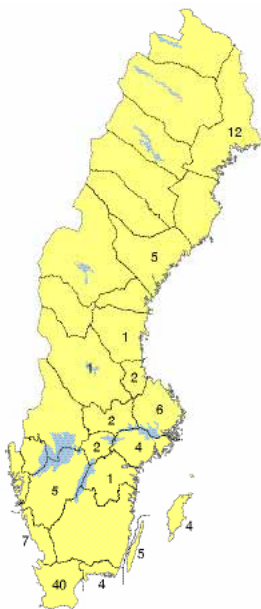
Ett fynd gjordes detta år i Skåne. Majfynd ligger inom artens tidigare fyndbild i Sverige.

Sk: 1 str S Klagshamns udde, Malmö k:n 25.5 (*Roy Blad).

(THOMAS STRID)

Brun glada *Milvus migrans*

Ca 102 är en fortsatt god årssumma. Inga säkra häckningar har rapporterats, men i flera områden har fynd gjorts under omständigheter som kan ty-

Antal bruna glador *Milvus milvus* i Sverige 2005.

der på möjlig eller trolig häckning. I Norrbotten misstänker man sedan flera år att ett eller flera par häckar och 2005 blev ett rekordår för arten i landskapet med tolv fynd. Det första fyndet gjordes redan 14 april. Den 25 maj sågs ett par bruna glador vid Hedesunda i Gästrikland där ett par även sågs under samma tid 2004 vilket kan tyda på en möjlig etablering.

Årets första fynd rapporterades redan 31.3 i Västergötland och årets sista fynd gjordes 12.10 på Gotland.

Under hösten räknades 14 sträckande i Falsterbo.

(JOHAN SÖDERCRANTZ)

Röd glada *Milvus milvus*

Gladan fortsätter att öka och 2 162 utsträckande vid Nabben, Falsterbo utgör nytt årsbästa (Nils Kjellén, Mattias Ullman). Med hjälp av gamla data insamlade inom Projekt Glada har en ny beståndsuppskattning gjorts. Denna utgår från en genomsnittlig ungtproduktion på 1,7 flygga ungar 1987–2004 och att 70% av de skånska ungfågelnarna lämnar landet via Falsterbo. Detta ger 1 489 par, varför 1 500 par i Skåne känns som en rimlig siffra. Lägg till cirka 100 par i resten av landet och vi slutar på 1 600 par. Nedan redovisas häckningar utanför Skåne och fynd i Norrland.

Bl: Ca 15 par i Västblekinge, 5 par i Ronneby och 5 par i Karlskrona. En tendens är att gladan försiktigt expanderar sitt utbredningsområde österut.

Sm: Liksom föregående år två säkra häckningar i Kalmartrakten. Dessutom flera fynd som kan tyda på ytterligare par. 1 par Dravenbygden, Jönköpings län 26.3–16.9, men ingen konstaterad häckning. Rrk Kronoberg rapporterar följande: "Är nu en etablerad häckfågel i länet, och minst 10 par bedöms ha gått till häckning under året (Ronny Johansson)."

Hl: Arten fortsätter att expandera i Halland, och antalet observationer ökar stadigt. Uppskattningsvis finns minst 20 häckande par i Laholms kommun, fler än 10 par i Halmstads kommun och några par vardera i Falkenbergs och Varbergs kommuner. Sammanlagt alltså mer än 40 häckande par i Halland.

Gtl: 2–3 par har observerats under häckningstid.

Vg: Minst 2 häckande par.

FOTO: MIKAEL NORD

Brun glada *Milvus migrans*, Lindhult (Hl) 27 augusti 2005.

Gstr: 1 str. Jäderfors, Sandviken k:n 5.2 (Anders Johansson m.fl.). 1 str. Bodåsdalgången, Hofors k:n, 10.9 (Kjell Pålsson, Hans Rudhe).

Hls: 1 Skesta, Gnarp 4.4 (Ove Fredin)

Nb: 1 ad. str. Torpgården, Boden 20.8 (Roger Söderström).

(NILS KJELLÉN)

Ormörn *Circaetus gallicus* (72/72 – 2/2)

Sk: 1 2K+ vände vid Falsterbokanalerna 2.9 (F) (*Peter T Salmon, Karin Salmon, Claes Andersson).

1 2K+ str. Käglinge hästbacke (*Thomas Nyberg) och senare vändande Skanörs Ljung, Falsterbo 13.9 (F) (Greg McIvor m.fl.).

Hls: 1 2K+ Maden, Ålsjön 5.8 (F) (*Tord Swales).

(Södra och östra Europa). Minst två ormörnar efter två blanka år. Observationerna från Skåne kan mycket väl gälla olika fåglar men då inga dräktskillnader kan ses på fotona väljer vi att räkna dem som ett fynd. Fotografierna visar däremot att fågeln i Hälsingland utgör en annan individ. Första fyndet i Hälsingland och det hittills nordligaste i landet. Flest observeras under sträcktid i augusti–september med en mindre vårtopp i maj. Observationerna har allmänt ökat något från 1990-talet, vilket sannolikt främst speglar ökningen av antalet ornitologer. Den glesa populationen sydost om Östersjön har minskat i sen tid. I Finland och Danmark ses något färre än i Sverige medan ormörnen är mycket sällsynt i Norge. På Brittiska öarna gjordes det första fyndet så sent som 1999 (Rogers 2000).

(RK)

Blå kärrhök *Circus cyaneus* VU

Den blå kärrhökens svaga svenska stam har förhoppningsvis börjat uppmärksammas av ornitologer besökande Lappland sommartid. Detta kan kanske vara en förklaring till årets rika rapportskörd från nämnda landsdel, efter fjolårets enda sommarfynd från detta vida landskap. Nu när samtliga häckningar av denna art finns med i rapportmallen på sitt fjärde år kan det vara på sin plats att nämna att under dessa år har häckningar, eller för den delen även starkare häckningsindicer, endast rapporterats vid fyra tillfällen: Lu lpm 2002 och 2003, Vg 2003 och Ly lpm 2004.

Sm: 1 2K hona Järnudda, Hulingen, Hultsfred 6–27.7 (Calle Ljungberg, Max Lundberg). Första juliobservationen sedan 1996.

Öl: Tre sommarfynd är ganska brukligt. Inget av fynden tyder dock på häckning (rrk Öland).

Boh: 1 ex. Sörgårdsvägen, Torsby 16.6 (Harry Isaksson), 1 hona Västergården, Öxnäs, Säve 20.6 (Hans Börjesson) och 1 hona Nolvik, Björlanda 21.6 (Fredrik Spak).

Vg: Inga fynd tyder på häckning, men sju observationer gjordes i de inre och norra delarna av landskapet av kringströvande individer under juni–juli (rrk Västergötland).

Upl: Ingen häckning konstaterad. Ett sommarfynd (1.6–31.7), 1 hona Lilla Ultuna, Uppsala 13.6 (Vera Noest).

Vstm: 1 ad. hane Bocksjön, Tortuna, 14.7 (Kjetil Jensen), 1 hona Lagårdssjön, Kolbäck, 24.7 (Lena Öling) och 1 ad. hona Mon, Finnåkerssjön, Fellingsbro, 30.7 (Sven Larsson).

DLr: Fynd under häckningstid: 1 ex. Glysjön, Älvdalen 21.6 (Sten Hallin) och 1 2K+ hane förbiflygande vid samma lokal 30.7 (Tommy Magnusson), 1 ad. hane varnande Krokorp, Vansbro 19.7 (Johan Frölinghaus) och 1 hona Tisjön, Malung 31.7 (Janne Dahlén, Börje Dahlén).

Gstr: En hona uppehöll sig vid Grätångarna 16–25.5 (Per-Owe Looock) och en hona sågs vid Ytsundet, Hedesunda 18–24.7 (Per-Owe Looock). De båda fynden kan möjligen röra samma individ (rrk Gästrikland).

Ång: Tre observationer under häckningstid men inget som antyder häckning (rrk Ångermanland).

Vb: 1 ad. födosökande Grundträsket, Jörn 2.6 2005 (Sophie Ehnbohm).

Nb: Många fynd under häckningstiden, men bara en konstaterad häckning med ungar (rrk Norrbotten).

Ås lpm: Fynd av ett par och en hona under häckningstid.

Ly lpm: Fynd av tre par och tre ensamma individer i juni–juli.

P lpm: Fynd av en varnande hane och en hona i juni–juli.

Lu lpm: Fynd av ett par med parningsceremonier, sex ensamma hannar och en hona i juni–juli.

T lpm: Fyra fynd av ensamma individer i juni–juli.

(CHRISTER OHLSSON)

Stäpphök *Circus macrourus* (461/461 – 42/42)

Sk: 1 2K hane str. SV Nabben, Falsterbo 30.8 (*Claes Larsson, Nils Kjellén, Mattias Ullman m.fl.).

1 2K hane str. SV Nabben, Falsterbo 1.9 (*Emil Andersson, Mattias Ullman, Hans-Åke Gustavsson, Nils Kjellén m.fl.).

1 2K hane str. V Käseberga 4.9 (*Sven Splittoff).

1 2K hane Falsterbohalvön 5.9 och utsträckande Nabben, Falsterbo 6.9 (F) (*Mike Henry, Clas Cronlund m.fl.).

1 3K+ hane str. SV Nabben, Falsterbo 17.9 (Mattias Ullman, Nils Kjellén, Kent Andersson m.fl.).

1 2K+ hona str. SV Ljungen, Falsterbo 5.10 (*Klaus Malling Olsen, Per Roslin, Joakim Hedvall m.fl.).

1 1K str. S Hittarps rev, Helsingborg 16.10 (*Thomas Svanberg).

Sm: 1 hane Ed, Visingsö 3.5 (*Magnus Blom).

1 ad. hane str. S Tranebo, Dumme mosse 26.9 (*Daniel Steen).

Öl: 1 2K hane Sandby skjutfält 11.5 (*Jonas Bonnedahl), samt Gräsgård 11–14.5 (F) (Tomas Lundquist, Tomas Carlberg, Bertil Sanner, Torun Zachrisson m.fl.).

1 2K hane Klockarängen, Ottenby 31.7 (*Anders Bjärvall) och samma 2K hane Össby 6–13.8 (F) (*Staffan Rodebrand, Mattias Pozsgai, Jenny Thorsell m.fl.) samt åter vid Ottenby 14–25.8 (Lars Teveborg, Magnus Kaselstrand m.fl.).

1 3K+ hane Ölands södra udde 30–31.8 (Anders Eriksson, Johan Stedt m.fl.).

1 2K hane Sibyllas resp. Ölands södra udde 6.9 (F) (*Fredrik Ellin, Petter Ohlsson m.fl.).

Gd: 1 3K+ hane Kölningsträsk 11.7 (*Peter Gustafsson).

1 2K hane Sundre 24–29.8 (*Bimbi Ollberg, Sivert Söderlund, Per Smutterberg, Lars Brolund m.fl.).

1 1K Hoburgen, Sundre 17.9 (*Stellan Hedgren).

Hl: 1 3K+ hanne Lis mosse 20.8 (F) (*Stefan Johansson, Ulf Löfås, Lasse Olsson m.fl.).
 1 1K Lis mosse 1.9 (*Stefan Lagerblad, Stefan Hage m.fl.).
 1 2K hanne str. S Lerjan, Galtabäck 1.9 (*Lasse Olsson, Bert-Göran Beckman, Mikael Nord, Inger Sandberg).
 1 1K Lis mosse 3.9 (Stefan Johansson, Hans Johansson, Jörgen Fagerblom).
 1 1K str. SO Trottaberg och Grötvik, Söndrum 4.9 (*Benny Holmqvist m.fl.).
 1 3K+ hona str. S Suseåns mynning 11.9 (Ulf Löfås, Ilona och Tommy Ekmark, Hans Johansson).
 1 1K Vinbergs hed, Falkenberg 5.10 (*Joakim Hagström).
Vg: 1 ad. hanne Hunneberg 16.4 (*Stig Lindgren, Anders Larsson) och troligen samma vid

FOTO: MICHAEL BERGMAN

Stäpphöök *Circus macrourus* 2K hanne, Lövstasläätten (Upl) september 2005.

Hullsjön 17.4 (*Michael Egerzon, *Ingemar Johansson, Henrik Larsson).
 1 1K str. SV Vänersborgsviken 28.8 (*Ingemar Johansson).
Ög: 1 3K+ hanne Kvarnstugan, Tåkern 16.9 (*Lars Gzelius).
Nrk: 1 3K+ hanne str. V Bondevrak, Segersjö 26.8 (*Lage Johnson).
Srm: 1 2K str. Nynäs 9.5 (*Göran Altstedt, *Per-Åke Hägerroth).
 1 ad. hanne Kåvhult, Flen 12.9 (*Örjan Sjögren).
Upl: 1 2K str. N Örskärs fyr, Gräsö 23.4 (*Fredrik Friberg, Petter Haldén, Mikael Malmaeus, Martin Irestedt).
 1 2K Halmdal SSV Ingsjön, Östervåla 24.4 (*Seppo Haavisto, Christer Brostam).
 1 2K hanne Lövstasläätten, Danmark 26–29.8 (F)

(*Fredrik Bondestam, *Sören Franceen, Martin Tjernberg m.fl.).
 1 3K hanne str. SV Böksta, Balingsta 3.9 (*Ulf Karlsson m.fl.).
 1 2K hanne Lövstasläätten, Danmark 5–8.9 (F) (*Per Johan Ulfendahl m.fl.).
 1 2K hanne str. S Angarnsjöängen 9.9 (*Svante Söderholm, Henrik Stensnäs m.fl.).
Vstm: 1 1K Lövstapumpen, Asköviken 18.9 (*Kjetil Jensen).
Vrm: 1 1K str. S Ladholmen, Värmlandsnäs 1.9 (*Morgan Johansson).
Dlr: 1 3K+ hanne str. N Vattnäs 10.4 (*Magnus Strömberg).
Mpd: 1 2K hanne Skrängstasjön, Njurunda 29.7 (*Lars Olausson).

FOTO: JOHN LARSEN

Stäpphöök *Circus macrourus* 2K hanne, Ottenby (Öl) 23 augusti 2005.

Vb: 1 ad. hanne Umeälvens delta 8–15.9 (*Ralf Norberg, Micael Jonsson m.fl.).
 1 1K Stora Fjäderägg 28.9 (*Andreas Garpebring, Petter Bohman, Petter Karlsson m.fl.).
Nb: 1 ad. hanne Ersnäs, Luleå 28.4 (*Berth-Ove Lindström, Mats Bergquist, Lena Bondestad, Jan-Olov Johansson).
2004: Öl: 1 1K Enetri soptipp 11.10 (*Michael Egerzon, Clas Wennerdahl) antas vara samma som publicerades från Tveta 10.10 2004.
Gtl: 1 1K Hoburgsklippan 4.9 (*Michael Tholin, Carl Tholin, Toumo Kolehmainen).
Vstm: 1 1K Gränasjön, Haraker 1–2.9 (F) (*Daniel Green, Markus Rehnberg m.fl.).

(Sydöstra Europa och sydvästra Asien). Efter att tidigare ha varit en verklig raritet har det från och med 2001 observerats 58, 41, 44, 46 och 42 stäpphökar per år. Uppgången syns även i Danmark och Finland. Rimligen beror detta inte enbart på den ökade skådaraktiviteten utan på att fler fåglar besöker Nordvästeuropa. Kanske håller arten på att sprida sig mot nordväst på grund av biotopförändringar i kärnområdet norr om Svarta och Kaspiska haven. För detta talar ett ökat antal konstaterade häckningar plus några hybridhäckningar med ängshök i Finland de senaste åren (Honkala m.fl. 2005 och tidigare). Redan 1952 häckade flera par på Öland och Gotland i samband med en kraftig invasion, som dock bara varade ett år. Andelen vårfynd har de senaste fem åren varierat mellan 15% (2004) och 47% (2003). Av dessa görs en förhållandevis hög andel i Norrland. En titt på ungfågelsandelen höstetid visar fluktuationer mellan 30% (2005) och 64% (2004). Det verkar som om höstar med hög ungfågelsandel (2001 och 2004) följs av höstar med en högre andel 2K-fåglar. Denna andel bland höststräckarna har varierat mellan 9% (2003) och 27% (2005). Eftersom en del 2K-fåglar, främst honor, säkert går som äldre är andelen fjolårsfåglar säkert underskattad. Under alla omständigheter tyder siffrorna på att en del av de ungfåglar som sträcker söderut via Sverige återkommer under senare höstar. Från och med 2006 granskas stäpphökar inte längre av Rk.

(RK)

Ängshök *Circus pygargus* **EN**

Från fastlandet rapporterades 10 säkra häckningar och därtill 3–5 troliga/möjliga, dvs. total 10–15 etablerade par vilket innebär ungefär samma antal som 2004.

Sk: 2 par skred till häckning, dessutom 1–2 troliga/möjliga häckningsförsök.

Sm: 1 lyckad häckning och därtill 1 trolig/möjlig.

Vg: 1 misslyckad häckning.

Ög: 3 lyckade häckningar samt 2 häckningsförsök.

Upl: 1 lyckad, därtill 1–2 troliga/möjliga häckningar.

Gd: Ca 5 häckande par, dvs. ungefär samma antal som 2004.

Öl: På uppdrag av länsstyrelsen i Kalmar län genomfördes en heltäckande inventering. Dessvärre visade det sig att den nedåtgående trenden fortsatte även detta år. Endast 23 par noterades och av dessa lyckades 10 med häckningen (31 par påträffades vid heltäckande inventering 2004). Av de häckande paren fanns 14 i Mörbylånga och 9 i Borgholms kommun. Fördelningen på häckningsbiotop var ölandstok (alvmark) 11 par, agmyrar 9 par och övrigt (kulturmarker) 3 par.

Sammanfattningsvis rapporterades således totalt minst 38 säkert häckande par i landet (maximalt 43), vilket innebär en försämring med drygt 15 procent jämfört med 2004. Det fortsatt minskande häckfågelbeståndet förklaras uteslutande av den dystra händelsutvecklingen på Öland.

Under året har ett åtgärdsprogram för det svenska beståndet utarbetats vilket bl.a. har som målsättning att återställa populationen till åttiotalets nivå.

(MARTIN TJERNBERG)

Mindre skrikörn *Aquila pomarina*

(221/221 – 5/5)

Sk: 1 2K+ Punkt 106, Börringe 2.7 (*Tommy Holmgren, Mattias Ullman), samt samma fågel Törringelund, O Malmö 2.7 (Jesper Segergren, Johan Fagefors, Anders Björkman, Håkan Jacobsson) och Hyby backar, Svedala 2.7 (*Lars Andersson).

1 2K+ Sturup, Svedala 8.8 (*Ola Elleström).

Öl: 1 ad. Ottenby, Kalkstad samt Bårbykärret 13–20.5 (*Carl Tholin, Michael Tholin, Lars Lundstedt m.fl.).

Hl: 1 trol. 3K Lis mosse 1–2.9 (*Stefan Lagerblad, Lasse Olsson, Jörgen Fagerblom m.fl.).

Vrm: 1 3K+ Träfors, Kristinehamn 1.6–30.8 (F) (*Arne Werner, Erik Mangsbo, Johan Stedt m.fl.).

Vstm: 1 3K+ Södra Ås, Nora 1.6 (*Anders Carlberg, *Monica Aspemyr).

(Baltikum, östra Europa och Främre Asien). Observationerna i Västmanland och Värmland antas gälla samma fågel. Ny art för såväl Värmland och Västmanland. Fågeln stannade i tre månader vilket utgör det i särklass längsta konstaterade uppehållet hos oss. Fem fåglar är en normal årssumma för senare år. Flest sågs 1988–1989 då 14 olika individer per höst urskiljdes enbart i Falsterbo. Mindre skrikörn har varit i princip årlig i Falsterbo sedan början av 1970-talet men var den enda av våra åtta örnarter som inte sågs på halvön under hösten 2005. Generellt dominerar Skåne och Öland fyndbilden men antalet fynd längre norrut tenderar att öka. De flesta betecknas som subadulta eller adulta, medan juvenila fåglar är mycket sällsynta. Granskas från och med 2006 inte längre av Rk.

(RK)

Större skrikörn *Aquila clanga* (270/270 – 8/8)

Sk: 1 3K Tosteberga bodar, Tosteberga 29.1–28.3 (*Roi-ne Strandberg, Greger Flyckt, Göran Arstad, Patric Österblad m.fl.).

1 2K Falsterbo 11–13.9 (F) (*Ola Strand, *Leif Larsson, Hans-Åke Gustavsson m.fl.), samt även sedd vid Böste, Simremarken 12.9 (Kerstin Svalin) och Torreberga 13.9 (Magnus Billqvist).

1 1K Skanörs Ljung – Käglinge hästbacke – Havgård-

sjön – Kåseberga – Falsterbo 3–16.10 (F) (*Greg McIvor, Jörgen Bernsmo, Michael Gehrisch, Stefan Malm, Sven Splittorff m.fl.).

1 1K Gislöv, Simrishamn och Yddingesjön 20–31.12 (F) (*Stellan Amzoll, Magnus Ullman, Hampus Lejon, Jörgen Bernsmo, Stefan Malm m.fl.). Sågs senare vid Yddingesjön i januari 2006 och påträffades den 22.3 2006 bildödad vid Sövestad, N Ystad.

Bl: 1 3K Angelskogs soptipp, Ronneby 23.1 (*Anders Blomdahl). Samma fågel som senare övervintrade vid Tosteberga i Skåne.

Öl: 1 2K Stenåsabadet – Mellby – Ottenby 7–9.9 (F) (*Fredrik Ellin m.fl.). Sågs senare i Falsterbo.

Srm: 1 2–3K str. S Vattentornet, Oxelösund – Marsång, Nyköping 5.9 (F) (*Kalle Brinell, *Leif Nyström, Thomas Larsson).

var ungfågeln som sågs i Skåne i oktober densamma som noterades insträckande på Stevns klint, Själland den 16 oktober (Amstrup m.fl. 2006), medan decemberfågeln var en ny individ. Medan de svenska fynden av den mindre skrikörnen snarast minskar för närvarande, har antalet fynd av den större arten ökat de senaste åren. Årets observationer är ovanligt väl spridda över landet. Jämfört med den mindre arten är andelen ungfåglar klart högre. Från och med 2006 granskas fynden inte längre av Rk.

(RK)

FOTO: FREDRIK ELLIN

Större skrikörn *Aquila clanga* 2K, sydöstra Öland 7 september 2005.

Upl: 1 3K+ Örskrårundet, Gräsö 23.4 (*Petter Haldén, Mikael Malmeus, Martin Irestedt, Fredrik Friberg, Anders Grindlund m.fl.).

Nb: 1 3K–4K Alviksgården, Luleå 12–16.6 (*Krister Mild, *Mats Williamsson, Mattias Nordlund, Andreas Livbom m.fl.).

1 1K Rödberget 13.9 (*Roger Söderström).

(Nordöstra Europa och norra Asien). Fågeln vid Tosteberga höll till vid en åtel för andra vintern. Den ungfågel som sågs i Skåne fram till mars 2006 visade sig vara ringmärkt som bounge i Finland sommaren 2005. Utmärkta fotografier visar att den 2K-fågel som sågs på Öland 7–9 september var samma som dök upp i Skåne två dagar senare. Sannolikt

Stäppörn *Aquila nipalensis* (37/37 – 2/2)

Sk: 1 2K vände i Falsterbo 29.6 och 17.9 (*Kickan & *Lars A Samuelson, Olof Jönsson, P-G Bentz m.fl.), sågs vid Havgårdssjön 1.10 (Mats Bentmar) och vände över Falsterbohalvön 2–3.10 (F) (Peter Öhrström, Christer Landgren m.fl.).

1 3–5K Börringesjön 31.7 (*Tommy Holmgren, Peter Malm, Stefan Malm).

(Centralasien). Medan 2K-fågeln sågs till och från under slutet av juni till mitten av oktober noterades den äldre stäppörnen endast under en dag. Fotografier från Danmark visar att den förstnämnda senare tog sig över till Själland (Amstrup m.fl. 2006) även om den inte konstaterades sträcka ut från Falsterbo.

Efter en svag ökning i det svenska uppträdandet får stäppörnen numera anses som årlig i landet. I Falsterbo har arten setts sex av de senaste tio höstarna. Inga helt adulta individer har noterats hos oss. Subadulta fåglar dominerar fyndbilden klart, men även ett par ungfåglar har observerats.

(RK)

Kejsarörn *Aquila heliaca* (11/11 – 1/1)

Sk: 1 3K Havgårdssjön–Falsterbo–Näsbyholm–Börtinge 16.10–5.11 (F) (*Stefan Malm, *Peter Malm, Michael Gehrisch m.fl.).

HL: 1 3K Lis mosse, samt mellan Vinberg och Heberg 5–29.1 (F) (*Ola Wennberg, *Bo Brinkhoff, Ulf Löfås m.fl.).

1 3K str. NV Harplinge 20.8 (PG Utterfors, Görgen Hildingsson).

(Sydöstra Europa och Centralasien). Samtliga observationer gäller den fågel som dök upp i Skåne hösten 2004. Den sågs då senast sträckande norrut över Söderåsen den 7 november och hittades alltså övervintande i Halland i januari. Frågan är om den fanns kvar i Halland mellan januari och augusti. Den 16 oktober upptäcktes den vid Havgårdssjön och var senare samma dag nere och vände i Falsterbo. Den sågs därefter endast i Näsbyholm–Börtingeområdet där den återupptäcktes i januari 2006.

(RK)

Kungsrn *Aquila chrysaetos* NT

Av totalt 733 kända revir har 510 varit ockuperade ett eller flera år den senaste femårsperioden. Totalt kontrollerades 555 av de kända reviren varvid 403 etablerade par konstaterades. Av dessa lyckades 174 par producera 222 ungar, dvs. 0,55 ungar/par. Även om resultatet var sämre än 2004 måste det betraktas som över genomsnitt. Att säsongen 2005 var sämre än 2004 indikeras även av antalet kullar med två ungar; 48 mot 83. Några kommentarer från Rrk:

Sk: Antal kända revir var oförändrat sju under året. Två revir ligger i östra delen av landskapet medan resterande fem ligger i söder från Fyledalen västerut. Utöver dessa sju revir har vi uppgifter om ytterligare cirka fem troliga/möjliga revir; ett i vardera söder resp. nordost samt på Hallands-, Linderöds- och Söderåsarna. En stabil förekomst av 10–12 par/revir kan anas. Häckningen gick tyvärr dåligt 2005. Blott tre par fullföljde och slutresultatet blev fyra flygga ungar. Detta skall jämföras med 10–11 under 2004 (Kenneth Bengtsson).

Sm: Rrk Kronoberg rapporterar följande: ”På väg att bli häckfågel i länet och 2 par noterades under häcknings-tid 2005 (Jonas Hedin).”

Gt: 40 kända revir finns f.n. på Gotland och under året

konstaterades 28 påbörjade häckningar. 21 av dessa fältkontrollerades varvid 25 flygga ungar noterades.

Dls: Inga observationer som tyder på häckning.

Vg: Inga observationer som tyder på häckning.

Nrk: Observationer av adult kungsrn gjordes i trakterna öster om Askersund vid flera tillfällen under sommaren och skulle kunna indikera häckning.

Srm: Det pågående arbetet med att följa kungsrnens etablering i D län under ledning av Jan-Eric Hägerroth går vidare. En häckning har konstaterats misslyckad och ytterligare två boplatser har hittats. Därutöver finns tre säkra revir och ytterligare tre besatta revir med adulta fåglar. Några av reviren delar vi sannolikt med angränsande landskap.

Upl: Ett känt etablerat par utan häckning. I ett annat känt revir gjordes inga observationer överhuvud taget. Därutöver enstaka adulta fåglar observerade i tre områden under april till augusti, dvs. under en tid på året då vintergästande adulter sedan länge lämnat landskapet. Förmodligen finns fler än två par i landskapet.

Vrm: I de tre revir som är kända i Torsby kn häckade två par vilka fick tre (2+1) ungar på vingarna. Det tredje paret spelfög på vårvintern vid ett av de kända bona men gick troligtvis aldrig till häckning (Johan Bohlin).

(MARTIN TJERNBERG)

Dvärgörn *Hieraaetus pennatus* (22/22 – 2/2)

Sk: 1 äldre mörk morf Havgårdssjön 26.6 (*Stefan Malm, *Peter Malm).

1 ex. trol. 2K mörk morf str. SV Nabben, Falsterbo 15.8 (*Per-Olof Andersson, *Nils Kjellén).

(Södra och centrala Europa). Dräktkaraktärer visar att det rör sig om två olika fåglar. Även fynden av dvärgörn tenderar att öka även om den fortfarande är långt ifrån årlig. Flest har setts i Skåne (13) och i övrigt kan noteras att det bara finns ett fynd från Öland, men två från Blekinge och Västerboten. Fördelningen mellan ljus och mörk morf är relativt jämn. Detta antyder att flertalet kommer från sydost, då den ljusa morfen dominerar klart i Syd-västeuropa.

(RK)

Rödfalk *Falco naumanni* (10/10 – 0/0)

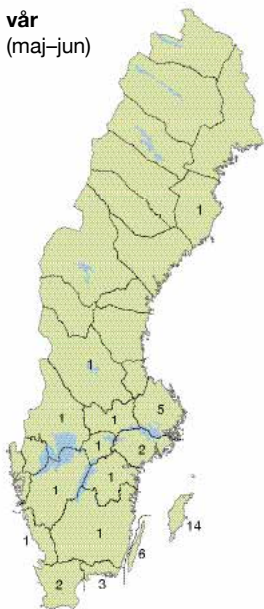
Rättelse 1981: Öl: Fyndet av 1 hane Gösslunda 3.6 har efter omgranskning underkänts.

(RK)

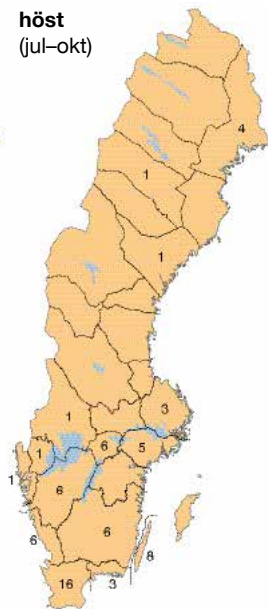
Aftonfalk *Falco vespertinus*

Årets första aftonfalk siktades i Skåne den 3 maj medan det andra fyndet för året gjordes i Västerboten den 6 maj. Sammantaget var dock antalet fåglar under vår och försommar (3.5–30.6) lågt, endast 26 ex. Under efteråret (1.7–7.11) siktades samman-

vår
(maj–jun)

höst
(jul–okt)

Aftonfalk *Falco vespertinus* i Sverige 2005, antal ex. fördelade på vår och höst.

lagt 83 individer, vilket däremot är en god summa, nära fyra gånger högre än hösten 2004, som förvisso var ett dåligt år. Den invasion som under hösten 2005 berörde främst östra Finland (www.tarsiger.com) märktes dock inte av särskilt mycket i Sverige. Exempelvis sågs inte en enda aftonfalk på Gotland under hösten.

På längre sikt (1992–2005) uppvisar antalet observerade aftonfalkar i Sverige inte någon trend. I ett europeiskt perspektiv är dock artens status ogynnsam med rapporterad nedgång på de flesta håll inom dess utbredningsområde. Anmärkningsvärda fynd:

Upl: 1 2K hona Siggesta 16.10–7.11 (Åke Olausson m.fl.).
Ly lpm: 1 ad. hona str. Malå 17.10 (Leif Bildström).

Långstannaren i Upl torde vara den senast observerade aftonfalken i Sverige hittills. Fyndet i Ly lpm är det andra, det första gjordes 1974.

(THOMAS PETTERSSON)

Amurfalk *Falco amurensis* (0/0 – 1/1)

Sm: 1 ad. hanne Kalmar flygplats 30.6–1.7 (F) (*Tomas Fredriksson, *Andreas Ståhl, Bo Lundström, Per Björkman m.fl.).

(Östra Asien). Ny art för landet och ett mycket remarkabelt fynd. Amurfalken häckar främst i Kina och övervintrar i sydligaste Afrika. Sannolikt sträcker flertalet från Asien och direkt över Indiska Oceanen till södra Afrika. Den är således kapabel till im-

ponerande flygningar. I Europa har enstaka fåglar på senare år noterats passera Messinasundet i sydligaste Italien under vårsträcket (Corso & Dennis 1998). I övrigt finns ett fynd av en fågel som rehabiliterats och ringmärkts i Frankrike för att senare skjutas i Storbritannien, vars ursprung är något oklart (Grantham 2005). Den är i skrivande stund inte granskad av brittiska Rk. Smålandsfågeln saknade två pennor i höger hand och en penna på motsvarande ställe i vänster hand. Detta torde vara normal ruggningstatus för en icke-häckande fågel så här års och bör inte tolkas som ett tecken på att den har suttit i bur. Även om arten säkert kan förekomma i fångenskap, bedömer vi det som mer tro-

FOTO: RONNY JOHANSSON

Amurfalk *Falco amurensis* hanne, Kalmar flygplats (Sm) 30 juni 2005.

ligt att fågeln kommit hit på naturlig väg. Kanske kommer fynden i Europa att öka framöver efterhand som skådarna lär sig känna igen även honor och ungfåglar.

(RK)

Stenfalk *Falco columbarius*

Sommarfynd i Skåne och Östergötland är alltså mest att betrakta som kurios, medan junifynd från Vstm även förelåg 2004. Vad det gäller fynd i den södra fjällkedjan ses en tydlig slagsida av fyndbilden mot välbesökta turistmål. Vad finns därutöver i denna för stenfalken så intressanta del av vårt land? Att arten ingalunda uteslutande är en vildmarks-

fågel visas av upprepade, framgångsrika häckningar intill Umeå tätort.

Sk: En sommarobservation är rapporterad avseende 1 ad. hanne rast. Svenstorp, Svalöv 10.6 (Peder Weibull).

Öl: En konstaterad häckning (en unge) samt starka indikationer på en ytterligare häckning. Därtill finns rapporter som skulle kunna tyda på ca tre häckningar till. Alla i Mörbylånga kommun. Det finns även fynd från Borgholms kommun som möjligen skulle kunna tyda på häckning.

Den öländska populationen består förmodligen av minst fem par men det maximala rimliga antalet par är svårare att ange. Vem vet, kanske en riktad inventering skulle visa att det häckar 15 par på ön? (rrk Öland).

Ög: En hona vid Tåkern 9.6 (Anders Elf).

Vstm: 1 hanne Gammelbo, Ramsberg, 15.7 (Mikael Hake), 1 hanne Aspa, Lindesberg, 16.7 (Mikael Hake) och 1 ad. hona Naddebo, Gunnilbo, 3.8 (Leif Lejdelin).

Dlr: Två häckningar rapporterade, en vid Tisjön, Malung 12.6 (Janne Dahlén, Börje Dahlén) och en vid Bösjön, Värmland, Mora 23.7 (gnm Caj Runesson). En trolig häckning är rapporterad från Valdalsbygget, Grövelsjön, Älvdalen (Leon Axelsson).

Äng: Inga säkra häckningar inrapporterade, men observationer under häckningstid från fem lokaler (rrk Ängermanland).

Vb: Ett par fick ut ungar Umeå flygplats, (Björn Malmhagen m.fl.), 1 ex. Rickleå, Bygdeå 29.6 (Björn Liedén), 1 hanne Nydalasjön, Umeå 30.6 (Christer Olsson), 1 ad. hanne Skatudden, Boviken 10.7 (Ulf Boström) och 1 ex. Trehörningen, Taveljö 28.7 (Magnus Karlefors).

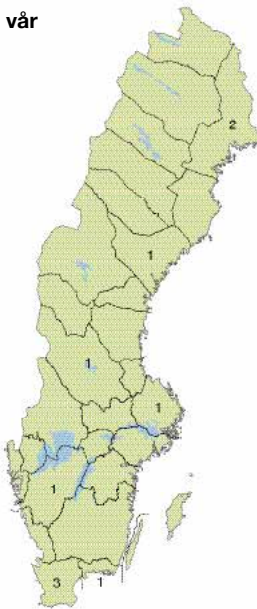
Nb: Ett par i lämpl. häckbiotop Äihämjärvi, Pajala k:n, 15.6 (Kjell Grankvist), två bon med ägg/ungar Pajala kn 20.6 (Kjell Patomella, Robert Patomella), 1 ad. lämpl biotop Kaakkurirova, Pajala k:n, 1–4.7 (Andreas Livbom) och 1 ad. upprörd, varnande Vargviken, Färön, Piteå k:n, 10.7 (Peter Nilsson).

Hjd: Ett par ruvande Dalsvallen, Skärkdalen, Berg k:n, 14–21.6 (*Jonas Karlsson m.fl.), 1 par i lämpl. häckbiotop Svalstjakke, Berg k:n, 1.7 (Roland Ylvén), 1 par i lämpl. häckbiotop Slagavallen, Sörvattnet, V Slagavallen, 6.7 (Per Åsander), en upprörd, varnande Hamra, 21.7 (Bo Gustafsson) och 1 par med 3 ungar Flatruet, Berg k:n, 31.7–8.8 (Agnets Löf m.fl.).

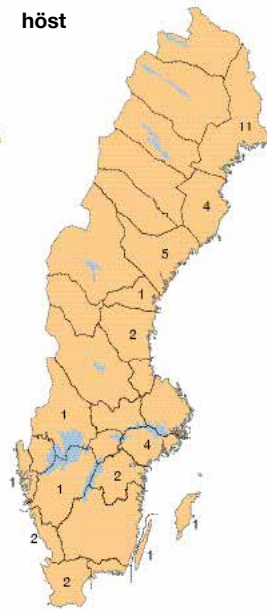
Jmt: Ett par med bebott bo Storulvåns Fjällstation, Åre k:n, 25.6–7.7 (Lars Lindell, Calle Ryberg), 1 par i lämpl. häckbiotop Blåhammaren, Åre k:n, 28.6 (Kenth Elofsson), 1 par i lämpl. häckbiotop Vålåden, Åre k:n, 29.6 2005 (Wictoria Wadman), 1 par i lämpl. häckbiotop Stenokjokkvägen, Strömsund k:n, 1.7 (Magnus Kasselstrand), 1 par i lämpl. häckbiotop Bunnarsjöarna, Åre k:n, Jmt 6.7 (Nils Arvidsson), 1 ex. i lämpl biotop Enafors, Åre k:n, 14.7 (Mikael Bouveng) och 2 1K som matades vid Sora Blåsjön, Strömsund k:n, 17.7 (Leif Bildström).

(CHRISTER OHLSSON)

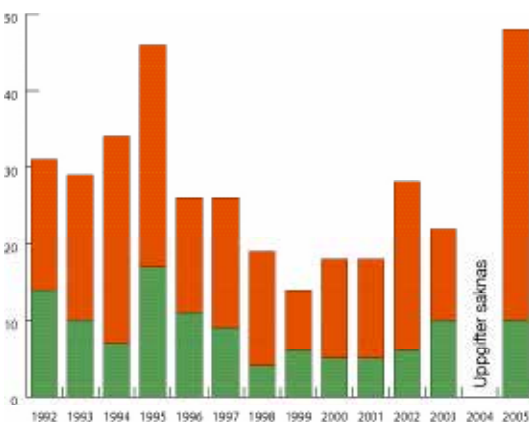
vår

höst

Jaktfalk *Falco rusticolus* i Sverige 2005, antal ex. fördelade på vår och höst.

Jaktfalk *Falco rusticolus* i Sverige nedanför fjälltrakterna 1992–2005, fördelade på vår (grönt) och höst (orange).

Jaktfalk *Falco rusticolus* EN

Utanför häckningsområdet i fjällen rapporterades under vinter/vår (= vår) totalt 10 och under höst/vinter (= höst) 38 individer.

(MARTIN TJERNBERG)

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus* VU

Falkstammen i södra Sverige fortsätter att öka men i något lägre takt än under slutet av 1990-talet. Spridningen från kärnområdena i Halland, Bohuslän och Västergötland går långsamt och det finns ännu inga rapporter om häckande par i de östra landskapen som Blekinge, Småland, Sörmland, Närke, Västmanland och Uppland. I södra Sverige observerades falkpar på 55 lokaler och 49 par på

började häckning. Totalt fick dessa 92 ungar varav de flesta kom på vingarna vilket är en ökning med 15 från föregående år.

I norra Sverige innebar den sena våren att flera fjällnära revir stod tomma. Av 81 kontrollerade häckningsrevir i Norrbotten fanns falkar på 48.

Totalsumman för hela landet blev mellan 113–118 häckande par varav 101 par kontrollerades med ca 209 ungar. Med tanke på att en heltäckande inventering inte längre kan göras skattas stammen till minst 150–175 par, de flesta i norra Sverige.

Sk: Tre revirhållande par varav två på byggnader. Paret i Helsingborgs hamn fick med *Projekt Pilgrimsfalks* hjälp ut 2 ungar. 1 år häckade bara ett par på Kullaberg och de fick tre ungar på vingarna. Det tredje paret i Skåne misslyckades på grund av störningar.

Gtl: Ett par men inga rapporterade ungar.

HI: Par noterades på tio lokaler varav häckande par fanns på nio med 17 ungar. En av de häckande honorna är 15 år, vilket är ovanligt bland vilda falkar.

Boh: Liksom tidigare år häckade 16 par och dessa fick ut 32 ungar. Förstakullar insamlades från två par som årligen utsatts för uvpredation. Äggen kläcktes på avelsstationen på Nordens Ark och ungarna sattes senare tillbaka i bona.

Dsl: I Dalsland häckade fem par vilket är ett mindre än året före, men detta berodde på att ett par flyttade över gränsen till Värmland. Vid en av boplatserna spolades äggen bort ur boet i samband med ett kraftigt skyfall. Sju ungar gav ett lågt medelvärde på 1,4 per häckning.

Vg: Falkar observerades på 17 lokaler och 13 par häckade varav två inom helt nya revir. 23 ungar inräknades.

Ög: Nyttillskott med ett par, dvs. två häckande par med fem ungar.

Vrl: Ett häckande par i en klippbrant med en kanotrast-plats i närheten. Länstyrelsen införde snabbt ett fågel-skyddsområde och häckningen lyckades med tre ungar.

Dr: Tre häckande par med 7 ungar. I ett bo försvann ungar-
arna sannolikt på grund av berguvspredation. Fyra av in-
dividerna i paren kommer från avelsprojektet. Ytterligare
14 ungar sattes ut med hacking.

Jmt: En säker häckning med två ungar.

Vb: Ingen inventering har skett men antalet par skattas till mellan 5 och 10.

Nb: I Norrbottens län återfanns 48 häckande par varav 44 kontrollerades med totalt 97 ungar, dvs. 2,2 ungar/lyckad häckning. Detta är något lägre än resultatet från de senaste tio åren. Endast 66 ungar kunde ringmärkas under juli. Många ungar var för små för att kunna märkas eftersom häckningen p.g.a. kall vår var försenad. En falk som ringmärktes i en klipprant söder om Kvikkjokk 1993 hade sedan flera år sin övervintringsplats på ett kyrktorn i byn Wanswerd i Holland. I december 2005 hittades han död nedanför tornet. Med sina 12 år blev han en av de äldsta kända norrbottniska falkarna.

(PETER LINDBERG, PROJEKT PILGRIMSFALK, SNF)

Vattenrall *Rallus aquaticus*

Tionde fyndet av vattenrall gjordes i Norrbotten.

Nb: 2 spelande Ängesviken, Bergsviken, Piteå 4.6–4.7
(*Tomas Carlsson, Lars Sandberg, Tryggve Arvidsson).

(THOMAS STRID)

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana* VU

Totalt 212 spelande och ett tiotal tysta småfläckiga sumhöns noterades, vilket är relativt låga summor (264 sp. 2004). Trots en förmodad ökning i rapporteringsfrekvens, vilket tros bidra till ökat antal fynd av exempelvis kornknarr och vaktel (dock inte hela förklaringen för dessa arter . . .), så är antalet spelande småfläckiga sumhöns relativt konstant sedan mitten av 1990-talet. Förmodligen antyder de stabila siffrorna snarare en minskning i uppträdande.

Lokaler med fler än 3 spelande ex. endast följande: Angarn, Upl (10), Tåkern, Ög (9), Rynningen, Sm (6) och Svanviken, Srm (4).

(FREDRIK FRIBERG)

Mindre sumphöna *Porzana parva* (364 – 4)

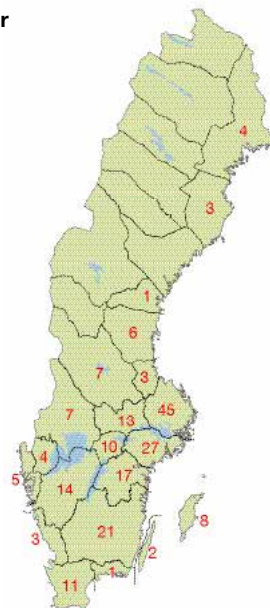
Fyra mindre sumphöns har godkänts för publicering i Fågelåret, vilket är ett fullständigt normalt antal för senare år:

Gtl: 1 spel. Fardume träs 14–22.5 (Daniel Melchert m.fl.).

Nrk: 1 spel/sång Segersjöviken Örebro k:n 23.6 (William Velmala).

Srm: 1 spel/sång Valnaren, Strängnäs 19–29.5 (Staffan Hellbom m.fl.).

vår-sommar
(spelande)

Spelande småfläckiga sumphöror *Porzana porzana* i Sverige 2005.

Upl: 1 hanne sj. Varggropen, södra delen Vendelsjön 29.4 (Anssi Laurila).

(FREDRIK FRIBERG)

Dvärgsumphöna *Porzana parva* (10/10 – 0/0)

2004: Srm: 1 spelande Ågesta 25.6–10.7 (*Magnus Croon, Bertil Johansson, Johan Fromholtz m.fl.).

(Kontinentala Europa). Första fyndet i Södermanland. Flertalet fåglar har hörts i juni, med en viss ökning under senare tid.

(RK)

Kornknarr *Crex crex* **VU**

Totalt 610 spelande hannar på fastlandet är en normal siffra för den senaste 10-årsperioden. Dessutom hade Öland spelande exemplar vid 50 lokaler och Gotland 104 spelande ex. Tre konstaterade häckningar:

Upl: 7 ungar Bälinge mossar 16.7 (Kenneth Pless).

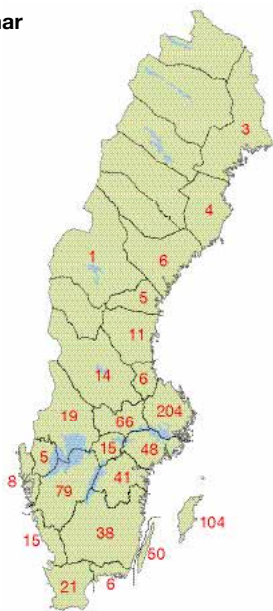
Vg: 1 ad. + 8 pull Mjälldrunga kyrka 31.8 (Ulla Carlsson, Ingemar Carlsson m.fl.) och 1 ad. med 1 unge Brudarebacken, Göteborg 21–22.8 (Ingegerd Nyberg, Tina Widen m.fl.).

(FREDRIK FRIBERG)

Rörhöna *Gallinula chloropus*

Rörhönor i Lappland tillhör inte det vanliga. Detta år gjordes ett fynd i vardera Lycksele lappmark (8: e fyndet) och Torne Lappmark (2:a fyndet). Första fyndet i Torne lappmark gjordes 1978.

vår-sommar
(spelande)

Spelande kornknarrar *Crex crex* i Sverige 2005. (Summan för Öland anger antalet platser där kornknarr hördes.)

Ly lpm: 1 Gunnarbäcksbron, Gunnarn 14–16.5 (Håkan Rune, *Bo Åström) och samma fågel 1 rast. Blåviksjön, Lycksele 25.5 (Leif Bildström).

To lpm: 1 ex. Vassijaure stn 30.4–16.5 (Enar Wallström).

(THOMAS STRID)

Trana *Grus grus*

Från rnk Närke rapporterar man om att det under höstarna noteras allt högre antal rastande tranor vid Kvismaren. Under 2005 blev det rekord vilket faktiskt är den största noterade ansamlingen i Sverige hittills.

Nrk: 14 545 ex. rast. Kvismaren 5.10 (Ragnar Edberg).

(THOMAS STRID)

Skärfläcka *Recurvirostra avosetta*

Häckningar rapporterades från samtliga regelbundna rapportområden (Sk, Bl, Hl, ö. Sm, Öl och Gtl).

Sk: Ca 314 par var ett jämförelsevis lågt antal (460–480 par 2001–2004). I ett längre perspektiv dock inget alarmerande lågt antal. Sex inlandslokaler, varav fyra med enstaka par.

Bl: 6 par Vollholmen, Valjeviken, 2.5–26.6 (Patric Österblad, Kerstin Lindgren, Fredrik Lysell), 32 par Sibaboda 22.5–5.6 (Anders Blomdahl, Fredrik Lennartsson, Ivar Tägtström m.fl.) och 2 par Stolp, Kristianopel, 1.6 (Ivar Tägtström).

Sm: 1 par bobygge Bottorp–Hagby hamn (Peter Sieurin, Jan Ottosson).

Öl: Ungefär samma antal (850 ex. på åtta lokaler) som året innan (900 ex. på sju lokaler).

Hl: "Stor koloni" på Getterön (misslyckades) samt lyckade häckningar vid Båtafjorden, Trönninge ängar och Munkagårdsfloen.

Fynd utanför häckningsområdena rapporterades från Vg (Göteborg), Boh, Ög, Sth och Upl. Ett notabelt antal rastande var 337 ex. Sandvik, Ottenby, 21.7.

(LARS LINDELL)

Tjockfot *Burhinus oedipnemus* (35/35 – 2/2)

Två fynd gjordes detta år. Notabelt är att båda fåglarna dök upp samma dag, den 19 maj! Både för Bohuslän och Värmland var detta landskapens andra fynd.

Boh: 1 rast. Dragsmark 19.5 (*Lennart Pihl).

Vrm: 1 rast. Goops travbana, N Hyn, Kil k:n 19–22.5 (*Dan Mangsbo, Dan Norberg, Erik Mangsbo).

Rättelse:

1993: Öl: 1 hörd Slagerstad 29.6 har efter omgranskning underkänts av Rk.

(THOMAS STRID)

Tjockfot *Burhinus oedicnemus* 2K, N. Hyn (Vrm) 19 maj 2005.

FOTO: TOMMY HOLMGREN

Rödvingad vadarsvala *Glareola pratincola*, Ågestasjön (Upl) 30 maj 2005.

FOTO: STEFAN OSCARSSON

Svartbent strandpipare *Charadrius alexandrinus* pull., Vellinge ängar (Sk) 19 maj 2005.

Rödvingad vadarsvala *Glareola pratincola*, Ågestasjön (Upl) 30 maj 2005.

Rödvingad vadarsvala *Glareola pratincola* (17/17 – 1/1)

Srm: 1 ex. Ågestasjön 30–31.5 (F) (*Petter Simonsson, Bertil Johansson, Thomas Strid m.fl.).

(Sydeuropa). Typisk tidpunkt och det andra fyndet för Södermanland. Den ur storstadsperspektiv mycket centralt belägna Ågestasjön bidrog till den storpublik som denna vackra fågel lockade.

(RK)

Svartbent strandpipare *Charadrius alexandrinus* **RE**

Under 2004 gjordes ett häckningsförsök efter två år utan häckindici i Sverige. Det var därför extra

glädjande att det 2005 till och med skedde en lyckad häckning. Ett par dök upp på Falsterbohalvön i mitten av april. De flyttade sen upp till Vellinge ängar där de genomförde en lyckad häckning och 2–3 ungar blev flygga. Detta är den första lyckade häckningen sedan 2000. Dessutom gjordes ytterligare tre fynd i Skåne. Dessutom gjordes tre observationer på Öland och två i Halland.

Sk: 1 hona Äspet, Åhus, Kristianstad k:n 18.5 (*Sara Birkedal, Sven Birkedal, Göran Arstad). 1 hanne rast. Rönnen, Norra Häljaröd, Höganäs k:n 5–7.6 (Henrik Ehrenberg, Arne Holgersson, Per Rydberg, Från Rixlarm). 1 par fick 2 ungar Vellinge ängar (Paul Eric Jönsson, Tommy Holmgren, Peter Öhrström). 1 ad. hona rast.

Nabben, Falsterbonäset 23–24.7 (Björn Malmhagen, Mattias Ullman, Stefan Göransson).

Öl: 1 hona Beijershamn, Öl 16–18.5 (Ölands rrk). 1 hona Egby udde, Öl 17.5 (Ölands rrk). 1 hona Beijershamn, Öl 17–20.6 (Anders Kihlberg m.fl.)

HI: 1 hanne rast. Getterön 2–4.5 (*David Andersson). 1 hanne Getterön 26.5 (*Mattias Nilsson).

(THOMAS STRID)

Ökenpipare *Charadrius leschenaultii* (9/9 – 1/1)

HI: 1 hanne so.dr. Påarp 3–4.5 (F) (*Anders Wirdheim, Ulf Löfås, Stefan Cherrug m.fl.).

(Mellanöstern och Centralasien). Fyndet är det tidigaste hittills och blott det andra vårfyndet.

(RK)

FOTO: BENNY HOLMQVIST

Ökenpipare *Charadrius leschenaultii* hanne, Påarp (HI) 4 maj 2005.

Amerikansk tundrapipare *Pluvialis dominica* (17/18 – 2/2)

Sk: 1 1K Gislövs Stjärna, Simrishamn 17–19.10 (F) (*Hampus Lejon m.fl.).

Öl: 1 so.dr. Norrvik, Ottenby 26.5 (F) (*Jonas Bonnedahl, Gunilla Lagerqvist, Karl-Erik Sundström m.fl.).

(Arktiska Nordamerika). Skånefyndet är det andra någonsin av en ungfågel på hösten. Den höll till i en flock med ljungpipare. På Brittiska öarna görs regelbundet fynd av amerikanska tundrapipare i liknande flockar av övervintrande ljungpipare så det finns nog skäl att tro att fler dylika fynd kan göras i framtiden. Man kan spekulera i fall Ölandsfågeln måhända är samma individ som stannade i

hela 59 dagar under hösten 2003 medan den ruggade till vinterdräkt. Fågeln bedöms här ändå som en ny individ.

(RK)

Sibirisk tundrapipare *Pluvialis fulva*

(50/51 – 2/2)

Öl: 1 so.dr. Stora Ören 13–15.7 (F) (Per Björkman, Lasse Teveborg m.fl.).

HI: 1 hanne so.dr. Fågeltornet, Getterön 25.6 (F) (*Mattias Nilsson, David Andersson, Lasse Olsson m.fl.).

(Norra Sibirien). Ett på senare år typiskt uppträdande uppträdande med sommarfynd. Efter en genomgång av samtliga äldre fynd i samband med

FOTO: KRISTER CARLSSON

Kolymasnäppa *Calidris tenuirostris* ad., Bondängen, Ottenby (Öl) 2 augusti 2005.

författandet av boken Sällsynta fåglar i Sverige (Breife m.fl. 2003) upptäcktes ett fel i fyndantalet. Totalsummorna har härmed reviderats.

(RK)

Kolymasnäppa *Calidris tenuirostris* (0/0 – 1/1)

Öl: 1 so.dr. Bondängen och Sandrevlarna, Ottenby 2–3.8 (F) (*Anders Helseth, Johan Stedt, Helge Röttorp, Linus Hedh, Anton Jarnheimer m.fl.).

(Nordöstra Sibirien). Ny art för Sverige. Fågeln upptäcktes lämpligt nog under en fågelkurs för ungdomar. Kolymasnäppan häckar på fjällhedar i ryska Fjärran Östern. Arten är långflyttare och övervintrar huvudsakligen i Australien men ses regelbundet

så långt västerut som Arabiska halvön. Kolymasnäppa är alltså mycket sällsynt i Europa men flera av våra grannländer (Norge, Danmark, Polen) har också haft besök. Inte helt oväntat var det Öland som återigen visade sig ha en oemotståndlig lockelse för rara vadare.

(RK)

Småsnäppa *Calidris minuta*

Inga fynd under 2005 som tyder på häckning i den svenska fjällkedjan.

(CHRISTER OLSSON)

Mosnäppa *Calidris temminckii* NT

Nu när mosnäppan med all sannolikhet är utgången som regelbunden häckfågel längs Västerbottenskusten, finns en spillra av den förutvarande starka stammen längs Bottniska vikens kust endast kvar i Norrbotten. Dock alltså ovisst hur pass stor denna population kan tänkas vara.

Nb: Sommarens skärgårdsinventering resulterade i fler fynd än vanligt under häckningstid, dock ingen säker häckning (som vanligt). (Rrk Nb).

(CHRISTER OLSSON)

Vitgumpsnäppa *Calidris fuscicollis* (16/16 – 3/3)

Sk: 1 so.dr. Malmö norra hamn 14–17.5 (F) (*Stefan Cherrug, Håkan Eliasson, m.fl.).

Öl: 1 so.dr. Norrvik, Ottenby 14–27.7 (F) (*Johan Stedt, Lars Odeblad Helseth, Gabriel Norevik m.fl.).

Hl: 1 so.dr. Dammen, Getterön 20.7 (F) (*Lasse Olsson, *Morgan Svensson m.fl.).

(Arktiska Nordamerika). Tre ex. är den högsta årsumman någonsin. Vitgumpsnäppor har setts på Öland även under 2002 och 2003 varför diskussion har förts angående möjligheten att fynden rör en och samma individ. Rk har dock hållit det för mest troligt att flera olika exemplar är inblandade i uppträdandet.

(RK)

Tuvsnäppa *Calidris melanotos* (223/227 – 14)

Efter tre goda år, med som mest 28 fynd 2003, sjönk antalet fynd ordentligt. Fynden fördelade sig på tre under en kort vårperiod 1–9 maj och elva höstfynd 10.7–13.10. Fördelningen med allt fler höstfynd har blivit tydligare under senare år. Under höststräcket åldersbestämde tre fåglar till adulta, samtliga i juli och fem till juvenila. Drygt hälften av fynden gjordes vid inlandslokaler.

Andra fyndet i Medelpad och märkligt nog sjunde fyndet vardera i Bohuslän, Västergötland, Öst-

ergötland och Södermanland. Landskapsvis fördelning: Sk 3, Öl 1, Hl 1, Bhl 1, Vg 1, Ög 1, Srm 1, Upl 3, Mpd 1 och Vb 1.

Sk: 1 ad. Hasslarps dammar 10–12.7 (*Mats Rellmar, Bengt Andersson, Aron Andersson). 1 ad. Råbydammen, Stora Råby 20–27.7 (Lars G R Nilsson, Michael Gehrisch, Johan Frölinghaus). 1 1K Borgeby våtmark, Lomma k:n 27–29.9 (*Lars Nilsson, Lars Olsson, Kaj Svahn).

Öl: 1 hane Beijershamn 8–13.5 (Måns Grundsten, Jan Hägg, Lasse Teveborg).

Hl: 1 ex. Getterön 31.7–2.8 (*Reino Andersson).

Boh: 1 1K Breviks kile 16–17.9 (Per Undeland, Krister Svanvik, Jesper Petersson m.fl.).

FOTO: STEFAN OSCARSSON

Tuvsnäppa *Calidris melanotos* 1K, Fysingen (Upl) 22 september 2005.

Vg: 1 ex. Vadboden, Hornborgasjön 16.7 (*Ingemar Nilsson, Thore Axelsson, Barbro Axelsson).

Ög: 1 ad. Sjötuna udde, Täkern 26.7 (*Anders Olovsson, Bengt Andersson).

Srm: 1 ex. Strandstuviken k:n 6.8 (*Göran Altstedt).

Upl: 1 1K Ströms gård, Fysingen 22–29.9 (*Peter Bergman). 1 1K Hjälstaviken 26–29.9 (*Stig Holmstedt). 1 1K Hjälstaviken 9–13.10 (*Rickard Wahlqvist, Yngve Hareland).

Mpd: 1 ex. Stornäsets reservat, Alnö 1.5 (*Bo Johnsson).

Vb: 1 ex. Megrundet, Hörnefors 9.5 (*Tommy Magnusson, *Eskil Nygren m.fl.).

(GÖRAN DAREFELT)

Skärnsnäppa *Calidris maritima*

År 2005, likt 2004, var ett bra år för skärnsnäppan. Men det beror naturligtvis på att skådaraktiviteten tycks öka i fjällen och inte en reell ökning av arten. Trots allt saknas den på flera äldre kända lokaler.

(ROLF G GUSTAFSSON)

Kärrensnäppa *Calidris alpina*

Fåglar uppvisande karaktärer för rasen:

"Sydlig kärrensnäppa" *Calidris alpina schinzii*

EN

Dystra rapporter har nått Nrk om läget för de sydliga kärrensnäpporna detta år. Från Skåne rapporteras

FOTO: JESPER DANIELSSON

Styltsnäppa *Calidris himantopus* ad., Beijershamn (Öl) 4 juli 2005.

om "fortsatt kräftgång" med endast 38 par i Foteviken och totalt 44 par i länet. Rrk Skåne skriver "Sedan slutet av 1980-talet då den häckande populationen uppskattades till ca 150 par, gick antalen raskt ner till 49–50 par 2000 som lägst". Sedan verkade antalen stabilisera sig strax över 50 par. Nu verkar det tyvärr som om minskningen fortsätter". Från landets andra kärnområde, Öland, finns endast mycket magra noteringar om ett fåtal häckande par. Dock anges att underlaget i Svalan inte räcker för några slutsatser om antalet par.

Häckande sydlig kärrensnäppa finns också noterat i Uppland under året, där totalt sex par har häckat (fem par i Björns skärgård och ett par i Lövstakub-

ten). Detta är den högsta noteringen från Uppland på många år. Från Gotland finns endast rapporter om spelande fåglar på nio lokaler, vilket gör läget där oförändrat. Från Halland finns rapporter om 8 par, varav 7 från Båtafjorden. Dessa fick ut 24 ungar av vilka endast 5–6 blev flygga (Mikael Larsson).

Tidigare häckade några par även i Bohuslän, men från 2004 har det varit tomt även där. Under några år har spelande fåglar hörts på en lokal i Jönköpings län, men ingen häckning har konstateras.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att det från året finns rapporter om ca 60 häckningar, trots att inga uppgifter finns från Gotland eller Öland.

(LENNART CARLSSON)

FOTO: JOHAN STEDT

Prärielöpare *Tryngites subruficollis* ad., Ottenby (Öl) 15 augusti 2005.

Styltsnäppa *Calidris himantopus* (2/2 – 1/1)

Öl: 1 so.dr. Beijershamn 2–7.7 (F) (*Jesper Danielsson, *Anders Balksten m.fl.).

(Arktiska Nordamerika). 42 år efter att landets första styltsnäppa sågs i Beijershamn var det dags igen på samma lokal. Fyndet från 1963 har tidigare bedömts gälla två olika individer men har efter omgranskning bedömts vara ett och samma exemplar. Arten är en av de sällsyntare nearktiska vadarna i Europa, men trots detta har den gästtat samtliga nordiska grannländer. Fågeln kom till allmän kännedom den 4.7, men en rapport som senare skickats in visade att den var på plats redan två dagar tidigare.

(RK)

Prärielöpare *Tryngites subruficollis* (53/55 – 6/6)
Totalt gjordes sex fynd detta år, vilket är ett högt antal. Det var inte bara Sverige som hade många fynd, utan vi ingick i det ovanligt talrika uppträdande som berörde hela norra och västra Europa. Årets fynd ligger inom artens normala fyndbild som brukar vara från augusti till oktober. Fyndet på Gotland var landskapets fjärde och fyndet i Sörmland landskapets blott andra.

Sk: 1 1K Kyls strandbad, Simrishamn 11.9 (Hans Larsson). 1 ex. Håslövs ängar, Hammarsjön, Kristianstad 13-14.9 (*Jan Linder, Hans Cronert, Ulf Jungbeck).

Öl: 1 ex. Hahns fiskarstugor, Ottenby 11–18.8 (Lasse Teveborg, Lennart Nilsson, Marcus Teveborg mfl). 1 1K Schäferiängarna, Ottenby 8.9–2.10 (Jörgen Bernsmo mfl).

Gd: 1 1K+ Fidenäsviken, Fide 11.9 (Ola Wizén, Per Smitterberg).

Srm: 1 ex. Stensjön, Katrineholm 5–16.9 (*Hans Karlsson, Pelle Moqvist, Håkan Lernefalk).

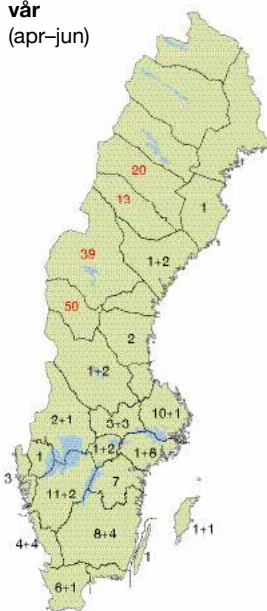
(THOMAS STRID)

Dubbelbeckasin *Gallinago media* NT

Under vårflyttningen (23.4–1.6) rapporterades från Götaland och Svealand totalt cirka 90 fåglar, varav cirka 60 spelande, dvs. något färre fåglar, dock fler spelande, än under 2004.

Under höstflyttningen (13.7–22.10) noterades 102 fåglar, en siffra nästan identisk med resultatet från 2004.

vår
(apr–jun)

höst
(aug–okt)

Dubbelbeckasin *Gallinago media* i Sverige 2005. Vårobservationerna fördelas på spelande individer och övriga rapporterade ex. Röda siffror gäller spelande i fjällen.

Från Norrlands kustlandskap rapporterades under vårflyttningen 1 sp. + 2 rastande i Ångermanland, 2 rastande i Hälsingland samt 1 rastande i Västerbotten. Höstrastande fåglar noterades med 1 ex. i vardera Ångermanland och Västerbotten.

Från artens häckningsområde har en klar förbättring skett avseende antalet rapporter, jämfört med tidigare år. Från Härjedalen meddelas 6 spel (50 sp. hannar), Jämtland 5 spel (39 sp. hannar), Ås lpm 2 spel (13 sp. hannar) och Ly lpm 6 spel (20 sp. hannar), totalt alltså 19 lekplatser och 122 sp. hannar. Därutöver finns fynd i juni avseende enstaka fåglar från två platser i Lu lpm. Under året har ett åtgärdsprogram utarbetats bl.a. med syfte att kartlägga och gynna/skydda arten i häckningsområdena. Under några år framöver kommer således bl.a. riktade eftersök av artens spelplatser att ske och snart är förmodligen bilden mer klar över dubbelbeckasinens utbredning och status i de svenska fjällen.

Äldre fynd:

Boh: 1 ex. Hökälla, H-n 26 aug 2004 (Stefan Svanberg).

Vstm: 3 sp. Nötmyran, Västerfärnebo, 16.5 2004 (Lars Österberg).

(MARTIN TJERNBERG)

Rödspov *Limosa limosa* VU

Följande regionala uppskattningar av antal häckningar föreligger:

Sk: Vattenriket, Kristianstad – antal går ej att uppskatta. Inga häckningar utanför detta område.

Öl: 15 par säkra och ca 15 par möjliga.

Gl: 30 par Faluddenområdet, på andra lokaler ca 5 par.

Hl: 2 par

Ög: 3 par Svartåmyrningens naturreservat.

Detta ger oss i bästa fall ca 70 häckande par 2005, Skåne ej medräknat. Det är bara att hålla med Bird-Life om det är helt rätt att ta in rödspoven i hotlistorna (Near Threatened). Det börjar bli kris på fler håll än i Sverige

(LENNART CARLSSON)

Fåglar uppvisande karaktärer för rasen:

”Isländsk rödspov” *Limosa limosa islandica*

Under 2005 skedde ett exceptionellt uppträdande av rödspov av rasen *islandica*. Detta tillsammans med ökad kunskap om rasbestämning av rödspov har resulterat i att det detta år sågs totalt hela minst 70 individer i Sverige. Troligen är det betydligt fler fynd, kanske närmare 100 ex, men alla fåglar har inte kunnat bestämmas helt säkert även om det mesta lutar åt *islandica* på många ytterligare fynd. Antalet individer som är godkända fördelar sig landskaps-

vis enligt följande: Sk (9), Öl (1), Gtl (5), Hl (14), Vg (28–38), Nrsk (7), Srm (2), Upl (3), Dlr (2).

(THOMAS STRID)

Myrspov *Limosa lapponica* VU

Få observationer som tyder på häckning. Men alla observationer av myrspov rapporteras inte på Svalan. De låga kriterierna kan tyckas visa på låg säkerhet om häckning pågår eller ej. Men ett varnande myrspovspar i slutet av maj, juni och till mitten av juli innebär alltid en häckning. Det finns knappast anledning att leta reda på boet eller ungarna då. Myrspoven behöver hänsyn på häckningslokalerna.

(ROLF G GUSTAFSSON)

FOTO: KRISTER CARLSSON

Dvärgspov *Numenius minutus* 1K, Ventlinge (Öl) 21 september 2005.

Dvärgspov *Numenius minutus* (0/0 – 1/1)

Öl: 1 1K Ölands södra udde–Gammalsbyören–Gräsgård–Näsby–Ventlinge–Segerstads fyr 12.9–8.11 (F) (*Göran Andersson, Johan Stedt, Anders Eriksson, Gunnar Johansson, Bo Lundström, Lars Olausson m.fl.).

(Östra sibirien). Ny art för Sverige. Dvärgspov är en extremt sällsynt art i Europa med bara fyra tidigare fynd. Såväl Norge som Finland (Åland) har dock gästats. Fågeln upptäcktes av stationspersonal på Ottenby där den först rastade längs strandnära tångbankar med andra vadare. Fågeln var på plats i Ottenby under två dagar för att sedan inte ses på elva dagar, då den ånyo upptäcktes i Gräsgård den 24.9. Fågeln hade då slagit följe med ljunpipare, ett

sällskap som den behöll tills den sist sågs den 8.11. Fågeln bedömdes vara 1K pga. fräscha handpennor. De adulta fåglarna startar sin handpennerruggning först på vinterkvarteren och borde alltså ha uppvisat slitna pennor denna tid på året.

(RK)

Dammsnäppa *Tringa stagnatilis*

(394/432 – 25/29)

Det blev en glädjande återgång till 25 fynd efter fjolårets bottennotering med blott 12 fynd. Landets andra häckning konstaterades vid Svartsjövikens, Uppland. Häckningen blev lyckad och tre ungar kom på vingarna. Den första häckningen gjordes

FOTO: PATRIK ENGSTRÖM

Dammsnäppa *Tringa stagnatilis* ad. på häckningsplats, Svartsjö dämme (Upl) juni 2005.

2000 vid Roxen i Östergötland. Notabelt därifrån var att inga fynd alls gjordes under 2005! Ett ovanligt tidigt fynd gjordes vid Balingsta, Södermanland den 17.4. Fenologirekordet i landet är från Falsterbo 6 april 1974. Av årets fynd gjordes 23 under våren och två i juli (plus häckningen), således inga direkta höstfynd. Åtta fynd gjordes av fåglar som stannade längre än en dag, som längst fyra dagar. Under senare år har allt fler fynd gjorts i inlandet och de senaste åren är det cirka 65%. Fram till och med 1999 var det tvärtom, cirka 65% var kustfynd. Åttonde till tionde fyndet i Vrm. Landskapsvis fördelning: Sk 4, Öl 3, Gtl 3, Hl 4, Vg 1, Srm 1, Upl 4/8, Vstm 1, Vrm 3 och Vb 1.

Sk: 1 ex. Ängadammen, Revingefältet, Lund k:n 30.4 (Mattias Ullman). 1 ex. Landgrens Holme, Falsterbonäset 30.4 (*Sophie Ehnbohm, Greg McIvor, Per Roslin). 1 ex. Farhult, Höganäs k:n 2–6.5 (*Per Muhr, Henrik Ehrenberg, Christer Olsson). 1 ex. str N Södra Sockerbruksdamarna, Örtofta, Lund k:n 2–3.5 (Janne Dahlén, Olof Jönsson, Ola Ejdrén).

Öl: 1 ex. Norra Näsby, Sandby s:n 1.5 (Anders Waldenström). 1 ex. Ölands södra udde, Ottenby 4–7.5 (Per Österman, Göran Andersson, Lennart Nilsson). 1 ex. Sandbyborgs läge, Sandby s:n 18.7 (Stefan Göransson).

Gtd: 1 ad. Inre Stockviken, Hamra s:n 2.6 (, Anders Haglund, Leif Hägg). 1 ad. Stånga returvattendammar, Stånga s:n 19.6 (Bimbi Ollberg). 1 ad. Grötlingboud, Grötlingbo s:n 20.6 (Per Smutterberg).

Hl: 1 ex. Munkagårdsfloen, Morup 25–28.4 (*Joakim Hagström, Gert Hermesgård, Stefan Hage). 1 ex. Trönninge ängar 30.4 (Magnus Wisth). 1 ad. Trönninge ängar 11.5 (*Per Magnus Ehde, Joakim Lindblom, Anders Wirdheim). 1 ex. Bassängen, Getterön 27.5 (Stefan Johansson).

Vg: 1 ex. Utloppet, Hornborgasjön 1.7 (Peder Hedberg Fält).

Srm: 1 ex. Bottnen, Balingsta, Huddinge k:n 17.4 (*Klas Karp, *Bo Holst).

Upl: 1 par häckade och fick ut tre ungar vid Svartsjö dämme, Svartsjövik, Ekerö k:n 1.5–31.7 (Stig Holmstedt m.fl.). 1 ex. Harudden, Kallrigafjärden 12.5 (*Keith Bennett, Elisabeth Djerf). 1 ex. Säby gård, Norra Järvafältet 17.5 (Olle Westerberg). 1 ad. Angarnsjöängen 12.6–14.6 (*Svante Söderholm, Bo Eriksson, Jan Andersson).

Vstm: 1 ex. Skedvisjön, Västra Skedvi sn, Köping k:n 25.4 (Lillebror Hammarström, Mikael Rhönnstad).

Vrm: 1 ex. Blekene, Södra Hyn 28.4 (Erik Mangsbo, Anton Mangsbo). 1 ex. Österviks kapell, Kristinehamnsområdet, Kristinehamn k:n 9.5 (Lars G Johansson). 1 ex. Fisksjön, Fisksjöområdet 13–14.5 (Toni Berglund, Berth Sanfridsson, Yngve Nilsson, Stefan Göransson).

Vb: 1 ex. Väderhällan, Umeälvens delta och slätter 12–14.5 (Mikael Wikström, Niklas Lindberg, Tommy Magnusson m.fl.).

(GÖRAN DAREFELT)

Tereksnäppa *Xenus cinereus* (157/158 – 5/5)

Fem fynd är det lägsta antalet sedan 1999 då endast två fåglar sågs. Ser man till en långsiktig trend på 35 år så är arten fortfarande i ökande. I det skall man givetvis också väga in ökad fältaktivitet, bättre utrustning mm. Om man däremot väljer de senaste tio åren är trenden svagt minskande. Fyra av årets fynd gjordes utmed kusterna, fördelade på två i Skåne, ett på Öland och ett i Norrbotten. Det enda inlandsfyndet gjordes i Södermanland och var landskapets andra fynd. Tidsmässigt var årets uppträdande något underligt. Samtliga observationer

gjordes under sommarperioden 6 juli–7 augusti. Vårfynd har annars gjorts årligen tidigare sedan åtminstone 1992.

Sk: 1 ad. Norrekås, Örnahusen, Simrishamn k:n 1.8 (Hampus Lejon, Magnus Ullman, Christian Persson). 1 ex. str Nabben, Falsterbonäset 7.8 (Nils Kjellén).

Öl: 1 ex. Beijershamn 31.7 (Mattias Nilsson).

Srm: 1 ad. Vadsjön, Nyköping k:n 11–12.7 (*Thomas Larsson, Göran Andersson, Per Flodin).

Nb: 1 2K+ Flakahalsen, Seskarö, Haparanda skärgård 6.7 (*Stefan Göransson, Johan Frölinghaus, Niklas Aronsson).

(GÖRAN DAREFELT)

FOTO: JOHNNY CARLSSON

Fläckfrillsnäppa *Actitis macularia* ad., Utlängan (Bl) 22 juli 2005.

Fläckdrillsnäppa *Actitis macularia* (3/3 – 1/1)

Bl: 1 ex. so.dr. Utlängan 22.7 (F) (*Lars-Gunnar Lundquist m.fl.).

(Nordamerika). Första fyndet för Blekinge och det första fyndet för ostkusten. Liksom tidigare fynd utgjordes även detta av en fågel i sommardräkt.

(RK)

Brednäbbad simsnäppa *Phalaropus fulicarius* (217/220, 21/21)

Totalt 21 ex. är en hög årssumma, den högsta efter 2003, då 27 ex. rapporterades. I årets summa döljer sig sannolikt dock några dubbelräkningar. Exempelvis finns sex rapporter från en sträcka på ca

Hl: 25 1K Mellbystrand 15.11 (Erik Larsson, Weine Erlandsson, Lasse Olsson m.fl.).

(ANDERS WIRDHEIM)

Fjällabb *Stercorarius longicaudus*

Från häckningstid rapporteras ett fynd söder om artens normala utbredningsområde:

Dlr: 1 ad. Jakobshöjden, Älvdalen 26.6 (*Richard Holmqvist).

Dessutom ett äldre fynd i samma område:

2002: Dlr: 1 ad. Nipfjället, Älvdalen 29.6 (*Christer Olsson).

Två fynd i lämplig häckningsmiljö under häckningstid är intressant. Det finns bara ett fåtal fynd tidigare från Dalafjällen, men arten häckar så nära som i Härjedalsfjällen. I övrigt finns endast få rapporter från häckningstid 2005, men från norra Lappland rapporteras att 2005, liksom 2004, blev ett bra år för arten. Under vårsträcket endast tre fynd:

Srm: 1 ad. str. Bredmar, Landsort 1.6 (Bertil Johansson).

Vb: 1 ad. str. N Grundskatan, Bjuröklubb 14.5 (Erik Normark, Mattias Laisfeldt m.fl.) och 1 ad. str. NO Nornäsfjärden Robertsfors 30.5 (Ulf Skyllberg).

Höststräcket blev talrikare även om det inte nådde upp i samma nivå som 2004. Totalt noterades ca 135 ex., så gott som uteslutande årsungar (1K), men i denna summa ingår sannolikt en del dubbelräkningar. Månadsvis fördelades höstfynden på aug (48), sep (72), okt (4) och nov (11). Landskaps-

höst

(aug–nov)

Fjällabb *Stercorarius longicaudus* i Sverige hösten 2005.

vis fördelning: Sk (37), Bl (1), Sm (3), Öl (12), Hl (40), Boh (9), Vg (21), Dsl (4), Upl (7) och Hls (1). Flera inlandsfynd gjordes, främst i Vänern där 19 ex. sågs, men 3 ex. sågs även i södra Vättern.

(ANDERS WIRDHEIM)

Storlabb *Catharacta skua*

Efter det rekordartade uppträdandet av storlabb i västra Sverige 2004 blev 2005 ett magert år. Samtidigt gjordes, märkligt nog, fler fynd än normalt i Östersjön. Totalt noterades drygt 55 ex. i landet fördelade på jan (10), mar (1), maj (5), jun (4), jul (2), aug (8), sep (5), okt (3) och nov (20). Landskapsvis fördelning: Sk (7), Öl (4), Gtl (1), Hl (10),

FOTO: JOHAN STEDT

Fjällabb *Stercorarius longicaudus* 1K, Ottenby (Öl) 30 augusti 2005.

Boh (29), Vg (1), Upl (3), Gstr (1), Ång (1) och T lpm (1). Östersjöfynd:

Öl: 1 2K str. Ölands södra udde 10.3 (*Göran Andersson m.fl.), 1 str. Västrevet, Ottenby 2.5 (*Mattias Högberg, Peter Hjelm, Johan Stedt m.fl.), 1 str O Ölands södra udde 31.5 (Leon Axelsson, Hans Lindh, Göran Andersson m.fl.) och 1 str S Sebybadet 16.10 (Pekka Westin, Stefan Bengtsson m.fl.).

Gtl: 1 ad. str S Rivet, Sundre 28.8 (Per Smittberg). Åttonde fyndet på Gtl.

Upl: 1 ex. mot V Björn, Hållnäs 17.9 (Keith Bennett, Ragnar Hall, Johan Södercrantz, Martin Tjernberg), 1 ad. Örskär, Gräsö 30.9 (Mats Edholm, Brita Tibell) samt 1 ad. Lövsbukten, Västland 5.10 (Johan Södercrantz, Mats Westberg).

Gstr: 1 ad. Eggegrund 5.10 och 8.10 bedöms som samma individ. Vid båda tillfällen trakasserades storlabben av kustlabbar och bjöd på fina observationer öster om Fyrön. Denna fågel är identisk med individen vid Lövestabukten, Upl 5.10. Andra fyndet i Gstr.

Ång: 1 rast. Högbondens naturreservat, Nordingrå 9.7 (Leif Johnsson).

Liksom förra året gjordes även fynd i inlandet:

T lpm: 1 ad. Latnjavri, Kiruna 28.6 (Ulf Molau).

(ANDERS WIRDHEIM)

Svarthuvad mås *Larus melanocephalus* (362/387, 25/29)

Vinterfågeln i Göteborg, som upptäcktes i decem-

FOTO: JOHANNES TALLROTH

Svarthuvad mås *Larus melanocephalus* ad. vinterdräkt, Göteborgs hamn (Vg) vintern 2005/2006.

ber 2004, stannade kvar till slutet av april och sågs på flera olika lokaler. Den höll bland annat till i en damm i Slottsskogen, där den ofta kunde ses uppvakta skrattmåsar med begränsad framgång. Senare återvände förmodligen samma individ för ny övervintring i november. 2005 bjöd på 25 fynd av max 29 individer, vilket bör ses som ett normalt uppträdande för arten. Fördelningen per landskap ser ut på följande sätt: Sk (20), Bl (1), Sm (1), Öl (1), Hl (2), Boh (1), Vg (1), Srm (1), Upl (2). Månadsvis fördelning: april (12), maj (8), juni (4), sep (1), okt (2) och nov (2). Vinterfynd:

Sk: 1 2K ringm. Pildammsparken, Malmö 11.1 (Kenneth Bengtsson).

Vg: 1 ad. Klippan, Göteborg 29.11–31.12 (Stefan Svanberg m.fl.).

Detta utgör det nionde fyndet i Västergötland. Nedan listas även Bohusläns tredje fynd och Upplands sjätte och sjunde.

Boh: 1 3K Torslandaviken 30.4 (Stefan Svanberg).

Upl: 1 3K Hjälstaviken 25–26.4 (*Kalle Källebrink, Richard Holmqvist, Håkan Olsson m.fl.), 1 2K Tegelsmora kyrksjö, Tegelsmora 28.5 (Zacke Svensson).

(KRISTOFFER NILSSON)

Dvärgmåsar *Larus minutus*

Att konstatera säker häckning av dvärgmåsar är inte det lättaste alla gånger, eftersom denna fågel mitt under pågående häckning kan ses födosöka kilometervis från boplaten. Dessutom lämnar ungfågeln förhållandevis ofta boets närhet nästan direkt efter det att de blivit flygga. Stor försiktighet anbefalls således innan misstänkta häckningar kan anses som säkerställda.

Gtl: Inga konstaterade häckningar trots att arten setts på några lämpliga häckningsplatser (rrk Gtl).

Vg: Tre par gick till häckning i Åråsviken med minst en flygfärdig unge som resultat. Liksom 2003 och 2004 häckade dvärgmåsar framgångsrikt i Åråsviken tillsammans med tärnor och skrattmåsar. 3 revir noterades på samma, tidigare igenväxta men restaurerade, fågelöskär som 2004 (Ingvar Andersson, Erik och Thomas Landgren).

Ög: Det förekom dvärgmåsar i lämplig häckningsmiljö bland annat vid Tåkern och Svartåmyrningens naturreservat under maj och juni, men inga säkra eller ens troliga häckningar rapporterades (rrk Ög).

Upl: 15 par hävdade revir i Hjälstaviken och av dessa genomförde 8 par häckning med lyckat resultat (16 1K flygga) (Pekka Westin, Martin Tjernberg m.fl.), ca 8 par fick ut minst 5 flygga ungar Tegelsmora Kyrksjö (Mats Edholm m.fl.), 2 par spel Kallrigafjärden, Forsmark 12–24.5 (Mats Edholm m.fl.) samt 16 ad. spel Ambricka, Älvkarleby 14.6–3.7 (Mats Edholm m.fl.). Vid de två sistnämnda lokalerna bedöms häckningsförsök ha ägt rum men misslyckats. Totalt sett ligger beståndet på ungefär samma nivå för fjärde året i rad.

Vstm: Under året skred minst tre par till häckning vid Asköviken, vilket resulterade i minst tre flygga ungar (Torbjörn Hegedüs m.fl.). Senast arten konstaterades göra ett häckningsförsök i landskapet var vid Kungsuddens i Kungs-Barkarö 2002 (rrk Vstm).

Vrm: Ett häckningsförsök genomfördes troligtvis i skrattmåskoloni i Västersjön, Torsby, där två adulta fåglar sågs 24.6 (Dan Mangsbo).

Dlr: Vid Tisjön, Malung k:n, sågs som mest 11 häckande par: 3 ruvande Rövallkölen och 8 ruvande Örviken 12.6 (Janne Dahlén, Börje Dahlén). Däremot sågs inga höga antal 1K-fåglar detta år, utan vi får nöja oss med 5

1K Örviken 17.7 (Janne Dahlén, Börje Dahlén). Häckning är också rapporterad från Gryveldammen, Hållstugan, Älvdalen k:n (rrk Dlr) där adulta fåglar observerades vid flera tillfällen under sommaren, exempelvis 3 ad. med två nyligen flygga 1K den 24.7 (Fredrik Friberg, Hanna Friberg)

Hls: Arten återkom till Hälsjöviken, där två ex. sågs 6–14.5, men här fanns ingen tendens till häckning. De sex fåglar som sågs vid Onängsjön 19–20.5 var mer intressanta från häckningssynpunkt och uppehöll sig i en skrattnäskoloni (rrk Hls).

Ång: Inga häckningar konstaterade, men arten är noterad i varierande antal på tio lokaler under häcknings-tid (rrk Ång).

Vb: Inga flygga ungar har rapporterats under året, vilket kan betyda att häckningsframgången var dålig. Följande varnande eller ruvande fåglar finns noterade: 8 par Själahällan, Sörmjöle (Christer Olsson), 4 par Lill-Klyvan, Holmsunds skärgård (Christer Olsson), 4 par Granön, Tavelsjö (Anders Enetjärn) och 12–15 par Ösjön, Djäkneboda (Niklas Lindberg). Dvärgmåsens födosöksstrategi är komplicerad och stora ansamlingar av icke häckande fåglar är legio under häckningstid.

Nb: Det rapporteras som vanligt väldigt stora mängder under vårflyttningen (som mest 750 ex). Dock kunde häckning bara hittas på elva lokaler. De viktigaste förekomsterna var: 95 ad. besökte bebott bo Gråträsk, Piteå k:n, 3.6 (Leif Bildström), 12 bon med ägg/ungar Stads-viken, Haparanda, 3.6 (Jouni Ylipekkala) samt 100 bon med ägg/ungar Björnrevet, Kalix k:n, 7.6 (Mats Bergquist).

Hjd: 3 ex. Svegsjön 20.6 (Arne Reldin).

Jmt: 10 ex. spel Ännsjön, Åre 21.5 (Christer Pålsson).

Ly lpm: 14 ad. Svergoträsket 8.6 (Bernt-Erik Nordenström), 1 par vid bebott bo Mariatjärn, Sorsele C, 10.6 (Johan Råghall), 9 ex. Maskenträsket 12.6 (Per Hansson). Till detta kan läggas minst 5 par på sju olika lokaler under häckningstid, men endast en säker häckning i Ly lpm konstaterades 2005 (rrk S Lappland).

P lpm/Lu lpm/T lpm: Ingen säker häckning rapporterad från de norra lappmarkerna i år heller, trots att arten uppträder på många lokaler och sannolikt häckar (rrk N Lappland).

(CHRISTER OLSSON)

Tärnmås *Larus sabini*

2005 är det första året då fynd av tärnmås inte granskas av raritetskommittén. Möjligen skulle man då kunna förvänta sig en uppsjö av rapporter, men så blev inte fallet. Tvärtom blev det ganska mager utdelning sett i perspektiv av de senaste åren. Till stor del kan detta förklaras av att de blåsiga perioderna under hösten 2005 inte inföll i samband med tärnmåsens flyttning över norra Atlanten utan huvudsakligen senare.

Under året gjordes tre fynd i Östersjön, varav två

möjligen gäller samma fågel. Anmärkningsvärd var även en 2K-fågel i januari i norra Bohuslän. Normalt befinner sig 2K-fåglar runt södra Afrika vid den tidpunkten. Från södra Norge rapporteras f.ö. tolv observationer av 3 ex. under perioden 9.1–10.2 (www.fugler.net). Samtliga fynd redovisas. Totalt bör det ha rört sig om 11 ex.

Sk: 1 K str. SV Nabben, Falsterbo 15.9 (*Olof Jönsson, Anders Wigren, Mats-Åke Persson m.fl.).

Bl: 1 1K str. SV Utklippan 17.10 (Lage Johnson, Anders Haglund, Lennart Eriksson m.fl.).

Öl: 1 1K Böda hamn 4–7.11 (*Bo Thoor, Staffan Rodebrand, Jonas Johansson m.fl.). Fågeln påträffades död den 7.11. Tredje fyndet på Öl.

Gtl: 1 1K str. S Blåhäll, Tofta skjutfält 29.10 (Per Smittberg). Möjligen var det denna fågel som några dagar senare påträffades på norra Öland. Andra fyndet på Gtl.

Hl: 1 1K str. S Glommens sten 30.8 (Mikael Nord), 1 1K Mellbystrand 15.9 (Göran Lindh), 1 1K str. V Grötvik 18.9 (Anders Wirdheim), 1 1K str. S Skallen, Haverdal, Hl 18.9 (Görgen Hildingsson, PG Utterfors m.fl.) och 1 1K rast. Galtabäcks fågeltorn 23–25.9 (*Simon Lindqvist m.fl.).

Boh: 1 2K rast. Ramsö, Koster 14.1 2005 (Matti Åhlund), 1 1K Malmön, Sotenäs 8.11 (Ingemar Åhlund), 1 1K str. S Västudden, Marstrandsön 13.11 (Peter Strandvik) och 1 1K str. SV Källestén, Ramsviklandet 13.11 (Matti Åhlund, Ingemar Åhlund).

(ANDERS WIRDHEIM)

Ringnäbbad mås *Larus delawarensis* (10/10 – 1/1)

Gtl: 1 ad. Älmar, Stora Karlsö 25.5–21.6 (Örjan Sjögren m.fl.).

1 ad. Almedalen, Visby 6.9 (*Per Smittberg).

(Nordamerika). Båda fynden bedöms gälla samma individ som nu uppehållit sig på Gotland sedan 2002. Totalsumman påverkas därför ej.

(RK)

Silltrut *Larus fuscus* VU

Fåglar uppvisande karaktärer för rasen:

Larus fuscus fuscus EN

Detta är andra året som silltrut av rasen *fuscus* ingår i rapporten. Vi har tagit med den eftersom den anses ha minskat kraftigt under senare år. Detta är även huvudskalet till varför den under 2006 blivit riksinventeringsart. Efter inventeringen hoppas vi kunna presentera en betydligt bättre bild av artens status idag. Med anledning av detta gör vi inga djupare analyser detta år utan nedan redovisas en sammanfattning av de rapporter som inkommit från landets rapportkommittéer för 2005. Noteras bör dock de starka populationerna längs Norrlandskusten.

Bl: ca 10 par Sibbaboda 22.5 (Anders Blomdahl) och 10 par Utklippan (Utklippans fågelstation).

Sm: Inga lokaler med kolonier med 5 eller fler par. Endast några enstaka par eller fåglar i lämplig biotop finns rapporterade. Får innerligen hoppas att silltruten är under-rapporterad i vår region.

Öl: Indikationer på två häckningar från Grönhögen är allt i häckningsväg 2005. Inget framgår om huruvida häckningarna lyckades.

Gt: 880 par i tre kolonier rapporterade. Dessa står för lejonparten av det Gotländska beståndet.

Ög: Noterbart är att det finns flera rapporter från Yxningen, där arten nu och då häckat - som mest fem adulta fåglar 20.8 (Lars Peterson). (30 apr 2006)

Srm: Rapporterad från 11 lokaler med ca 17 häckande par. En rejäl ökning från de föregående åren då det rapporterats 2–4 häckningsplatser.

Sthm: Åtta kolonier med fem eller fler par rapporterats. Totalt har närmare 80 säkra och cirka 100 troliga häckningar rapporterats. Flera av årets häckningar utgörs av häckningar på hustak i Stockholms city. 9 par Gunnarstenarna (NOF). 6 par Nyckelviken, Nacka (Nils Magnus Fredriksson). Ca 10 par Vällingby Centrum (Conny Kroon, Roland Staav). 10 par med ungar Kaninholmen, Drevviken (Thomas Strid). 5 par (varav 2 lyckade häckningar) Kaknäs skär, Ekoparken (Michel Goiny, Mats Gothnier). 10 ungar Ängsholmen, Fjäderholmarna, Lidingö (Michel Goiny). 5 par Södergrunden, Stavsudda skärgård, Värmdö (Mikael Åsberg). 6 par Teskär, Västra Möjaskärgården (Mikael Åsberg). 8 par Saltsjöbaden (Filippa Ek). Tre kolonier med över 5 par är rapporterade. Därbland 10 par på en ö i den lilla insjön Drevviken söder om Stockholm (Thomas Strid).

Upl: 206 par Björns skärgård, Hållnäs (Ulrik Lötberg m.fl.), 25 par Fluttuskär, Gräsö (Leif Östman), 15 par Björkholmsgrundet, Frötuna (Bill Douhan), 21 par Trutbådan, Gräsö (Per-Anders Edin).

Hls: 200 par Jättbågan, Nordanstig Mats Axbrink, Kenneth Karelius). 25 par Vitskär, Rogsta, Hudiksvall (Mats Axbrink, Mats Sundkvist). 125 par Gammelsten, Rogsta, Hudiksvall (Mats Axbrink, Mats Sundkvist). 100 par Bådstenarna, Kråkö, Hudiksvall (Mats Axbrink, Kenneth Karelius). 50 par Vitörarna, Nordanstig (Mats Axbrink, Kenneth Karelius). 30 par Stumpen, Njutånger, Hudiksvall (Mats Axbrink). 400-600 par Gran, Nordanstig (Mats Axbrink, Kenneth Karelius).

Gstr: Under sommaren inventerades kustens trutkolonier och totalt noterades 169 häckande par (Per Aspenberg).

Mdp: Ca 300 par fördelade på 14 kolonier med fler än 5 par.

Äng: Silltruten verkar ha ett stabilt bestånd men möjligen kan häckningsutfallet vara mindre bra. 50 par Stor-klippet, Skärsviken, Härnön, Härnösands (Leif Johansson, Björn Gustafsson, Oskar Norrgrann, Kristin Lindström). 25 par Grönsviksflasen, Nora (Leif Johansson, Björn Gustafsson, Oskar Norrgrann, Kristin Lindström). 20 par Ågrundet, Hamnholmen, Nora (Leif Johansson, Oskar Norrgrann, Björn Gustafsson). 35 par

Värnsingsklubbarna, Nätra (Anna Lindgren). 20 par Gråbuten, Norra Ulvön, Nätra (Anna Lindgren). 70 par Kvarngrönnan, N Ulvön, Nätra (Anna Lindgren, Anders Lindström, Oskar Norrgrann, Urban Grenmyr). 10 par Skorporna, Omnefjärden, Kramfors (Leif Johansson). 5 par Läckaren, Omnefjärden, Nordingrå (Urban Grenmyr, Oskar Norrgrann, Anna Lindgren m.fl.). 15 par Kankgrund Grundsunda, Örnsköldsvik (Urban Grenmyr, Oskar Norrgrann, Anna Lindgren m.fl.).

Nb: Tvärtemot vad som tidigare ansetts har silltruten en god spridning i skärgården och häckar på en del platser i stora kolonier, t.ex. Rödkallen 450 ex. Det är förstås sommarens kärgårdsinvemtering som gett denna information. Sammanlagt sågs då en bit över 1000 silltrutar.

(THOMAS STRID)

Fåglar uppvisande karaktärer för rasen:

Larus fuscus graellsii

Rapporter om silltrutar som uppvisar karaktärer för rasen *graellsii* har endast inkommit från Halland. Därifrån rapporteras om totalt 8 ex.

Hl: 1 ad. Korshamn, Morups Tänge 21.3 (Joakim Hagström). 1 ad. str S Gubbanåsan, Getterön 9.4 (Mikael Nord). 1 3K rast. Korshamn, Morups Tänge 18.5 (Joakim Hagström). 1 ad. Björnhults golfbana, Stafsinge 1.6 (Joakim Hagström). 1 3K rast. Morups Tänge 13.8 (Stefan Johansson). 1 ad. Glommen 11–19.9 (Joakim Hagström). 1 ad. Brevik, Morups Tänge 25.9 (Joakim Hagström). 1 ad. rast. Påarp 14.10 (Örjan Fritz, Joakim Lindblom, John Strand).

(THOMAS STRID)

Fåglar uppvisande karaktärer för någon av raserna:

Larus fuscus graellsii/heuglini

Här redovisas de fynd av grämantlade silltrutar som bedömts tillhöra någon av raserna *graellsii/heuglini*.

Ett mycket överraskande fynd av en ljusryggad silltrut gjordes i Trollhätte kanal strax söder om Trollhättans hamn den 1.7. Det märkliga var att fågeln, som säkerligen var en hanne, samhäckade med en gråtrut och hade två nästan flygga ungar. Fågeln sågs fram till 28.7 och på slutet även vid Spikön och Karlsberg. Det troligaste är givetvis att det rör sig om rasen *graellsii*, vilken expanderar kraftigt på Brittiska öarna. (Rrk Vg). Det är mycket möjligt att denna expansion även sätter sina spår på Västkusten. På Tylön i Hl har antalet häckande silltrutpar ökat från 1–2 på 1990-talet till ca 105 par 2005. Samtidigt har inslaget av ljusmantlade silltrutar ökat. På ön finns numera fåglar med varierande mantelfärg, från normala *intermedius* till *graellsii*-liknande (Anders Wirdheim). Notabelt är även att det första säkra registrerade fyndet i Tlpm av detta raskomplex konstaterades 2005.

Hl: 1 3K Päärp 30.5 (Johan Södercrantz).

Vg: 1 ad. häckande Stallbacka ind.omr., Trollhättan 1.7-28.7 (*Ulf Lindell, Göran Darefelt, Clas Wennerdahl).

1 ad. str SV Vänersborgsviken 13.7 (Göran Darefelt).

Upl: 1 4K str SV Angarnsjöängen 6.4 (Svante Söderholm, Jan Andersson). 1 ad. på åker med flera silltrutar av rasen fuscus Östra Ryd, Österåker 7.4 (Håkan Gabrielsson). 1 ad. Björskärsskatan, Örskar 6.5 (Mikael Malmaeus, Petter Haldén, Martin Irestedt).

Vb: 1 ad. str NO Tavastudden, Täftelandet 7.5 (Micael Jonsson). 1 ad. str NO Stora Fjäderägg 17.5 (Andreas Garpebring). 1 ad. Degernäs, V slätten, Umeälvens delta och slätter 22.5 (Ulf Skyllberg). 1 ex. Väderhällan, Umeälvens delta och slätter 3.6 (Per Wedholm).

Nb: 2 ad. Alvik-/Ersnäsomr., Luleå k:n 28.4–6.5 (Rolf G

FOTO: ANDERS WIRDHEIM

Silltrutar *Larus fuscus* ad., Tylön (Öl) 20 april 2005, med varierande ryggfärg. Främst en individ av rasen *L. f. intermedius*, på stenen en med karaktärer för *L. f. graellsii*.

Gustafsson, Andreas Livbom, Ulf P Eriksson, Mattias Nordlund). 1 2K Soptippen, Södra Sunderbyn, Luleå 10.7 (Mattias Nordlund). 1 2K Malören, Kalix skärgård 17.9 (David Erterius, Hans Larsson m.fl.). 1 3K Malören, Kalix skärgård 18.9 (David Erterius, Hans Larsson m.fl.).

T lpm: 1 ad. Laxforsen, Kiruna 6.5 (Ingrid Sandahl, Anders Lundkvist).

(THOMAS STRID)

Kaspisk trut *Larus cachinnans*

Denna nytilkomna art har blivit ett regelbundet inslag i trutflockarna höstetid för flera av våra sydliga landskap. Nedan redovisas ett utdrag från respektive rapportkommittés sammanfattningar som ger en

bra bild av artens uppträdande. Sist redovisas fynd utanför Sk, Bl, Öl och Gtl som godkänts för publicering av Raritetskommittén.

Sk: Totalt ca 410 ex, varav 29 under första halvåret. Liten ökning av fynden, tack vare fler trutspejare, verkliga antalet torde vara fyrsiffrigt.

Bl: Totalt observerades 146 ex. varav 136 ex. under perioden 30 juli till 27 november. Detta är den näst högsta årssumman hitills, endast slagen av år 2000 då 152 ex. sågs. Månadsfördelning: jan (3), feb (1), jul (1), aug (8), sep (42), okt (69), nov (16) och dec (6). Åldersfördelning baserat på yngsta uppgivna ålder: 1K (79), 2K (16), 3K (8), 4K (5) och ad. (38). *Vinterfynd:* 1 3K Nogersund 6.1 (Fredrik Lennartsson, Anders Blomdahl), 1 ad. Nogersund 6.1 (Fredrik Lennartsson, Anders Blomdahl, Christian Persson), 1 ad. Utlängan 20.1 (Lars-Gunnar Lundquist) och 1 2K Ronneby hamn 25.2 (Fredrik Lennartsson). 1 1K Nogersund 2.12 (Stefan Magnusson), 1 1K Ronneby hamn 8.12 (Fredrik Lennartsson), 1 ad. Ronneby hamn 11.12 (Anders Blomdahl, Fredrik Lennartsson), 1 ad. Hörvik 11.12 (Patric Österblad), 1 1K Hörvik 11.12 (Patric Österblad) och 1 2K+ Perstorp Mörrum 23.12 (Stefan Magnusson).

Öl: Fynd gjordes huvudsakligen från september till åtminstone början av november. Att göra ens en grov uppskattning av hur många individer som är inblandade är omöjligt, men att det rör sig om tresiffriga antal är helt klart. Vinterfynden utgjordes i år av fyra fynd i januari samt en 1K-fågel i december. I år gjordes också enstaka sommarfynd vilket hittills varit mycket ovanligt. I maj sågs tre olika fåglar, varav en 3K-fågel som möjligen var samma fågel som sågs även i juni och juli i Ottenbyområdet. I juli dök tre extremt tidiga ungfåglar upp, där åtminstone en fortfarande hade helt juvenil dräkt.

Gtl: 36 fåglar med följande åldersfördelning är rapporterade: Ad 15, 3K 3, 2K+ 2, 2K 6, 1K 9, ej åldersbestämd 1. De flesta sedda vid Hoburg och i Visbyområdet.

Fynd utanför Sk, Bl, Öl och Gtl godkända av RK:

Sm: Tre fynd gjordes under året. Sedan tidigare finns två godkända fynd från 2002 resp. 2003. Även dessa fåglar sågs i Kalmar. 1 1K rast. Kolbodaviken, Kalmar 11.9 (*Magnus Hellström), 1 1K rast. Kolbodaviken, Kalmar 15.9 (*Andreas Ståhl) och 1 1K rast. Kolbodaviken, Kalmar 9.10 (*Magnus Hellström).

Hl: Tre fynd gjordes. 1 ad. stationär Korshamn, Morups tänge 7.9 (Joakim Hagström). 1 1K rast. Busör 28.9 (Peter Franzén, PG Utterfors, Göran Snygg).

Vg: Andra fyndet för rapportområdet upptäcktes under förmiddagen 5.11. Dök åter upp 10.11 och sågs mer eller mindre stationärt fram till 13.11. Första fyndet gjordes 2003, även det i Fiskhamnen (*Christer Fält).

Vstm: 1 1K Lögarängen, Västerås 19.11 (Markus Rehnberg m.fl.). Andra fyndet i landskapet! Det första gjordes vid samma lokal 20–21.10 1998.

(THOMAS STRID)

Medelhavstrut *Larus michahellis*

Totalt har cirka 70 medelhavstrutar rapporterats under året. Nedan redovisas ett utdrag av kommentarer och fynd från berörda rapportkommitéer.

Sk: Drygt 50 ex. under året varav fyra fåglar i januari-mars och ett ex. i december.

Bl: Totalt tio fåglar noterades vilket är en bra årssumma för landskapet där nu totalt 52 fynd finns registrerade. Årets fynd: 1 1K Nogersund 7.9 (Patric Österblad, Bert Pettersson) och troligtvis samma ex. Hällevik 9.9 (Christian Persson, Hans Persson), 1 1K Torhamns udde 15.9 (Fredrik Lennartsson), 1 1K Ronneby hamn 16.9 (Fredrik Lennartsson, Jan Svantesson), 1 1K Utlängan 21.9 (Lars-Gunnar Lundquist), 1 1K Kråkenabben 25.9 (Christian Persson, Fredrik Lysell), 1 ad. Torhamns udde 28.9 (Fredrik Lennartsson), 1 1K Torhamns udde 12.10 (Anders Adolfsson), 1 2K Torhamns udde 13.10 (Fredrik Lennartsson, Anders Blomdahl), 1 1K Nogersund 11.11 (Stefan Magnusson) samt 1 1K Nogersund 25.11 (Stefan Magnusson). Alla utom Nogersundsfågeln 7.9 är belagda på bild. Det första fyndet från landskapet skedde 1999. Åldersfördelningen av de fåglar som setts i Blekinge genom åren ser ut enligt följande: 1K (37), 2K (2) och ad. (13).

Öl: 1 1K Västrevet, Ottenby 23.9 (Magnus Hellström m.fl.), 1 ad. Ölands södra udde 10.10-13.10 (Johannes Rydström, Tomas Lundqvist, Calle Ljungberg m.fl.). 1 ad. stationär Segerstads fyr 22.10 (Pav Johnsson). Notabelt är att det från mitten på september till slutet på oktober finns dagliga rapporter om enstaka individer, såväl ungfåglar som adulta i Ottenbyområdet. Av dessa är endast ovanstående fåglar godkända i nuläget. Detta ger förstås en missvisande bild, men Ölands Rrk poängterar vikten av fotodokumentation och noggranna fältanteckningar av medelhavstrutar för att kunna nå ett godkännande. Bara i undantagsfall godkänner Rrk numera fynd som inte fotodokumenterats.

Gtl: Fyra fynd. 1 ex. Norderstrand, Visby 14-17.2 (Tord Lantz, Per Smitterberg). 1 1K Rivet, Sundre 1.10 (Lars Jonsson). 1 1K Västergarnsviken, Västergarn 22.10 (Olof Armini). 1 1K Kronholmens fyr, Västergarn 28.10 (Olof Armini).

Fynd utanför Sk, Bl, Öl och Gtl godkända av RK:

HI: 1 ad. Busör 29.9-30.9 (Joakim Lindblom, Göran Snygg, Peter Franzén).

Vg: 1 1K Göteborgs fiskhamn 20.8 (*Johan Wallander m.fl.).

Göteborgs rapportområdes tredje medelhavstrut. Första och andra fyndet, som också utgjordes av ungfåglar, gjordes i aug/sep 2003. Liksom denna fågel var det Fiskhamnen som stod för fyndplatsen.

(THOMAS STRID)

Vitvingad trut *Larus glaucooides* (134/134 – 1/1)

Vg: 1 2K Göteborgs fiskhamn 1.1–21.5 (*Christer Fält, Uno Unger m.fl.).

(Grönland, norra Nordamerika). Fågeln upptäcktes redan 19.11 2004 och är även publicerad i Fågelåret 2004 varför totalsumman inte påverkas. Från och med 2006 överläts granskningen av arten till Rrk.

(RK)

Vittrut *Larus hyperboreus* (ca 1676, 38)

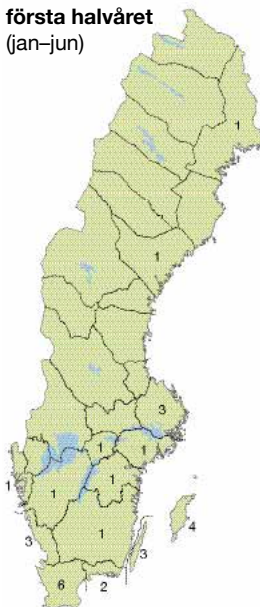
Tredje året i rad med en minskning av antalet fynd. 24 av fynden gjordes i Östersjön och endast sex utmed västkusten. De övriga åtta avser inlandsfynd. Dessa och de adulta fåglarna presenteras nedan. I Blekinge var en fågel kvar sedan 2004. Åldersfördelningen var 7 1K, 1 1K+, 21 2K, 3 3K och 6 adulta. 13 fåglar stannade längre än en dag, varav 5 ex. två dagar. Längst stannade en årsunge vid Nogersund, Bl som sågs 23.12 2004 – 9.3 2005 (Jim Parkås, Patric Österblad, Jörgen Westergren m.fl.). Dessutom ytterligare en 2K vid samma lokal 22.3–16.4 (Patric Österblad, Fredrik Lysell). Även en 2K-fågel vid Hallshuk, Gtl stannade i nästan en månad, 5.3–3.4 (Per Smitterberg, Tord Lantz, Josef Andersson m.fl.).

Sk: 1 ad. Simrishamn hamn 12.2 (*Hans Larsson, Bengt Bengtsson, Kaj Svahn m.fl.).

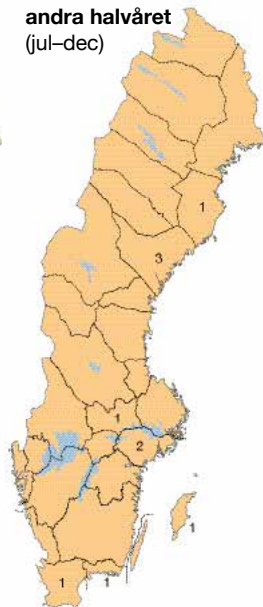
Bl: 1 ad. str S Torhamns udde 1–2.10 (Thomas Daleke, Christer Herremo).

Öl: 1 ad. Ölands södra udde, Ottenby 2.1 (*Anders Lundquist, Thore & Barbro Axelsson, Mats Henriks-

första halvåret
(jan-jun)

andra halvåret
(jul-dec)

Vittrut *Larus hyperboreus* i Sverige 2005.

son). 1 ad. Västrevet, Ottenby 11.2 (*Gunnar Steinholtz, Göran Andersson).

Vg: 1 2K Dettern 24.5 (Stefan Lindqvist).

Nrk: 1 ad. Oset, Örebro 20.3 (Åke Pettersson).

Ög: 1 3K Bergsbron, Norrköping 15.1 (Charley Wiklund).

Upl: 1 2K Kalmarviken, Kalmar s:n 19–22.1 (*Pekka Westin, *Anders Eriksson). 1 2K Högbjörpstippen, Upplands-Bro, Bro s:n 22.1 (Ulf Svahn).

Vstm: 1 1K Färjakajen, Västerås 19.11–17.12 (*Markus Rehnberg).

Vb: 1 1K Degermyrans soptipp, Skellefteå 10–11.12 (Daniel Strömberg, Erik Normark, Fredrik Sjöström).

Nb: 1 ad. Sundet, Boden, Boden k:n 20.4 (Roger Söderström).

Tillägg:

2003: Vstm: 1 ad. St. Aspen, Västanfors 15.3, 27.3 och 20.4 (Jan Hellström). Detta höjer årssumman 2003 till 46 ex.

(GÖRAN DAREFELT)

Tretåig mås *Rissa tridactyla* EN

Häckning:

HI: 33 par häckade på Nidingen och fick totalt 51 ungar (Uno Unger).

Antalet par på Nidingen är stabilt. Under perioden 2000–2005 har det häckat resp. 30, 30, 36, 28, 29 och 33 par på ön. Årets ungtproduktion är dock klart högre än förra året (51 jämfört med 32 ungar).

Stormen Gudrun den 8.1 innebar att stora mängder tretåiga måsar ansamlades längs Västkusten samt att många fåglar blåste långt in över land. Även senare under året gjordes flera fynd i inlandet samt i Östersjön. Höstfynden i Östersjön lär dock inte ha sitt huvudsakliga ursprung i västerhavet, utan snarare handlar det om fåglar på sydsträck från häckningsplatser vid Vita havet och/eller Kolahalvön. Utanför Västkusten noterades följande årssummor: Bl (16), Sm (6), Dsl (2), Vg (44), Srm (3), Upl (8), Vrm (9), Dlr (1), Gstr (1), Lu lpm (1). Fyndet i Lu lpm var det åttonde i rapportområdet.

(ANDERS WIRDHEIM)

Ismås *Pagophila eburnea* (22/22 – 1/1)

HI: 1 2K Lerkils hamn 1–5.1 (Magnus Unger m.fl.).

(Norra Ishavet). Fågeln upptäcktes redan 1.12 2004 och är även publicerad i *Fågelåret 2004*. Totalsumman påverkas därför ej.

(RK)

Sandtärna *Gelochelidon nilotica* (67/83 – 2/2)

Sk: 1 ad. so.dr. str. S Klagshamns udde 15.5 (*Tomas Svensson, *Jesper Segergren, *Roy Blad).

Gtl: 1 ad. Kroken, Närsholmen 11.8 (*Per Smitterberg).

(Södra Europa). Ett i alla avseenden typiskt uppträdande. Från och med 2006 granskas sandtärna inte längre av Rk.

(RK)

Skräntärna *Sterna caspia* VU

Artens sårbarhet framstår i tydlig dager när man tänker att drygt halva det svenska beståndet år 2005 återfanns på ett enda skär, den lilla låga ön Stenarna vid norra Upplandskusten. Under 2000-talet har

FOTO: LASSE OLSSON

Skräntärna *Sterna caspia* ad., Utlängan (Bl) 23 juli 2005.

denna koloni pendlat mellan 180 och 220 par, varför årets 300 par onekligen är ett glatt besked från ett svenskt kustavsnitt där många marint bundna arter minskar, bland annat på grund av omfattande minkpredation.

Sk: Ett häckande par vardera på Landön (Kaj Svahn, Greger Flyckt) och Eskilstorps holmar (Paul Eric Jönsson).

Bl: 10 par Östra skärgården, Karlskrona 14.6 (Ivar Tägstrom m.fl.) och 1 par Vällholmen 17.5–26.6 (Mats-Åke Persson, Patric Österblad). Nio pull ringmärktes under året på förstnämnda lokalen. De elva häckande paren som noterades under året kan jämföras med skärgårdsinventeringen 2003 (*Fåglar i Blekinge* 39: 93–99) då 21 häckande par hittades, alltså nära en halvering.

Sm: Möjligen runt 40 par i regionen. En fördubbling av de solitära paren jämfört med 2004. Däremot verkar den stora kolonin ha minskat (rrk Sm).

Gtl: Häckar på några öar runt ön, totalt 36 par (rrk Gtl).

Ög: 60 häckande par med 60 ungar i landskapets enda koloni, vid Danskskären i Gryts skärgård, är något lägre siffror än tidigare under 2000-talet (2001: 60 par, 2002: 74 par och 75 ungar, 2003: 80 par, 2004: 80 par och ca 100 ungar) (rrk Ög).

Srm: Häckningar: 2 pull i bo, Hällen, Nyköping 19.6 (Kalle Brinell) och 190 ad. i par (91 pull i bo) bo, Gränskären, Oxelösund 21.6 (Kalle Brinell). De senaste åren har predatorer förstört artens häckningsframgång rejält (rrk Srm).

Upl: Vid Björn, Hållnäs: 300 par i kolonin, varav 235 par häckade juni–början av juli (234 pull märkta + 86 stora omärkta pull. + 19 döda pull. + 69 ägg). Senare häckade ytterligare 30 par med ca 50 pull i slutet av juli (Lars Gustavsson, Ulrik Lötberg). I övrigt sju solitärhäckande par, varav fem par i Gräsö skärgård, ett par i Blidö skärgård samt ett par Örsten, Singö (rrk Upl).

Hls: Det blir färre fynd av arten för varje år i landskapet. Glädjande dock att häckningen på Jättbågan lyckades (rrk Hls).

Mpd: Tredje konstaterade häckningen i landskapet (rrk Mpd).

Ång: Ett par med bo på litet skär vid Långroudden 5.6 (David Rocksén) och 1 ad. varnande Kankgrund, Grundsund 3.7 (Urban Grenmyr, Oskar Norrgran, Anna Lindgren m.fl.).

Vb: Två häckningar konstaterade. Sannolikt häckade som vanligt i storleksordningen 5–8 solitära par (rrk Vb).

Nb: Den stora kolonin som tidigare funnits på Sandgrynorna/Skalpen, och som försvann därifrån för några år sedan, kunde under sommarens skärgårdsinventering återfinnas på Storgundet vid Rödkallen. Kolonin var av ungefär samma storlek som på Skalpen, ca 70 vuxna. Vid snabb genomsökning hittades 14 bon. Avståndet mellan lokalerna är ca 5 km. Även en solitärhäckning i Piteå skärgård hittades (rrk Nb).

(CHRISTER OLSSON)

Kentsk tärna *Sterna sandvicensis* **VU**

Tyvärr är rapporteringen om häckande kentska tärnor även detta år mycket bristfällig. Detta år saknas t ex. rapporter från Skåne där det rapporterats om 80 par 2004 och 100 par 2003. Från de landskap vi fått in rapporter för 2005 fördelar sig antalet par enligt följande: Småland 12 par, Blekinge 42 par, Gotland 15 par, Halland 37 par. Detta ger sammanlagt 106 par. Det är viktigt att vi framöver försöker hålla koll på denna rödlistade art som räknas som sårbar. Därför uppmanas alla berörda Rapportkommiteer årligen försöka bedömma artens status. Samtliga häckningar:

Sm: 1 par Korpemåla badplats, Mönsterås k:n 10.6 (Bobbo Karlsson). 2 par Simpevarps kärnkraftverk, Oskarshamn 9.7 (Magnus Lundberg). Rrk Östra Småland rapporterar om omkring tolv häckningar.

Bl: 42 konstaterade häckningar där Norrören kvarstår som den viktiga häcklokalen i Blekinge. Utöver detta några ströobsar efter syd- och ostkusten där fåglarna haft fisk i näbben, men där häckning långt ifrån är klarlagd. Konstaterade häckningar: 1 par Torsö 28.5 (Patric Österblad), 1 par Vollholmen 29.5 (Patric Österblad) och 40 par (58 pull) Norrören, Norje 1.6 (Ivar Tägtström).

Gtl: Cirka 15 par vid Gnisvärd, Tofta 16.5 (Fredrik Gustafsson).

HI: Häckningar har rapporterats från tre kolonier, men med dåligt resultat enligt inkomna rapporter. Endast några pulli rapporteras 27.6 från Getterön. Konstaterade häckningar: 7 par ruvande Dammen, Getterön 14.5 och 10 ungar noterade på samma plats 27.6 (Stefan Hage, Sven Edsfors). 30 par Knarrskär, Värö, Vendelsö 3.6 (Mikael Larsson).

Boh: Inga misstänkta häckningar i landskapet, även om en stor fisktärna-skrattmåskoloni i Tanum hade tillfälligt besök av en kentsk tärna i juni.

Övriga anmärkningsvärda fynd:

Dsl: 1 ad. str. S Rörvik, Vänersborg 25.7 (Ingemar Johansson). Femte fyndet i Dalsland.

(THOMAS STRID)

Småtärna *Sterna albifrons*

För första gången har vi med samtliga häckningar av småtärna i Fågelrapporten. Tyvärr är dock rapporteringen delvis bristfällig. Bland annat saknas rapporter helt från Skåne. Hur som helst har det inkommit rapporter från följande landskap: Blekinge 15 par, Gotland 25 par, Halland ca 50 par och Norrbotten 5–10 par. Detta ger sammanlagt ca 100 par. Men som sagt, det finns ett stort mörkertal i detta antal.

Bl: Minst 15 par häckade: 1 par Torsö 28.5 (Patric Österblad), 3 par Stolp 1.6 (Ivar Tägtström), 10 par Långaskär Konungshamn 1.6 (Ivar Tägtström) och 1 par Boren, Hasslö 15.6 (Björn-Eyvind Swahn). Dessutom ett antal rapporter om fåglar i lämplig biotop under häckningstid, där häckning inte är utesluten.

Sm: Inga fynd med häckningsindicer längs Östersjöskusten detta år. Endast ett godkänt fynd i Jönköpings län och inget som tyder på häckning.

Gtl: 25 häckande par inrapporterade från fem lokaler. Är säkert vanligare än så.

HI: Rrk bedömer beståndet till ca 50 par.

Nb: Ett bra år för småtärnorna i skärgården. Minst fem och kanske upp till tio häckningar blev det i år i Luleå skärgård.

Övriga anmärkningsvärda fynd:

Gstr: 1 ad. rast. Inre Fjärden, Gävle 19.8 (*Per-Olof Erickson). Sjätte fyndet för Gästrikland.

Tillägg:

2004: Mpd: 2 1K Åstholmen 26.8 (Lars Olausson). Fjärde fyndet i landskapet.

(THOMAS STRID)

Svarttärna *Chlidonias niger* VU

Det sammanlagda antalet häckande par stannade 2005 på ca 185 (179–189), vilket är det lägsta antalet sedan 1999 och från flera landskap rapporteras om magra säsonger; Öl, Vg, Ög, Vstm. Trots det är siffran ändå inte särskilt alarmerande med tanke på variationer i rapporteringen och sett över en längre period, 1992–2005, är tendensen positiv för arten i landet. Det lilla beståndet i norra Upl tycks dessutom vara stabilt. Årets rapporterade häckningar fördelade sig landskapsvis enligt följande: Sk (5 lokaler, 40–45 par), Öl (2/2), Sm (1/1), Vg (1/55–60), Nrk (1/3), Ög (2/9), Upl (2/25), Vstm (4/45).

Notabelt var detta år en lyckad häckning vid Husebymaden, Sm, vilket är den första kända i Kronobergs län (Nisse Thunell, Ola Bondesson).

(THOMAS PETTERSSON)

Vitvingad tärna *Chlidonias leucopterus*

Totalt noterades under året 22 fynd av minst 83 fåglar. Skåne fick känna av ett kraftigt inflöde den 13 maj, förövrigt samma datum som den enorma invasionen 1997. Årets antal stannade dock kring 75 ex, 1997 var det drygt 2 500 ex. De tre största ansamlingarna om 23 ex, 18 ex. och 18 ex. sågs vid sjöar inne i landskapet. Redan dagen efter var det hela över och största ansamlingen då var 5 ex. Fågeln försvann lika plötsligt som de dök upp och övriga landet berördes inte alls denna gång. Utanför Skåne gjordes endast sex fynd, vilket är normalt för senare år. Fem ungfåglar noterades under augusti, tre utmed den sydvästra kustremsan, en på Öland och en i Börringesjön, Sk. Vid Falsterbo noterades sträckande ungfågel för tredje året i rad.

Sk: 2 ex. Arriesjön, Arrie, Vellinge k:n 13.5 (*Stefan Simonsson). 18 ex. Hercules dammar, Hammarsjön 13.5 (*Göran Svahn, Sven Birkedal, Nils Waldemarsen m.fl.). 4 ad. Havgårdssjön, Svedala k:n 13.5 (*Hans Larsson). 23 ex. Krankesjön, Lund k:n 13.5 (David Gustavsson, Janne Dahlén, Kaj Svahn m.fl.). 18 ad. Toarpsdammen, Oxie, Malmö k:n 13.5 (*Anders Björkman, Per Anders Bertilsson, Stefan Cherrug m.fl.). 2 ad. Furuhus mosse, Fyledalen, Ystad k:n 14.5 (*Gert Ljungqvist, Örjan Sjögren, Sven Splittrorff). 2 ad. Is-

ternäset, Kristianstad k:n 14.5 (*Greger Flyckt). 2 ad. Bulls måse, Ekeby, Svalöv k:n 14.5 (Peder Weibull). 5 ex. Håslövs ängar, Hammarsjön, Kristianstad k:n 14.5 (Erik Svensson, Per Blom). 3 ad. str Kåseberga hamn, Kåseberga, Ystad k:n 14.5 (Hans Larsson). 1 ex. str S Toarp, Oxie 14.5 (Hans Joelsson). 1 ad. Sjötorps ängar, Krankesjön, Lund k:n 16.6 (*Peter Anderson, Ola Ejdrén). 1 ad. Nabben, Falsterbonäset 19.7 (*Kaj Svahn, Måns Karlsson, Björn Malmhagen). 1 1K Ångsnäsets lagun och Måkläppen, Falsterbonäset 15.8 (*Mattias Ullman, Kaj Svahn, Greg Mclvor). 1 1K str SV Nabben, Falsterbonäset 25.8 (*Nils Kjellén, Kurt Holmqvist, Leif Johansson). 1 1K Klosterviken, Börringesjön, Svedala k:n 28–30.8 (*Tommy Holmgren).

Bl: 1 ad. str. NO Torhamns udde 14.5 (Christer Herremo, Paul Andersson).

Öl: 1 1K Ottenby 23.8 (Anders Eriksson).

Gtl: 2 ad. Sandboviken, Sanda s:n 2.6 (Bimbi Ollberg).

Hl: 1 1K Hamnutfyllnaden, Halmstad hamn 22.8 (*Per Magnus Ehde m.fl.).

Vg: 1 ad. Skalle, Sparsör 16.8 (Åke Anderson, Börje Kollmats, Claes-Göran Ahlgren).

Upl: 1 ad. Hjälvstaviken 17.7 (Siri Schmitterlöv, Stig Holmstedt). 1 ad. Ledskärsviken, Ledskärsområdet 23.7 (*Gunnar Danielsson, Joakim Djerf, Per Johan Ulfendahl).

(GÖRAN DAREFELT)

Sillgrissla *Uria aalge*

(Häckningar). Något bättre rapportering detta år men tyvärr saknas även detta år rapport från Karlsöarna som ju är Sveriges i särklass viktigaste häckningsområde för arten. Totalt har vi från övriga landet fått in rapport om cirka 330 par.

Kul att uppmärksamma är att vi tack vare kontroll av ringmärkta sillgrisslor vet att de blir äldst av alla svenska fåglar. Äldst är för närvarande en 38-årig sillgrissla kontrollerad på ön Bonden, Ångermanland (2004). Näst äldst är en 35 årig tubavlöst sillgrissla på Stora Karlsö (2005). Tredje äldsta är en sillgrissla på Grän i Stockholms skärgård som vid kontroll 2005 var 34 år gammal. Notabelt är att ringarna med tiden blir så nednötta att de måste bytas ut vid kontroll.

Sk: 12 par Hallands Väderö (Åke Andersson mfl).

Bl: 2 ex. noterades i lämplig biotop vid Hanö 28.6 (gnm Thomas Nilsson). Ett spännande fynd. Arten har aldrig häckat i Blekinge. Framtiden får utvisa om det finns något fog att misstänka häckning i området.

Ög: Ca 15 par vid den klassiska häckningslokalen Röskaören (Gryts skärgård) är en normal siffra. En månad senare fanns ungar på lokalen, men vi vet inte hur många. (Vesa Jussila)

Srm: I sillgrisslekolonin på Grän utanför Nättarö ringmärktes 98 adulta + 152 juvenila sillgrisslor den 2 juli

2005 (Roland Staav). Även på Gunnarstenarna ringmärktes en juvenil och en adult fågel (Jan Ohlsson). 5 par häckade på Storskär (ö öster om Utö) (Bengt Söderlund) (Gnm Roland Staav).

Upl: Minst 155 par Svenska Högar, Blidö totalt 57 pull. ringmärkta + 2 pull. funna döda (Roland Staav) samt 16 par + 12 pull Abborren, Singö (Rrk Uppland).

Ång: Cirka 75 par på Gnäggen (Anna Lindgren, Anders Lindström, Sofia Lund mfl) är högsta numerären som noterats hittills på lokalen. Inga rapporter från kolonin på Bonden detta år.

Övriga anmärkningsvärda fynd:

Sm: 1 ex. Vättern 7.7–16.11 (*Gunnar Rosqvist, Peter Berglin, Håkan Ydregården, Thomas Rostedt, PerJonas

FOTO: MIKAEL NORD

Lunnefågel *Fratercula arctica* 1K, Glommen (HI) 22 oktober 2005.

Andersson, Martin Widén). 1 ex. i Vättern från början av juli och en bra bit in i november. Fjärde fyndet i smålandsdelen av Vättern (rrk).

Vg: 1 rast. Vänersborgsviken 10.5 (Göran Darefelt). 1 rast. Hindens rev 7.10 (Göran Darefelt). 1 Vänersborgsviken 17–18.10 (Ingemar Johansson, Fredrik Lång, Göran Darefelt). 1 Gamle dal, Trollhättan 10.11 (Lrk Vänersborg). 2 str. NV Lugnåsberget, Ålösundsviken, Gullspång k:n 11.11 (Gullspångs fågelgrupp). 1 rast. Vänersborgsviken 15.11 (Göran Darefelt). 1 rast. Göta älv, S Vargön 15.11 (Ingemar Johansson).

(THOMAS STRID)

Tordmule *Alca torda*

Tordmule ingår normalt inte i rapporten men efter-

som vi fått in intressanta iakttagelser om ökande populationer av tordmule längs Norrlandskusten har vi tagit med rapporter från Hälsingland och Ångermanlands rapportkommittéer.

Hls: Fortsatt stadig uppgång för tordmulen vars kolonier bevakats noggrannt under den senaste 15års-perioden. Idag kan vi konstatera att mer än 800 par häckar i landskapet.

Ång: Inga uppgifter från Bonden i år men kolonin på Gnäggen är stabil. Detta år med ca 750 par ((Urban Grenmyr, Oskar Norrgrann, Anna Lindgren m.fl.). Spridning har skett de senaste åren till fler lokaler och med allt större antal på flera av dessa.

(THOMAS STRID)

FOTO: MIKAEL NORD

Alkekung *Alle alle*, Glommen (HI) 15 november 2005.

Alkekung *Alle alle*

Alkekungen hade ett väldigt gott år efter några år med färre antal. Man får gå så långt tillbaka i tiden som till det fantastiska året 1996 för att finna en högre årssumma än årets ca 6 900 ex. En tydlig majoritet av fynden gjordes i samband med blåsiget väder under november och överlägset flest individer sågs i Bohuslän. Fynden fördelar sig landskapsmässigt så här: Sk (467), Bl (4), Sm (1), HI (ca 900), Boh (ca 5 500), Dsl (6), Vg (minst 11), Ög (1), Vrm (2), Ång (1). Höga antal:

Sk: 195 ex. str. V Båstads hamn 15.11 (Svante Martinsson, Tobias Berger m.fl.), 255 ex. str. SV Hovs hallar 15.11 (Jörgen Bernsmo, Hans-Åke Gustavsson m.fl.)

210 ex. str. SV Rålehamn, Tjällran 15.11 (Bengt Andersson).

HI: 240 ex. str. S Glommens sten, Glommen 15.11 250 ex. str. S Gubbanäsan, Getterön (Karl-David Andersson).

Boh: 198 ex. str. S Kråkudden, Hönö 11.11 (Kristoffer Nilsson m.fl.), 264 ex. str. S Kråkudden, Hönö 13.11 (Johannes Löfqvist m.fl.), 277 ex. str. S Kråkudden, Hönö 15.11 (Tina Widén m.fl.).

(KRISTOFFER NILSSON)

Lunnefågel *Fratercula arctica* **RE**

Drygt 150 lunnefåglar under året får numera betraktas som en normal årssumma, men är i ett längre tidsperspektiv en hög årssumma. En tydlig majoritet av fynden kommer i vanlig ordning från Bohuslän. Förvånansvärt många fynd gjordes under januari och dessa förklaras lättast av det blåsiga väder som stundtals rådde under inledningen av året. Ett godkänt fynd finns från Östersjön. Landskapsfördelningen ser ut på följande sätt: Sk (10), Gt (1), HI (30), Boh (108), Vg (3). Fynd under häckningstid:

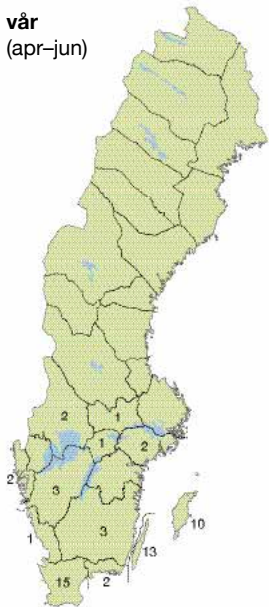
Boh: 1 ad. str. S Kråkudden, Hönö 6.5 (Magnus Unger m.fl.).

Höga antal:

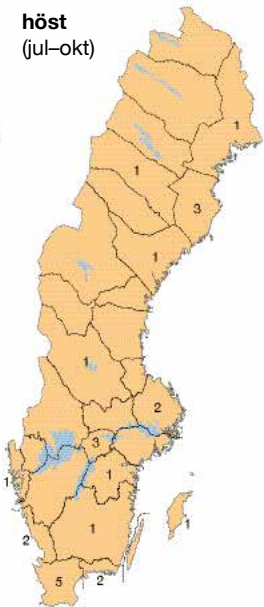
Boh: 9 ex. str. Kråkudden, Hönö 13.1 (Stefan Svanberg m.fl.) 10 ex. str. S Kråkudden, Hönö 26.10 (Uno Unger m.fl.).

(KRISTOFFER NILSSON)

vår
(apr–jun)

höst
(jul–okt)

Turturduva *Streptopelia turtur* i Sverige 2005.

Turturduva *Streptopelia turtur* (3693 – 80)

Sammanlagt rapporterades 80 individer, fördelade på 55 ex. under föråret (14.5–30.6) och 25 ex. under efteråret (1.7–16.10). Årets totalsumma är marginellt högre än fjolårets (77 ex.), men i ett längre perspektiv ändå mycket låg. I början av 1990-talet låg årssummorna stadigt och med marginal på över 100 fåglar. Tendensen är tyvärr alltjämt negativ och utvecklingen i kontinental Europa inger heller inga förhoppningar om något trendbrott! Sjunde fyndet i Ly lpm:

Ly lpm: 1 ex. Forsdala, Lycksele, 16.10 (Joakim Hansson).

(THOMAS PETTERSSON)

FOTO: INGEMAR LARSSON

Större turturduva *Streptopelia orientalis* 1K, Falköping (Vg) december 2005.

Större turturduva *Streptopelia orientalis*

(15/15 – 1/1)

Vg: 1 1K Tästorp, Falköping 25–31.12 (F) (*Ulrich Tourbier, Stig Karlsson, Olof Jönsson m.fl.).

(Asien). Fågeln var av den taigahäckande rasen *S. o. orientalis* som närmast återfinns i sydvästra Sibirien. Detta utgör det andra fyndet för Västergötland. I övrigt ett för arten typiskt uppträdande med övervintring i stadsmiljö.

(RK)

Skatgök *Clamator glandarius* (5/5 – 0/0)

1998: Gdl: 1 1K Mölnträsk 18.8 (*Glenn Cornland, *Peter Ring).

(Södra Europa). Fyndet är det senaste hittills. Samtliga övriga fynd rör 1K-fåglar och är gjorda under juli månad.

(RK)

Dvärguv *Otus scops* (8/8 – 1/1)

Nrk: 1 ex. Rosta, Örebro 11.11 (F) (*Claes Nordell, Johan Åhlén, Hans Bister m.fl.).

(Södra Europa). Ett anmärkningsvärt fynd och det senaste hittills. Uven stöttes från en buske i ett bostadsområde under dagtid.

(RK)

FOTO: ROLAND THUVANDER

Dvärguv *Otus scops*, Rosta, Örebro (Nrk) 11 november 2005.

Fjälluggla *Bubo scandiacus* CR

Synnerligen efterlängtad med en häckning i den svenska fjällvärlden av denna mäktiga uggla som nu i många långa, svåra år varit utanför landets häckfågelfauna. Årets häckning i Ly lpm är den första helt säkerställda i Sverige sedan två häckningar konstaterades vid Stora Sjöfallet 2001. Det var så att man började undra om det ännu fanns kvar i fjällugglans genetiska minne att den borde vara en självklar del av den svenska fjällfågelfaunan . . . Vi får hoppas att lämmeltillgången på våra fjällhedar kan förbli fortsatt god, annat än som tidigare högst lokalt.

För övrigt kan nämnas att det är frågan om fjällugglans fyndbild för ett enskilt år någonsin tidigare va-

rit helt koncentrerad till Norra Norrland (plus ett fynd i Härjedalen). I sanning också något anmärkningsvärt. Den stora kadern vinteraktiva ornitologer i Syd- och Mellansverige bidrar annars normalt varje år med ett eller annat fynd.

Ång: 1 2K funnen död Trysunda, Nätra s:n, 8.3 (Sofia Lund).

Vb: En honfärgad rast. Hässningberget, Klabböle, Umeå, 26.2 (rrk Västerbotten) och 1 rast. Strömbäck, Gravmark, Vb 15.4 (Jonas Gustafsson).

Hjd: Ett ex. i lämpl biotop i juli (rrk Härjedalen).

Ly lpm: En lyckad häckning genomfördes vid Gieråive, Sorsele k:n (Bernt-Erik Nordenström m.fl.). Dessutom: 1 rast. Njuoje, Sorsele k:n, 5–6.2 (Bernt-Erik Nordenström) och en honfärgad rast. Storfatmyran, Fäboliden, Lycksele k:n, 10.10 (Andreas Garpebring).

P lpm: 1 honfärgad str Brännträsket SO Utterträsk, Arvidsjaur k:n, 24.6 (rrk Norra Lappland), 1 honfärgad födosökande Mierkenis, 28.7 (Anders Eriksson) och 1 honfärgad, Arjeplog k:n, 5.8 (Jan Åsander).

Lu lpm: 1 honfärgad Sommarlappastugan, Pärälven, Jokkmokk k:n, 6.7 (Hans Fowelin) och 1 honfärgad rast. Tsielekjäkkstugan, Kungsleden, Jokkmokk k:n, 21.8 (Andreas Garpebring).

T lpm: 1 ex. Kieron, Kieronstugan, Kiruna k:n, 7–8.7 (rrk Norra Lappland), 1 ex. Råvvetieva sameviste, Kiruna k:n, 14.7 (Björn Granberg) och 1 honfärgad Bajip Njuorajavri, Kiruna k:n, 24.7 (Peter Nilsson).

Rättelse:

2001: Jmt: I *Fågelåret 2001* står det att det hittades 5 häckande par fjälluggla i Jmt nämnda år. Denna uppgift avser i själva verket 5 häckande par lappuggla.

(CHRISTER OLSSON)

Hökuggla *Surnia ulula*

För första gången på cirka 20 år återfanns häckande hökugglor i norra Norrlands kustland, ett område där häckningar tidigare var näst intill regelbundna i olika omfattning mellan olika år. Eftersom 2005 generellt blev ett mycket gott hökuggleår redovisas även ströfynd i Göta- och Svealand.

Sk: 1 ex. Knösen, Falsterbo, 19–24.10 (Åke Jönsson, Anders Kjellsson m.fl.), 1 ex. Sandskogen, Ystad, 5–16.12 (Markus Tallroth, Sven Splittorff m.fl.) och 1 ex. Öja mosse 13.12 (Sven Persson).

Sm: 1 ex. Rödja by 11.9 (Ingemar Hedtjärn), 1 ex. Angershestra 24.10–31.12 (Anders Ebbesson m.fl.), 1 ex. Hult 12.11 (Högländsskådare), 1 ex. Mäströda 9–10.12 (Roger Lindahl m.fl.), 1 ex. Häradsösjön, Store Mosse nationalpark 17–25.12 (Sven Boberg m.fl.) och 1 ex. Agunnaryd 19–31.12 (Krister Wahlström m.fl.).

Öl: Ett ex. nyligen trafikdödat funnet vid Vannborg 3.10 (Anders Larsson) och 1 ex. Ängjärnsudden 22.10 (Björn Karlsson). Årets fynd är de första sedan 1997.

Gdt: Ett ex. Idholmen 29.11 (Björn Lilja, Ola Wizén, Tord Lantz). Första fyndet sedan 1999.

Boh: 1 ex. Fröstorp, Tanumshede, 26.11–31.12 (Sune Westman, Göran Strömberg, Rune Hansson, Lars Kellgren), 1 ex. Mardal, Skee, 22–26.12 (Mats Håkansson, Matti Åhlund, David Lundgren m.fl.) och 1 ex. Kleva, Hällevadsholm, 29.12 (Janet Börjesson).

Dsl: 1 ex. Högen, Torp, Färgelanda 20.11 (Monica Svensson) och 1 ex. Tröten, Kroppefjäll, 11–18.12 (Lars Severö, Staffan Nordgren m.fl.).

Vg: Ett ex. Rödene 16–18.10 (Lennart Gustafson m.fl.), 1 ex. Gullered 18–21.10 (Daniel Simring m.fl.) och 1 ex. Siene kyrka 13.11 (Ingemar Nilsson m.fl.). Hökugglan uppträder oregelbundet i Västergötland och under senaste tioårsperioden har arten setts i snitt vartannat år i landskapet (rrk Vg).

Nrk: Sent omsider fick även Närke ta del av senhöstens invasion av hökugglor. 1 ex. cementfabriken, Eker, Örebro k:n 3.12 (Andreas Tranderyd), 1 ex. Grönsjöbäck, Stora rankemossen, Laxå k:n 14.12 (Sten-Ove Petersson), 1 ex. Råtorp, Mullhyttan, Lekeberg k:n 22.12 (Sven-Olof Svensson). 1 ex. Almbro, Gällersta, Örebro k:n 29.12 (gm Peter Gustafson) och 1 ex. Raststugan Tysslingen, 31.12 (Albert Sykkijev).

Ög: Två fynd av hökuggla gjordes under senhösten: en fågel sågs längs E4 vid Mantorp 6.11 (Arne Ekström) och en annan höll till några kilometer NO Valdemarsviks kyrka 19–27.11 (Bengt Hassel m.fl.). Senaste fyndet i Östergötland var år 2000.

Srm: Inte sedan 2002 har det setts hökuggla i rapportområdet (då tre ex). Ett ex. sträckande V Femörehuvud, Oxelösund 6.11 (Per Flodin, Thomas Larsson). En hökuggla fanns vid Lundby, Salem 27–28.10 (Magnus Fredriksson) och ytterligare en fanns vid Vibynäs, Nynäshamn fr.o.m. 4 december och in på 2006 (Jan Sandelius, Lars Holmstedter, Karl-Erik Sundström m.fl.).

Upl: *Fynd under första halvåret:* Ett ex. Aspbladsmossen, Knutby 1.1–12.2 (Hans Norelius m.fl.), 1 ex. Florarna 27.2 (Bo Åkerlund gm. Anders Arnell) samt 1 ex. Söderby, Knutby 5.3 (Carl Bredberg, Marcus Bruér). *Fynd under andra halvåret:* Minst ett ex. Örskär 1-8.10 (Martin Irestedt m.fl.), 1 ex. Varmsåtra, Norrby 11.10 (Kalle Källebrink), 1 ex. Gårdskär 22.10–7.12 (Tommy Löfgren m.fl.), 1 ex. Lilla Göken, Vänge 4.11 (Ulrik Lötberg), 1 ex. Stormossen, Morkarla 5–27.11 (Oskar Kindvall m.fl.), 1 ex. Flotä, Tensta 10.11 (Mats Wilhelm), 1 ex. Aspbladsmossen 19.11–8.12 (Karl-Arne Rosling), 1 ex. Gråska, Edebo 27.11–19.12 (Keith Bennett m.fl.), 3 ex. mellan Stordammen, Österbybruk och Gimo damm 27.11–29.12 (Mats Edholm, Brita Tibell), 1 ex. Jumkils k:a 9–18.12 (Petter Haldén m.fl.), 1 ex. NNO Norrbo, Nora 11.12 (Ulrik Lötberg m.fl.), 1 ex. Örskär 12,12 (Per Mattsson gm. Martin Irestedt) samt 1 ex. Stensjön, Östervåla 14.12 (Jan Wärnbäck). Invasionen var den största sedan 1992 (16 ex.)!

Vstm: Sammanlagt 13 ex. noterade i landskapet under hösten (rrk Vstm).

Dlr: Vår- och sommarfynd: 1 ex. Kvillssälen, Malung 7.3

(Bertil Helmersson), 1 ex. Kestina, NV Grängesberg, Ludvika 22.3 (Dan Thunberg, Elisabeth von Knorring). Hökuggla sågs vid Kestina även den 7.7 och under hösten (Dan Thunberg, Elisabeth von Knorring).

Mpd: 2 ad. i par i lämplig häckningsbiotop Stormörtsjön, Torp 1.1–9.4 (Peter Nilsson, Staffan Bergman, Lennart Nilsson).

Ång: Fyra rapporterade häckningar i landskapets inre delar är troligen bara en del av det häckande beståndet detta år med skaplig gnagartillgång, främst i de inlandet (rrk Ång).

Vb: *Värfynd:* 1 sp Myrrträsket, Risleden 25.3 (Erik Lindblom), 1 sp Hägglund, Krycklan, Vindeln 1–4.4 (Karl-Gunnar Rehn, Per-Olof Nilsson, Henrik Sporrang), 1 ex. Yttervik, Skellefteå 7.4 (Fredrik Sjöström), 1 ex.

FOTO: STEFAN OSCARSSON

Hökuggla *Surnia ulula* uppträdde invasionsartat under hösten 2005.

str V Bjuröklubbs fyr 23.4 (Fredrik Sjöström, Mattias Laisfeldt) och 1 ex. Grundskatan 13.5 (Daniel Strömberg). *Häckningar:* 1 par med bo Kågedalen, Kåge (Stig Holmqvist) samt 1 par med bo Grönbo, Åselet (Stig Holmqvist). Bästa året för hökugglan i Vb sedan alla fynd började redovisas i fågelrapporten 1993.

Nb: Fem häckningar med ungar, en troligen misslyckad samt många spelande och sedda hökugglor under våren/sommaren, är bästa resultatet i mannaminne. Detta tack vare den goda gnagartillgången (rrk Nb).

Ås lpm: Sex konstaterade häckningar (rrk S Lpl).

Ly lpm: Minst 13 konstaterade häckningar (rrk S Lpl).

P lpl–T lpl: Nio häckningar och flera indicier på häckningar är ungefär samma resultat som 2004 (rrk N Lpl).

(CHRISTER OLSSON)

Kattuggla *Strix aluco*

Det tycks som om den nordligaste lokal där kattugglan är någorlunda regelbunden i vårt land är Tuna, Medelpad, varifrån arten rapporterats tre av de senaste fyra åren. Förekomsten i Västerbotten är synnerligen oregelbunden, speciellt fynd av spelande ex. är få genom åren. Spel är endast noterat en enda gång under åren 1989–2004 (1 ex. 2003).

Mpd: *Häckningar:* En lyckad häckning i Säter, Indal (Nils Lundmark m.fl.) samt en lyckad på ytterligare en lokal i landskapet (Kjell Larsson). Övriga fynd: 1 spel. Lillhällom, Sundsvall k:n, 5.1 (Erik Hemmingsson), 1 spel. Viforsen, Tuna, 30.1–21.8 (Staffan Bergman, Bo Johnsson, Robert Vermelin m.fl.) och 1 spel. Solberg, Njurunda, 31.3 (Lennart Nilsson).

Vb: 2 spel. Kasamark, SV Umeå, 20.6–14.7 (Stefan Delin, Per-Olof Nilsson m.fl.).

(CHRISTER OLSSON)

Lappuggla *Strix nebulosa* NT

Generellt sett var 2005 ett gott lappuggleår i landet, med häckningar i nästan hela Norrland ned till norra Svealand – det som i dag kan anses som artens mer eller mindre sammanhängande utbredningsområde. Nya revir bör sökas i gammelskogsrester invid öppen mark i södra Norrland och norra Svealand. I Norra Norrland försvinner sådana små, för fauna och flora värdefulla, grandominerade skogsområden numer i en rasande snabb takt. Den lappuggla som hittat ända ned till Skåne för veterligen första gången på en dryg mansålder blev en av årets absoluta höjdpunkter för många sydsvenska ornitologer.

Sk: Första fyndet i Skåne sedan 1913, då en lappuggla sköts i Fjällkinge. 1 ex. (trol. ungfågel) stationär Skryllegården, Södra Sandby 18.10 (*Rolf Simonsson).

Srm: 1 ex. Stämån, Länna, Strängnäs 30.10 (*Kent Larsson). Detta är fynd nr nio. Senast Srm hade observationer av arten var år 2000.

Upl: Tre revirhävande hannar i Heby kommun samt en i Tierps kommun (Rrk Uppland).

Vstm: Två häckningar inom Västerås k:n, 2+2 pulli (Markus Rehnberg m.fl.). Dessutom 1 sp hanne Surahammar k:n, 21–23.4 (Katarina Boström, Sören Larsson), 1 ex. Skinnartorp, Ramnäs, 4.5 (Sören Larsson), 1 ex. Lilla Kroksund, Surahammar, 10.6 (Katarina Boström), 1 ex. Busta, Odensvi, 11.6 (Jörgen Lindberg) och 1 ex. Lustplatsen, Norberg, 15.6 (Leif Lejdelin).

Dlr: Sammanlagt sex säkra häckningar är rapporterade från fyra kommuner. Därtill är fynd under häckningstid gjorda i ytterligare tre kommuner. Under 2004 rapporterades inga häckningar. Dessutom ett vinterfynd: 1 ex. V. Tandö Lima, Malung k:n 9–10.12 (Kenneth Persson, Staffan Sjöberg).

Gstr: 1 ex. Sunnanäng, Sandviken k:n, 31.12 2004–7.1 2005 (Sören och René Johansson). Enligt boende i närheten sågs lappugglan redan den 28:e december.

Hls: Tre konstaterade häckningar och ytterligare några fynd under häckningstid samt sju observationer under hösten, gör 2005 till ett av de bästa åren för denna doldis (rrk Hls).

Mpd: Tre fynd under häckningstid i Torps s:n och en konstaterad häckning i Attmar s:n (rrk Mpd).

Ång: En konstaterad häckning i Fjällsjö socken och tre spelande hannar under våren inom landskapet (rrk Ång).

Vb: *Häckningar:* 1 par med bo Hjällmyran, Skivsjön, Vindeln (Torgny Nilsson, Andreas Garpebring) och 1 par med bo Hedbäcken, Kåge (gm Andreas Garpebring).

FOTO: STEFAN OSCARSSON

Lappugglan *Strix nebulosa* hade ett gott år 2005 med häckningar i nästan hela Norrland ned till norra Svealand.

Övriga fynd som tyder på häckning: Ett par revir Bäckliden, Byske 5–31.3 (Håkan Engström) och ytterligare 1 hane sp där 5.3 (Håkan Engström), 1 par sp Myckle, Skellefteå 10.3–30.5 (Fredrik Sjöström, Andreas Stenlund, Erik Normark), 1 ex. Ersmark, Kåge 23.3 samt 1 hane sp Byske 31.3 (Håkan Engström). Detta år blev inte ett lika bra år för lappugglan som 2004, men likafullt glädjande med två säkra och några troliga häckningar i den norra landskapsdelen. Det fortsätter dock att vara oförklarligt svårt att konstatera revir i södra Vb. Liksom i andra ugglors fall tyder de relativt många höstfynden, bland annat ända ute på Holmön, på en utvandring orsakad av födobrist.

Nb: Totalt konstaterades 22 häckningar, två misslyckade samt två indikationer om häckning i Norrbotten (siff-

rona gäller för hela Norrbottens län, Ove Stefansson). Sju observationer av sorkspanande lappugglor gjordes under okt–dec.

Ås lpm: En rapporterad häckning (rrk S Lpl).

Ly lpm: En rapporterad häckning (rrk S Lpl).

(CHRISTER OLSSON)

Jorduggla *Asio flammeus* NT

Senare årtiondens drastiska omvandling av det svenska kulturlandskapet och många år av födobrist har gjort att jordugglan är en art som hädanefter kommer att följas mer ingående i den årliga fågelrapporten. Arten är utan vidare att betrakta som sårbar och förhoppningsvis kommer fågelrapporteringen via Svalan att inom ett fåtal år ge oss en mer sammanhängande bild över utbredningsområdets nuvarande omfattning i vårt land, samt en hum om aktuell populationsstorlek på landskaps- och nationell basis.

Sk: Fem fynd under häckningstid. Häckningsförsök har troligtvis ägt rum på den tidigare häcklokalen Gessie ängar. Även ett fynd från Ängsnäset 11.7 (Alexander Hellquist) är intressant, då det under senare år häckat ett par på Skanörs ljun.

Sm: Även i år fanns ett par vid Ryningen (19.4–23.6 Calle Ljungberg, Nicklas Strömberg) och troligen gjordes åtminstone häckningsförsök. Dessutom två ytterligare fynd under häckningstid: 1 ex. Simontorp, Nybro k:n 3.5 (Göran Cedertorn) och 1 ex. Kalmar dämme, Kalmar 24.5 (Tobias Berger, Michael Egerzon).

Boh: 1 ex. Torslandaviken 12–14.6 (Mats Bjersing m.fl.). Observationer under häckningstid görs nästan varje år, men endast två häckningar är kända från Bohuslän: 1961 på Tjurholmen, Romelanda och 1988 på Molön, Orust.

Vg: 1 ex. Lökhölen 19.6 (Margaretha Strandberg).

Nrk: Noterad under häckningstid vid Kvismaren, Björka lertag och på Mosjögårderna. Inga bekräftade häckningar detta år heller och ett något magrare år än under det föregående (rrk Nrk).

Srm: 1 ex. Vingåkerslätten, Vingåker 28.5–22.6 (Robert Öhman, Ronny Nilsson, Lillemor Däckfors). Under sommarmånaderna sågs enstaka jordugglor vid Botten, Balingsta, Huddinge 14.6 (Staffan Bergsmark), vid norra delen av Fysingen 19.6 (Gustav Gidlund) samt slutligen en på Landsort 2.7 (Bo Holst). De flesta jordugglor i rapportområdet ses i skärgården i huvudsak på Landsort, Huvudskär och Horssten.

Upl: Ingen observation som tyder på häckning. Under de senaste åren är ingen säkerställd häckning konstaterad (rrk Upl).

Dlr: 14 vårfynd (11.4–3.6). Ingen konstaterad häckning detta år (rrk Dlr).

Hls: 2005 måste anses som ett gott år med åtskilliga fynd både under vår- och höststräcket. Några indikationer till häckning finns också (rrk Hls).

Ång: Sedd under häckningstid på en handfull lokaler dock utan något som direkt pekar på häckning (rrk Ång).

Vb: Häckningar konstaterad med ett par vardera vid Skogsträskheden, Glommersträsk (Östen Andersson), Pengsjön, Vännäs k:n och Risliden (Erik Lindblom). Dessutom trolig eller möjlig häckning vid T-vägen, Röbbäcksslätten, där ett par sågs maj–juli (Björn Malmhagen m.fl.), Innervik, Skellefteå, där 2 ex. sågs 11–29.5 (Joakim Wallström, Daniel Strömberg, Mattias Laisfeldt) och Brånsjön där 1–2 ex. sågs i juni–juli (Christer Laggarr m.fl.). I övrigt sågs enstaka ex. i slutet av maj–mitten av juli på tolv lokaler, väl spridda över landskapet (rrk Vb).

Nb: Två konstaterade häckningar är i paritet med 2004.

FOTO: LASSE OLSSON

Jorduggla *Asio flammeus*, Träslövsläge (Hl) 25 mars 2005.

Under häckningstiden syntes revirhävande jordugglor på många platser, varför antalet häckande par är avsevärt högre (rrk Nb).

Ås lpm: Konstaterad häckning på två lokaler, dessutom fynd av sex par på fem lokaler under häckningstid. Enstaka ex. sågs på 21 lokaler under häckningstid (rrk S Lpl).

Ly lpm: Konstaterad häckning på tre lokaler, dessutom fynd av tre par under häckningstid. Enstaka ex. sågs på 32 lokaler under häckningstid (rrk S Lpl).

P lpm–T lpm: Inga bon med ägg eller ungar funna, men osedvanligt många observationer under häckningstid, vilket tyder på att jordugglan i och med god födotillgång haft ett bra år i de norra lappmarkerna (rrk N lpl).

(CHRISTER OLSSON)

Blek tornseglare *Apus pallidus* (12/12 – 4/5)

Sk: 1 ex. Nabben och Fyrdungen, Falsterbo 5.8 (*Louis A Hansen, Bengt Grandin, Stefan Malm, Peter T Salmon m.fl.).

1 ex. str. Nabben, Falsterbo 24.10 (*Mattias Ullman, Nils Kjellén, Bengt Grandin, Alex Bühring).

2 ex. Skanörs kyrka-Knösen, Falsterbo 6–8.11, 1 ex. kvar till 10.11 (F) (*Johan Lorentzon, Nils Kjellén m.fl.).

Gtl: 1 ex. Sundre kyrka 23.10 (F) (*Gösta Reiland, Per Smitterberg m.fl.).

2001: Sk: 1 ex. Stenshuvud 13.10 (*Markus Tallroth, Gustav & Johannes Tallroth, Hampus Lejon m.fl.).

2002: Hl: 1 ex. str. Harplinge 28.10 (*PG Utterfors).

FOTO: TOMAS LUNDQUIST

Blek tornseglare *Apus pallidus*, Skanör (Sk) 10 november 2005.

(Södra Europa). Närmast en repris av 2004 års exceptionella uppträdande. Fem ex. är en tangering av fjolårssumman. Invasionen berörde även våra nordiska grannländer. I samband med bedömningen av fynden från 2005 gjordes en omgranskning av alla tidigare fynd. Skåne- och Hallandsfynden från 2001 och 2002 blev i den processen godkända efter att tidigare varit underkända.

(RK)

Orientseglare *Apus pacificus* (1/1 – 1/1)

Gtl: 1 ex. Hoburgsklippan, Sundre 30.7 (F) (*Martin Olesen, Robert Kavhed, Tommy Lindberg, Gösta Reiland m.fl.).

(Södra Sibirien och Centralasien). Sveriges första orientseglare sågs på Getterön, Halland 1999. Arten är alltså en extrem sällsynthet i Europa. Förväxlingsrisk föreligger med partiellt albinistiska tornseglare så det gäller att ge akt på storlek, proportioner, stjärtklyvning mm. Denna individ blev dock en av de mest väldokumenterade tack vare flink fotograf och modern kamerautrustning. Ny art för Gotland.

(RK)

Kungsfiskare *Alcedo atthis* VU

(Häckningar). Totalt sett ett mediokert år för kungsfiskare i Sverige. Från de områden där syste-

FOTO: GÖSTA REILAND

Orientseglare *Apus pacificus*, Hoburgsklippan, Sundre (Gtl) 30 juli 2005.

matiska inventeringar görs rapporteras om minskningar. Några undantag finns dock med bland annat en häckning i Medelpad vilken är den första på 2000-talet.

Sk: 11 säkra häckningar samt häckningsindiciet från ytterligare ett 20-tal lokaler.

Bl: En konstaterad och två möjliga häckningar.

Sm: 2 säkra och tre möjliga häckningar. Kommentar från Magnus Kasselstrand: På en lokal i Emån konstaterades 2 kullar, varav 1 ringmärktes (7 pull 2 augusti). Dessutom noterades kungsfiskare på ytterligare 2 lokaler i Emån, under omständigheter som indikerar möjlig häckning. Vi paddlade dock inte ån, något som varit nödvändigt för att hitta ev häckning. Utöver Emån

noterades endast 1 hanne under häckningstid på en tidigare känd häckningslokal i norra delen av Västerviks kommun. 2005 var nog inget bra år för kungsfiskarna i nordöstra Småland.

Hl: Fyra möjliga häckningar.

Boh: För fjärde året i rad fanns ett par på plats i Sollumsån, Lilla Edet. Dessutom en obs under häckningstid från Bäveån, Uddevalla.

Dsl: Inga häckningsindicer.

Vg: Ett riktigt svagt år utan några konstaterade häckningar men en trolig häckning rapporteras från Mariestads kommun och rimligen borde arten häckat i närheten av Hornborgasjön där åtskilliga obsar gjordes under sommaren. I övrigt sågs fåglar under häckningstid på 3-4 lokaler i landskapet.

Nrk: Även detta år endast en lokal med rapporterade lyckade häckningar av arten. Paret i Karlslund fick glädjande nog två kullar på vingarna. För övrigt under året rapporterad både uppströms och nedströms Tysslingen samt i Kvismare kanal och vid Vibysjön.

Ög: Juhani Vuorinen rapporterar om följande resultat av märkningsverksamhet 2005: åtta kullar hittades, och totalt märktes 18 pullungar och fyra vuxna fåglar. Dessutom kontrollerades en vuxen fågel märkt sedan tidigare. Detta resultat är mycket klen jämfört med tidigare år (se kort översikt i Fågelåret 2003 samt Fågelåret 2004).

Srm: Inga rapporter om häckningar.

Upl: En möjlig häckning i Dalälven vid Rotskär, Skutskär.

Vstm: Sex häckningar, inklusive troliga häckningar, har rapporterats.

Dlr: Tre häckningar och 3-4 möjliga häckningar. Arten har haft en stadig förekomst under 2000-talet men den hårda vintern 2005/2006 kan nog knäcka stammen rejält.

Gstr: En säker häckning konstaterades återigen i Testeboån vid Industrihuset Vävaren i Strömsbro. Dessutom två troliga häckningar.

Mpd: En häckning vilken är den första konstaterade häckningen på 2000-talet.

(THOMAS STRID)

Biätare *Merops apiaster* (353/600 – 11/21)

Sammanlagt elva (11) fynd av totalt 21 individer är relativt låga årssummor, de lägsta sedan slutet av 1990-talet. I samtliga fall utom två rörde fynden en individ vardera; flocken i Hl var dock amärkningsvärt stor. Första fyndet i Norra Norrland sedan 2001. Fjärde fynden totalt i såväl Dsl som Ög.

Sk: 1 str. Malmö stad 4.8 (*Lars Olsson).

Bl: 1 ex. Byn, Utlängan, 31.5-2.6 (Lars-Gunnar Lundquist).

Öl: 1 ex. Övre Västerstad, Kastlösa, 30.5 (Anders Arnell). 2 ex. Ottenby 2-4.6 (Gunnar Johansson, Gabriel Norevik, Douglas Gustafsson).

Gtl: 1 ex. Furilden, Rute, 1.6 (gm Tord Lantz).

Hl: 11 ex. Kvarnagården, Varberg, 6.6 (*Pär Sandberg, Mattias Nilsson).

Dsl: 1 ex. Långebo, Hästefjordsområdet, Vänersborg 22.5 (Ingvar Rolander).

Vg: 1 ex. Vänersborg 1.9 (Johan Larsson).

Ög: 1 ad. Missjö, Söderköping 6.5 (Alf Olsson, Bengt Almkvist).

Srm: 1 ex. Alhagen 11-12.5 (Anders Westlund).

Vb: 1 ex. St. Fjäderägg 21.5 (Petter Karlsson, Andreas Garpebring).

(THOMAS PETERSSON)

FOTO: LASSE OLSSON

Biätare *Merops apiaster*, Kvarnagården, Varberg (Hl) 6 juni 2005.

Blåkråka *Coracias garrulus* RE

Inte ett enda fynd gjordes i år heller, vilket är andra året i följd! Utvecklingen i övriga Europa med en fortsatt minskning sedan flera decennier är också överlag dystert; positiva tongångar rapporteras endast från ett fåtal länder i sydöstra Europa som t.ex. Rumänien.

(THOMAS PETERSSON)

Härfågel *Upupa epops* CR

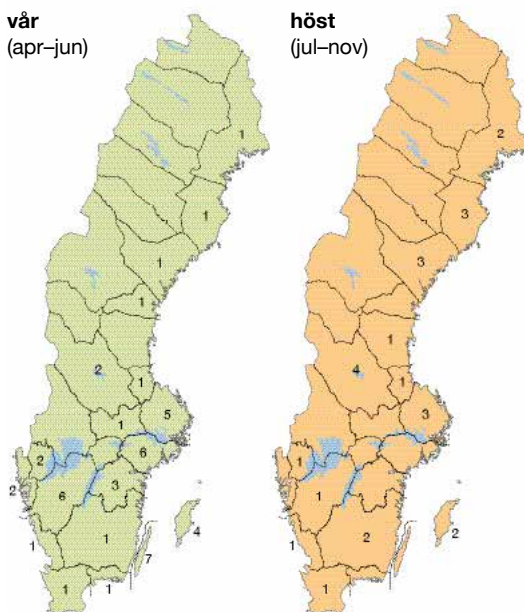
Sammanlagt rapporterades 72 härfåglar under 2005, vilket ligger nära medianen (70) för perioden 1992-2005. Antalet värfynd är under samma period rätt stabilt och årets vårsumma på 47 individer

(THOMAS PETTERSSON)

Boh: 1 ex. vid Hagaskog, Svarteberg, i slutet av april (Kent Svensson). Vid Håfors har arten också setts vid

Upl: Under häckningstid, 1.4–30.6, rapporterad från 13 lokaler. De allra flesta av dessa ligger i området runt Tämnaaren och norr om Östervåla. En häckning kunde konstateras, men bedömningen är att minst fyra par häckade i detta område. Utöver dessa fynd gjordes värfynd på ett tiotal lokaler där häckning känns fullt möjlig, dock utan att det kommit till kännedom. Dessutom bedöms mörkertalet vara förhållandevis stort av denna tidvis ganska diskreta art som dessutom förekommer i oländig terräng som inte frekventeras överdrivet mycket av fågelskådare under häckningstid. Upplandspopulationen av gräspett bedöms därför till minst 20 par. En troligare siffra är runt 30 par (rrk Upl).

Härfågel *Upupa epops* i Sverige 2005.

Vstm: Fynd under häckningstid (1.4–30.6) noterades: 1 par Gunnilbo 10.4 (Stig Holmstedt), 1 par Lindes 13.4 (Jonas Kling), 1 sp. hane Grythyttan 22.4 (Hällefors ornitologiska förening), 1 par Gunnilbo (annan lokal) 14.5 (Mikael Rhönnsstad), 1 sp. hane Västervåla 15.5 (Roland Narfström) och 1 ex. Norberg 11.6 (Pentti Korhonen).

Vrm: En konstaterad häckning; i hyggesasp vid Höljes (Dan Mangsbo). Dessutom ett fynd vardera av enstaka ex. i maj och juli (rrk Vrm).

Dlr: Konstaterade häckningar kommunvis: Hedemora 1, Säter 1, Vansbro 1, Malung 1 och Mora 2 (rrk Dlr).

Hls: 15 säkra häckningar och 44 troliga häckningar ligger ungefär på samma nivå som tidigare år. Något fler obsar har inkommit under året än tidigare år, varför gräspetten troligen har en positiv trend i lanskäpet (rrk Hls).

Mpd: Häckning: 3 pull Nolbyströmmen, Njurunda 27.6–7.7 (Kjell Larsson). Dessutom ca 30 ex. under häckningstid (rrk Mpd).

Ång: Tre konstaterade häckningar, par på fyra lokaler och enstaka individer på ytterligare 18 lokaler under häckningstid. Under sista marsdekaden spelande individer på ytterligare 14 lokaler. Dessutom noterad på fyra lokaler i lämplig häckbiotop under två första juliveckorna (rrk Ång).

Vb: Fynd på 17 lokaler under april–maj. Fynd saknas helt från juni–juli. Inga starkare häckningsindicer detta år och för första gången på många år en en tydligt nedåtgående trend av ströfynden utom häckningstid (rrk Vb).

Nb: Endast en säker häckning noterad under 2005, troligen främst beroende på lägre skådaraktivitet under häckningstiden i lämpliga skogsområden (rrk Nb).

N Lpl: Obsarna har ökat i antal Torne och Pite lpm de senaste åren. I Arvidsjaur skedde under 2005 Pite lappmarks första dokumenterade häckning (rrk N lpl).

(CHRISTER OLSSON)

Gröngöling *Picus viridis*

Jmt: 1 ex. Östersund 28.6 (Marianne Johansson).

Gröngölingen är en första klassens raritet norr om det någorlunda sammanhängande utbredningsområdet som slutar längs kusten i sydligaste Ångermanland och i inlandet i mellersta Dalarna.

(CHRISTER OLSSON)

Vitryggig hackspett *Dendrocopos leucotos* **CR**

Totalt fanns 2005 två par, varav en lyckad häckning samt tolv ensamma fåglar. Under sommar och höst sågs ytterligare tre fåglar tillfälligt. Under året sattes en adult hane ut i Värmland i anslutning till en lokal med en ensam hona. Inom samma område i Värmland släpptes ytterligare åtta norska ungfåglar ut (4 + 4) under sommaren. Rapporter som tyder på häckning:

Nedre Dalälven: Två stationära fåglar på samma lokaler som tidigare år. En hona Färnebofjärdens nationalpark, Gästrikland och en hane i området nedströms Färnebofjärden (Seppo Haavisto, Stig Holmstedt m.fl.).

Sm: Under häckningstid påträffades en hona på en lokal i Högsby kommun (Nicklas Strömberg m.fl.). Dessutom 1 födosökande ex. i närheten av Bäckebo, Nybro kommun 19.11 (Jan Engström).

Vrm: I början av året fanns ett par på en lokal i Arvika kommun. Senare under häckningstid återfanns enbart honan (Torbjörn Westerberg, Harald Persson m.fl.). Därutöver fanns en hona under våren på en lokal vid Klarälven (Dan Mangsbo m.fl.). En hane Säffle kommun under häckningstid och vid ett tillfälle hördes ytterligare ett exemplar trumma på samma lokal (Tor-

FOTO: OLA SANDBERG

Vitryggig hackspett *Dendrocopos leucotos* ad. hane på häckningsplats, Dalsland 2005.

björn Westerberg). En hane Eda kommun vid ett tillfälle under häckningstid (Torbjörn Westerberg). Under hösten sågs en hona födosöka vid Trångstad station, Kils kommun 11.9 (Arvo Harjula).

Dls: Ett par genomförde en lyckad häckning i Åmåls kommun. Därutöver en ensam hane under häckningstid i södra Dalsland (Kristoffer Stighäll m.fl.). Två av de norska ungfåglar som frigavs sommaren 2004 var kvar under hela vintern och våren fram till och med april i det området i norra Dalsland där de släpptes.

Övrigt:

Vg: 1 hona Vänersnäs, Västergötland 23.4 (Håkan Eliasson). 1 hona Landvetter vid tre tillfällen maj–juni (P-A Hellström).

Upl: 1 hane Nämdö skärgård, från 23.10 och till årets slut (Per Lindgren).

Nb: 1 2K+ hane, Vitgrundet, Kalix 3.6 (Peter Wikström).

(KRISTOFFER STIGHÄLL)

Tretåig hackspett *Picoides tridactylus* **VU**

Tretåiga hackspetten är känd för att plötsligt kunna utvidga sitt utbredningsområde år då viktiga födoinspekter, i döda/döende granar, har utbrott. Granskogspartier där det nyligen brunnit är också en favoritmiljö. Senare års allt mer populära naturvårdsbränningar bör därför ha gynnat arten högst påtagligt. Döda granar som barkats ända ut på gre-

FOTO: STEFAN OSCARSSON

Tretåig hackspett *Picoides tridactylus*.

narna, med stora mängder barkspill under träden, är ett mycket gott tecken på artens förekomst. Tit-tar man noggrant på ett sådant träd brukar den avslöja sin närvaro genom att man hittar avtryck av de endast tre klorna och små inhack i veden av den relativt kläna näbben. Ut och leta, alla skogsströvare!

Dsl: Ett häckande par i Bengtsfors kommun (rrk Dsl).

Vg: Inga konstaterade häckningar, men flera par observerades i lämplig häckningsbiotop under våren. På följande platser gjordes observationer där man kan misstänka att häckning föreligger: Ryfors gammelskog i Mullsjö, ett par i Gullspångstrakten och (minst) ett par på Hunneberg. Trummande exemplar hördes även i Tiveden, Limmared och Risveden (rrk Vg).

Nrk: Rapporterad under häckningstid från flera platser

på Villingsbergs skjutfält samt från Trolleflods naturreservat på gränsen till Östergötland (rrk Nrk).

Ög: En trummande fågel vid två tillfällen 1-23.4 vid Biberbergskärren (Mikael Hagström) är de enda fynden med häckningskriterier (rrk Ög).

Srm: Arten är tillbaka i Skiren/Kvicken-området efter ett år utan observationer av denna hackspett där. Ett par sågs under vårvintern. Trenden i Srm för arten tycks vara positiv. Ett nyckelområden som finns väl representerat i fyndlistorna är som tidigare Tyresta med omnejd. Från 2005 finns även observationer från exempelvis Nynäshamn, Salem och Ekerö (rrk Srm).

Upl: Under året observerades tretåiga hackspettar inom Upplands rapportområde på 55 lokaler, på 3 av dessa, Fiby urskog, Grundsjön i Edebo och vid Långhällsmossen norr Östervåla, kunde häckning konstateras. Andra intressanta områden där fynd under häckningstid gjordes är Järvafältet, Värmdö och Ekerö. En liten ökning av numerär kan anas. Troligen beror det på riktade inventeringar i lämpliga områden, eftersom skogsbruket knappast kan sägas påverka beståndet på ett gynnsamt sätt (rrk Upl, rrk Sthlm).

Vstm: Fynd under häckningstid och under omständigheter som tyder på häckning, har rapporterats från sexton lokaler, varav 1 konstaterad häckning, kommunvis fördelade: Köping (3), Arboga (1), Surahammar (1), Lindesberg (2), Nora (2), Fagersta (1), Skinnskatteberg (4), Hällefors (2).

(CHRISTER OLSSON)

Korttälärka *Calandrella brachydactyla*

(183/195, 11/12)

Under 2005 rapporterades 11 fynd av 12 individer. Fynden är fördelade per månad maj (7), jul (1), okt (1) och nov (2). Samtliga fynd:

Bl: 1 ex. Torhamns udde 20.5 (Christer Herremo).

Öl: 1 ex. Vindskyddet, Ottenby 27.11-4.12 (Anders Petersson, Johan Stedt, Göran Andersson).

Gtl: 1 ex. Hoburgsklippan 11.5 (*Paul Elfström, Matz Carlsson, Tord Jeppsson). 1 ex. Strandängarna, Stockviken 29.5 (Per Smitterberg). 2 ex. Aurriv 30.5-6.6 (Anders Haglund, Josef Andersson, Weine Erlandsson, Rickard Kraft). 1 ex. Alvret 31.5 (*Tuomo Kolehmainen, Anders Haglund, Carl Tholin, Sivert Söderlund). 1 ex. Holmhällar 15.10 (*Tuomo Kolehmainen, Tommy Lindberg, Paul Elfström, Matz Carlsson).

Vb: 1 ex. Umeå uthamn, Holmsund 5.5 (*Lars Edenius). 1 ex. Tavastudden, Täftelandet 6.5 (Henrik Johansson). 1 ex. Obbola industritipp 20-27.7 (*Emmanuel Nau-dot). 1 ex. Pölarna, Holmsund 10.11 (*Lars Edenius).

(JOHAN SÖDERCRANTZ)

Tofslärka *Galerida cristata* **RE**

Blott två fynd av tofslärka i Sverige under 2005. Tofslärkan i Östergötland är nu inne på sitt femte år i området. Samtliga fynd:

Vg: 1 ex. Mariestad 28.7–2.8 (Joakim Landberg m.fl.).
Ög: 1 ex. Norrköping 1.1–20.3 (Lasse Linde, Fredrik Sahlin m.fl.). 1 ex. Skärlunda Gård, Borgs kyrka 10.5–19.8 (Mikael Eberhard m.fl.). 1 ex. Hageby Centrum, Norrköping 16.11–31.12 (Johan Brenander m.fl.). De tre fynden avser samma individ.

(JOHAN SÖDERCRANTZ)

Berglärka *Eremophila alpestris* **VU**

Sommarfynd vid Mittåkläppen i Hjd och Björkfället i Ly lpm är ofta återkommande i denna rapport, sannolikt beroende på att det är etablerade platser för de som selektivt söker denna art. Detta innebär att ett oändligt antal tänkbara lokaler inte får be-

as Ståhl, Kenneth Alexandersson) och 1 ex. Hulttippen Tenhult 28.12 (Hans Lööf, Douglas Gustafsson, Martin Widén, Rickard Widen m.fl.). Första observationen i östra Småland sedan 2001, då två fynd gjordes.

Öl: 6 ex. Mellbyör, Segerstad s:n 1.1 (gnm Lena Wikström), 2 ex. rast. Stenåsabadet 26.1 (Göran Dahlman), 1 ex. str S Triberga läge 17.10 (Fredrik Ellin, Mats Waern), 4 ex. str SV Ölands södra udde 18.10 (*Kalle Källebrink), 1 ex. Västrevet, Ottenby 19.10 (Ottenby Fågelstation, Anders Eriksson, Barbro Axelsson), 1 ad. hanne Sörlångören, Källa s:n 23.10 (Björn Bengtsson, Björn Karlsson), 1 ex. förbifl. Gårdby hamn 5.11 (Gunnar Steinholtz) och 1 ex. str S Bröttorpsören 13.11 (Anders Lundquist). Åtta obsar av 17 individer ger ett ovanligt svagt år för arten på Öland.

FOTO: LASSE OLSSON

Berglärka *Eremophila alpestris*, Glommen (HI) 13 november 2005.

sök av någon som känner sig manad att göra en pionjärsats för att vidga vetskapen om den svenska berglärkestammens storlek. Inte är det väl så illa att arten är nära försvinnandets gräns i vår fjällvärld? Uppgifterna från olika landskap är något motstridiga om det skett en ökning eller minskning. Dock inräknade Boh sin högsta årssumma hittills.

Bl: 1 ex. Torhamns udde 6.10 (Torhamns Fågelstation), 1 ex. Utklippan 17.10 (Anders Haglund, Johan Åhlén, Lage Johnson, Lennart Eriksson, Ola Åhlén), 1 ex. Ut-längan 29.10 (Lars-Gunnar Lundquist) och 2 ex. Ut-längan 12.11 (Lars-Gunnar Lundquist). Summa fem exemplar är den lägsta noteringen under 2000-talet.

Sm: 1 ex. stationärt Hagbyhamn, Kalmar 5.11 (Andre-

Gtl: 7 fynd av 11 fåglar (rrk Gtl).

HI: *Vinter/Vår:* Observationer gjordes på 10 lokaler (1–10 ex) från årsskiftet fram till 10.4. Stationära fåglar fanns på följande lokaler: 15 ex. Galtabäcks skär 1.1–20.3 (Lars-Erik Norbäck m.fl.) och 25 ex. Lis mosse 15.1–7.2 (Magnus Andersson m.fl.). De övriga observationerna gjordes på klassiska lokaler i Varbergs och Falkenbergs kommuner. *Höst/Vinter:* Höstens första berglärkor sågs vid Lynga 10.10 (Leif Klinteroth m.fl.). Observationer gjordes sedan på 13 lokaler fram till årets slut. Vid Galtabäcks skär fanns som mest 16 ex. 11.10–31.12 (Stefan Göransson m.fl.) och förutom 14 ex. Lisereds skär 15–30.10 (Jörgen Fagerblom m.fl.) stannade inga fåglar mer än tre dagar. Flocken vid Galtabäcks skär var den största under hösten tillsammans med 16

ex. vid Lynga 19.11 (Anders Ericsson). Utanför Falkenberg och Varberg gjordes bara en obs: 1 ex. Malön 30.10 (Daniel Lindén m.fl.).

Boh: 1 ex. Haby bukt 22.1 (Jan Artursson), 13 ad. Haby bukt 4–22.3 (Jan Artursson, Thomas Eliasson, Peter Rönnerberg), 8 ex. Härön 7.3 (Lasse Svensson), 3 ex. str N Nord-Koster, 26.3 (Tor Ström), 2 ad. Haby bukt 15.4 (Ville Fagerström), 1 ex. str N Härmanö 16.4 (Lasse Svensson), 2 ex. str N Tåudden, Rörö, 24.4 (Magnus Unger), 11 ex. Härön 5.10 (Bertil Berntsson), 1 ex. Haby bukt 16.10 (Anders Fransson), 1 ex. str S Rörö, 16.10 (Stefan Svanberg), 5 ex. Haby bukt 29.10 (Lars Viktorsson), 7 ex. Danholmen, 31.10–2.11 (Kjell Wallin, Stefan Oscarsson), 3 ex. str N Härmanö 5.11 (Lasse Svensson), 1 ex. Härmanö 12.11 (Lasse Svensson), 10 ex. Haby bukt 17–19.11 (Jörgen Olsson, Tommy Ek, Lars Viktorsson) och 1 ex. str S Rörö 9.12 (Tina Widén, Lars Eric Rahm, Birger Kaiser). Detta år gjordes 16 fynd av sammanlagt 70 berglärkor, vilket är den överlägset högsta noteringen någonsin. Tidigare högstasiffror är från 2000 (56 ex).

Dsl: Två höstfynd: 3 ex. str Vänersborgsviken 19.10 (Ingemar Johansson) och 1 ex. Bergs mader, Mellerud 2.11 (Håkan Krave).

Vg: 1 ex. Boterstena 13–23.1 (Lrk Mariestad m.fl.), 1 ex. Mönarp 3.3 (Sven Olof Gren, Ingemar Nilsson), 2 ex. Paradissjön, Skövde 8.4 (Jan Yseus) och 1 ex. 1K Ytterberg, Hornborgasjön 6.10 (*Jörgen Fritzson m.fl.). Vid Vänersborgsviken sträckte 10 ex. mot SV 11.10–19.10 (Göran Darefelt, Ingemar Johansson, Thomas Bernhardsson). Från göteborgsområdet endast ett fynd: 12 ex. Brännö, Gbg:s södra skärgård 20.11 (Olof Armini). Ett år med relativt få fynd, totalt 27 individer.

Srm: 1 ex. str. N Skiringe gård, Flen 20.3 (*Andreas Grabs), 1 ex. str. N Örsbaken, Brännäs våtmark, Oxelösund 26.3 (*Tommy Knutsson), 1 ex. str. N Hävringe, Oxelösund 17.4 (*Pierre Stålnäbb, *Tommy Ubesen, *Jonny Werdin), 2 ex. str. S Landsort 2.11 (Svan-te Åberg, Landsorts fågelstation) och 1 ex. str. NV Södra udden, Landsort 18.11 (Stefan Ettestam). Som vanligt är det vid kusten som observationerna är flest, desto roligare att det under våren sågs en sträckande fågel vid Flen.

Upl: Nio fynd omfattande tio ex. är den högsta noteringen på många år i landskapet. Orsaken står snarast att finna i ökad skådaraktivitet senhöst och vinter än en reell ökning av förekomsten: 1 ex. Fjärdhundraslätten, Frösthult 28.1 (Pekka Westin), 1 ex. str mot N, Fjärdhundraslätten, Simtuna 22.3 (Jan Wärnbäck), 1 ex. Norrby, Sala 23.3 (Kalle Källebrink), 1 ex. Säby strandäng 31.3 (Per Hedman), 1 ex. Svarthamn, Skutskär 26.10 (Per Johan Ulfendahl), 1 ex. rast. utloppet, Biotestsjön, Forsmark 31.10 (PeO Westman* m.fl.), 2 ex. Svarthamn, Skutskär 4.11 (Johan Södercrantz*, Jan Wärnbäck* m.fl.), 1 ex. Angarnsjöängen 8.11 (Karl-Gustav Sjölund) och 1 ex. stationär utloppet, Biotestsjön 12.11 (Kenneth Pless).

Vstm: 1 ex. Sala flygplats, Sala, 23.3 (Kalle Källebrink),

1 ex. str N Högbymaden, Gnien, Ramnäs 23.3 (Ralf Lundmark), 1 ex. Svan, Västra Skedvi, 25.3 (Gunnar Niklasson) och 1 ex. str N Backgården, Västansfors, 2.4 (Jan Hellström).

Vrm: 1 ex. str S Ladholmen, Värmlandsnäs sydspets 11.10 (Morgan Johansson).

Dlr: 1 ex. Stumsnäs, Rättvik 30.10 (Lars Hansson, Cecilia Fahlén). Arten är inte årlig i Dalarna, den senaste observationen gjordes 2002 i Orsa.

Ång: 1 1K rast. Järnäsclubb 12.11 (stefan Delin). Elfte fyndet i landskapet och som de flesta gånger förr i Nordmalingsområdet.

Vb: 1 ex. str SV Carlshestippen, Umeå 29.9 (Henrik Johansson), 2 1K rast. Tuppholmen, Hörnefors 15.10 (Stefan Delin), 1 ex. förbif. T-vägen, Röbäcksslätten 5.11 (Mikael Jonson) och 2 ex. str SV Lillhällan, Hol-

FOTO: TOMMY HOLMGREN

Ladusvala *Hirundo rustica* 1K. Sannolikt "äkta" albino Hyllarp (Sk) 27 augusti 2005.

möarna 7.11 (Henrik Johansson, Mikael Jonson). Efter fyra år med en–två rapporterade berglärkor skedde äntligen ett lyft, som kan jämföras med 2000 års åtta ex. Dock bör man kanske inte jämföra det med 150-flocken på Degernäs år 1975 . . .

Nb: 1 ex. Alviksgården, Alvik 17.4 (Mats Williamson, Rolf G Gustafsson, Mattias Nordlund m.fl.) och 1 ex. Lillträsk O Boden 18–25.4 (Ulf Tenbäck, Mats Bergquist, Roger Söderström m.fl.).

Hjd: 1 sj. Mittåklappen, Berg k:n 17.6 (Johan Östberg, Tommy Eriksson), 1 par i lämpl. häckbiotop Flatruet 24.6 (Matthis Persson), 1 ex. i lämpl. biotop Stor-Mittåklappen 24–29.6 (Kjetil Jensen, Hans Karlsson) och 1 sj. Väketjakke, Berg k:n 1.7 (Roland Ylvén, Lena Gustafsson).

Ås lpm: 1 ex. rast. Bäsksele 22–23.10 (Håkan Rune, Inga Olofsson). Första fyndet i Åsele lappmark nedanför fjällen. Arten finns över huvud taget endast rapporterad från två fjällokaler under 1950-talet.

Ly lpm: 1 par i lämpl. biotop Nuorte-Lisvotjåkke, Björkfjället 24.6 (Johan Moberg) och 1 par upprört, varnande Årjel-Lisvotjåkke, Björkfjället (Andreas Garpebring, Torgny Nilsson).

P lpm: 1 sj. Laddevardo, Arjeplog k:n 2.7 (Andreas Garpebring, Torgny Nilsson).

Lu lpm: 1 rast. Sjöparken, Gällivare 22.5 (Hans Gustafsson, Lars Härkönen).

(CHRISTER OLSSON)

FOTO: JENS MORIN

Rostgumpssvala *Hirundo daurica*, Ottenby (Sk) 14 maj 2005.

Ladusvala *Hirundo rustica*

Ett exceptionellt övervintringsförsök noterades i Västergötland där en grupp om tio ladusvalor försökte övervintra inne i en ladugård. De sågs först i mitten av oktober och blev kvar resten av året. Tyvärr gick det inte så bra och de minskade succesivt. Under årets sista dagar fanns endast ett ex. kvar.

Vg: 1–10 ex. Västorp, Fridene, Hjo k:n 15.10–31.12 (Gunnel och Jan-Erik Johansson m.fl.).

(THOMAS STRID)

Rostgumpssvala *Hirundo daurica* (115 – 10)

Tio fynd i maj–juni är av normal omfattning. De sex fynden från Ottenby rör sig förmodligen om

tre olika fåglar (Rrk Öland) och de två fynden från Torslandaviken rör sig sannolikt om samma individ (Rrk Göteborg). De båda norrlandsfynden var första fynden för Gästrikland respektive Hälsingland.

Bl: 1 Byn, Utlängan 8.5 (Lars-Gunnar Lundquist). 1 Sydudden, Utlängan 30.5 (Lars-Gunnar Lundquist).

Öl: 1 ex. Ottenby 5–7.5 (Göran Andersson, Lennart Nilsson). 1 ex. rast. Pölen, Ottenby 14.5 (Jerry Emanuelsson, Tommy Emanuelsson). 1 ex. Pölen, Ottenby 26.5 (Jonas Bonnedahl). 1 ad. Stationsträdgården, Ottenby 1–5.6 (Rrk Öland). 2 ex. Ottenby 3–4.6 (Ölands rrk). 1 ex. rast. Ottenby 8.6 (Rrk Öland). 1 ad. rast. Södra Beijershamn 12.6 (Per Smitterberg).

Gtl: 1 Gotlands Bilmuseum, Vibble 9.5 (Jan Janthe).

FOTO: JOHAN STEDT

Rostgumpssvala *Hirundo daurica*, Ottenby (Sk) 1 juni 2005.

Boh: 1 Torslandaviken 3.5 (*Magnus Unger). 1 Torslandaviken 6–9.5 (*Magnus Unger).

Gstr: 1 rast. Orarna, Gävle 8.5 (*Anders Johansson, Mats Westberg, Per Aspenberg).

Hls: 1 stationär Hölick, Hudiksvall 14–15.6 (Karin Svensson, Mats Axbrink).

(JOHAN NILSSON)

Hussvala *Delichon urbicum*

Sk: 1 str SV Hörte hamn, Skurup k:n 17.11 (Hans Larsson). Ett ovanligt sent fynd.

(THOMAS STRID)

Större piplärka *Anthus richardi*

(804/866 – 68/69)

69 fynd varav ett vårfynd och tre vinterfynd är den näst högsta summan sedan 81 fynd 2001. Normalt noteras 30–40 fynd per år. Endast ett vårfynd är dock numera ovanligt lite. Under hösten noterades 63 fynd om 64 individer 3 sep–27 okt. Tre vinterfynd är extremt. För Öland och Halland var det första vinterfynden hittills. Vår och vinterfynd:

Sk: 1 str N Hittarp, Helsingborg 16.4 (Thomas Svanberg). 1 Grytskären, Vejbystrand 26–31.12 (Håkan Karlsson, *Per Henningsson, Sara Henningsson).

Öl: 1 Kalvhagen, Mörbylånga 11.12 (gm Ölands rrk).

FOTO: ROLF G. GUSTAFSSON

Mongolpiplärka *Anthus godlewskii*, Hertsöfjärden, Luleå (Nb) 3 oktober 2005.

Hl: 1 1K Morups Tänge 27–31.12 (*Leif Klinteroth, Stefan Lagerblad).

Ly lpm: 1 Rankbäcken 2.10 (Bernt-Erik Nordenström). Första fyndet för Lycksele lappmark.

(JOHAN NILSSON)

Mongolpiplärka *Anthus godlewskii* (5/5 – 2/2)

Upl: 1 1K Örskärs vandrarhem, Gräsö 8.10 (*Petter Haldén, Martin Irestedt, Magnus Rignell, Mikael Malmaeus).

Nb: 1 1K Hertsöfjärden, Luleå 3–4.10 (F) (*Rolf G Gustafsson, Peter Nilsson, Andreas Livbom, Ulf P Eriksson).

(Mongoliet och östra Asien). Fågeln på Örskär uppträdde skyggt och är den första som godkänts utan dokumenterande fotografier. Som kompensation

för detta var fågeln generös med att avge locklåten under större delen av observationstiden. Individen i Norrbotten bestämdes initialt till större piplärka men korrigerades snabbt när bilder offentliggjordes på Internet. Sju fynd har nu gjorts sedan den första fågeln hittades på Gotland 1998. Samtliga är sedda under hösten – fyra i oktober och tre i november. Föga överraskande ger detta arten ett påtagligt senare uppträdande än vad den närbesläktade större piplärkan uppvisar. Detta var de första fynden av arten för respektive landskap.

(RK)

Fältpiplärka *Anthus campestris* EN

Häckning:

Sk: Revirhävande fåglar: Ravlunda skjutfält 4 revir 1.5–28.8 (Thomas Svensson, Per Åberg m.fl.), 1 revir Stenören, Haväng 1.5–10.7 (Dan Hammarlund, Elisabet Hammarlund), 1 revir Torupa flo, Ravlunda 3.5–16.7 (Aron Edman), 3 revir Gropahålet, Yngsjö 5.5–27.6 (Thomas Lindblad, Hans Cronert m.fl.), 3 revir Rinkaby skjutfält 7.5–17.7 (Kaj Svahn, Olof Jönsson, Hans Cronert m.fl.), 1 revir Yngsjö havsbad 19.5–22.7 (Hans Swegen), 1 revir Sandhammaren 24.5–14.6 (Ann Marie Thörner, Richard Bergendahl), 1 revir Stenshuvud 25.5–6.8 (Sven Splittorff, Agne Paulsson m.fl.), 2 revir Norrevång, Revingefältet 28.4–17.8 (Mattias Ullman, Lars G R Nilsson, Ola Ejdrén m.fl.), 2 revir Ripa 6.6–17.7 (Sven Birkedal, Hans Cronert), 1 revir Vitemölla 17.6–21.7 (Pål Axel Olsson, Carl Jyker), 1 revir Vombs vattenverk 9.5–29.6 (Tor Hjelmér m.fl.) samt 1 revir Landön 2.7 (Hans Cronert). Potentiella häckningsfynd gjordes på ytterligare fem platser. Totalt rapporterades 22 revir, men rrk Sk bedömer beståndet till mellan 30 och 40 par (Greg McIvor). Vid Nabben i Falsterbo noterades under hösten 17 sträckande individer (Greg McIvor), vilket kan jämföras med 13 str. hösten 2004. Under perioden 1973–1990 noterades i genomsnitt 38 str. per höst vid Nabben (*Falsterbo ur fågelperspektiv*).

Hl: Åtta revir konstaterade, vilket är ett mer än 2004 och innebär ett åtminstone kortvarigt avbrott i den långvariga minskning som drabbat arten på västkusten: 1 par häck. Långasand, Eftra 8.5–1.8 (Stefan Lagerblad, Magnus Andersson, Ralf Englund m.fl.), 1 par häck. Ringenäs skjutfält 31.5–30.6 (Anders Wirdheim, Joakim Lindblom, Kåre Ström m.fl.), 2 revir Hagön (Thorsten Elfström m.fl.) och 4 revir Gullbranna–Tönnersa (Thorsten Elfström m.fl.). Utanför häckningsområdet gjordes endast tre tillfälliga fynd i Hl.

Förutom i Sk och Hl påträffades fältpiplärkan 2005 endast på Gtl, där två fynd gjordes:

Gd: 1 ex. Burs k:a 9.4 (Bimbi Ollberg) och 1 1K Hobbursklippan 30.8 (Bimbi Ollberg). Fyndet den 9.4 är anmärkningsvärt tidigt för fältpiplärka i Sverige.

(ANDERS WIRDHEIM)

Rödstrupig piplärka *Anthus cervinus* VU

Endast två fynd som tyder på häckning, med sjungande hannar eller par. Stordalens naturreservat samt öster om Råstojaure, båda i Torne lappmark och kända lokaler sedan tidigare.

(ROLF G GUSTAFSSON)

Vattenpiplärka *Anthus spinoletta* (556 – 142)

Uppskattningsvis noterades 142 individer vilket är något under de två senaste årens mycket höga summor på 180 respektive 173. Uppträdandet under försäsongen var normalt med 79 individer under 1 januari – 30 mars. En fågel som rastade på Ölands södra udde 31.5 var blott det andra majfyndet. Hösten inleddes med två ovanligt tidiga vattenpiplärkor vid Nabben, Falsterbo redan sista september. Från mer normala 14 oktober till årets slut rapporterades ytterligare 60 ex.

Sk: 2 stationära Nabben, Falsterbonäset 30.9–5.10 (Matias Ullman, Nils Kjellén). 1 Nabben, Falsterbonäset 6–8.10 (Nils Kjellén).

Sm: 1 ad. Färjansö, Vidöstern 21.5 (Jonas Starck). Första fyndet för Kronobergs län.

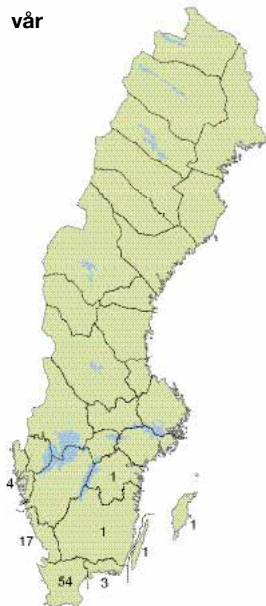
Öl: 1 rast. Ölands södra udde, Ottenby 31.5 (Anders Larsson, Stefan Kyrklund, Hans Lindh, Lena Lindh).

Gtl: 1 Livräddningsstationen, Udden 25.2–11.3 (*Carl Tholin, *Tord Lantz, m.fl.). 1 stationär Svältholmen, Västergarn s:n 31.10 (Olof Armini).

Ög: 1 ex. Vadstena reningsverk 19.2–19.3 (*Benny Ekberg m.fl.).

(JOHAN NILSSON)

vår

höst

Vattenpiplärka *Anthus spinoletta* i Sverige 2005.

Hedpiplärka *Anthus rubescens* (1/1 – 1/1)

Hls: 1 2K+ Hölick, Hudiksvall 3–6.12 (F, DNA) (*Mats Axbrink, Stefan Persson, Lars Henningsson, Thomas Thiger, Mats Sundkvist).

(Nordöstra Asien och Nordamerika). Fågeln var av den nordamerikanska nominatformen *A. r. rubescens* vilket bekräftades av efterföljande DNA-analys (Staffan Bensch, Lunds universitet, in litt.). Fyndet utgör det första av detta taxon då det enda föregående – fågeln vid Träslövsläge, Halland i december 1997 – gällde den sibiriska rasen *japonicus*. Diskussioner har förts om att splitta *japonicus* från de nordamerikanska formerna, men mer information

FOTO: STEFAN PERSSON

Hedpiplärka *Anthus r. rubescens*, Hölick, Hudiksvall (Hls) december 2005. Första fyndet av denna ras i landet.

från regionen kring Beringssund är önskvärd (Alström & Mild 2003). Ett uppträdande kring senhöst eller tidig vinter ter sig inte helt ologisk med tanke på att arten, oavsett ras, har en extremt lång sträcka att avverka mellan häckningsområdena och Nordeuropa. Ny art för Hälsingland.

(RK)

Gulärta *Motacilla flava*

Sk: 1 Båstads hamn 2–23.1 (Anders Eriksson, Karl-Gustav Sjölund, Ola Elleström mfl). Möjligen det första januarifyndet i Sverige.

(THOMAS STRID)

Fåglar uppvisande karaktärer för rasgruppen:

"Gulhuvad gulärla" *M. f. flavissima/lutea*

(96/96 – 2/2):

Ög: 1 hane Kungsbro naturreservat, Roxen 25.4 (*Erik Johnsson, Anders Johansson).

Dlr: 1 hane Hälla, Hovran 3.5 (*Berndt Söderlund, Jan-Erik Westlund).

Rättelse: Breife et al. (2003) redovisar två fynd av säkra *M. f. flavissima*, dvs. fall där *lutea* har kunnat uteslutas. Denna uppgift är att betrakta som felaktig; alla svenska fynd upp till dags dato skall ses som obestämda *flavissima/lutea*.

(Brittiska öarna samt västra Centralasien). Ett tidsmässig typiskt uppträdande, men det hör till ovanligheterna att fynd saknas från de södra och västra delarna av Götaland. Fyndet i Dalarna var det första för landskapet.

(RK)

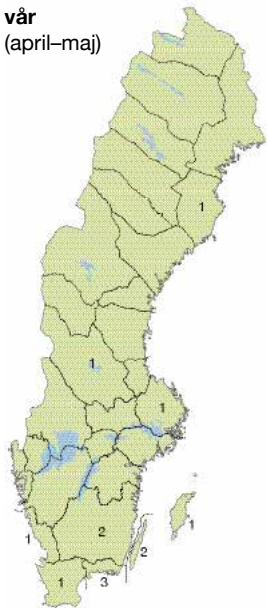
Citronärla *Motacilla citreola* (270 – 22)

22 fynd är en för senare år helt normal summa. Femton vårfynd 24 april till 26 maj. Ett enda sommarfynd (10 juli) och sex höstfynd 6 augusti till 13 oktober. Som vanligt dominerar östersjölandskapen fyndbilden.

Sk: 1 hane Haken, Abbekås, Skurup 10.7 (*Aron Andersson). 1 1K ringm. Hasslarps dammar 20.8 (*Mårten Müller, *Mats Rellmar). 1 1K rast. Hittarps rev, Helsingborg 7.10 (*Thomas Svanberg, Johan Stenlund).

Bl: 1 2K hane Sydudden, Utlängan 2–3.5 (Lars-Gunnar Lundquist). 1 2K hane rast. Kråkenabben, Sölvesborg

vår
(april–maj)

höst
(jul–okt)

Citronärla *Motacilla citreola* i Sverige 2005.

8.5 (Christian Persson, Hans Persson, Fredrik Lysell). 1 2K+ hane str N Sydudden, Utlängan 18.5 (Lars-Gunnar Lundquist).

Sm: 1 hona rast. Hagbyhamn, Kalmar 10.5 (*Peter Sieurin, Magnus Hellström, Christer Håkansson, Bertil Sanner, Hans Bohlin). 1 2K hane rast. Runnö, Oskarshamn 15.5 (*Thomas Håkansson).

Öl: 1 hane rast. Västerstadsviken 5.5 (Ölands rrk). 3 ex. Ottenby 8–22.5 (Ölands rapportkommitté). 1 honf Lenstads mosse, Torslunda 26.5 (Mats Ranebo). 1 1K Stationsträdgården, Ottenby 6.8 (Anders Eriksson, Johannes Hermundsson). 1 1K rast. Schäferiängarna, Ottenby 30.9 (Erik Landgren, Thomas Landgren, Peter Hjelm). 1 hane str S Norra holm, Persnäs s:n 3.10 (Tobias Berger).

FOTO: KRISTER CARLSSON

Citronärla *Motacilla citreola* hona, Ottenby (Öl) 22 maj 2005.

Gtl: 1 2K hane rast. Bredsandsudde, Gotska Sandön 23.5 (Johan Stållberg, Bertil Johansson, Mattias Gerdin).

HI: 1 2K+ hona rast. Fyrstrandsfjorden, Varberg 24.4 (Johan Wallander).

Vg: 1 str Ytterberg, Hornborgasjön 13.10 (Jörgen Fritzson).

Upl: 1 2K+ hane rast. Varggropen (Fågeltornet), Vendelsjön 29.4 (*Anssi Laurila, Ola Sundell, Anders Kastholm).

Dlr: 1 2K hane Tisjökölen, Tisjön 19.5 (*Sebastian Kirppu, Per Lif).

Vb: 1 2K hane rast. Fabriksviken, Hörnefors 16.5 (*Tommy Magnusson, Björn Malmhagen, Eskil Nygren).

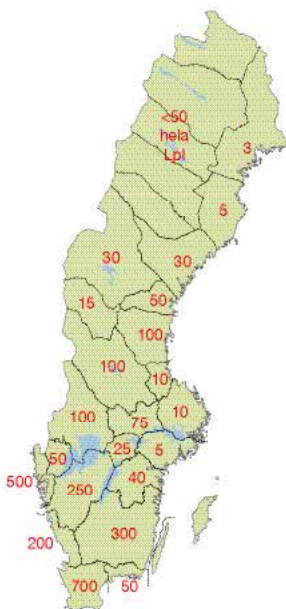
(JOHAN NILSSON)

Forsärla *Motacilla cinerea*

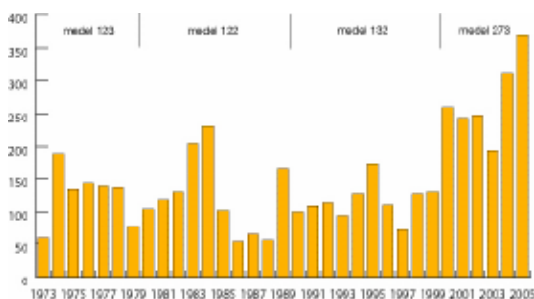
År 2005 var ännu ett toppår för försärlan i Sverige. I takt med försärlans ökning blir arten allt mer svår-analyserad. Allt fler rkr väljer att avstå från sammanfattande analyser och kommentarer.

Svensson (1999) uppskattar den svenska populationen till 2000 par varav 500 i Skåne. Grovt uppskattat har antalet norr om linjen Dls–Vg–Sm under perioden 2002–2005 varit storleksordningen 1000 par (Figur 1). Populationen inom kärnområdet (upp till Dls–Vg–Sm) kan vara i storleksordningen 2 500 par, se nedan. Skulle 3 500 häckande par år 2005 kunna vara en rimlig storleksordning för hela landet? Om vi antar att siffran i Svensson (1999) och min bedömning är korrekta betyder det en 75-procentig ökning på sex år.

Ökningen stämmer överens med den standardiserade räkningen av höstflyttande försärlor vid Fal-

Figur 1. Uppskattat antal häckande par forsärlor per landskap 2005.

Figur 2. Antal sträckande försärlor vid Falsterbo 1973-2005. Siffrorna bör ge bra bild av populationsutvecklingen i Sverige/Norge (Nils Kjellen).

sterbo (Figur 2). Sträckräkningen bör ge bra bild av populationsutvecklingen i Sverige/Norge, eftersom försärlan knappt förekommer i Finland och nordvästra Ryssland. Även den långsiktiga trenden är intressant att följa. Ser man till utvecklingen av medelvärden per decenium vid Falsterbo mellan 1970- och 1990-talet är ökningen inte lika tydlig (Figur 2).

Försärlan regleras kortsiktigt av kalla vintrar. Vintern 05/06 gick till historien som en av de strängaste i Mellaneuropa på flera decenier. Kanske upplevde vi år 2005 ett "all-time-high" för försärla som kommer stå sig ett flertal år.

Allt fler vinterfynd görs. Från Blekinge rapporteras om 14 vinterfynd. Rrk BI kommenterar: "Aldrig tidigare har fler än tre individer setts under jan-feb och dec under ett år; fram till och med 2004 hade totalt 23 vinterfynd gjorts i landskapet."

Exempel från några landskap 2005:

Vg: ”Att försärlan är på kraftig frammarsch är det inget tvivel om. Höststräcket vid Vänersborgsviken överträffade alla tidigare år och rekord sattes för tredje året i rad. Totalt passerade 275 ex. 25.7–19.11 med bästa dag 19 ex. 15.9. Höstarna 2003 och 2004 sträckte 154 resp. 157 ex.” (rrk Vg).

Nrk: 22 lokaler med försärlor under häckningstid (lyckade häckningar på 12 av dessa) - en ny toppnotering för arten i landskapet

Vstm: 28 säkra och 33 möjliga häckningar – en förekomst ”i linje med 2002–2004” (rrk Vstm).

Dlr: Utan någon särskild inventeringsinsats rapporteras om 19 säkra häckningar och om fynd på 94 (!) ytterligare lokaler, flertalet är gjorda i anslutning till lämplig häckningsbiotop (rrk Dlr). Med tanke på bristande bevakning borde det verkliga antalet häckande par alltså ligga över 100 (min egen tolkning).

Hls: "43 fynd med häckningskriterier varav 14 säkra häckningar. Dessutom ett tiotal observationer som skvallrar om fler revir och ett antagligen rätt stort mörkertal." En gissning är att antalet par i landskapet ligger någonstans runt 100 st." (Rrk Hls).

Nb: Fynd 10 och 11 i landskapet.

N lpm: Inget fynd finns sedan 2002: "är den på väg att minska eller har minskningen redan inletts?" (rrk N lpm).

(FREDRIK FRIBERG)

Sädesärla *Motacilla alba*

Fåglar uppvisande karaktärer för rasen:

"Engelsk sädesärla" *Motacilla alba yarrellii*
(423 – 16)

Bara 16 fynd är tio färre än de två föregående åren. Färre fåglar eller kan man ana en ökad försiktighet inför svårigheten att skilja äkta vara från hybrider

eller kanske bara mörka varianter av vår egen ras alba. 15 vårfynd från 25 mars till 3 juni, de allra flesta från västkusten och ett höstfynd i augusti.

Sk: 1 ad. hanne rast. Dagshög, Båstad k:n 14.5 (Claes Persson).

Gtl: 1 2K rast. Udden, Sundre s:n 2–5.8 (Ulf L Larsson, Jens Bardtrum, Lars Bardtrum).

Hl: 1 2K hanne rast. Korshamn, Morups Tänge 9.4 (*Joakim Hagström). 1 ad. hanne Anders Persgård, Morups Tänge 10.4 (Stefan Lagerblad). 1 2K hanne rast. Skygge, Dagsås 21.4 (Johan Frölinghaus). 1 2K+ hanne rast. Naturcentrum, Getterön 29.4 (Johan Frölinghaus). 1 Fågeltornsparkeringen, Getterön 8.5 (Stefan Johansson). 1 hanne Ryared, Älvsåker 14.5 (Andreas Wällberg). 1 2K hanne föda åt ungar (troligen stödmatan-de) Korshamn, Morups Tänge 31.5–3.6 (Joakim Hagström).

Boh: 1 hanne rast. Kungshamn 25.3 (Jan Artursson). 1 hona Kile, Syd-Koster 30.3 (Ingemar Åhlund). 1 Tof-ta kile 31.3–3.4 (Peter Strandvik, Anders Åberg, Peter Hvass). 1 hona Härmanö 15.4 (Lasse Svensson).

Nrk: 1 ad. hanne stationär Fallersta 11.4 (Staffan Wer-me).

Mpd: 1 hanne Stornäsets reservat, Alnö 9.4 (*Lars Olaus-son, Bengt Allberg, Ingemar Marklund).

Lu lpm: 1 2K+ hanne Skaulo, Gällivare k:n 1–5.5 (Karin Molin, Ingrid Sandahl). Första fyndet i rapportområdet.

(JOHAN NILSSON)

Sidensvans *Bombycilla garrulus*

Den enda någorlunda säkra häckningen år 2005 noteras från Hälsingland där ett par sågs samla bo-material i Hälftasen, Ovanåker 8.5 (Per Geholm). Inga sidensvansar rapporterades från Hälsingland under sommarmånaderna.

Inom artens normala utbredningsområde sågs år 2005 överlag väsentligt färre sidensvansar än föregående år: Vb (47 ex.), Nb (36 ex.), Ås lpm (6 ex.), Ly lpm (60 ex. varav 4 1K), P lpm (20 ex.), Lu lpm (54 ex.) och T lpm (50 ex.)

Övriga delar av Sverige som de senaste åren har haft sommarobservationer av sidensvans redovisar år 2005 följande antal: Dlr (18 ex.), Mpd (12 ex.), Ång (1 ex.), Hjd (inga fynd) och Jmt (15 ex.).

Den stora invasionen av sidensvansar år 2004 gav fynd så långt söderut som i Italien. Troligen som en följd av denna invasion sågs ovanligt många siden-svansar i södra Sverige under försommaren 2005.

På Örskär i Uppland misstänks starkt en häck-ning. Där sågs ett par sidensvansar perioden 21.5–26.6 (Martin Irestedt, Petter Haldén, Jan Wärn-bäck). Dessutom sågs en årsunge 24.9 (Martin Tjernberg). Någon häckning i Uppland är inte känd i modern tid. Andra intressanta sydliga som-

marfynd som kan nämnas är från Värmland 3 ex. Örsjön, Torsby 16.6 (Per Gustafsson) och från Gästrikland 2 ex. Kungsbäck, Gävle 24.7 (Johan Södercrantz, Per Aspenberg).

(BERTIL JOHANSSON)

Sydnäktergal *Luscinia megarhynchos*

(53/53 – 2/2)

Boh: 1 ex. sj. Myren, Malmön 10–28.6 (B) (*Ingemar Åhlund, Jörgen Olsson, Lars Viktorsson).

Srm: 1 ex. ringm. Huvudskär 18.5 (*Sören Lindén, Mats Gothnier).

2004: Öl: 1 ex. sj. Albrunna kalkbrott 27.5 (*Kent Jönsson, Oskar Jönsson, Roger Ottosson).

(Södra och centrala Europa). Ingen inspelning finns av Ölandsindividen från 2004, men fågeln visade sig stundom öppet för observatörerna. Detta var det andra fyndet i Bohuslän och det tredje i Sörmland.

(RK)

Blåstjärt *Tarsiger cyanurus* (26/26 – 1/1)

Upl: 1 3K+ hanne ringm. Svenska Högarna, Blidö 24.5 (*Bill Douhan).

1998: Gtl: 1 ad. hanne Dämba 19.10 (*Fredrik Gustafs-son).

(Ryssland). Detta var det tredje fyndet av arten på Svenska Högarna liksom för landskapet Uppland. De tidigare observationerna på lokalen härrör från 6.10 1999 samt 27.5 1987. Blåstjärten besätter häckningsreviren från slutet av maj och vidare in i första halvan av juni, och tidpunkten faller väl in i mönstret från tidigare vårfynd i landet. Fågeln på Gotland 1998 utgör den tredje för landskapet och hittades endast ett par veckor efter att andrafyndet gjorts under samma månad.

(RK)

Svart röstjärt *Phoenicurus ochruros*

(Observationer som indikerar häckning norr om Vg–Ög). Även i år registreras regelbunden före-komst med häckningar upp till Dalarna och Häl-singland. Däremot noteras svagare förekomst i väs-tra Sverige, med 0 revir i Bohuslän (senaste häck-ningen var 2003), inga revir i Dls, och två revir i Vrm.Nordliga fynd:

Mpd: 1 ex. rast. Hamnen, Lörudden, Njurunda, 8.5 (Staffan Bergman, Ingvar Wedberg), 1 ad. Viforsen, Tuna, 8.5 (Lars Öhlén). 1 hon-f.Isaksmyrberget, Liden, 15.10 (Staffan Bergman).

Ång: 1 ad. rast. Köpmanholmen, 9.5 (Anders Lindström m.fl.) 17 fyndet i Ångermanland.

Vb: 1 honf. rast. T-vägen, Umeälvens delta, 2.4 (Tommy Magnusson, Micael Jonsson), 1 ex. Obbola, 5.5 (Joakim Lessmann m.fl.), 1 honf. Stora Fjäderägg, 29.5, 1 2K sång Lasarettssdammen, Umeå, 5–6.7 (Stefan Delin, Fredrik Broms m.fl.), 1 2K sj. Byviken, Holmöarna, 15.7 (*Niklas Lindberg m.fl.), 1 rast. Landstingsparkeringen, Umeå, 29.9 Mikael Wikström, Katarina Stenman, Per Wedholm m.fl.)

Jmt: 1 ex. Storulvån, Åre 11.6 (Jan Linder)

Ly lpm: 1 ex. Lycksele C, 11.9 (Joakim Hansson, Torbjörn Karlsson m.fl.), 1 ex. rast. Ammarnäs, 10.5 (gnm Bernt-Erik Nordenström)

(PETER STRANDVIK)

och typiska *ochruros* liknar mest vår egen form *gibraltariensis* men med mer rödaktigt tecknad buk. De flesta uppgifter baserar sig dock på vårfåglar i häckningsdräkt, och med hänsyn till detta – liksom det faktum att övergångsformer mellan populationerna är kända – gör att Rk väljer en avvaktande linje och kommer att invänta analysen av de fjädrar som tillvaratogs vid hanteringen innan slutgiltig ställning tas i frågan. Sedan tidigare finns två svenska fynd: 1 hanne vid Hamra, Gotland november 1986, samt en hona på Landsort, Sörmland oktober 2000. DNA från den sörmländska fågeln skall nyligen ha analyserats, men Rk har i skrivande stund inte tagit del av resultaten. Liksom våra egna svarta rödstjärtar uppvisar

FOTO: JOHAN STEDT

Svart rödstjärt, 1K hanne av någon av de sydostliga raserna *Phoenicurus ochruros/phoenicuroides/rufiventris/semirufus*, ringmärkt vid Ottenby fågelstation 20 oktober 2005.

Fågel uppvisande karaktärer för någon av de sydostliga raserna:

ochruros/phoenicuroides/rufiventris/semirufus
(2/2 – 1/1)

Öl: 1 1K hanne ringm. Ottenby 20.10 (F) (*David Kihlberg, Johan Stedt, Anders Eriksson m.fl.).

(Turkiet, Centralasien, Kina resp. Levanten). Denna individ publiceras tillsvidare såsom härrörande från någon av de sydostliga populationerna. Både teckning och morfologi talar för att fågeln har sitt ursprung i den centralasiatiska formen *P. o. phoenicuroides*, men den befintliga kunskapen i frågan är delvis bristfällig. Formerna *semirufus* och *rufiventris* uppvisar normalt en svartare ovansida än Ölandsfågeln,

de sydostliga formerna en uttalad dimorfism hos de unga hanarna där de flesta är oskiljbara från honor medan en mindre andel färgar ut likt Ottenbyfågeln. Detta bidrar sannolikt till att fynd av dessa former så sällan görs i Nordeuropa, då de honfärgade fåglarna är snarlika vår inhemska variant. Från övriga Europa finns väldokumenterade fynd från Holland och Storbritannien där individer påträffades under slutet av oktober 2003. Ytterligare observationer har gjorts i andra länder (bl.a. Danmark (1) och Tyskland (2)), men det står i dagsläget inte helt klart i vilken utsträckning man säkert kunnat utesluta hybrider mellan rödstjärt och svart rödstjärt (Steijn 2005).

(RK)

Buskskvätta *Saxicola rubetra*

HI: En ung buskskvätta dök upp vid Koggerudden, Morup i december 2004 och var kvar tills stormen Gudrun drog fram den 8 juni 2005. Vinterfynd av buskskvätta är extremt sällsynta. Oklart om tidigare vinterfynd föreligger.

(THOMAS STRID)

Svarthakad buskskvätta *Saxicola torquatus*

Ett fynd av till ras obestämda fåglar, ett vårfynd.

Gtl: 1 ad. hanne Varvsbukten, Gotska Sandön 26.5 (Mattias Gerdin).

(JOHAN NILSSON)

FOTO: KRISTER CARLSSON

Svarthakad buskskvätta *Saxicola torquatus* hanne, Ottenby (Öl) 25 september 2005.

Fåglar uppvisande karaktärer för västlig rasgrupp:
”Västlig svarthakad buskskvätta”

Saxicola torquatus rubicola

23 fynd av fåglar bestämda till den västliga rasen *rubicola* innebär att det för första gången är fler till ras bestämda än obestämda. Någon jämförelse med tidigare år blir därför knappast relevant. Noterbart är att fem av dessa är vinterfynd, i övrigt nio vårfynd och sju höstfynd. Sydvästra landskapen dominerar naturligt fyndbilden.

Sk: 1 ad. hanne Torrebergadammen, Torreberga 2–24.1 (*Karl-Erik Splittorff). 1 honf rast. Gessie ängar, Vellinge 16.1–6.2 (*Christer Landgren, Henrik Hansen). 1 Löddeborg, Salviken 6.2–13.3 (*Per Olof Lippe,

Mattias Olsson). 1 rast. Lernacken, Limhamn 27–28.3 (*Johan Fagefors). 1 ad. hanne Hittarp, Helsingborg 14.5 (*Mårten Müller, Patrik Söderberg, Thomas Svanberg, Patrik Wantzin). 1 2K+ hanne rast. Silvåratornet, Krankesjön 2.10 (*Peter Rusk, Stefan Magnusson). 1 rast. Trelleborgs småbåtshamn 21.11–30.12 (*Hans-Åke Gustavsson, Erik Nordström).

Bl: 1 ad. hanne Byn Utlängan, Utlängan 23–24.3 (Lars-Gunnar Lundquist). 1 hona rast. Utklippan 24.4 (Johan Åhlén, Lage Johnson).

Gtl: 1 2K+ hanne lilla taldungen, Faludden 23–27.5 (*Tord Lantz, Tommy Lindberg, Jörgen Petersson, Jim Sundberg, Pontus Andersson, Jens Bardtrum).

Öl: 1 2K+ hanne Södra lundspetsen, Ottenby 25.3 (Ölands rrk). 1 hanne Södra lundspetsen, Ottenby 16–25.4 (Magnus Hellström, Lennart Nilsson). 1 hanne stationär Schäferiängarna, Ottenby 25.9 (Magnus Kasselstrand, Tomas Lundqvist, Johannes Rydström).

HI: 1 hona Sik, Tvååker 2.4 (*Annika Byskata, Stefan Hage, Karl-David Arvidsson). 1 honf. Strandhaga, Stafsinge 5.10 (*Gert Hermesgård, Stefan Lagerblad, Joakim Hagström). 1 1K honf. Busör 21.11–31.12 (*PG Utterfors). 1 hanne Nidingen 14.12 (Mikael Hake).

Boh: 1 hanne rast. Rörö 4.10 (*Christer Fält). 1 hanne stationär Kalvön, Havstensund 30–31.10 (Sune Westman, Martin Kvarnbäck). 1 hanne Grosshamn, Ramsviklandet 12–13.11 (Nisse Henriksson, Lars Severö, Staffan Nordgren, Christer Olsson, Tommy Magnusson, Per Undeland, Ingemar Åhlund, Matti Åhlund).

Vg: 1 hanne Brudarebacken, Göteborg 11–12.5 (*Tina Widén).

Vrm: 1 hanne Ekenäs, Norra Hyn 24.3 (Erik Mangsbo, Dan Mangsbo, Anton Mangsbo).

Ång: 1 hona rast. Härnösand 27.3 (Leif Johansson, Bo Flumée, Yngve Nylander, Pekka Bader m.fl.).

(JOHAN NILSSON)

Fåglar uppvisande karaktärer för rasgruppen:

S. t. maurus/stejnegeri (132/139 – 3/3)

Sk: 1 trol. 1K hanne Löddebns 3.10 (F) (*Lars Nilsson, Thomas Eriksson, Per Olof Lippe m.fl.).

Boh: 1 1K hanne Myren, Malmön, Sotenäs 28.9–2.10 (F) (*Ingemar Åhlund, Uno Unger, Matti Åhlund m.fl.).

Vb: 1 hanne Tavastudden, Täftlandet 12.6 (*Henrik Johansson).

1991: Srm: 1 hanne Landsort 5–6.5 (F) (*Patrik Engström).

(Sibirien och Centralasien). Ett i alla avseenden normalt uppträdande.

(RK)

Stenskvätta *Oenanthe oenanthe*

Dalarnas rrk rapporterar om ett exceptionellt uppträdande av rastande stenskvättor med anledning av snörika dagar i mitten av maj som tvingade ned flyttande fåglar. Se bl.a. följande exempel:

Dlr: 70 ex. Blybergsdammen, Älvdalen 16.5 (Magnus Åström, Mattias Högberg). 250 ex. Vattnäs, Mora 16.5 (Ralf Lundmark). 500 ex. Holen, Orsa 16.5 (Ralf Lundmark). 50 ex. Näset, Orsa 16.5 (Per Ax). 50 ex. iVika, Falun 17.5 (Lotta Bonde). 650 ex. Hansjö, Orsa 17.5 (Ralf Lundmark, Lars Hansson, Peter Malmberg). 85 ex. Lindänget, Orsa 17.5 (Ralf Lundmark). 50 ex. Rommeholen, Borlänge 18.5 (Hans Malmsten).

(THOMAS STRID)

Isabellastenskvätta *Oenanthe isabellina*

(11/11 – 0/0)

1996: Hls: 1 ex. Stenö orn 26.10 (F) (Stefan & Ulla Persson, Tord Swales, Lasse Henningsson m.fl.).

FOTO: KRISTER CARLSSON

Medelhavstenskvetta *Oenanthe hispanica melanoleuca* 2K hanne, Näsbybadet (Öl) 14 maj 2005.

(Sydöstra Europa och österut). Fyndet har tidigare publicerats som underkänt men omvärderades i en förnyad granskning. Det skarpa kvällsljus som rådde vid fototillfället gav på flera av diabilterna ett förvanskat intryck där kontrasten i teckningen på de mellersta täckarna förstärktes och snarare talar för vanlig stenskvätta. Rk anser dock idag att bilderna på fågeln i mer neutralt ljus trots allt visar att fågeln är tecknad lik en normal isabellastenskvätta och väljer därför att publicera observationen. Första fyndet för landskapet och det hittills nordligaste.

(RK)

Medelhavstenskvetta *Oenanthe hispanica*

(8/8 – 2/2)

Sk: 1 hona Ales stenar, Kåseberga 28.5 (F) (*Hans Larsson, Sven Svensson, Sven Splittoff, Börje Monsén, Hampus Lejon).

Öl: 1 2K hanne Näsbybadet 14.5 (F) (*Sören Carlsson, Tommy Carlström, Johan Carlsson m.fl.).

(Medelhavsområdet och Mellanöstern). Ölandsfågeln var av den östliga formen *O. h. melanoleuca*. Honor är vanligen betydligt svårare att rasbestämma, och den skånska fågeln lämnas obestämd då fotografierna inte är fullt entydiga i frågan. Första fyndet i Skåne.

(RK)

FOTO: BENNY HOLMQVIST

Ökenstenskvätta *Oenanthe deserti* ad. hanne, Stjärnarp (Hl) 13 oktober 2005.

Ökenstenskvätta *Oenanthe deserti* (34/34 – 3/3)

Öl: 1 1K hanne Bläsinga 29.10 (F) (*Håkan Alm, Lenart Carlsson, Curt Johnsson).

Hl: 1 ad. hanne Stjärnarpsskogen, Stjärnarp 13.10 (F) (*Gert och Roger Hermesgård, Per Magnus Elbe m.fl.).

Vb: 1 1K hanne Holmö by, Holmöarna 6–11.11 (F) (*Gustaf Egnell, Lars Edenius m.fl.).

(Nordafrika och österut till Mongoliet). Årets uppträdande smälter väl in i tidigare fyndbild. Noterbart är dock att hallandsfyndet utgjordes av en adult (2K+) individ vilket inte hör till vanligheterna. Att flera individer dyker upp under en och samma höst är dock snarare regel än undantag.

(RK)

Taigatrast *Turdus ruficollis atrogularis* 1K hanne, Tavel-sjö (Vb) november 2005.

Taigatrast *Turdus ruficollis atrogularis* 1K hona, Södra Näs, Varberg (Hl) november 2005.

FOTO: JOHAN STEDT

Träksångare *Locustella lanceolata* 1K, Ottenby (Öl) 28 september 2005.

Taigatrast *Turdus ruficollis* (26/26 – 2/2)

Hl: 1 1K hona Södra Näs, Varberg 20–25.11 (F) (*Matias Nilsson, Stefan Hage, Lasse Olsson m.fl.).

Vb: 1 1K hanne Tavelsjö 20–30.11 (F) (*Christer Wilhelmsson, Anders Enetjärn, Isac Enetjärn, Björn Malmhagen m.fl.).

(Centralasien). Båda fynden gäller den svarthalsade rasen *T. r. atrogularis*. Fyndet i Västerbotten var det tredje för landskapet emedan Varbergsfågeln utgjorde den första för Halland.

(RK)

Stentrast *Monticola saxatilis* (4/4 – 1/1)

Bl: 1 hanne Utlängan 25.5 (F) (*Lars-Gunnar Lundquist).

(Södra Europas bergstrakter). Stentrasten uppvisar en påtagligt heterogen fyndbild i Sverige. Fynden

ligger väl spridda från Blekinge i söder till Torne lappmark i norr och har gjorts under maj, augusti, oktober och november. Ny art för Blekinge.

(RK)

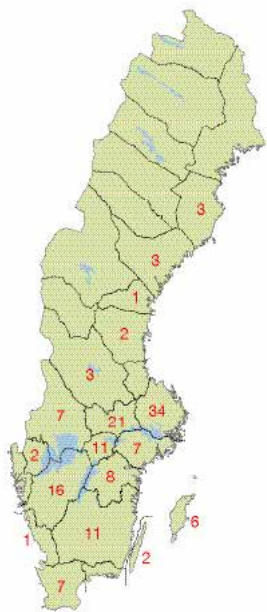
Träksångare *Locustella lanceolata* (8/8 – 1/1)

Öl: 1 1K ringm. Schäferiängarna, Ottenby 28.9 (F) (*Morgan Johansson, Svante Martinsson m.fl.).

(Ryssland). Fågeln upptäcktes i fält på de sydöstra delarna av Schäferiängarna i samband med ett påtagligt inflöde av gräshoppsångare. Detta är första gången en levande träksångare påträffas på Öland; i oktober 2000 hittades en död individ nedanför fyren Långe Jan.

(RK)

sjungande (maj-jul)

Antal sjungande flodsångare *Locustella fluviatilis* i Sverige 2005.

Flodsångare *Locustella fluviatilis* VU

Totalt 142 sjungande fåglar och ytterligare någon rastande är ett relativt lågt antal jämfört med den senaste åren. Medel för perioden 1991-2005 är 189 sj., med 89 sj. (år 2001) och 270 sj. (1995) som lägsta- och högstanoteringar. Under 2005 finns endast ett exemplar noterat före 22.5 (Närke 10.5) och endast tre exemplar efter den 18.7. Anmärkningsvärda fynd:

Nrk: 1 ex. ringmärkt Västra Fågelsjön, Kvismaren 6.9 (Tor Hjelmér).

Upl: Vid Örbyhus slott (klassisk lokal) fanns en sj. hanne 28.5-5.7. Därefter ringmärktes ungfåglar 13.8 (1 1K) respektive 3.9 (1 1K) (Kenneth Pless, Thomas Pless).

Ång: 1 ex. spel/sång Kindborgstjärn, Nordingrå s:n 9.6-4.7 (Anders Gard m.fl.). 1 par noterat 27.6.

(FREDRIK FRIBERG)

Vassångare *Locustella luscinioides* (533 - 26)

Vassångaren är en sällsynt men regelbunden sommargäst i södra och mellersta Sverige, med fynd koncentrerade till några enstaka sjöar (exempelvis Tåkern, Hammarsjön, Hornborgasjön och Kvismaren). Starka indikationer på häckning rapporteras de flesta år.

För 2005 finns godkända rapporter om totalt 24 sjungande ex. och 2 ringmärkta ungfåglar (Tåkern); summorna får betecknas som relativt normala (se karta). Fördelningsmässigt är framför allt Gotlands hela åtta sjungande exemplar värda att nämna. Två

ungfåglar ringmärkta vid Tåkern under augusti tyder åter på häckning vid sjön (år 2004 ringmärktes fyra ungfåglar under juli och augusti). Vid Tåkern bedöms att minst 5-6 hanner har sjungit under våren/försommaren (rrk Ög). Från Gästrikland noteras det första fyndet i landskapet - ett synnerligen väntat förstafynd (rrk Gstr):

Gstr: 1 sj. Hillesjön 7-9.6 (*Jan Moberg, Anders Johansson m.fl.)

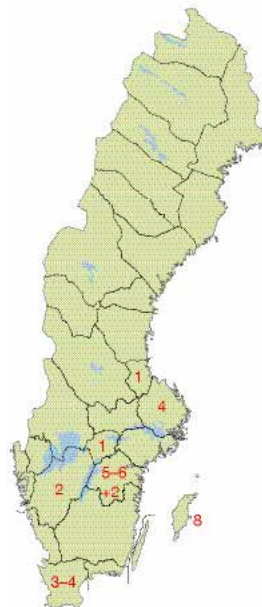
(FREDRIK FRIBERG)

Busksångare *Acrocephalus dumetorum*

År 2005 blev ett relativt normalt år med totalt 52 sj hanner, 3 flygga ungar och 3 ex. övriga ex. Normalt var också den relativt nordostliga fyndbilden. Som exempel kan nämnas att fynd helt saknas från den relativt skådartäta, sydöstra regionen Sk-BI-Sm-Öl-Ög. Frågan är om inte inflödet av busksångare snarare kommer från nordost än sydost. Närkes första och landets femte konstaterade häckning av arten ägde rum på Snötippet, Oset och resulterade i minst tre flygga ungar. På lokalen sjöng dessutom ytterligare en ensam hanne under några dagar i början av juni (Johan Åhlén m.fl.). Några övriga fynd/rrk-kommentarer av intresse:

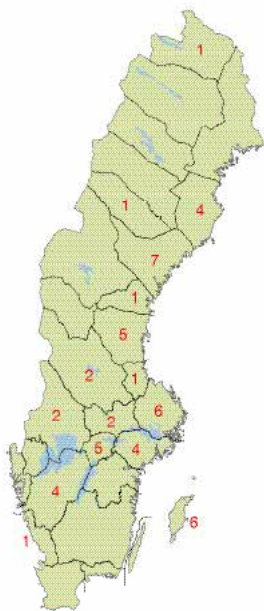
Ång: 1 par Fällsvikshamn, Nordingrå s:n 19-21.6 (Nils Karlsson, Ralf Norberg, John Sångberg m.fl.) "2 exemplar tillsammans i ett buskage nära en stuga med ett uppträdande som kan tyda på häckningsförsök är mycket intressant" (rrk Ång).

sjungande (maj-jul)

Antal sjungande vassångare *Locustella luscinioides* i Sverige 2005.

sjungande
(maj-jul)

Antal busksångare *Acrocephalus dumetorum* i Sverige 2005.

Ås lpm: 1 sj. Henriksfjäll 14.6 (Sophie Ehnbon). Fynd nr. 3 i Ås lpm.

T lpm: 1 sj. Stordalens nat. res. 28.6 (Ragnar Seldén). Fynd nr. 2 i T lpm. Första fyndet gjordes i Liedakka 2002 och 2003.

Tillägg:

2001: Lu lpm: 1 ex. 21–22.6 Unna Hapsas, Stubba naturreservat (Stefan Lagerblad) och ett annat ex. 22.6 Luspebyrggans hpl. Stubba naturreservat (Stefan Lagerblad). Dessa är fynd nr. 2 och 3 av Busksångare i Lu lpm tillika i Gällivare k:n.

(FREDRIK FRIBERG)

Kärrsångare *Acrocephalus palustris*

Ly lpm: Lappmarkens nionde fynd gjordes då en sjungande kärrsångare noterades vid Stora Tjulträsket 9 juli (Håkan Andersson, Camilla Andersson).

(THOMAS STRID)

Trastsångare *Acrocephalus arundinaceus* NT

Totalt ca 443 sj. hannar är en fullständigt normal summa för senare år. Den svenska populationen är närmast märkligt stabil. Trots en del lokala ökningar och minskningar har den totala summan under tioårsperioden 1996–2005 legat inom intervallet 420–511 sjungande hannar. Försök hitta andra arter med lika liten mellanårsvariation! Fynd att nämna:

Ång: 1 sj. Åmsjön, Säbrå s:n 21.6–24.6 (Björn Gustafsson m.fl.). Sjunde fyndet i Ångermanland.

(FREDRIK FRIBERG)

Rödstrupig sångare *Sylvia cantillans*

(50/50 – 2/2)

Bl: 1 2K hona ringm. Utklippan 31.5–2.6 (F) (*Hans Evefalk, Christer Herremo m.fl.).

Upl: 1 hane Horssten 24.5 (F) (*Anders Haglund).

(Södra Europa). Ett tidsmässigt typiskt uppträdande, men fynd i Svealand hör inte till vanligheterna - detta var det fjärde i ordningen. Rk har för avsikt att framöver gå igenom fyndmaterialet av arten i syfte att undersöka rastillhörigheten bland de svenska individerna. Locklätet utgör en nyckelkaraktär i dessa frågor men tyvärr saknas sådan dokumentation för en stor del av fynden. Framtida observatörer av rödstrupiga sångare kan bidra till den samlade kunskapen rörande artens uppträdande i Nordeuropa genom att försöka åstadkomma inspelningar av lätesyttringar eller genom att ta tillvara eventuella tapade fjädrar.

(RK)

Höksångare *Sylvia nisoria* NT

Fyndbilden för höksångare är mycket likartad år från år. Därför kommer nästa text att skrivas tidigast till *Fågelåret 2007*.

Det kan vara på sin plats att påpeka att det ändå vore lämpligt om berörda rapportkommittéer färdigbehandlar årets fynd senast mars året efteråt. Annars är risken stor att de faller i glömska.

(LENNART CARLSSON)

Ärtsångare *Sylvia curruca*

Övervintrande ärtsångare är ovanligt. Detta år har rrk Halland rapporterat om ett fynd av en ärtsångare som sågs från 1 januari och fram till 11 april vid Glommen (*Ivar Tengklint). Även från Göteborg finns rapport om ett vinterfynd. Ett ex. sågs vid Donsö 7 och 16 februari (Martin Fransson, Gösta Olofsson). Detta är Göteborgs rapportområdes första februarifynd.

(THOMAS STRID)

Lundsångare *Phylloscopus trochiloides* VU

(ca 2740 – ca 80)

Liksom föregående år noterades år 2005 en ganska genomsnittlig förekomst med hög andel fynd i inlandet och på sensommaren. Många fåglar noterades som vanligt i Västerbotten och på Gotland.

Inga säkra häckningar noterades år 2005. En årsunge som ringmärktes vid Tjulträskets fågelstation nära Ammarnäs i Lycksele lappmark 11.8 bör dock rimligen indikera att häckning skett i närheten.

Fynd landskapsvis: Sk 5, Bl 1, Sm 1, Öl 10, Hl 2, Boh 1, Srm 8, Upl 4, Vstm 2, Gstr 3, Hls 3, Ång 2, Vb 18, Nb 2, Jmt 1 och Ly lpm 1.

Nedan listas alla sjungande fåglar som var kvar på samma plats tre dagar eller mer.

Sk: 1 Hallands Väderö 27.5–11.6 (Lars Svensson, Johan Hammar). 1 Löddesnäs, Lomma 26.6–6.7 (Martin Olesen m.fl.).

Sm: 1 Taberg, Jönköping 13–26.6 (Per-Eric Svahn m.fl.).

Öl: 1 Västerstads almlund 9–20.6 (Anders Måhlén m.fl.).

Gdt: 1 Brucebo, Visby 20–27.5 (Fredrik Gustafsson m.fl.). 1 Klinte kyrka 25–28.5 (Mats Westberg m.fl.).

Srm: 1 Nicksta, Nynäshamn 30.5–1.6 (Arne Holm-

är troligen ett av de minst besökta områdena i Sverige av ornitologer.

Nb: 1 ad. hanne sj. Hirsikangas, Korpikylä 12.6 (Curt Carlqvist).

Ly lpm: 1 ex. sj. Långsjöby 14.6 (Håkan Rune). 1 ex. spel/sång Vitnjul 22.6 (Södra Lapplands rapportkommitté). 1 ex. sj. Hemberget, Skirknäs 25–26.6 (Bernt-Erik Nordenström). 1 ex. Blaiken 7–8.7 (Jan Banstorp).

P lpm: 1 ex. sj. Vuonatjviken 27.6 (Sture Sandberg).

T lpm: 1 ex. sj. Njulla 16.6–9.7 (Anders Eriksson, Lars Davner, Kent-Ove Hvass). 1 ex. sj. Björkliden stn. 17–28.6 (Tommy Eriksson, Stefan Berg, Mattias Persson). 1 ad. hanne sj. Hannukaisenvaara 19.6 (Ulf Stähle, Ingrid Sandahl, Anders Lundkvist).

(ROLF G GUSTAFSSON)

FOTO: KRISTER CARLSSON

FOTO: RONNY JOHANSSON

Lundsångare *Phylloscopus trochiloides*, Taberg (Sm) juni 2005.

Nordsångare *Phylloscopus borealis*, Abisko (T lpm) 22 juni 2005.

kvist, Lars Holmstedter). 1 Tyresta by 6–13.6 (Per Erik Pershagen). 1 Årsta IP, södra Stockholm 8–14.6 (Jonas Nordin).

Vstm: 1 Hammarn, Hällefors 17–20.6 (Gunde Persson, Mats Trillkott).

Vb: 1 Hässningsberget, Umeå 6–16.6 (Jörgen Kragh m.fl.). 1 Sävar kyrka 9–26.6 (Andreas Garpebring m.fl.). 1 Kåddis, Umeå 14–26.6 (Tommy Magnusson m.fl.). 2 Baggböle, Umeå 15.6–6.7 (Henrik Andersson m.fl.).

(BERTIL JOHANSSON)

Nordsångare *Phylloscopus borealis* **VU**

För södra Lappland (Västerbottens lappmarker) uppträdde nordsångaren på tre nya lokaler. För Pite lappmark andra fyndet någonsin, men lappmarken

Kungsfågelsångare *Phylloscopus proregulus* (ca 1201 – 34)

Totalsumman ca 1201 fåglar till och med 2004 är korrigerad för felräkningar gjorda i Fågelåret 2001 och 2002.

År 2005 när taigasångaren slog alla tiders rekord i Sverige var kungsfågelsångaren tillbaka på en låg nivå efter två goda år.

I Norrbotten gjordes år 2005 det första fyndet utanför Haparanda Sandskär, tillika höstens första fynd i landet: 1 Malören 30.9 (David Erterius m.fl.).

Uppträdandet var tidsmässigt normalt med de första fåglarna i slutet av september och de sista i

början av november. Toppen kom i andra dekadern av oktober.

Nedan listas det andra fyndet från årets första dag med fynd av kungsfågelsångare, nämligen 30.9, årets sista fynd samt två icke-kustnära fynd på Öland och på Gotland:

Bl: 1 ringm Utklippan 30.9 (Utklippans Fågelstation).

Öl: 1 Solberga, Gräsgård s:n 11.10 (Mikael Nord).

GtL: 1 Roma returvattendammar 12.10 (Bimbi Ollberg).

1 rast. Hoburgsklippan 3.11 (Josef Andersson m.fl.).

(BERTIL JOHANSSON)

FOTO: LASSE OLSSON

Kungsfågelsångare *Phylloscopus proregulus*, Segerstads fyr (Öl) 13 oktober 2005.

Taigasångare *Phylloscopus inornatus* (953 – 131) Totalsumman 953 ex. till och med 2004 är korrigerad för en felräkning gjord i *Fågelåret 2002*.

Årssumman för år 2005, 131 ex., är den högsta någonsin. På Björn i norra Uppland noterades hela 6 ex. den 30.9 (Ulrik Lötberg, Lennart Söderlund), en dag med stor genomströmning av småfågel. Det första fyndet för hösten gjordes 4.9 då två fåglar ringmärktes på Stora Fjäderägg, Västerbotten (Fredrik Lysell) och det sista fyndet var en fågel som sågs på Käringön, Bohuslän 2–4.11 (Kristina Sjöberg, Folke Sjöberg, Stefan Oscarsson).

Invasionen noterades i flera andra länder i nordvästeuropa, till exempel i Finland och i Danmark

och längs nordsjökusten från Helgoland till Belgien. På Utsira i Norge noterades fantastiska 35 ex. den 5 oktober.

Tidsmässigt avviker årets uppträdande från det normala i det att det kom en mindre stöt redan 11–13 september. Så slogs t.ex. det gamla fenologirekordet i Stockholms rapportområde som var 16.9 i år av fem fåglar. Även huvuddelen av invasionen i månadsskiftet september–oktober kom något tidigare än normalt med toppen kring 30.9–2.10. I övrigt var fördelningen normal med de tidigaste fynden i norr och en successiv spridning söderut av fynden.

Elfte vårfyndet i Sverige var en fågel som sågs vid Faludden, Gotland 14.5 (Per Smitterberg, Jör-

FOTO: MIKAEL NORD

Taigasångare *Phylloscopus inornatus*, Grönhögens hamn (Öl) 13 oktober 2005.

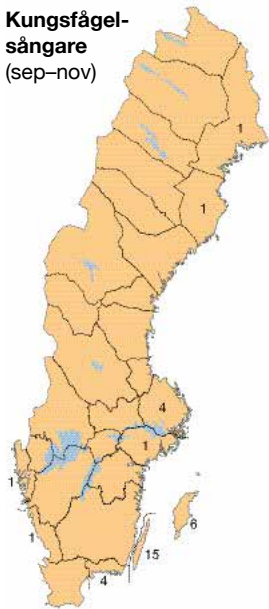
gen Petersson m.fl.). Fördelningen per landskap för samtliga vårfynd genom åren är som följer: GtL 3, Vstm 2 och ett vardera i Sk, Bl, Sm, Hl, Hls och Vb. Mediandatum för vårfynden är 1 maj. Detta datum har 3 olika taigasångare hittats i landet.

Fjärde fyndet i Hälsingland, tillika ett inlandsfynd. Sjunde fyndet i Medelpad. Nedan listas fynden i Hälsingland och i Medelpad samt alla övriga fynd utanför kusttrakterna.

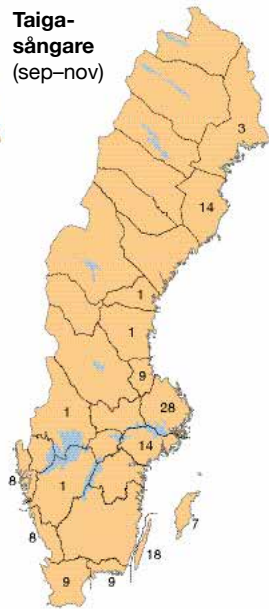
Sk: 1 Svenstorp, Svalöv 4.10 (Mattias Olsson m.fl.). 1 Barsebäcks mosse 15.10 (Per Olof Lippe).

Hl: 1 Klastorp, Halmstad 24.9 (Magnus Ferdinands-son). 1 Mannarps våtmark 29.9 (Göran Hansson, Edvin Hansson, PG Utterfors).

Kungsfågel-sångare (sep–nov)

Taiga-sångare (sep–nov)

Kungsfågelsångare *Phylloscopus proregulus* och taigasångare *Phylloscopus inornatus* i Sverige hösten 2005.

Upl: 1 30 m-kärret, Norra Järvafältet 11.9 (Mats Weiland, Olle Bernard).

Vrm: 1 Spången, Hammarö 6.10 (Per Smitterberg).

Hls: 1 Lillfjärden, Hudiksvall 13.9 (Bo Fagerström).

Mpd: 1 Åstholmen, Tynderö 9.10 (Stefan Heimdahl, Jan Nilsson).

(BERTIL JOHANSSON)

Ob. bergstaiga-/taigasångare

Phylloscopus humei/inornatus

Sm: 1 Talavid, Vättern 9.11 (Gunnar Rosqvist m.fl.). Fågeln publiceras som obestämd bergstaiga-/taigasångare, då ingendera arten kunde uteslutas.

(BERTIL JOHANSSON)

Videsångare *Phylloscopus schwarzi*

(51/51 – 11/11)

Bl: 1 ex. Kråkenabben 2.10 (*Mats-Åke Persson, Patric Österblad).

1 ex. ringm. Utklippan 2.10 (F) (Hans Evefalk, Rolf Larsson, Claes Möllersten m.fl.).

1 ex. ringm. Utklippan 5.10 (F) (Hans Evefalk, Rolf Larsson, Ingvar Torsson, Claes Möllersten m.fl.).

Öl: 1 ex. Segerstads fyr 4.10 (F) (*Christian Cederroth, Lasse Olsson m.fl.).

1 ex. Triberga läge 6.10 (F) (*Mats Waern m.fl.).

1 ex. Segerstads fyr 11.10 (F) (*Elsy-Britt Schildt, Roger Söderström m.fl.).

1 ex. Segerstads fyr 13–14.10 (F) (*Christian Cederroth, Stefan Hage, Jörgen Lindberg m.fl.).

Gtl: 1 ex. Nabben, När 12.10 (*Per Smitterberg).

Srm: 1 ex. ringm. Landsort 1.10 (F) (Jan Ohlsson, Patrik Wildjang).

Upl: 1 ex. ringm. Svenska Högarna, Blidö 30.9 (F) (Bill Douhan, Tommy Eriksson, Helge Röttorp).

1 ex. Båtförstorpet, Älvkarleby 21.10 (F) (*Ingemar Lindquist, Anders Johansson, Mats Westberg, Jan Moberg).

(Södra Sibirien). Hela elva individer innebär en ny högstanotering för videsångaren. Tidigare har som mest sex fynd gjorts under samma år (1999). Den geografiska fördelningen är föga anmärkningsvärd med undantag för fågeln vid Båtförstorpet som utgör det första inlandsfyndet av arten, låt vara relativt kustnära. Noteras bör också att tio av individerna uppträdde under en väl samlad tvåveckorsperiod i slutet av september och början av oktober. Från

FOTO: LASSE OLSSON

Videsångare *Phylloscopus schwarzi*, Segerstads fyr (Öl) 14 oktober 2005.

och med observationsåret 2006 behandlas fynd av videsångare inte längre av Rk, utan granskningen sköts i stället av Rrk.

(RK)

Brunsångare *Phylloscopus fuscatus* (74/74 – 1/1)

Öl: 1 ex. ringm. Stationsträdgården, Ottenby 10.10 (F) (Johan Stedt m.fl.).

(Sibirien). Fynd av brunsångare granskas från och med 2006 av Rrk.

(RK)

Gransångare *Phylloscopus collybita*

För andra året i rad publicerar vi här fältfynd av gransångare med förmodat östligt ursprung (dvs. ej gula stänk på bröstet och som lockar med tristis lockläte). Notera att RK fortfarande granskar handhållna utan synligt gult. Tyvärr är rapporteringen även detta år mycket bristfälligt och endast tre fynd har kommit in. Vi får hoppas på bättre rapportering framöver. Samtliga fynd.

Boh: 1 ex. Rörö 5.10 (Magnus Unger).

Upl: 1 ex. Horssten 2.10 (Anders Haglund).

Hls: 1 ex. Prästgrundet 25.9 (Stefan Persson, Robert Lindberg, Lars Henningsson).

(THOMAS STRID)

Fåglar uppvisande karaktärer för rasen

P. c. tristis (119/119 – 2/2):

Bl: 1 ex. ringm. Utklippan 5.10 (F) (Hans Evefalk, Rolf Larsson, Claes Möllersten m.fl.).

Upl: 1 ex. ringm. Björn, Hållnäs 6.11 (F) (*Peter Schmidt, Ulrik Lötberg, Lars Gustavsson m.fl.).

(Ryssland öster om Ural). Ett för rasen normalt uppträdande. Sentida undersökningar (Dean & Svensson 2005) pekar på en del etablerade missuppfattningar kring den morfologiska definitionen av *P. c. tristis*. Dessa uppgifter ställer granskningen av formen litet på ända, och RK kommer framöver att lägga större vikt än tidigare vid de rapporterade fåglarnas grundfärg och lätesyttringar. Med tiden kan också en återgranskning av det gamla fyndmaterialet bli aktuellt.

(RK)

Iberisk gransångare *Phylloscopus ibericus*

(2/2 – 1/1)

Sk: 1 ad. ringm. Falsterbo fyr 25.4 (*Sophie Ehnbohm, Göran Walinder).

(Iberiska halvön). Detta var Skånes andra fynd av arten, och med tanke på det ökande uppträdandet i Nordvästeuropa i övrigt finns all anledning att vänta sig ytterligare svenska fynd.

(RK)

Brandkronad kungsfågel *Regulus ignicapilla*

(1000 – 99)

Antalet fynd ökar dramatiskt och i år finns hela 99 fynd inrapporterade varav hela 64 från Skåne. Det föreligger troligen dock en del dubbelräkningar. Men om man samtidigt betänker hur många som undgår upptäckt inser man att arten uppträder i mycket stora antal i södra Sverige under fram för allt våren. Det finns en mycket tydlig fyndtopp för ar-

tens uppträdande. T ex. detta år gjordes 61 av årets 99 fynd under de tre första aprilveckorna. Notabelt är att det bl a vid Falsterbo fågelstation ringmärktes hela 7 ex. (alla 2k) den 4 april (Greg McIvor). Naturligtvis nytt dagsrekord för Sverige. Notabelt är att det trots detta rekorduppträdande inte har gjorts några fynd norr om Dalsland och Gotland.

Mycket pekar på att arten nu etablerat sig som häckfågel i Sverige, om ännu fortfarande mycket sällsynt. Detta år har två säkra häckningar noterats i Skåne och revirhävande fåglar har observerats på andra platser i Skåne. Dessutom har mycket starka indicier på häckning åter noterats på samma lokal i Halland, där arten häckade 2004 och troligen 2003.

Notabelt detta år är även ett decemberfynd som gjordes med ett ex. vid Yddingesjön, Svedala i Skåne den 31 december (Stefan Malm m.fl.).

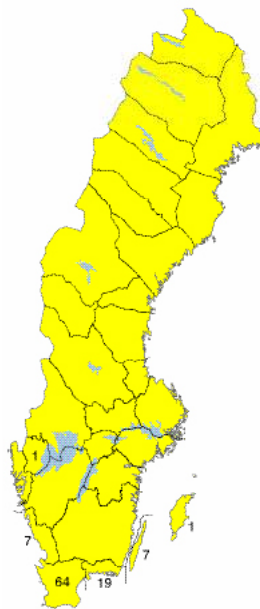
Ett fynd i Dalsland utgör landskapets fjärde.

Nedan redovisas häckfynden för Skåne, i övrigt samtliga fynd för resterande landskap.

Sk: Häckningar: 1 par Skivarspås mynning, Abbekås 28.5–25.7 (Markus Tallroth, Gustav Tallroth, Ronny Malm). 1 par med ungar Bästekille backar, Simrishamn 29.5–18.6 (Thomas Lindblad, Magnus Ullman m.fl.).

Bl: 1 ex. Utlängan 2.4 (Lars-Gunnar Lundquist), 1 sj Sydudden, Utlängan 4.4 (Christer Herremo, Lars-Gunnar Lundquist), 2 ex. Kråkenabben 5.4 (Patric Österblad), 1 ex. Lastudden, Utlängan 5.4 (Lars-Gunnar Lundquist), 1 hona Boön, Stårnö 6.4 (Kjell Holmgren), 1 ex. Arnolds fiskebod, Utlängan 7–14.4 (Lars-

Hela året

Brandkronad kungsfågel *Regulus ignicapilla* i Sverige hösten 2005.

Gunnar Lundquist), 3 ex. Utlängan 8.4 (Christer Herremo, Lars-Gunnar Lundquist), 1 hona Hermans heja 9.4 (Patric Österblad), 1 ad. hane Lastudden, Utlängan 9.4 (Lars-Gunnar Lundquist), 1 ex. Hallarum 10.4 (Peter Larsson), 1 ex. Sydudden, Utlängan 11.4 (Lars-Gunnar Lundquist), 1 ad. hane Torhamnsområdet 12–13.4 (Christer Herremo), 1 ex. Utlängan 13.4 (Lars-Gunnar Lundquist), 1 hane Hanö 5.5 (Patric Österblad, Hans Persson, Christian Persson). 1 ad. hane ringm Utklippan 1.10 (Utklippans Fågelstation), 1 ad. Altare hall Stårnö 8.10 (Tommy Petersson).

Öl: 1 hane Gillsby mossar, Alböke 8.4 (Staffan Rodebrand). 1 ad. hane Södra lundtornet, Ottenby 9.4 (Johan Stedt, Bill Andersson). 1 ex. ringm Ottenby 9.4 (Ottenby Fågelstation). 1 ex. Sandbyborg, Sandby 9.4 (Björn Klevemark). 1 ex. Triberga läge, Hulterstad 10.4

Mindre flugsnappare *Ficedula parva* NT

Den mindre flugsnapparen har varit sorgligt förbisedd i de årliga rapporterna, ända sedan de startade i sin nuvarande form 1991. Tidigare har endast udda Norrlandsfynd medtagits, men nedanstående utförliga genomgång för hela landet visar att denna fågel är högst sparsamt förekommande i flertalet av våra landskap. Tillika är de säkerställda eller möjliga häckningarna mycket få detta år: Sk (1), Sm (1), Nr (2) och Upl (2). Mörkertalet är dock förstås stort. Den östliga tyngdpunkten av ströfynden är som väntat tydlig, med särskilda koncentrationer av fynd i Sk, Bl, Sm, Upl och Vb. Att den stora andelen av norrlandsfynden av mindre flugsnappare

FOTO: LASSE OLSSON

Brandkronad kungsfågel *Regulus ignicapilla*, Apelviken, Varberg (Sm) 26 mars 2005.

(Bertil Breife). 1 2K ringm Fyrträdgården, Ottenby 1.5 (Ottenby Fågelstation). 1 ex. Segerstads fyr 1.11 (Christian Cederroth).

Gdl: 1 rast. alkärret, Faludden 17.5 (*Göran Knutas, Per Smitterberg).

HI: 1 hane Falkenbergs reningsverk 8–11.4 (*Magnus Andersson, Joakim Hagström, Stefan Lagerblad). 1 sjungande Dömostorps strövmråde, Laholm k:n 16.4–18.5 (Magnus Hellström) och 1 par på samma plats 6.5 (Peter Franzén, Mattias Rundberg). 1 Bengtssons häck, Getterön 17.4 (*Karl Hammar, Lasse Olsson, Rolf Ericson, Stefan Hage). 1 hane Björkäng, Tvååker 9.10 (Mikael Nord).

Dsl: 1 hane sj. Hillingsättersjön, Färgelanda 1.5 (Stefan Hult).

(THOMAS STRID)

år efter år görs i södra Västerbottens kustland kan förklaras med Kvarkeneffekten, vilken i detta fall mycket åskådligt visar hur viktig sträckvägen över Norra Kvarken är, inte minst för arter med östlig eller sydöstlig tyngdpunkt i sin utbredning.

Sk: I Svalan finns inlagt nio fynd 20.5–30.6 (NRK), 2 varnande ad. Skärdammen 25.7 (Roland Sjöberg) och uppskattningvis 22 ex. 2.9–1.10 (NRK).

Bl: Under de senaste 14 åren har det setts i snitt 27 individer, årets 28 således en fullt normal årssumma. Intressant med två sommarfynd, som påvisar att arten förekommer i landskapet under häcktid. Huruvida det rör sig om revirsökande eller kringstrykande fåglar är dock ovisst (rrk Bl).

Sm: En konstaterad häckning i Nässjö. Totalt 18 observationer är gjorda någorlunda inom häckningstid, men ingen säker häckning finns rapporterad. Av fynden avser 13 sjungande hannar i Jönköpings län. *Höstfynd:* 1 ex. rast. Hornsudde, Händelöps-området, Västervik k:n 17.9 (Per Nilsson) och 1 ex. Ljungby kyrka, Kalmar k:n 2.10 (Andreas Ståhl).

HI: 1 sj. Dömostorps strövområde 12–31.5 (Örjan Fritz m.fl.), 1 ad. hona ringmärkt Nidingen 24.5 (Nidingens fågelstation), 1 ex. 2K rast. Bentssons häck, Getterön, 24.5 (Mikael Nord) och 1 honfärgad ringmärkt Nidingen 27.5 (Nidingens fågelstation).

Boh: Ett enda fynd av mindre flugsnappare finns inrapporterat från året: 1 sj vid Näverkärr, Härnåset, Lysekil 14.6 (Roger Olsson).

FOTO: KRISTER CARLSSON

Mindre flugsnappare *Ficedula parva* 1K, Ottenby (Öl) 11 september 2005.

Vg: I Svalan finns inlagt fynd av sju ex. (varav sex anges som sj) 14.5–3.6 (NRK). Enda rapporterade höstfyndet är av 1 ex. Vänersborgsviken 28.9 (Göran Darefelt, Ingemar Johansson).

Nrk: Två par häckade vid Herrfallsäng (Johan Åhlén, Magnus Fridolfsson). Utöver dessa gjordes emellertid endast ett fynd varför 2005 får betraktas som ett dåligt år för arten; 1 sj. Hjälmarsberg, Örebro 29.5 (Ingvar Andersson).

Ög: I Svalan finns inlagt följande fynd: 1 sj Omberg 22.5–8.6 (Ellen Hultman, Johan Sjölund, Oscar Haraldsson), 1 ex. Getsjön 25.5 (Karl-Martin Axelsson), 1 ex. Orrnäs Ödeshögs kyrka 20.6 (Täckerns fältstation) och 1 ex. hamnen, Häradsöskär 1.10 (Adam Bergner).

Srm: Ett ex. Brostugan, Ludgö k:a, Nyköping 4.6 (Has-

se Berglund). Efter föregående års 16 fynd blev det i år endast ett vilket är långt under det normala, dock lika med år 2001. Arten verkar pendla kraftigt i uppträdande (rrk Srm).

Upl: Ett par genomförde lyckad häckning på västra Örskär, där upp till 3 nyligen flygga juv sågs tillsammans med föräldrarna 20–24.7 (Mats Gothnier* m.fl.). Ungfåglar sågs därefter fram till den 8.10 på lokalen (Mikael Malmaeus m.fl.). Tillkommer ca 20 revir, varav ett par som ägnade sig åt bobygge vid Dyarna, Enköping 24–29.5 är det starkaste häckningsindiciet. På Örskär hördes förutom det häckande paret ytterligare 3 sj hannar 22.5–6.6 (Petter Haldén* m.fl.). Rastande fåglar var: Minst 11 fåglar rastade på Svenska Högarna 22–28.5, varav 8 ringmärktes. Högsta dagssumman var 6 ex. (28.5). Av de åldersangivna är samtliga honfärgade (Bill Douhan). Rastande fåglar höst: På Svenska Högarna rastade minst fyra, men sannolikt uppemot tio ex. mellan 22 och 30.9 (Bill Douhan, Helge Röttorp). Längs övriga delar av kusten sågs ett ex. vardera vid Norra Udden, Arholma 24.9 (Svante Söderholm), Örskär 11.9 (Martin Tjernberg), Björn 25.9 (Ulrik Löfberg) och Långsandsörarna 6.10 (Per Johan Ulfendahl). Även två inlandsfynd gjordes under hösten, dels en välbeskådad hane vid Bäcklösa, Uppsala 26–27.8 (Tomas Pärt m.fl.) samt 1 1K vid Kvarnberget, Hjälsstaviken 21.9 (Håkan Delin).

Vstm: En hane Fagersta bruk, Västanfors, 27.5 (Pentti Korhonen), 1 sj. Tvärsjön, Fellingsbro, 28.5 (Sven Larsson m.fl.), 1 sj. Karlbergsskogen, Köping, 30.5–4.6 (Peter Ekelund m.fl.), 1 sj. Hagen, Ramnäs, 5.6 (Katarina Boström) och 1 2K hane sj. Dalbotorpråviken, Nora, 6–7.6 (Anders Carlberg, Peter Bernövall). Sammanlagt fem fåglar som är väl spridda i landskapet. Som kurios kan nämnas att fåglarna tycks ha avlöst varandra nästan perfekt tidsmässigt mellan 27.5 och 7.6 (rrk Vstm).

Vrm: Inga observationer som tyder på häckning föreligger, men följande observationer gjordes under häckningstid: 1 hane Medhamn, S Kristinehamn 16.5 (Gullspångs fågelgrupp), 1 ex. Nötön, Åråsviken-Kilsviken 14.6 (Arvo Harjula) och 1 hane Baksjön, Storforsområdet 14.7 (Magnus Thöresson).

DLr: En 3K hane rast. Bullsjön, Malung 31.5 (Börje Dahlén), 1 2K hane Lisjön, Fredriksberg, Ludvika 9.6 (Fredrik Friberg), 1 ex. Lyviken, Ludvika 19.6 (Mikael Ohlson) och 1 ex. Lönnfallet, Grängesberg, 24.8 (Sten-Erik Bohlin). Fyra mindre flugsnappare är lägre är de senaste tio årens genomsnitt på sju fynd per år. Årets fynd är också begränsade till de södra och västra delarna av landskapet, medan de 2004 var spridda över hela landskapet.

Gstr: Under vårflyttningen ringmärktes fem ex. på Eggegrund 22–24.5 (Patrik Wildjang, Per Johansson), 1 sj. Storhagen, Bomhus, Gävle 23.5 (Kjell Wallin, Esbjörn Nordlund, Per Thelin), 1 sj. snötippin, Inre Fjädrden, Gävle 28.5 (Håkan Söderman) och 1 ex. Eggegrund 12–13.10 (Janne Sjöberg, Patrik Wildjang). Fyndet från Eggegrund i oktober tangerade fenologirekordet.

Hls: Efter några år utan fynd av mindre flugsnappare får årets fyra fynd ses som ett positivt tecken för arten. Samtliga fynd utgjordes av sjungande hannar under tänkbar häckningstid.

Ång: En sj. Alneskogen 29.5 (Anna Lindgren, Christer Lindgren) och en 2K hane sj. Vikbotten, Norrvåge 31.5 (Jan W Mascher). Två fynd är ett normalt antal för landskapet (rrk Ång).

Vb: Nio rastande ex. i södra kustlandet och två i det norra 18.5–17.6. Två sj. Grundskatan, Bjuröklubb 29.5 (Håkan Olsson, Erik Normark, Joakim Wallström). I övrigt hördes enstaka sj. hannar på Stora Tuvan, Umeälvens delta 29.5–6.6 (Tommy Magnusson, Emmanuel Naudot, Christer Olsson), Väderhällan, Umeälvens delta 29.5 (Ralf Norberg), Holmö by, Holmöarna 5.6 (Lars Edenius), Kåddis, Umeå 6.6–16.7 (Lars Edenius, Ralf Norberg), Bölesholmarna, Umeå 7–11.6 (Sören Wulff, Björn Malmhagen, Christer Olsson), Sävar kyrka 11.6 (Ralf Norberg) och Östra Ersboda, Umeå 13.7 (Christer Olsson). Från hösten föreligger fem fynd av enstaka ex. i kustlandet 11.8–29.9 (rrk Vb).

(CHRISTER OLSSON)

Halsbandsflugsnappare *Ficedula albicollis*

(Fynd utanför Öland och Gotland). Totalt gjordes 19 fynd utanför Öland och Gotland. Märkligt nog är detta exakt samma summa som de två föregående åren, 2003 och 2004. Fynd gjordes från Skåne i söder till Gästrikland i norr. Fyndet i Gästrikland var landskapets första. Anmärkningsvärt var även att den fågeln var ringmärkt som pull på Gotland 2003. Notabelt detta år var att några av fåglarna som observerades i Kalmartrakten hävdade revir varav en även besökte holk. I övrigt en normal fyndbild för arten.

Sk: 1 hane Nya kyrkogården, Falsterbonäset 2.5 (*Hans-Åke Gustavsson, Anders Kjellsson mfl). 1 hane Yngsjö havsbad, Kristianstad 6.5 (*Klas Karp, *Carl Bredberg). 1 hane Lomma Kommun 13.5 (Mats Grahnlars Nilsson). 1 hane sjungande Dammåkra, Ravlunda skjutfält 16.5 (Christer Olsson, Johan Södercrantz).

Bl: 1 ad. hane Utlängan 1–3.5 (Lars-Gunnar Lundquist). 1 hane sjungande Utlängan 6.5 (Jan Borgehed). 1 ad. hane Utlängan 16.5 (Lars-Gunnar Lundquist). 1 2K hane Utlängan 16.5 (Lars-Gunnar Lundquist).

Sm: 1 hane sjungande Norrliden 3–28.5 (Andreas Ståhl, Thomas Johansson). 1 hane sjungande Horsöreservatet, Stävlö, Kalmar k:n 19.5 (Dan Bengtsson). 1 ad. hane Värnanäs, Kalmar k:n 23.5 (Lars G Petersson). 1 hane sjungande Bottorp, Kalmar k:n 30.5–3.6 (Peter Sieurin, Jan Ottosson). 1 hane vid bo Bergavik, Kalmar k:n 3–5.6 (Andreas Ståhl, Bo Lundström).

Srm: 1 hona Landsort 5.5 (Bo Holst). 1 2K hona Landsort 6.5 (Patrik Wildjang). 1 hane, Landsort 9.5 (Bertil Johansson). 1 hane Landsorts by 10.5 (Bertil Johansson).

Upl: 1 ex. på Stora Sudskär, Sandhamn 5 maj (Göran Ettestam).

Gstr: 1 ringm. Eggegrund 24.5 (Eggegrunds fågelstation).

(THOMAS STRID)

Skäggmes *Panurus biarmicus*

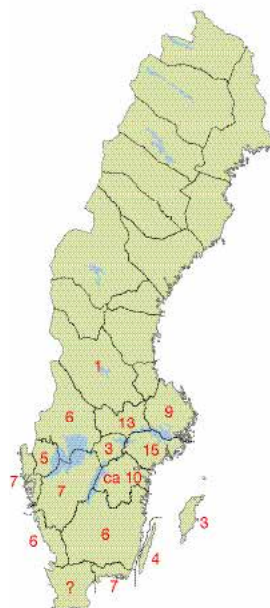
Skäggmes har noterats häckande eller under häckningstid (1.4–31.8) på totalt 97 lokaler detta år. Tyvärr saknas helt uppgifter från Skåne där elva lokaler var aktuella 2004. Dessutom är det mycket svårt för oss i NrK att bedömma antalet i några landskap, t ex. i Östergötland. Med det i baktanke får årets resultat ändå räknas som normalt för senare år. Från både Västmanland och Värmland rapporteras dock om ovanligt många skäggmesar under häckningstid. Notabelt detta år var också att det i Dalsland konstaterades tre säkra häckningar vilka är landskapets fjärde och sjätte häckning. Även i Dalarna konstaterades en häckning vilket var landskapets blott andra genom tiderna. Häckningsfynd där arten är ovanlig:

Dsl: 8 1K Svartebäck, Mellerud 16.6 (Göran Cederholm, Per Undeland). 1 par bo Holmsåns mynning, Mellerud k:n 29.5 2005 (Per Karlsson Linderum mfl). 3 1K Vikevassen, Ånimskog, Åmål 28.7–2.8 (Lars Eric Rahm, Magnus Rahm).

Dlr: 10 ex. bobygge Norrviken, Sollerön 4.1–28.7 (Lars Hansson).

(THOMAS STRID)

häckning

Skäggmes *Panurus biarmicus* i Sverige. Antal lokaler med säkra eller möjlig häckning 2005.

Lappmes *Parus cinctus* NT

Efter fjolårets stora invasion kom antalet ströfynd under 2005 att bli färre än normalt. Alltjämt är kunskapen om utbredningen och populationstrenden i främst Jämtland bristfälligt känd. Rapporter om stadig minskning i södra Lappland oroar, men förvånar inte och tydligen är att artens utbredningsgräns bit för bit flyttas allt längre mot väster. Lämpliga boträd (exempelvis murkna björkar) är i dag en klar bristvara utanför skyddade skogsområden.

Upl: 1 ex. Stadsskogen, Uppsala, 14.1–1.2 (Owe Rosengren, Martin Tjernberg m.fl.) och 1 ex. Råstenudden, Singö s:n 15.1 (Bill Douhan). Ännu ett år med lappmesfynd. Uppsalafågeln var kvar från förra året, även om den inte sågs mellan 12.12 och 14.1 (rrk Upl).

Vrm: 1 ex. str SO Spången, Hammarö fågelstation 1.11 (Sven Larsson).

Dlr: 3 ex. rast. Klutsjöns, Älvdalen 12.2–30.3 (Magnus Åström, Mattias Högberg, Aron Andersson), 1 ex. Gammelsätervallen, Idre, Älvdalen 12.2 (Anders Kling), 1 ex. Grövelsjön, Älvdalen 5.4 (Thomas Eriksson), 2 ex. Hävlingen, Älvdalen 9.4 (Martin Rydberg Hedén) och 1 ex. Grövelsjön, Älvdalen 25.7 (Yngve Hareland). Fem fynd av arten är lika många som 2004. Mörkertalet är troligen ganska stort och beror nog till stor del på att arten finns där antalet fågelstkäddare är litet (rrk Dlr).

Mpd: 1 ex. Linberget, Tynderö 23.10 (Håkan Sundin).

Ång: 1 ex. Sörby, Hörnefors s:n, 12.10 (Stefan Delin) och 2 ex. fyren, Skags udde 11.11 (Jan W Mascher).

Vb: 1 ex. str S, Sönnestgrundet, Sävar, 10.10 (Mikael Wikström m.fl.). En anmärkningsvärt låg siffra jämfört med förra året då ett 60-tal individer observerades under höststräcket (rrk Vb).

Hjd: 3–6 ex. rast. Rogenstugan, Rogen, 3–22.3 (Lars Frankenberg), 1 sj. Vemdalskalet 20.3 (Mikael & Per Åsberg), 1 ex. Käringsjön, Rogen, 22.3 (Erik Nordberg) och 1 par i lämpl. häckbiotop Kesusjön Berg k:n 4.6 (Martin Unell).

Jmt: 1 ex. Höglekardalen, Åre k:n 15.3 (Carl Bredberg), 2 ex. Åre 16.3 (Andreas Gustavsson) och 1 ad. Äspnäs, Strömsund k:n, 21.7 (Patrik Sandgren).

Ås-Ly lpm: Arten minskar stadigt i södra Lappland (rrk S Lpl).

(CHRISTER OLSSON)

Nötväcka *Sitta europaea*

Nötväckans expansion norrut i landet (rasen *europaea*) fortskrider. Efter det att den under de senaste åren blivit regelbunden häckfågel (ännu mycket fåtalig) i Västerbotten, togs snabbt ett kliv till Norrbotten. Inga fynd av rasen *asiatica* rapporterades från Sverige under 2005.

Vb: Åter häckning på Ön, Umeå, i samma asp som året innan (Ralf Norberg m.fl.).

Nb: En häckning Framnäs, Öjebyn (Lars Sandberg m.fl.).

Första kända häckfyndet av rasen *europaea* i landskapet, i övrigt två fynd av samma ras i Piteåbygden (rrk Norrbotten).

T lpm: 1 ex. Vittangi, Kiruna k:n, 8.11 (Leif Bildström). Första dokumenterade fyndet av rasen *europaea* i T lpm!

(CHRISTER OLSSON)

Fåglar uppvisande karaktärer för rasen:

Sitta europaea asiatica

Komplettering:

1996: Ög: 2 ex. Sjöbo, Motala ström 24.3 (*Lena Löfstrand, Anders Elf, Leonard Löfstrand). Fyndet är godkänt av Raritetskommittén.

(CHRISTER OLSSON)

Trädgårdsträdkryp *Certhia brachydactyla*

(23/23 – 3/3)

Sk: 1 2K hona ringm. Falsterbo fyr 4.4 (Sophie Ehnбом, Göran Walinder).

1 ad. hona ringm. Falsterbo fyr 10.4 (Sophie Ehnбом, Göran Walinder).

1 ex. Alnarpsparken, Alnarp 31.10–31.12 (*Olof Persson m.fl.).

(Kontinentala Europa) Första vinterfyndet, och samma fågel skall under 2006 ha inlett blandhäckning med vanlig trädkryp. De allt mildare vintrarna gynnar naturligtvis trädgårdsträdkrypens expansion. Arten är åter, efter ett uppehåll 1997–2000, årlig som fångstart i Falsterbo, vilket torde kunna skvallra om artens status i Skåne. Årets summa på tre fåglar tangerar tidigare högst notering från 2003.

(RK)

Pungmes *Remiz pendulinus* VU

Pungmesen hade åter ett dåligt år. Tyvärr har ingen rapport inkommit från Skåne detta år, men trots detta kan vi vara säkra på att 2005 är det sämsta året sedan mitten av 1980-talet. Ett exempel är Tåkern, där endast ett bo hittades detta år jämfört med 2004, då elva bon hittades. Då ska man veta att även elva bon ansågs vara ett dåligt resultat och det då sämsta sedan 1990.

Bl: Tre fynd gjordes under sträcktid. Inget fynd indikerar häckning. 1 ex. Utklippan 25.4 (Lage Johnson, Johan Åhlén), 1 ex. Tredenberg 13.9 (Bert Pettersson), 1 1K str SV Munkahusviken 27.9 (Manfred Dornhäuser).

Sm: Glädjande häckade åter pungmes vid Kalmar dämme sedan 2001 (Tomas Lundqvist, Harald Persson). Övriga fynd: Två vårfynd under sträckperioden.

Öl: Häckning på fyra lokaler: Tre bobyggande pungmesar i området runt Petgårde–Djurstad (Tomas Svensson, Tomas Viktor, Daniel Steen mfl), ett par vid Albrun-

na kalkbrott (Kjell Sahlberg, Anders Bergström, Gustav Asplund mfl), 1 hane vid bebott bo Törnstubbe, Karseudd, Borgholm 9.4–6.5 (Staffan Rodebrand) och 1 ex. besöker bebott bo Djurstadsträsk 6–25.5 (Staffan Rodebrand, Håkan Örtman). Häckningsframgången dock okänd. Dessutom som vanligt lite ströfynd såväl under april/maj som under eftersommaren. Totalt sågs 19 ex. utöver de häckande.

Gtl: Två par byggande på bo på två olika lokaler. (12 apr 2006).

Hl: Tre säkra häckningar med antingen flygga ungar eller ungar som hördes från bo. Dessutom fyra troliga häckförsök: Ett bo revs i samband med markarbeten. Två bon hittades i slutet på maj, men häckningarna följdes ej upp. Fåglar hördes på en lokal i hela juni, men inget bo hittades. (5 mar 2006) Under hösten sågs 4 ex. under sträcktiden mellan 19.9–4.10.

Vg: Vid Hornborgasjön häckade ett par vid Vallen, Stenums mader. Dessutom sågs pungmes på ett par ställen runt sjön (Sätunaviken, Korpaboviken samt ytterligare ett par vid vallen, Utloppet) under häckningstiden någon häckning kunde ej konstateras. Dessutom ett fynd i april, ett i maj och ett i september.

Nrk: Pungmesen har minskat i numerär i Närke de senaste åren. 2005 konstaterades endast en lyckad häckning vid Oset, emellertid sågs två kullar under hösten i området. I övrigt gjordes häckningsförsök med okänd utgång vid Venan och Kvismaren. Att notera är även det större antalet septemberfynd då sådana inte förekommer årligen i landskapet. Totalt sågs 11 ströex från 17.7–19.9.

Ög: Nio fynd gjordes vilket är en mycket låg siffra. Endast en rapport om bobygge vid Tåkern. Av dessa nio inrapporterade fynd är endast ett utanför Tåkern. Året innan hittades 11 bon vid Tåkern vilket i sin tur var den sämsta siffran sedan 1990.

Srm: 1 ex. Fyrräddgården på Landsort 7 oktober (*Svante Åberg, Thomas Strid). Detta var rapportområdets 18:e fynd och det första för Landsort.

Upl: Fyra ex. på tre lokaler: Två ex. Dyarna, Enköping 9–29/5 (*Tommy Lindell, Håkan Olsson m.fl.), 1 ex. Tomtasjön, Knivsta 25/5 (Tomas Hallingbäck) samt 1 rast. Långsandsörarna, Älvkarleby, Upl 3/9 (*Thomas Pless, *Per Johan Ulfendahl, Björn Lundgren m.fl.). Vid Dyarna sågs vid två tillfällen två ex., men större delen av tiden fanns bara ett ex. på platsen. Det är inte troligt att det genomfördes någon häckning här. Observationen vid Långsandsörarna är anmärkningsvärd. Arten har inte tidigare setts vid något annat än potentiella häcklokaler i vårt landskap och det är ett av de nordligaste fynden i Sverige. Återstår fyndet vid Tomtasjön. Typisk tid, typisk lokal. Hur många pungmesar sitter oupptäckta?

Vstm: 1 sj. (ringmärktes även) Gångholmen, V.-Barkarö, Västerås 25.5 (Thomas Pettersson) och ett halvfärdigt bo (ingen fågel) på samma lokal 31.5 (Thomas Pettersson). Det är troligt att hannen som ringmärktes vid Gångholmen, också byggt det påträffade boet. 2 ex. St. Lindessjön, Linds, Lindsberg 1.4 (Mats Andersson).

Vrm: 1 ex. Jakobsbergsbron, Klarälvsdeltat, Karlstad 25.5 (Berne Martinsson).

Tillägg:

2004: **Vrm:** 1 konstaterad häckning vid Nolgårdsviken (Anders Boström).

(THOMAS STRID)

Sommargylling *Oriolus oriolus* **EN**

Sammanlagt rapporterades 157 individer 2005, vilket ligger i nivå med de två närmast föregående åren. En konstaterad häckning rapporterades:

Sk: 1 par matade 3 1K Näbblinjen, Vombs fure 4.8 (Per Rydberg).

Höstfynd:

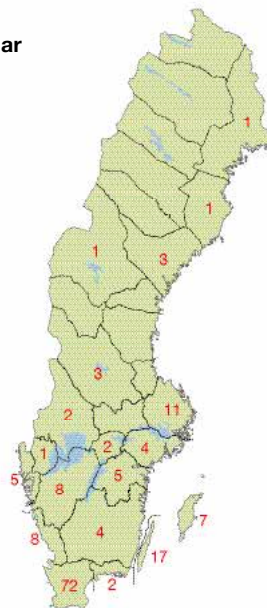
Sk: 1 honf. str. Nabben, Falsterbo 17.8 (Kaj Svahn, Matias Ullman).

(THOMAS PETTERSSON)

Svartpannad törnskata *Lanius minor* (200,9)

Nio fynd är en märkligt hög årssumma med tanke på att arten rapporteras minska i praktiskt taget hela sitt europeiska utbredningsområde. Under 2000-talet har det observerats i genomsnitt dubbelt så många svartpannade törnskator jämfört med 1990-talet! Årets fyndantal matchas genom tiderna endast av 1997. Den årstidsmässiga fyndbilden faller helt inom det normala: maj (1), juni (4), juli (2), augusti (2). Tredje fynden i Ög resp. Ång, fynd 4–6 i Srm.

vår-sommar
(maj-jul)

Sommargylling *Oriolus oriolus* i Sverige 2005.

Sk: 1 ex. Karlsfält, Mjöhult, 26.6 (*Mats Peterz m.fl.).
 1 ad. Farstorp herrgård, Trolleholm, 22.8 (*Peder Weibull, Daniel Melchert, David Erterius).
Öl: 1 ex. Orminge rör, Ottenby 16.6 (Johan Sandström, Gunnar Johansson). 1 ad. Össby 4–8.8 (Daniel Yttermalm, Ingemar Nilsson).
Ög: 1 ex. Herrestad äng, Tåkern, Vadstena 24.5 (gm *Erik Johnsson).
Srm: 1 ad. Stora Malm-området, Katrineholm 1.6 (*Jan Hägg, Göran Andersson, Bengt Larsson). 1 ex. Saltmar, Landsort 2.7 (*Daniel Avenäs, Micke Wilson). 1 ad. Marsäng 20–22.7 2005 (*Jonny Werdin, Lennart Wahlén, Lars Hansson).
Ång: 1 ex. Fällsvikshamn, Nordingrå 9–26.6 (*Nils Karlsson m.fl.).

(THOMAS PETTERSSON)

Rödhuvad törnskata *Lanius senator* (53/53 – 0/0)
2003: Srm: 1 hona Utö 23.6 (F) (*Anders Haglund m.fl.).

(Södra och mellersta Europa). Fågeln uppvisade en välutvecklad vit handbasfläck och tillhörde således någon av raserna *L. s. senator/niloticus*. Ny art för Södermanland, det femtonde landskapet att gästas av rödhuvad törnskata. Fyndet har tidigare publicerats i den allmänna fågelrapporten.

(RK)

Nötkråka *Nucifraga caryocatactes* **NT**
 (Alla fynd 1.3–30.6 söder om Ång–Jmt). Vi fortsätter att sätta fokus på den tjocknäbbade nötkråkans status i landet. Det är en art som av många anses vara på tillbakagång. Här redovisas ett utdrag av de kommentarer som några av landets rapporttkkommittéer har avgett. Huvudsakligen avses den tjocknäbbade rasen, men i några fall som då anges särskilt, berörs även den smalnäbbade. Annars redovisas den smalnäbbade separat efter detta avsnitt.

Bl: Sex fynd gjordes under perioden 1.3–30.6. Ingen av rapporterna indikerar dock häckning, som inte ha utförts i landskapet sedan 1960-talet.

Östra Sm: Anträffad på sju lokaler under häckningstid. 2004 noterades nötkråka på sex lokaler under häckningstid. Sex-sju revir är säkerligen en alldeles för låg siffra för östra Småland. Få skådare rör sig i rätt marker under rätt tid.

Norra Sm: Totalt 25 lokaler med fåglar under häckningstid och vid tre av dessa konstaterades häckningar. Antal besatta lokaler kommunvis Jönköping 7 (en häckn. konst.) Nässjö 4 lokaler, Eksjö 3 lokaler, Vetlanda 3 lokaler (en häckn. konst.) Tranås 2 lokaler, Vaggeryd 2 lokaler (en häckn. konst.) Värnamo 2 lokaler, Åneby 1 lokal samt Hylte 1 lokal.

Öl: Nötkråkan är numera en mycket sparsam häckfågel på Öland. Det är dock troligt att den är förbisedd un-

der häckningstid i såväl Mittlandskogen som Böda kronopark. Från i år endast två observationer fram till och med juli (en i maj och en i juli), båda från Böda socken.

Hl: 2 par i permanenta revir och ytterligare obsar på 14 lokaler under häcktid.

Göteborg: Sex observationer under perioden 1/3–30/6. Arten häckar troligen sparsamt inom rapporteringsområdet, nötkråkan är diskret under häcktid, varför den lätt kan förbigås, och alla observationer av nötkråka under häckningstid är sålunda av stort intresse.

Dls: 8 lokaler i Dalsland under häckningstid.

Nrk: Rapporterad från 14 lokaler under häckningstid.

Srm: Rapporter finns på ett tjugotal fåglar under perioden 1.3–30.6. Någon konstaterad häckning finns ej av denna under häckningstid svårsedda art.

Stockholm: Fåglar har setts i lämplig häckmiljö på tio lokaler.

Upl: Under häckningstid observerad på 56 lokaler, med viss reservation för svårigheter med inte så exakta lokalangivelser. Arten har minskat oerhört de senaste 20 åren, från en art man såg dagligen under augusti-september till något man verkligen noterar. Hittills kan man bara spekulera i orsakerna som dock rimligen borde ha med födotillgång att göra.

Vstm: Ingen konstaterad häckning har rapporterats. Under häckningstid föreligger rapporter från tolv lokaler med sammanlagt ca 14 par.

Vrm: Under häckningstid noterad från tre lokaler.

Dlr: En stor skillnad mot 2004 är att en ovanligt stor del av nötkråkorna är rasbestämda som smalnäbbade. Totalt gjordes 140 fynd av 297 fåglar, vilket är en kraftig ökning jämfört med 2003. Antalet vårfynd fortsätter vara lågt och de är kommunvis fördelade så här (antalet fynd/antalet individer): Hedemora 1/1, Ludvika 1/1, Smedjebacken 1/1, Malung 1/1 och Borlänge 2/2. Fyndbilden för smalnäbbade nötkråkor och de som ej är rasbestämda är likvärdig såväl tidsmässigt som kommunmässigt, så de redovisas här tillsammans. Av nötkråkorna är 36 fynd av 103 fåglar smalnäbbade nötkråkor. troligen tillhör flertalet av de obestämda nötkråkorna denna ras. Två fynd utanför Hässlen, Hedemora (där den tjocknäbbade rasen häckar) finns som tyder på häckning: 1 ex. sång Tjärnaberget, Borlänge 22.5 samt 6 ex. (troligen familj) på samma lokal 20.6 (Håkan Sandin resp. Ulla Olofsson). 1 IK tiggde mat Malung 23.7 (Janne Dahlén). Bägge dessa fynd avser smalnäbbade nötkråkor.

Gstr: Av de 130 fynden härrör nästan samtliga (ca 115) från gävleområdet där nötkråkor med skiftande raskaraktärer (smal- och tjocknäbbade) provianterar på cembratallfrön. Nötkråkorna i cembratallar började som vanligt ses i juli och lämnade staden i riktning NV, V, SV, S, SO. Ingen enda observation finns före månaden maj!

Mpd: Betydligt färre fynd än de senaste fem åren. Troligen har inflödet av nötkråkor från ost varit begränsat denna sommar/höst. Mycket talar för att fyndbil-

den huvudsakligen avspeglar en mindre stationär stam av smalnäbbade nötkräkor på hamstringsrundor i tätorternas bestånd av Cembratall.

(THOMAS STRID)

Fåglar uppvisande karaktärer för rasen:

”Smalnäbbad nötkräka”

Nucifraga caryocatactes macrorhynchos

Även år utan noterade invasionsrörelser uppträder alltså denna ras i landskap där den inhemska rasen finns företrädd, som exempelvis detta år Öl, Vg, NrK och Srm. Hur vanligt förekommer samhäckning mellan de tjocknäbbade och de smalnäbbade? Intressant är rapporten från Ång om att måttlig hamstring förekommer år när cembratallarnas kott-sättning i trädgårdar och parker är svag. Således ytterligare en aspekt att väga in i artens uppträdande.

Öl: 3 ex. str SV Sandvik, Ottenby 9.10 (Musse Björklund, Clarie Björklund). 1 ex. rast. Fyrträdgården, Ottenby 15.10–16.10 (Stefan Morell, Mats Wallin, Daniel Steen, Stefan Kyrklund). Den smalnäbbade rasen av nötkräka är av rapporterna att döma mycket ovanlig på Öland. I Rrk:s arkiv finns endast nio tidigare fynd. Det senaste utgörs av en 1K-fågel som ringmärktes vid Ottenby hösten 2003.

Vg: Totalt 8 fynd av 12 individer. Samtliga gjordes mellan augusti och november.

Nrk: 3 ex. Skiftesvägen 3A, Nya Hjärsta, Örebro 6.8–2.12 (Johan Åhlén). 1 ex. Kumla 4.9 (Göran Ekberg). 1 ex. Odensbacken 5.9 (Rune Eriksson). 2 ex. Glanshammar 11.9 (Björn Eriksson). 2 ex. Flyhagen Ånnabodavägen, Garphyttan 21.9–12.10 (Benny Fredriksson). 1 ex. Örebro 22.9 (Håkan Johannesson). 1 ex. Norra Bro, Örebro 2.10 (Marianne Johansson). Sju fynd får ses som ett bra icke-invasionsår. Denna ras förekommer invasionsartat vissa år och däremellan ses den mer sparsamt.

Srm: 1 ex. Myggsdalsvägen, Tyresö 5.9 (Per Lindström), 1 ex. Örudden, Torö 9.10 (Jan Sandelius), 1 ex. Sandborgs T-banestation, Enskede 29.10–9.11 (Anders Bergman, Göran Brehmer) och 1 ex. Enskededalen, Stockholm 25.12 (Niklas Henriksson, Per-Ola Henriksson).

Hls: En konsterad häckning vid Bollegården är glädjande, men inte direkt överraskande. Nötkräkor ses numer sparsamt men regelbundet proviantera i villaträdgårdar runt om i landskapet. Antagligen rör det sig i de allra flesta fall om nötkräkor av rasen *macrorhynchos* även om de flesta endast rapporteras som nötkåka utan angiven näbbtjocklek. Ytterligare fem fynd med någon form av häckningskriterier gjordes (rrk Hls).

Mpd: Landskapets tredje konstaterade häckning återfanns vid Borgsjö (resulterade i fyra ungar). I övrigt fyra ströfynd. (rrk Mpd).

Ång: Inga häckningar inrapporterade och inte heller har tiggande ungar angivits vid hamstringstureorna till cem-

bratallarna under juli som brukligt. Däremot rapporterad från ett tiotal lokaler under häckningstid. Egna iakttagelser och en del muntliga rapporter anger att det kan ha varit dålig kott-sättning hos cembratallarna detta år, varför nötkräkorna sågs hamstra i mindre omfattning än vanligt under juli och augusti. Uppgifter från senare delen av hösten och vintern anger att nötkräkor har besökt fågelbord i betydligt större omfattning än tidigare år. Minst tre rapporter om flitiga besök vid slaktavfall från älgjakten är också en nyhet (rrk Ång).

Vb: 1 par i lämpl. häckbiotop Rismyrbränets naturreservat, Sävar, 9.2 (AGa), 1 sj. Carlshemstippen, Umeå 12.2 (HAn), 9 ex. lämpl. häckbiotop Grössjön, Umeå 12.2 (AGa, PKa), 1 sj + 5 ex. lämpl. häckbiotop I20: s skjutfält, Umeå 12–13.2 (JLö), 1 sj. Hörnefors 25.2 (FBr), 1–3 sj. Klapparn, Bergsboda, Umeå 25.2–30.3 (HJo), 1 sj. Hamrinsberget, Umeå, (PWe), 1 par varnande Norra Tavlefjärden 7.3–14.7 (CO), 1 sj. Umeå flygplats 11.3 (HJo), 1 sj. Björnsholmen, Skellefteå 20–24.3 (DS), 1 par Brånsjön 23.3–3.4 (PAn, CLg), 1 sj. Vitberget, Skellefteå 26.3 (Lena Andersson), 1 sj. Penglund, Vännäs 17.5 (TMn), 1 varnande SLU, Umeå 19.5 (Ola Lindroos), 2 sj. Bussjön, Innertavle, 8.6 (PWe), 1 ex. lämpl biotop tallfröplantagen, Umeå flygplats, 14.6 (ENa), 1 par häckande Vännäs 30.6–9.7 (HAn), 4 sj. Landsförsamlingens kyrka, Skellefteå 5.7 (Bo Lindfors), 1 lämpl biotop Tomterna, Sävar 11.7 (NL), 1 lämpl biotop Umedalen, Umeå 15.7 (FWi), 1 nyligen flygg unge Vindeln 16.7 (Leif Sandgren) och 1 lämpl biotop Lövånger 4.8 (Owe Rosengren). Endast observationer med häckningskriterier är med i sammanställingen. Förra året rapporterades inga häckningar. I år finns det två konstaterade och ett ganska stort antal observationer som indikerar häckning (rrk Vb).

Nb: Två säkra häckningar samt ett flertal fynd under häckningstid (rrk Nb).

Jmt: 1 ex. Råtan 3.8 (Bertil Roos) och 1 ex. Svenstavik 26.9 (gnm Bertil Roos).

(CHRISTER OLSSON)

Råka *Corvus frugilegus*

Under året skedde en till två nyetableringar, en ny koloni på Öland och en möjlig häckning i Sörmland. Inga rapporter från Sk, Bl och Hl.

Sm: I kolonin på Visingsö som etablerades 2003 häckade 10–15 par (Christer Olsson m.fl.). Det är ungefär lika många par som 2004.

Öl: 2 kolonier är rapporterade från Öland. Borgholms-trakten har åter fått en koloni, nu vid tvättfatet innanför hamnområdet. 9 ex. besökte bo 4.3 (Mattias Ekstrand). I Albökekolonin, som är relativt stabil, byggde 110 ex. bo 6.4 (Anders Larsson). På södra Öland finns för tillfället inga räkkolonier till följd av direkt förföljelse.

Gtl: Ett tiotal par häckar i Visby.

Vg: Från flera kolonier finns häckningsdata, ca 170 par vid Åsenkorset, Vara (Clas Hermansson, Jan Mogol, Eric Thorsson m.fl.), 170 par Långjum, Vara k:n

(Claes Ola Persson, Eric Thorsson, Ingemar Nilsson). Vid Tun, Lidköping sammanlagt 94 par i tre kolonier (Göran Darefelt). Det innebär att cirka 434 par häckar i landskapet.

Ög: Rapporter om räckkolonier finns från Vadstena, Nässja, Täkernområdet, Skänninge och Linköping. Dock saknas fullständiga uppgifter om antalet par eller bon. Det högsta rapporterade antalet vid Skänninge var 230 ad. besökande bo. Vid Tycklingen Vadstena fanns 180 par, vid Åbylund, Strå, Täkern 24 par och vid Ullevi, Nässja kyrka 16 par.

Srm: En möjlig häckning vid Norasjön, Trosa kommun kan ha skett under året. En till två adulta fåglar sågs fram till slutet av maj och på samma lokal sågs sedan fyra ungfåglar den 9 augusti (Örjan Jitelius).

Upl: Under året skedde ingen räkning av antalet par. Någon minskning har troligen inte skett. Senaste uppgifterna från 2004 var 653 par fördelade på 17 kolonier.

(HENRIK LERNER)

Kråka *Corvus corone*

Fåglar uppvisande karaktärer för rasen:

”Svartkråka” *Corvus corone corone*

Drygt 120 svartkråkor har rapporterats vilket tyder på en fortsatt god förekomst, i nivå med senaste årens rekordsummeringar. Som vanligt har även ett flertal hybrider noterats och som vanligt återfinns flera rapporter från Norrbotten och Västerbotten. Rrk Nb antar att två av tre exemplar kan ha funnits i begränsade områden under flera års tid (S. Sunderbyn/Bälinge och Alvik-/Ersnäsområdet). En hybridhäckning (Kalmar, se nedan) och flera möjliga hybridhäckningar finns bland fynden. Häckningar och fler än ett ex. tillsammans under häckningstid:

Sk: Som flest 4 ex. Nabben under våren (Nils Kjellén).

Bl: 3 ex. Utklippan 28.4–5.5 (Lage Johnson, Johan Åhlén), 2 ex. Göholm, Ronneby 8.5 (Fredrik Lennartsson), 1 1K+1 ad. Stiby backe 27.7 (Mats-Åke Persson). Noterbart är observationen vid Stiby, som kan tyda på häckning i området. Detta skulle i så fall vara den första ”rena” häckningen i landskapet (rrk Bl).

Sm: Svartkråka har övervintrat i centrala Kalmar alla vintrar sedan 2002. Nu har den första häckningen i östra Småland konstaterats, då en svartkråka fick ut minst tre ungar med en gråkråka nära järnvägsstationen i Kalmar. En eller flera hybridkråkor sågs sedan året ut i Kalmar (rrk Ö Sm, Bo Lundström, Ingvar Skoog, Mats Ranebo).

Öl: 2 ex. str N Gårdby hamn 2.4 (Lars Högström). 2 ex. Risinge hamn, Mörbylånga s:n 9.5 (Mats Wallin).

HI: Minst 4 ex. första halvåret runt Morups Tänge och Glommen. Som vanligt den stationära fågeln i Glommens hamn som är en ganska svart individ och 3 mindre svarta individer. 12.7 sågs 3 1K på Morups Tänge. Samtliga hybrider. Under hösten och vintern sågs som mest 5 ex. tillsammans i området (rrk HI).

Boh: Precis som under 2003–2004 fanns ett blandpar mellan grå- och svartkråka i Bovallstrand, Sotenäs (Aimon Niklasson m.fl.).

Fynd norr om Hälsingland–Dalarna:

Vb: 1 ex. Väst på stan, Umeå 3.10–31.12 (Ralf Norberg, Jonas Gustafsson, Per Lundholm m.fl.), 1 ex. Oljehamnen, Holmsund 23.3–4.4 (Andreas Garpebring, Micael Jonsson m.fl.).

Nb: 1 ex. Haparanda 28.12 (Märta Fredriksson), 1 ad. Soptippen, Södra Sunderbyn 16.7 (Mattias Nordlund, Ulf P Eriksson), 1 ex. Grannäset, Bälinge 19.9 (Rolf G Gustafsson), 1 ad. Alviksgården, Alvik 4.10 (Ulf P Eriksson).

(FREDRIK FRIBERG)

FOTO: LARS PETTERSSON

Rosenstare *Sturnus roseus*, Mellby, Reftale (Sm) september 2005.

Rosenstare *Sturnus roseus* (193/207 – 10/10)

Tio fynd av lika många fåglar mellan 8.6 och 17.10. Uppträdandet liknar de föregående två årens. En fågel sågs på försommaren och endast två var adulta.

Fynden fördelar sig på: Sk (2), Sm (2), Öl (1), Boh (3), Vg (1), Nrk (1) och Hls (1). Sjunde till nionde fyndet i Bohuslän. Femte fyndet i Närke. Andra fyndet i Hälsingland och det första på mer än hundra år. Första fyndet i Hälsingland gjordes i Finflo 1871 och kvalitetssäkrades då i den tidens anda – den sköts.

Sk: 1 1K str SV Nabben, Falsterbonäset 11.10 (*Nils Kjellén, Mattias Ullman m.fl.). 1 1K Kullens fyr 13.10–16.10 (*Thomas Svanberg).

Sm: 1 1K Reftele, Gislaved k:n 3.9–5.10 (Stefan Andersson, Lars Hellman m.fl.). 1 1K Bottorp, Kalmar k:n 18.9 (*Harald Persson, Andreas Ståhl).

Öl: 1 1K Sebybadet – Pilekulla, Mörbylånga k:n 12.10–17.10 (*Mats Henriksson, *Johan Sandström m.fl.).

Boh: 1 1K Sillvik, Hisingen 29.8 (*Johan Svedholm). 1 1K Kråkudden, Hönö 19.9 (Per Österman, Hasse Österman). 1 1K Lyse, Torslanda 21.9 och Torslandaviken 22–23.9 (*Magnus Unger, Uno Unger m.fl.).

Vg: 1 1K Karholmsdammen, Torslandaviken 22–23.9 (Uno Unger, Magnus Unger). Samma som i Bohuslän.

Nrk: 1 ad. Örebro sluss 10.7 (*Birgitta Bergqvist, Birgitta Johansson, Christer Wallin).

Hls: 1 ad. Hedvigsfors, Hudiksvall k:n 8.6 (Lars Lindqvist).

(BERTIL JOHANSSON)

Gulhämpling *Serinus serinus*

I det normala kärnområdet kring Åhus på den skånska ostkusten fanns endast ett känt revir under 2005. I Simrishamns kommun förekom ca 15 revir och området kring Yngsjö-Furuboda innehöll sex revir. Sydkusten hade totalt sex revir som fördelar sig på tre i Ystad, två i Trelleborgstrakten och ett i Bingsmarken. I övrigt handlar det mest om spridda observationer från övriga delar av Skåne. Under höststräcket räknades nio sträckande gulhämplingar vid Kåseberga 16.8–23.10 (Sven Splittorf) och i Falsterbo räknades sju 31.8–30.10 (Greg McIvor, Nils Kjellén, Mattias Ullman). Gulhämplingen tycks hålla ställningarna i Skåne även om kärnområdet kanske tenderar att flytta lite längre söderut på otsidan.

Antal individer utanför Skåne: Bl (7), Sm (8), Öl (12), Gtl (7), Hl (3), Vg (2), Nrk (1), Nb (1).

Nrk: 1 ex. Valen, Hjälmaren, Arboga 11.6–26.6 (*Petter Simonsson, Ola Strand).

Nb: 1 ad. hane Skogså, Boden 21.5 (Ulf Tenbäck m.fl.).

Det är Närkes 2:a och Norrbottens 1:a fynd. En häckning konstaterades i Gränna vilket är den första häckning som konstaterats i Jönköpings län. Vinterfynd:

Sk: 1 hane Vikingareservatet, Lilla Hammars Näs 13–20.2 (Claes Larsson m.fl.).

(KRISTOFFER NILSSON)

Vinterhämpling *Carduelis flavirostris* **VU**

Den 7 juli ringmärktes en vinterhämpling i Hoiganvagge som hade en stor ruvfläck. Vinterhämplingen förekom återigen i Torne lappmark och Härjedalen under häckningstid och samtliga fynd under häckningstid presenteras nedan.

Hjd: 2 ex. Djupdalsvallen, Stor-Mittåkläppen 1.7 2005 (Rainer Winkler), 2 ad. Stor-Mittåkläppen 2.7 2005 (Bo Johnsson, Björn Lundgren), 6 ex. Lill-Skarven 20–21.7 2005 (*Yngve Hareland m.fl.).

T lpm: 3 ex. ringm. Latnjajavri 4.6–29.7 (Ulf Molau m.fl.), Minst 12 par Latnjajavri 6.6–10.8 (Ulf Molau, Lars Paterson m.fl.), 3 ex. Kärkevagge 29.6–3.8 (Annika Rastén, Patrik Bylund m.fl.), 5 ex. Ribaknjunnji, Vadvetjåkka NP 3.7 (Lars Paterson m.fl.), 5 ex. Trollsjön 4.7 (Carl och Michael Tholin), 1 par Njulla 4.7 (Johan Frölinghaus), 3 ex. Hoiganvagge, Kårsavagge 6–7.7 (Lars Paterson m.fl.), 1 ex. ringm. Hoiganvagge, Kårsavagge 7.7 (Lars Paterson).

Tillägg:

1999: Ly lpm: 2 ad, 4 juv ("familj") 5 km O Tärnasjöstugan 25.7 (Bengt Arhall).

(KRISTOFFER NILSSON)

Snösiska *Carduelis hornemanni*

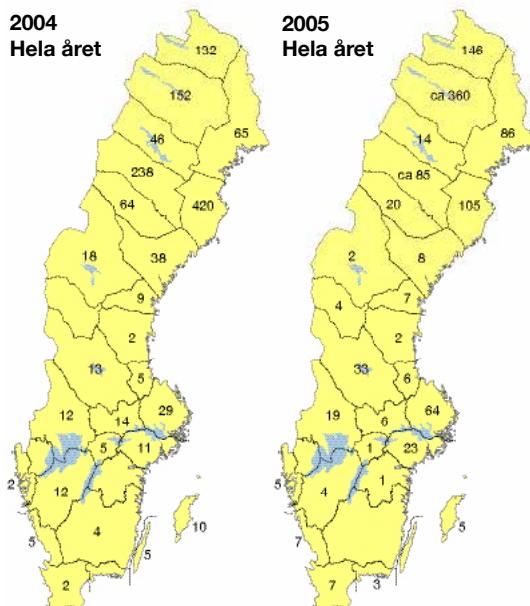
Inga konstaterade häckningar. Däremot tecken på häckningar då ungfåglar ringmärktes under sommaren. Samtliga observationer som gjordes under häckningstid:

T lpm: 2 1K ringm Latnjajavri 10–11.8 (Ulf Molau m.fl.), 2 ex. Latnjajavri 23.7–12.8 (Ulf Molau m.fl.), 1 par Storpmagielas 4.7 (Rolf G Gustafsson)

(KRISTOFFER NILSSON)

Bändelkorsnäbb *Loxia leucoptera*

Drygt 1000 bändelkorsnäbbar observerades i landet under 2005 och precis som i fjol var det en väldigt majoritet av nordliga fynd. Få bändelkorsnäbbar

Bändelkorsnäbb *Loxia leucoptera* i Sverige 2004 & 2005.

nådde södra Sverige. Ett fåtal häckningar konstaterades i de nordligaste delarna av landet. För artens fördelning per landskap hänvisas till kartan och då kartan från 2004 inte fanns med i föregående fågelrapport publiceras även denna.

(KRISTOFFER NILSSON)

Ökentruppetare *Bucanetes githagineus*

(3/3 – 4/4)

Gtl: 1 hanne Skär, Färö 28.5 (F) (*Tord Lantz, Per Smitterberg, Inger Bjärnebrand, Jörgen Petersson, Sten Wikström m.fl.).

1 utfärgad hanne Andraburg, Hoburgen 28.5 (F) (*Karl-Fredrik Sjölund, Tommy Lindberg, Jens Bardtrum, Fredrik Gustafsson m.fl.).

FOTO: JOHAN TRÄFF

Ökentruppetare *Bucanetes githagineus* hanne, Hoburgen (Gtl) 28 maj 2005.

1 hanne Norderhamn, Stora Karlsö 4.6 (F) (*Tuomo Kolehmainen).

Boh: 1 trol. 2K hanne Ramsöhamn 12.6 (F) (*Nils Abrahamsson, Carl-Robert Lamm, Inger Svensson).

(Sydspanien, Nordafrika och österut till Indien). Åter tidstypiska fynd (se Cederroth 2004), alla inom en femtondagarsperiod, därtill tre på sydostliga lokaler samt en på ”sista utpost före havet” om nordvästlig kurs förutsatts. Även i övriga Europa påträffades ökentruppetare, om än med en större tidsmässig spridning: Den första sågs på Cypern i början av april, och mot slutet av månaden dök två upp på öar i södra Italien, där arten är regelbunden. Även Schweiz första ökentruppetare ertappades då.

En månad senare, de sista dagarna i maj och en bit in i juni, skedde det stora inflödet då två ex. sågs i centrala Italien, ännu en i Schweiz, en i Rovaniemi i Finland (första för landet), två till tre ex. i Storbritannien, ett ex. på Malta och alla fyra svenska ökentruppetare. I juli sågs fåglar i Finland (Mustasaari, Östra Norrskär) och i Schweiz (2280 m.ö.h.). Höstfynden blev färre, men Tysklands första i kategori A sågs på Borkum i september och ytterligare två ex. i Italien, på Sicilien i oktober och ett ex. på Malta i december. (John Attard Montalto, Peter Barthel, Colin Bradshaw, Andrea Corso, Ottavio Janni, Peter Knauss, Antero Lindholm, Colin Richardson, in litt.). Av detta kan utläsas att ökentruppetare uppenbarligen är en spontant uppträdande art, åtminstone 2005. Arten är en god flygare och kan i ökenområden dagligen flyga mycket långa sträckor till vattenhål. Ny art för Bohuslän.

(RK)

Tallbit *Pinicola enucleator* VU

Endast en rapport under häckningstid.

Mpd: 1 par Villberget, Borgsjö 28/5 (Per Helttunen, Staffan Bergman, Ingemar Marklund).

(KRISTOFFER NILSSON)

Stenknäck *Coccothraustes coccothraustes*

Ång: Den femte konstaterade häckningen i landskapet Ångermanland skedde 2005. Flygga ungar noterades vid Montörsvägen i Järved och i den närbelägna Alneskogen vilket kan vara från samma kull. (Torbjörn Johansson, Jonas Konradsson, Jan W. Mascher mfl).

(THOMAS STRID)

Klippsparv *Emberiza cia* (4/4 – 0/0)

Rättelse: 1991: **Öl:** 1 hona Ås vandrarhem 8–9.7 har efter omgranskning underkänts.

(RK)

Tallsparrv *Emberiza leucocephalos* (21/21 – 1/1)

Gtl: 1 hanne Majstregården, Sundre 2–7.11 (F) (*Gösta Reiland m.fl.).

(Sibirien). Gotlands andra tallsparrv. Den förra var en hona som sågs i maj 1998 på Näsudden, Näs.

(RK)

Ortolansparv *Emberiza hortulana* VU

Fortsatt dystert med minskning på de flesta håll jämfört med 2004, dock ej i Ög, Vstm och Dlr där det var något fler fynd under 2005, men i det sistnämnda landskapet kan det mycket väl bero på

ökad rapporteringsbenägenhet. Det tycks bara vara en tidsfråga (några få år?) innan ortolanen är helt borta från Vg, Ög och Nrk. Hur bilden ser ut i exempelvis södra Norrland är något som måste börja kartläggas snarast, helst redan i nästa års fågelrapport.

Vg: Likt förgående år gjordes fynd av sjungande individer i början av juni på fyra lokaler: vid två olika ställen vid Odensberg, Falköping och Utloppet respektive Ore Backar, Hornborgasjön men tyvärr gjordes ingen uppföljning, utan dessa är endast rapporterade från ett tillfälle vardera (rrk Vg).

Nrk: Nu hänger han på gärdesgår'n, ortolanen! Endast runt tio sjungande hannar i landskapet har väl inte in-

rades i och med att endast 49 sj/revirhållande hannar konstaterades, några få av dessa tillsammans med honor, 1.5–19.6. Åtminstone tio av de sjungande fåglarna var dessutom förmodligen endast kortvarigt rastande fåglar. För två år sedan uppskattades beståndet vara nere i ca 10 procent av det beräknade antalet par som fanns i början av 1980-talet. Nu börjar vi närma oss 1 procent!

Vstm: Fyrtioåtta (48) sjungande hannar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (11), Hallstahammar (1), Köping (18), Kungsör (11), Sala (1), Surahammar (1), Lindesberg (2).

Vrm: Sex sj. i lämpl. häckbiotop Björken, Sunne k:n 5.5–1.6 (Morgan Johansson, Åke Bergqvist, Lars Erik Norbäck m.fl.), 1 hanne Gustavsvik, Varnumsviken

FOTO: BJÖRN MALMHAGEN

Utvecklingen är fortsatt dystert för ortolansparven *Emberiza hortulana* i Sverige.

träffat sedan kvicksilvereländet i början av 1960-talet? (rrk Nrk)

Ög: Två sj. Tuna gård, Roxen 6.5–6.6 (Johan Södercrantz, Pontus Andersson m.fl.), 1–2 sj. Sättunaviken, Svartåmynningsens naturreservat 7.5–8.7 (Claes Nilsson, Daniel Lindberg, Mikael Bernfort), 1 sj. Ravnäs gård, Svenskundsviken 25.5 (Fredrik Lindmark), 1 sj. Hulta, Norsholm 26.5 (Nils-Åke Andersson) och 1 ex. sj. Risinge kyrka 21.6 (Caj Runesson).

Srm: Under året finns rapport om 20 sjungande fåglar under perioden 1.5–6.7, från tolv olika lokaler, vilket numera tyvärr får anses vara rätt normalt. Flest sjungande fåglar, sju stycken, rapporteras från Sofiebergssåsen, Eskilstuna (Lennart Eriksson, Barbro Hedström).

Upl: En fortsatt kraftig populationsminskning konstate-

9.5 (Lars-Peter Jansson) och 1 sj. N. Barsjön, Karlstad 27.5–2.6 (Per Karlsson Linderum, Per Gustavsson). Björken är den enda lokal i landskapet där observationer som tyder på häckning årligen görs.

Dlr: Antalet observationer av arten fortsätter att minska i Dalarna. En häckning konstaterades på den klassiska lokalen vid Flygfältsrakan, Övre Svärdsjö, Borlänge 12.6–2.8 (Nils-Erik Björkbacka, Hasse Hedin). Kommunvis fördelning av antalet fynd/antalet fåglar: Hedemora 1/1, Säter 2/3, Ludvika 2/2, Malung 2/2, Borlänge 6/8, Mora 1/1 och Orsa 3/4. Totalt 16 fynd av 20 fåglar.

Gstr: En sj. Hillesjön 7.5 (Kjell Grankvist), 1 sj. Norra Toretorp, Storvik 15.5–6.6 (Anders Johansson, Kjell Pålsson) och 1 sj. Tuppen, Inre fjärden, Gävle 8.6 (Ulf Hultinger). Endast tre sjungande ortolansparvar har

rapporterats! Om denna katastrofala utveckling fortsätter är risken stor att arten snart är utgången som häckfågel i landskapet! Av de tre som rapporterats var två tillfälligt sjungande hannar (Norra Hillesjön och Tippen, Inre Fjärden). Båda lokalerna är så pass välbesökta av skådare att en revirhävande hane inte borde förbises. Ortolansparven är uppenbarligen en art som förbises en del, men när flera kända revir står tomma ringer larmklockorna (rrk Gstr).

(CHRISTER OLSSON)

Videsparv *Emberiza rustica*

Boh: Landskapets 5:e fynd, 1 ex. rast. Ursholmen, Koster, Strömstad 19.10 (Matti Åhlund, Ingemar Åhlund).

(THOMAS STRID)

Svarthuvad sparv *Emberiza melanocephala*, Ottenby kungsgård (Öl) 20 maj 2005.

Dvärgsparv *Emberiza pusilla* NT

Inga konstaterade häckningar, men som vanligt några observationer under häckningstid. Haparanda Sandskär framstår som en av landets säkraste lokaler och där konstaterades den första häckningen 1968. Totalt har fem häckningar konstaterats på Haparanda Sandskär under åren 1968-2005. I övrigt noterades arten i normal omfattning från övriga delar av landet utanför häckningstid (antal individer): Öl (1), Vg (1), Nrk (1), Srm (1), Upl (2), Gstr (2), Vb (2) och Nb (3). Fynd under häckningstid:

Nb: 1 ad. hane Kälvjärv 11.6 (Curt Carlqvist), 3 ex. Haparanda Sandskär 27.7 (Haparanda Sandskär fstn m.fl.).

Ly lpm: 1 ad. hane Ammaräs 15-24.6 (Göran Paulson m.fl.), 1 ex. Ribovardo 21.6 (gm Södra Lapplands rrk).

Lu lpm: 1 1K ringm. Vuosmajäkka uflöde, Stubba nat. res.) 28.8 (Håkan Tyrén m.fl.).

Övriga anmärkningsvärda fynd:

Vg: 1 ex. Gullspång 1.1-16.2 (*Ingvar Andersson, Thomas Landgren m.fl.) Detta är Västergötlands 8:e fynd.

Nrk: 1 ad. hane Garphyttan Wire, Örebro 25.4 (Erik Törnvall, Peter Gustafson). Fyndet är landskapets 9:e.

(KRISTOFFER NILSSON)

Svarthuvad sparv *Emberiza melanocephala*

(A: 30/30 – 2/2 D: 1/1 – 0/0)

Öl: 1 hane Ottenby Kungsgård 20.5 (F) (*Kent och Lena Jönsson, Roger Lindahl, Oscar Jönsson m.fl.).

Mpd: 1 hane Vihaga, Alnö 2-7.6 (F) (*Gullan och Åke Lundqvist, Bo Johnsson).

(Sydöstra Europa). Fynden tidstypiska för denna tämligen sena sträckare. Sjunde fyndet på Öland, som före Blekinge med fem fynd är bästa landskap för svarthuvad sparv i landet. En hel del fynd görs också norrut, och årets medelpadsfynd understryker sparvens ostliga ursprung.

(RK)

Kornsparv *Emberiza calandra* EN

Skånes vinterpopulation: När kylan i slutet av januari slår till och snö börjar täcka marken började kornsparvarna i sydöstra Skåne att söka sig till de anlagda vinterfälten, två hektar med otröskad stråsäd, fördelade på tre fält, ett i Hammar och två vid kanten av Ingelstorps mosse. Vid en räkning den 26 januari, det var minus 3 grader och 6-7 cm snö, noterades på förmiddagen 155 kornsparvar vid Ingelstorp (Sven Svensson). Vid 14-tiden samma dag hade antalet ökat till ca 180 (Stellan Amzoll). Vid samma tid uppehöll sig en ensam kornsparv vid Hammar 13 (Kurt Ivarsson). Ytterligare 15 kornsparvar iakttogs i maj, 28 km längre österut vid Borby tuvor (Magnus Ullman). Ett antal som ökades till 17 st den 15 maj (Kurt Ivarsson).

Häckningar: I artens sydöstra utbredningsområde, från Ingelstorp i väster till Sandby i öster, revirhävande 47 hannar (2004 – 32). Antalet honor med säker häckning (mat i näbben, ägg eller flygg unge) var 26 (Kurt Ivarsson). 2004 – 15 matande honor.

Den västra populationen, i Vellinge kommun, visade upp 4 revirhävande hannar och av allt att döma har de alla genomfört häckning. Utfallet är emellertid endast känt för ett par som fick ut minst två ungar (Peter Öhrström). Även i detta område finns otröskad säd som vinterfoder. Någon vinteriakttagelse gjordes dock inte.

Ännu ett kornsparvspår kan ha häckat utmed syd-kusten. Vid gården Nybo, nordväst om Smygehuk, hävdade en hanne revir under tiden 29 juni–21 juli. Den 7 juli sågs även hona med bomaterial i näbben (Erik Nordström). Senare hördes honan varna, vilket torde vara en stark indikation på häckning.

fynd utanför Skåne:

Öl: 1 ex. Össby by, Össby 5.5 (Anne-Marie Johansson).
1 ex. Vässby fjärd, Södviken 17.5 (Anders Johansson).
1 ex. Ölands norra udde 28.5 (Martin Heinrich, Stefan Svensson, Tobias Berger).

GtL: 2 rast. Gotska Sandön 15–23.5 (Johan Stållberg, Måns Grundsten m.fl.).

HL: 1 ex. str N Glommens sten 1.5 (Magnus Andersson).
1 ringm Nidingen 3.5 (Nidingens fågelstation). 1 str NV Hagön, Halmstad 28.5 (Benny Holmqvist).

Boh: 1 sjungande Bua, Skredsvik 3.4 (Berndt-Johan Lindberg).

Vg: 1 sjungande Lerdala kyrka, Lerdala 30.3 (*Micael Fasth). 1 hanne spel/sång Källby 9.6–10.7 (*Hans Hägander, Per-Olof Strandroth, Stefan Andersson).

Upl: 1 sjungande Skyttorp, Tensta sn 26.8 (*Oskar Kindvall).

(KURT IVARSSON)

Kategori D

Arter som kan vara spontant uppträdande,
men där det bedömts som troligast
att de rymt ur fångenskap
Category D (Possible escapes)

Dvärgsnögås *Anser rossii* (9/9 – 2/2)

Sk: 1 ad. Vombs ängar 6–7.8 och samma fågel Vellinge ängar 22–31.10 (F) (*Mattias Ullman, Greg McIvor, Peter Öhrström m.fl.).

GtL: 1 ex. Faludden 10–25.5 (*Per Smitterberg, Bo Fagerström, Göran Knutas m.fl.).

(Kanada). Fågeln på Gotland rastade med vitkindade gäss medan den i Skåne höll ihop med grågäss. Talrik i parker men torde kunna nå oss spontant då den häckar i samma område som många andra rariteter från Nordamerika. Dvärgsnögåsen är dock mycket fåtalig i de stora flockar av snögäss som övervintrar i östra USA. Arten anses i vissa europeiska länder uppträda spontant, medan vi flyttat upp den från kategori E till D. Enstaka fåglar som övervintrar med vitkindade gäss i Holland torde passera Sverige årligen.

(RK)

Kejsargås *Anser canagica* (5/7 – 1/1)

Bl: 1 ad. Torhamns udde 13–15.9 (Fredrik Lennartsson, Tony Svensson m.fl.).

(Nordöstra Ryssland).

(RK)

Gulkindad kricka *Anas formosa* (10/11 – 1/1)

Sk: 1 hona Ingelstorps ängar, Kabusa skjutfält 23.3 och sträckande ost med bläsänder Kåseberga 28.3 (*Nils Kjellén, Alexander Hellquist, David Erterius m.fl.).

(Nordöstra Ryssland). Den gulkindade krickan häckar i samma nordliga område som en del andra arter som når oss spontant. På senare år har det visat sig att beståndet är betydligt större än man tidigare förmodat, då flera hundratusen övervintrar enbart i Sydkorea. En 1K hona som sköts i Danmark i november 2005 har analyserats med avseende på fjädrarnas kemiska sammansättning, s.k. stabila isotoper. Denna analys visade att fågelns juvenila fjädrar var anlagda i Sibirien (Bentzon Hansen 2006) vilket mer eller mindre bevisar att arten besitter förmåga att självmant ta sig till Västeuropa. Viktigt att minnas i sammanhanget är dock att gulkindade krickor inte är sällsynta i parker på kontinenten, och att många av de europeiska fynden bevisligen har utgjorts av förrymda individer.

(RK)

Kategori E

(Rymlingar, eller troliga rymlingar)
Category E (certain, or probable escapes)

Svart svan *Cygnus atratus*

De fynd som har förmedlats till årets rapport är färre än de fynd som gjordes under 2004. 3 fynd har gjorts i Halland 2005 och troligen härrör de från samma fågel. Under 2004 sågs som mest 2 fåglar i Halland.

HL: 1 rast. Fylleåns mynning, 24.4 (Joakim Lindblom), 1 ad. Stafsingestränd, Falkenbergs reningsverk 7–8.6 (Joakim Hagström, Renate Andersson m.fl.), 1 stationär Näsbofjorden, Ölmevalla strand, Kungsbacka k:n 18.7–28.8 (Uno Unger, Erik Landgren, Tony Börjeson m.fl.).

(HENRIK LERNER)

Svangås *Anser cygnoides* (4/4 – 2/2)

Sk: 1 ad. Vellinge väster 23.9 (Nils Kjellén m.fl.).

Boh: 1 ad. L Oxhagen, Hisingen 27.1 och 10.2, Hone-röd, Romelanda 22.2, Ödsmåls kile 11.10, Gunnesby, Säve, Hisingen 29.11 samt Öxnäs, Säve, Hisingen 2.12 (Peter Strandvik m.fl.).

(Östra Asien). Svängåsen i Bohuslän har setts i området (inklusive Västergötland) sedan 2001. Skånefågeln sågs i samma område hösten 2004. Svängåsen är en sällsynt art som inte häckar längre norrut än Amurfloden, varför chansen att den skulle komma hit spontant torde vara minimal.

(RK)

Stripgås *Anser indicus*

Fynd är gjorda under alla årets månader utom december. Under perioden juli–september har större grupper än 2 ex. setts. Största flocken under året var 7 ad. SSAB industriområde, Luleå kommun, Nb 18–21.8 (Jan-Olov Johansson m.fl.). Som mest på en dag noterades 10 ex. 2.9.

Boh: 4 fynd av 5 ex.

Vg: Många fynd av mellan 14–16 ex.

Nrk: 1 fynd av 1 ex.

Ög: 5 fynd av 4 ex.

Srm: 1 fynd av 1 ex.

Upl: 3 fynd av 5 ex.

Vstm: 1 fynd av 1 ex.

Vrm: Flera fynd av minst 2–3 ex.

Hls: 1 ex.

Mpd: 1 fynd av 1 ex.

Ång: 1 fynd av 2 ex. 13.11, vilket är ett sent fynd för området.

Nb: Minst 7 ex.

Lu Lpm: 5 ad. rast. Killinge, Gällivare k:n 12–16.6 (Norra lapplands rapportkommitté). Femte fyndet i Lu lpm.

T Lpm: 3 ad. rast. Laukkuluspa, Kiruna k:n, T lpm 7.5 (Björn Höök m.fl.). Tredje fyndet i T Lpm.

(HENRIK LERNER)

Snögås *Anser caerulescens*

Årets bild av snögåsförekomsten är oklar. Bland annat saknas antalsuppskattning från Skåne. Inga observationer finns som tyder på häckning. Flest observationer är av snögäss av blå fas. Två långstannande individer har rapporterats. Enligt rrk Halland gästade 1 individ av blå fas landskapet under janmars samt juli–oktober. I Hornborgasjön stannade 1 ad., blå fas 15.3–8.6 (Claes Hermansson m.fl.). De flesta andra fynd består av endagsobservationer. I Närke sågs landskapets enda snögås på samma dag och på samma plats som landskapets enda stripgås. Östergötland och Uppland hade inga fynd av snögås under året. I Ångermanland gjordes femte fyndet genom tiderna då de båda fynden i området antas gälla samma fågel (1 rast. Norrbyskärs skärgård, södra, Hörnefors s:n 14.8 (Johan Forssell) samt 1 födosökande Olofsforsåtern, Nordmaling s:n 18.9–12.10 (Stefan Delin, David Rocksén, Simone Rö-

per m.fl.). Tionde fyndet i Norrbotten gjordes också under året, där den senast noterades 2001 (2 str vit fas SV Hälleström, Piteå k:n, Nb 20.4 2005 (Allan Bergström)).

(HENRIK LERNER)

Kanadagås *Branta canadensis*

Fåglar uppvisande karaktärer för rasen:

Branta canadensis minima

Srm: 1 ex. rastande Tystberga, Nyköping 3.4 (Nisse Nilsson). Ett äldre fynd av 1 ex. Bergshammars västergård, Nyköping 23.12 2000 (Kalle Brinell) rapporteras också. Båda fynden gäller någon av de mindre raserna av kanadagås.

Sthm: 1 ex. med karaktärer som förekommer i minima-gruppen sträckte förbi Norrudden, Landsort 1.4 (Daniel Avenäs) tillsammans med 2 vanliga kanadagäss. Fyndet var det fjärde i Stockholmstrakten av en fågel som klassas till *minima*-gruppen.

(HENRIK LERNER)

Fåglar uppvisande karaktärer för rasen:

Branta canadensis hutchinsii

Ett fynd under året med karaktärer pekande mot *hutchinsii*, men där andra närstående raser (som exempelvis *parvipes*) inte kan uteslutas. Fågeln hade liten näbb, näpet huvud och mörkare bröst än de vanliga kanadagässen. I storlek var den maximalt 2/3 av en vanlig kanadagås.

Upl: 1 rast. Grävlingholmen, Angarnsjöängen 16.4 (Svante Söderholm).

(HENRIK LERNER)

Kaprostand *Tadorna cana* (4/6 – 0/0)

1974:Upl: 1 hane Kundbysjön, Rimbo 4–28.10 (Bill Douhan, Bo Granberg).

1975:Ög: 1 par Hov, Täkern 2.11 (Rolf Molin, Klas Andersson, Sten Rundkvist).

1976:Ög: 1 hane Röskären 8.5 (Håkan Bengtsson)

(Södra Afrika). Dessa fynd är godkända sedan länge men ej tidigare publicerade. Ett par häckade vid Göta älv, Trollhättan våren 2000 och fick ut en unge. Helt klart parkrymlingar.

(RK)

Brudand *Aix sponsa*

Fynden hos oss av denna nordamerikanska art anses vara parkrymlingar. Fem fynd av 6 individer motsvarar tidigare års fynd.

(HÅKAN LERNEFALK)

Mandarinand *Aix galericulata*

Fynd ifrån i stort sett hela landet, från Skåne till Torne lappmark. Häckningar finns rapporterade från Blekinge och Dalarna. Första häckningen i Dalarna. I Blekinge var detta den 23:e häckningen.

Åttonde fyndet i Ångermanland. Tionde och elfte fyndet i Lycksele lappmark. Andra och tredje fyndet i Torne lappmark.

Ång: 1 hanne Nässjön, Säbrå s:n 1–7.5 (Erling Strandgren, Bo Flumée, Leif Johansson).

Ly lpm: 1 hanne Kattisavan 27.4–17.5 (Joakim Hansson, Per Hansson, Sven Hyllienmark, Jan Banstorp, Sören Persson, Tommy Magnusson). 2 ad. hanne rast. Amarnäs 28.4–19.6 (Svante Martinsson, Edvin Hansson, Per Österman, Hasse Österman). 2 ad. hanne födosökande Bojtiken, Tärna s:n 16.6 (Sophie Ehnбом).

T lpm: 2 ad. hanne rast. Vittangi, Kiruna k:n 12–31.5 (Norra lapplands rapportkommitté). 1 ad. hona rast. Laxforsen, Kiruna k:n 16–17.5 (Ingrid Sandahl, Anders Lundkvist).

(HÅKAN LERNEFALK)

Chilebläsand *Anas sibilatrix* (6/6 – 0/0)

2001: Dlr: 1 ad. hanne Kyrkbytjärn, Vika 6–17.6 (*Yngve Johansson).

(Sydamerika).

(RK)

Kanelårta *Anas cyanoptera* (9/9 – 1/1)

Vg: 1 hanne Västra Marsjön, Borås 16.4 (F) (*Claes-Göran Ahlgren, Åke Anderson, Sven-Olof Johannesson).

(Nord- och Sydamerika).

(RK)

Vitögd dykand *Aythya nyroca* (E:0/0 – 1/1)

Srm: 1 hona Tosteröbron 4.4 (F) (*Lars-Olof Persson m.fl.).

(Kontinentala Europa). Fågeln var ringmärkt och förs därför till kategori E.

(RK)

Kamskrake *Mergus cucullatus*

(D:15/15 – 0/0, E:1/1 – 1/1)

2003: Dlr: 1 hanne Moraparken, Mora 26.5–4.6 (Lars Hansson m.fl.)

(Nordamerika). Fågeln bar en röd plastring och förs därför till kategori E.

(RK)

Kamskrake x småskrake

Mergus cucullatus x Mergus serrator

Denna ovanliga hybrid sågs på Gotland under en hel månad under våren. Frågan är om detta är första fyndet av denna hybridkombination i Sverige.

Gtl: 1 ad. hanne Gervalds, Vamlingbo s:n 5.5–5.6 (Carl Tholin, Michael Tholin, Björn Lilja, Gigi Sahlstrand).

(THOMAS STRID)

Rödhöna *Alectoris rufa*

Rödhöns finns vilda i södra Europa men de fynd som görs i Sverige härör sannolikt endast från fåglar som här planteras ut för jakt. Detta år har två

FOTO: BJÖRN LILJA

Hybrid kamskrake x småskrake *Mergus cucullatus x Mergus serrator*, Gervalds (Gtl) maj–juni 2005.

fynd gjorts i Sörmland, fynden i Katrineholm bedöms avse samma fåglar, två observationer som sannolikt utgörs av samma exemplar i Medelpad samt ett fynd i Västerbotten.

Srm: 1 ex. Bergshammar, Nyköping 1.5 (gnm. rrk Södermanland, Lena Svalin). 10 ex. stationär Knutstorp viltvatten, Katrineholm 20.9 (*Stig Löwenhamn). 4 ex. Näs viltvatten, Katrineholm 4.11 (*Lennart Pettersson). Förmodligen samma fåglar vid dessa viltvatten.

Mpd: 1 ex. Matfors, Tuna 4–6.6 (Medelpads rrk). 1 ex. Västeråsen Selånger 11.6 (Peter Nilsson, Nils Lundmark).

Vb: 1 Bjursjön, Bygdsiljum 30.4–5.5 (Johan Wiström, Kerstin Fessé).

(THOMAS STRID)

Mindre maskstenknäck *Eophona migratoria*

(5/5 – 1/1)

Sk: 1 ad. hanne Farhultsbaden, Årnacke hamn 4.7 (*Mikael Olofsson, Patrik Söderberg, Paul Tufvesson).

(Östra Asien) Andra skånefyndet. Även Öland, Gotland och Jämtland (två fynd) har tidigare besökts av arten, alla inom tidsramen 4.5–4.6. De båda maskstenknäckarna är kortflyttare och relativt vanliga som burfåglar på kontinenten. Av den större arten finns fyra svenska fynd.

(RK)

Rapporter vilka ej färdigbehandlats av Raritetskommittén

Records still under consideration

Blåvingad årta *Anas discors*

2003: Öl: 1 hane str. S Segerstads fyr/Ottenby 10.9.

Vattenpiplärka *Anthus spinoletta*

Nb: 1 ex. Långöhallorna, Luleå 27.7.

Fynd som ej godkänts för publicering av Raritetskommittén

Records not accepted

Balearisk lira *Puffinus mauretanicus*

Hl: 1 ex. Glommens sten och S Mellbystrand 22.10.

Ormörn *Circus gallicus*

Boh: 1 ex. Tofta udde 1.9.

2000: Upl: 1 ex. Hjälstaviken 3.6

Stäpphök *Circus macrourus*

Sk: 1 ad. hanne Skanörs ljung 3.9.

1 ad. hanne str. SV Nabben, Falsterbo 16.9.

1 1K str. V Ängsnäset, Falsterbo 19.9.

1 2K hona Häslövs ängar, Hammarsjön 28.9 (F).

Sm: 1 ad. hanne str. S Gunneryd, Ölmdad 10.9.

1 hona Tranebo, Dumme mosse 23.9.

Öl: 1 2K Segerstad 28.5.

1 2K Gräsgårds hamn 28.5.

1 1K str. SV Ölands södra udde 21.8.

1 2K+ hanne Ottenby 27.8.

Gtl: 1 ad. hanne str. NO Limmor myr 28.4.

1 hona Lilla Karlsö 21.5.

1 3K+ Hoburgen 8.9.

Hl: 1 ad. hanne Spånstad 10.9.

1 1K str. S Morups tänge 11.9.

1 2K+ hanne str. S Lilla Getinge 24.9.

Boh: 1 ad. hanne str. SV Runsvallen, Ytterby 1.8.

Srm: 1 honf. Östnora 20.5.

1 honf. str. N Dragsjön 24.5.

Upl: 1 2K honf. Giresta k:a, Enköping 17.5.

1 1K Ähl, Österunda 13.9.

Vstm: 1 ad. hanne Ängeholm 19.5.

1 ad. hanne Hedensberg 9.9.

Vrm: 1 1K str. S Hammarö fågelstation 24.9.

Vb: 1 ad. hona Umeå flygplats 12.5.

1 1K str. S Väderhällan, Umeålvens delta 13.9.

Nb: 1 ad. hanne str. NO Smörberget, Gammelstadsviken 11.9.

2004: Sk: 1 1K Gislövshamn 28.8.

2004: Sk: 1 1K Skåre hamn 1.10.

2004: Vg: 1 3K hona Skalle, Sparsör 2.10.

2004: Srm: 1 1K Hölö kyrka, Södertälje 27.9.

Örnvråk *Buteo rufinus*

2003: Vb: 1 2K Holmön 26.6.

Mindre skrikörn *Aquila pomarina*

Upl: 1 ex. str. V Norra Järvafältet 6.6.

2001: Srm: 1 ex. Strandstuviken 11.8.

1996: Sm: 1 ad. Ö Bondetorp 29.7.

Större skrikörn *Aquila clanga*

Öl: 1 ex. Ottenby 10.5.

Ög: 1 subad. Lövsdalsjön 6.9.

Hls: 2 ad. Sörvåga, Järvsö 21.3.

Stäppörn *Aquila nipalensis*

Nb: 1 ad. Björshbyn, Gammelstadsviken 30.6.

1 5K Bredviksberget, Öjebyn 5.7.

Kejsarörn *Aquila heliaca*

Bl: 1 2K Ekö, Matvik 27.7.

Dvärgörn *Hieraetus pennatus*

Sk: 1 ad. mörk morf Klinta Gård, Snogeröd 5.5.

1 ex. mörk morf Havgårdssjön 26.6.

1 ex. ljus morf Kattviks hamn 27.7.

Slagfalk *Falco biarmicus*

2004: Öl: 1 1K Kapelludden 4–8.10.

Obestämd tundrapipare *Pluvialis dominicalis*

Bl: 1 ex. Kräkenabben 27.9.

Sibirisk tundrapipare *Pluvialis fulva*

Gtl: 1 ad. str. SV Grötlingboud 2.8.

Upl: 1 ex. str. S Svarthamn, Skutskär 2.10.

Sumpvipa *Vanellus leucurus*

1973: Öl: 1 ex. Segerstads fyr 26.5.

Större beckasinsnäppa *Limnodromus scolopaceus*

2004: Gtl: 1 ex. Hammarsändan, Färö 29.7.

Ob. beckasinsnäppa *Limnodromus scolopaceus/griseus*

Vg: 1 ex. str. SV Vänersborgsviken 22.8.

Rödspov *Limosa limosa islandica*

Öl: 1 1K Stora Ören 9.9.

1 1K str. N Köpingsviken, Köpingsvik 10.9.

Mindre gulbena *Tringa flavipes*

Ög: 1 ad. Sättunaviken, Roxen 7.8.

Ringnäbbad mäs *Larus delawarensis*

1999: Ög: 1 2K Svartåmynningens och Kungsbro naturreservat 19–20.5.

Kaspisk trut *Larus cachinnans*

Hl: 1 1K Påarp 23.9.

Sm: 1 1K Kalmarsundsparken 23.12.

Vstm: 1 1K Färjkajen, Västerås 9.12.

2004: Ög: 1 ad. Lövsdalsjön 24.10.

2004: Srm: 1 2K Björshult sotipp, Nyköping 3.1.

Medelhavstrut *Larus michahellis*

Hl: 1 ad. Busör 20.9.

1 ad. Naturcentrum, Getterön 2.10 (F).

1 ad. Getterön 5.10 (F).

1 ad. Getterön 8.10 (F).

Vg: 1 1K Eriksberg, Hisingen 15.9.

Srm: 1 ad. Landsort 20.11.

2004: Srm: 1 ad. Nyköpings kanotstadion 26.3.

Silltrut *Larus fuscus heuglini*

Upl: 1 4K Byksberget, Angarnsjöängen 6.4.

Vitvingad trut *Larus glaucoideus*

Sm: 1 2K Simpevarps kärnkraftverk 21.1.

Sandtärna *Sterna nilotica*

Sk: 1 ad. str. O Pärnan, Beddingestrand 22.5.

Öl: 1 ex. str. S Ottenby 4.6.

Spetsbergsgrißla *Uria lomvia*

Öl: 1 ex. str. S Gärdbys hamn 28.12.

Blek tornseglare *Apus pallidus*

Hl: 1 ex. Runeberg, Grimeton 3.9 (F).

Öl: 1 ex. str. S Eketorp 7.11.

Tofslärka *Galerida cristata*

Vrm: 1 ex. str. S Ladholmen, Värmlandsnäs 29.4.

Ladusvala *Hirundo rustica transitiva*

Sk: 1 ad. Ugglarp, Trelleborg 22.5.

Vattenpiplärka *Anthus spinoletta*

Sk: 1 ex. so. dr. Norrekås 27.4 1996.

2004: Vg: 1 ex. Östra hamnen, Lidköping 7.11.

Heddiplärka *Anthus rubescens*
GtL: 1 ex. Lilla Karlsö 20.6.
Gulärla *Motacilla flava feldegg*
DLr: 1 ad. hanne Bäsna, Gagnef 5.5.
Gulärla *Motacilla flava flavissima/lutea*
2004: ÖL: 1 ex. hona Ottenby 1.5.
2004: Boh: 1 Bredungen, Rödbo 29.5.
Citronärla *Motacilla citreola*
2001: Sk: 5 ex. Blistorpasjön, Bromölla 16.8.
Blåstjärt *Tarsiger cyanurus*
2004: P lpm: 1 ex. Myrheden, Arjeplog 25–27.9.
Svarthakad buskskvätta *Saxicola torquatus maurus/stejnegeri*
1991: Sk: 1 ad. hanne Skåre 13.4.
1964: Srm: 1 honf. Sandemar 27.9 (F).
Isabellastenskvätta *Oenanthe isabellina*
Ög: 1 ex. Gästadsverkens jordtipp, Linköping 4.5.
Stenskvätta *Oenanthe oenanthe leucorhoa*
Boh: 1 1K Kråkkudden, Hönö 15.10.
Sibirisk trast *Zoothera sibirica*
ÖL: 1 hanne Bondängen, Ottenby 12.10.
Taigatrast *Turdus ruficollis ruficollis*
Nb: 1 ad. hanne Sjulnäs, Piteå kn 6.5.
Vattensångare *Acrocephalus paludicola*
Upl: 1 1K Ravalen, Norra Järvafältet 26.8.
Bergstaigasångare *Phylloscopus humei*
Nb: 1 ex. Örnäset, Luleå 23.10.
2004: Sk: 1 ex. Stenshuvud 31.12.
Sibirisk gransångare *Phylloscopus collybita tristis*
GtL: 1 ex. Vanjas dunge 25.9.
Iberisk gransångare *Phylloscopus ibericus*
2004: Hl: 1 ex. ringm. Lönestig, Morup 24–30.4.
Trädgårdsträdskrypare *Certhia brachydactyla*
Sk: 1 ex. Habo fure, Lomma 22.1.
 1 ex. Alnarpsparken, Alnarp 19.4.
 1 ex. Silvåkratornet, Krankejön 1.10.
 1 ex. Silvåkratornet, Krankejön 8.10
Ökenvarfågel *Lanius meridionalis pallidirostris*
1996: ÖL: 1 2K Ottenby 6.5.
Rödhuvad törnskata *Lanius senator*
ÖL: 1 ex. Ölands södra udde 15.8 (F).
Srm: 1 hanne Sandemar 28.5.

Summary: Rare birds in Sweden 2005

This constitutes the 31:st annual report from the Swedish Rarities Committee. All records accepted for 2005 as well as a few older accepted records are published here (species with names in red). Some corrections and changes from earlier years are also included under the relevant species heading. Rejected records, records still under consideration and records of birds not considered to be genuine vagrants (categories D and E) are listed separately.

High numbers were noted for e.g. *Aquila clanga* (8), *Circus macrourus* (42) and *Apus pallidus* (5). As a part of a major European influx a total of four *Bucanetes githagineus* was recorded during late May and early June; three of these were found on the Baltic island Gotland and one along the west coast of southern Sweden.

2005 produced three new species for Sweden: *Falco amurensis*, *Calidris tenuirostris* and *Numenius minutus*. Up to, and including, 2005 a total of 482 species in category A–C have been recorded in Sweden. First records of the subspecies *Calonectris*

diomedea diomedea and *Anthus rubescens rubescens* was accepted, and the second *Apus pacificus* for the country was neatly documented with photos. Other high-lights included *Calidris hemantopus*, *Actitis macularius* and an autumn male *Phoenicurus ochruros* (*ochruros/phoenicuroides/rufiventris/semirufus*).

Referenser

- Alström, P. & Mild, K. 2003. *Pipits and Wagtails*. Princeton Univ. Press, Princeton, N.J.
- Amstrup, O., Sand Frich, A., Hesselballe Hansen T., Pedersen, K. & Thorup, K. 2006. Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2005. Rapport nr 36 fra Sjældenhedsudvalget. *Dansk Orn. Foren. Tidsskr.* In prep.
- Bentzon Hansen, M. 2006. Sibirisk Krikand – ny art for Danmark. <http://www.netfugl.dk>
- Cederroth, C., 2004. Sällsynta fåglar i Sverige 2003–rapport från SOF:s raritetskommitté. *Fågelåret 2003*, Vår Fågelvärld Supplement nr 42, 2004.
- Corso, A. & Dennis, P. 1998. Amur Falcons in Italy – a new Western Palearctic bird. – *Birding World* 11:259–260.
- Dean, A. & Svensson, L. 2005. 'Siberian Chiffchaff' revisited. *British Birds* vol. 98 (8).
- Fisher, A. & Flood, B. 2004. A Scopoli's Shearwater off the Isles of Scilly. *Birding World* 17 (8): 334–336.
- Grantham, M. 2005. An Amur Falcon in France, North Yorkshire and Dumfries & Galloway. *Birding World* 18:289.
- Gutiérrez, R. 1998. Flight identification of Cory's and Scopoli's Shearwaters. *Dutch Birding* 20: 216–225.
- Honkala, J., Björklund, H. & Saurola, P. 2005. Breeding and population trends of common raptors and owls in Finland in 2004. – *Linnut-vuosikirja* 2004:44–56.
- Rogers, M. J. 2000. Report on rare birds in Great Britain in 1999. *British Birds* 93: 512–567.
- Steijn, L. B. 2005. Eastern Black Redstarts at IJmuiden, the Netherlands, and on Guernsey, Channel Islands, in October 2003, and their identification, distribution and taxonomy. *Dutch Birding* 27: 171–194.

Rapporten över rk-arter (röda artnamn) sammanställd av Magnus Hellström, Anders Blomdahl, Jonas Bonnedahl, Christian Cederroth, Nils Kjellén och Uno Unger.

RARITETSKOMMITTEN
c/o ANDERS BLOMDAHL,
 Ringgatan 2, SE-372 32 RONNEBY
 Tel: +46(0)457-266 54
raritetskommitten@sofnet.org

Fynd av hybridgäss

HENRIK LERNER
& HAKON KAMPE-PERSSON

I tillägg till observationer av hybridgäss 2005, presenteras troligaste förstafynd resp. fyndbild för åren 1995–2004 i denna uppsats. Materialet bygger på årets rapporter från de regionala rapportkommittéerna i samband med arbetet med Fågelrapporten från Nrk, observationer i Svalan, publicerade rapporter i Fågelåret samt uppgifter till artikelförfattarna. Eftersom rapporteringen av gåshybrider fortfarande är högst bristfällig uppmanas läsarna till att rapportera både gamla och nya fynd av alla hybrider. Även kompletteringar till redan publicerade fynd såsom dräktbeskrivningar eller foton mottages tacksamt (se nedan). Eftersom de flesta observationer görs utan vetskap om föräldrafåglarnas utseende så får de angivna artkombinationerna anses som antaganden. Referenser till fynden 1995–2004 finns i de flesta fall angivna i förra årets rapport (Lerner 2005), i övriga fall kan de fås från författarna.

Bläsgås x fjällgås

Anser albifrons x *A. erythropus*

Första fynd: 1 ex. Skåne 1992.

1995–2004: Sk 1 2K (2004), Vg 1 ex. (2001), Nb 1 2K (2004).

2005: 1 ad. tillsammans med bläsgås vid Ödemarksgården, Tomelilla, Sk 15.12 (HKP).

Antalet fynd i Sverige kan utgöra en underskattning av den faktiska förekomsten beroende på att denna hybridtyp är svår att urskilja i fält. Eftersom fjällgåsen är akut hotad enligt den senaste rödlistan är det av yttersta vikt att noga studera de fåglar man misstänker vara fjällgås. Att bara utgå från några karaktärer, som förekomst av ögonring eller storlek, kan vara riskabelt vid bestämning av bläs- och fjäll-

gås. För att vara säker på att det inte är en hybrid krävs att man undersöker så många karaktärer som möjligt.

Bläsgås x kanadagås

Anser albifrons x *Branta canadensis*

Första fynd: 1 ex. Uppland 1985.

1995–2004: Sk 2 ex. (2000, 2001, 2003), Vg 2 ex. (2000), Vstm 3 ex. (1997), 2 ex. (1998), Dlr 2 ex. (2001).

2005: 1 ex. Mockfjärd, Dlr 1.4 (Vesa Juujärvi), 1 ex. Bodsjöbränna, Jmt 14.8 (Trond Sørhuus) och 1 ex. Roxen, Ög 30.10 (Anders Elf). Sistnämnda individ, sällskapande med kanadagäss, var mindre än kanadagås, hade orange näbb med tydlig vit bläs, mörk hals och brun kropp. Även den hybrid som sågs vid Norrviken, Njurunda, Mpd 8.5 (Staffan Bergman, Ingvar Wedberg) var sannolikt av denna typ.

Hybridtypen noteras upp till Vstm–Jmt–Dlr.

Bläsgås x vitkindad gås

Anser albifrons x *Branta leucopsis*

Första fynd: 1 ex. Skåne 1983.

1995–2004: Sk 1 ex. (2002).

2005: 1 ex. sällskapade med vitkindade gäss vid Hjälsaviken, Upl 14–24.5 (Martin Tjernberg, Micke Nederman, Svenne Schultzberg, Ragnar Hall).

Fram till och med 2004 föreligger fyra fynd från Sk.

Grågås x snögås

Anser anser x *A. caerulescens*

Första fynd: 3 2K Skåne 1979.

1995–2004: Inga fynd.

2005: 1 ex. Sörfjärden, Srm 26–30.3 (Lars Broberg).

Hybriden är sällsynt och har förutom årets fynd och förstafyndet 1979 endast setts 1985, även då i Sk.

Grågås x stripgås

Anser anser x *A. indicus*

Första fynd: 1 ex. Skåne 1984.

1995–2004: Sk 1 ex. (1995, 2001), Vg 1–2 ex. (1999), Ög 1 ex. (2000), Vrm 1 ex. (2003–2004), Vstm 5 ex. (2002).

2005: 1 ex. observerades mellan 8.5–8.9 i Vrm (Dan Mangsbo m.fl.). Troligen samma fågel har setts i rapportområdet sedan 2003. I Ög har en individ rapportrats som hybrid mellan snögås och antingen kejsargås, blågås eller grågås. Osäkerhet av det slaget kan minska betydligt i framtiden om observatören i samband med rapportering i Svalan samtidigt skriver en så fylig kommentar som möjligt beträffande utseendet på fågeln, läten, beteenden och sällskapande fåglar.

Alla fynd sedan 1994 har gjorts i sydvästra Sverige med Vrm–Vg–Ög som nordgräns.

Snögås x strippgås

Anser caerulescens x *A. indicus*

Första fynd: 1 ex. Skåne 1999

1995–2004: Sk 1 ex. (1999, 2000).

2005: 1 ad Karholmsdammen, Torslandaviken, Vg 28.10 (Uno Unger).

Hybriden är sällsynt då de båda föräldraarterna är sällsynta.

Svangås x grågås

Anser cygnoides x *A. anser*

Första fynd: 4 ex. Skåne 1985.

1995–2004: Sk 1 ex. (1996).

2005: 1 ex. Hornborgasjön, Vg 22.5 (Jörgen Fritzson).

Alla fynd fram till årets fynd i Vg har gjorts i Sk.

Fjällgås x vitkindad gås

Anser erythropus x *Branta leucopsis*

Första fynd: 1 ex. Uppland 1985.

1995–2004: Sk 2 ex. (2004), Öl 1 ex. (1999, 2004), Upl 1 ex. (2000, 2001, 2003), 6 ex. (2004), Gstr/Hls 4 1K (2004), Hls 1 ex. (2002), Jmt 2 ex. (2002), 4–5 ex. (2004).

2005: I Hälsingland skedde en häckning vid Stålnäset, vilken resulterade i 2 1K. De rastade sedan vid Ålsjön (Stefan Persson m.fl.). 1 ex. Krokom, Jmt 16.8 (Christer Pålsson). Enligt Rrk Gstr troligen 5 ex. i Gästrikland fördelat på 1 1K+ Gävletravet 8.8 (Martin Alexandersson, Marcus Bergström, Arvid Löf), 2 1K+ Gävletravet 8.8 (Martin Alexandersson) samt 2 1K+ Ridskolan Lervik 27.8 (Martin Alexandersson). Vid Hjälstaviken, Upl skedde rastning såväl vår (4.5–8.6) som höst (13.8–14.10), med minst 3 resp. 5 ex. (Pekka Westin, Martin Tjernberg, m.fl.). I Västmanland rastade 6 ex. vid Fröbesta, Odensvi 4.4 (Gunnar Niklasson). Enligt rapportören kan den ena föräldrafågeln ha varit en bläsgås eller fjällgås x bläsgås-hybrid. 1 ex. rastade tillsammans med vitkindade gäss vid Himmelstalund, Norrköping, Ög 7.10–13.11 (Johan Brenander m.fl.), 1 ex. Hornborgasjön, Vg 29.3 (Matthis Kaby) och 2 ex. St Uppåkra, Sk 21.11 (HKP).

Fynd har gjorts upp till Hls–Jmt, där blandpar har häckat. Hybriderna övervintrar i Holland (Bo Fagerström) samt i Doñana National Park (HKP). Uppkomsten av dessa hybrider utgör en oönskad effekt av Svenska Jägareförbundets fjällgåsprojekt, där enstaka utsläppta fjällgäss håller ihop med vitkindade. Avkomman till utsatta fjällgäss associerar inte med vitkindade, utan det har endast inträffat med ett antal av de ursprungligt utsatta hannarna. Försök har pågått med att fånga in de hybridiserande fjällgässen för avlivning (Bo Fagerström i Lerner 2005).

Sädgås x spetsbergsgås

Anser fabalis x *A. brachyrhynchus*

Första fynd: 1 ex. Uppland 1984.

1995–2004: Vg 1 ex. 1997.

2005: 2 ex. Sövdeborgs flygplats, Sk 24.11 och 2 ex. Kolamossen, Trolle-Ljungby, Sk 7.12 (HKP). Att det rörde sig om fyra olika individer framgick av skillnader i näbbteckning.

Fynd har gjorts i Sk, Vg, Ög och Upl.

Snögås x vitkindad gås

Anser caerulescens x *Branta leucopsis*

Första fynd: 2 ex. Skåne 1987.

1995–2004: Sk 7 ex. (1995), 4 ex. (1996), 2 ex. (1998), 3 ex. (2001), 1–2 ex. (2002), 3 ex. (2003), 2 ex. (2004), Hl 1 ex. (2004), Gtl 1 ex. (2004), Vg 1 ex. (2002), Srm 2 ex. (1996), Upl 6 ex. (1995), 2 ex. (1996), 1 ex. (1997).

2005: På Gtl uppehöll sig en hybrid mellan snögås av blå fas och vitkindad gås. Denna sågs såväl vår (15.4–6.5) som höst (12.8–6.9). Möjligen var det denna fågel som sågs på Lilla Hammars näs, Sk 13.9–12.10 (HKP).

Hybridtypen är nästan årlig i landet med mellan 1–7 ex. Samtliga fynd sedan 1995 har gjorts i södra Sverige, med Upl som nordligaste gräns och Gtl som östligaste.

Grågås x kanadagås

Anser anser x *Branta canadensis*

Första fynd: I Småland i slutet av 1920-talet.

1995–2004: Landets talrikaste hybrid med årlig förekomst i flera rapportområden.

2005: För att få en uppfattning om hur vanlig hybriden är har rrk Ög i år valt att redogöra för sina fynd. Flera tiotal ex. ses årligen. Störst antal var 3 ex. vid Segelbåtshamnen, Linköping 1.1 (Pontus Andersson). Blandhäckningar sker vid Tåkern och Roxen varje år.

I samband med mittmånadsinventeringar av gäss inräknades i september 3 hybrider bland 49 719 grågäss i Sk, Bl och östra Sm, samt i november 40 hybrider bland 18 764 kanadagäss i sydvästra Sk (HKP). Fynd har rapporterats från Sk, Bl, Hl, Sm, Öl, Gtl, Vg, Ög, Boh, Dls, Nrk, Srm, Vrm, Vstm, Upl, Gstr, Dlr, Hls, Jmt, Vb och Nb. Dessutom föreligger rapporter om häckningar, dels av hybrider i par med varandra och dels av hybrid i par med antingen kanadagås eller grågås.

Grågås x vitkindad gås

Anser anser x *Branta leucopsis*

Första fynd: 1 ex. Skåne 1984.

1995–2004: Sk 6 ex. (1996), 4 ex. (1998), 2 ex. (1999), Öl 1 ex. (2004), Vrm 1 ex. (1999).

2005: 1 ex. Tannamskilen, Boh 2.6 (Pär Lydmark). I Sk sågs 1 ex. Spillepeng 7–11.10, 1 ex. Lilla Hammars näs 12.10 och 1 ex. Ellestadssjön 15.10, men det är oklart om det rörde sig om en, två eller tre individer (HKP).

Fynd har framförallt gjorts i Sk, medan enstaka fynd föreligger från Öl, Ög, Boh och Vrm.

Strippgås x vitkindad gås

Anser indicus x Branta leucopsis

Första fynd: 2 ex. Skåne 1985.

1995–2004: Sk 1 ex. (1995–1997, 1999, 2001), 3 ex. (1998, 2000), Ög 1 ex. (1997).

2005: 1 ex. Spillepeng, Sk 7–11.10 (HKP).

Bortsett från 1 ex. i vardera Hls och Ög har fynd endast gjorts i Sk, där även häckningar konstaterats, dels av hybrider i par med varandra (1986–1994) och dels av hybrid i par med grågås (1997).

Prutgås x vitkindad gås

Branta bernicla x B. leucopsis

Första fynd: 1 ex. Skåne 2004.

1995–2004: Sk 1 1k (2004).

2005: 1 1k Knösen, Sk 22.10 (Tommy Holmgren) och 2 ex. Kungstorpets gård, Vellinge, Sk 25.10 (Tommy Holmgren).

En relativt ovanlig hybrid som bara har setts i Sk.

Kanadagås x vitkindad gås

Branta canadensis x Branta leucopsis

Första fynd: 1 ex. Öland 1969.

1995–2004: Landets näst talrikaste hybrid.

2005: I Sk sågs 2 ex. Örtofta 16.1 (Per Lagerås), 4 juv med föräldrarna O Fredshög 23.1 (Nils Kjellén) samt vid Foteviken 1 ex. 31.8 och 11.12 (Johan Södercrantz m.fl.) och 1+1 ex. 11.12 (HKP). I Hl sågs en familj bestående av hybrid x vitkindad gås + 5 andragenerationshybrider vid Gödastorp, Skrea 19.1 (Joakim Hagström), samt 1 ex. Skottorps våtmark 22.1 (Sonja Henningsson, Klas Henningsson). I Sm sågs 2 ex. Landsjön 29.11 (Daniel Steen). På Öl sågs 1 ex. Vässby fjärd, Södviken 21.7 (Peter Bernövall) och i Vg 1 ex. Galterö, Göteborgs södra skärgård 29.4 (Lars Hellman). I Nrk sågs 1 ex. Tysslingen 27.3 och 1 ex. Ryningeviken 11.6 (Per Björkman, Barbro Björkman) och i Srm 1 ex. Björksund 3.4 (Nisse Nilsson) och 1 ex. Flättsjön 24.4 (Bo Gustafsson). I Vstm sågs vid Lagårdssjön, Kolbäck en hybrid tillsammans med en andragenerationshybrid (där föräldrarna var vitkindad gås resp. vitkindad gås x kanadagås) 31.3 (Per Eriksson) och 3 ex. 14–18.9 (Per Eriksson, Ulf Carlsson, Lena Öling), samt vid Lisjö ängar, Sura 1 ex. 9–17.4 (Jesper Gustavsson, Michael Leppälampi) och vid Ramnäs 5 ex. 22.10 (Ralf Lundmark). Från Årike Fyris, Upl rapporteras 3 ex. bland kanadagäss 11.10, av vilka en fanns kvar 18.10 (Johan Södercrantz, Mar-

tin Tjernberg, Johan Nilsson). Av beskrivningarna att döma kan individen som fanns kvar den 18.10 ha varit en korsning mellan vitkindad gås och dvärgkanadagås, medan de andra kan ha varit korsningar mellan denna hybrid och kanadagås. Från Dlr rapporteras 1 ex. Fårans utlopp, Naglarby 31.3 (Lotta Bonde), 1 ex. Heros, Smedjebacken 11.4 (Niklas Hammarberg) samt vid Yttre Svärdsjö 4 ex 29.10 (Nils-Erik Björkbacka, Erik Björkbacka) och 3 ex. 30.10 (Håkan Sandin).

Häckning har rapporterats från Ög (1985) och Västmanland (1992–1994, 2000–2001), men har sannolikt även skett i Hl (2002) och Dlr. Fynd har framför allt gjorts i Vstm och Dlr.

Dvärgkanadagås x vitkindad gås

Branta canadensis minima x B. leucopsis

Första fynd: 1 ex. Skåne 1998.

1995–2004: Sk 1 ex. (1998), 6 ex. (2000, 2001), 1 ex. (2004).

2005: En hybrid i par med vitkindad gås sågs tillsammans med en årsunge vid Lilla Hammars näs, Sk 13.9–12.10 (HKP). Troligen var även den hybrid som sågs vid Årike Fyris, Upl 11–18.10 av denna typ (se ovan).

Ursprunget för åtminstone en del av de hybrider som setts i landet är uppenbarligen en av Malmös parker, varifrån häckning rapporterats 2004.

Vitkindad gås x rödhalsad gås

Branta leucopsis x B. ruficollis

Första fynd: 1 ex. Gotland 1978.

1995–2004: Bl 1 ex. (1998), Gtl 1 ex. (1995, 1997, 2004).

2005: 1 ex. Bottorpslädden, Kalmar, Sm 14.10 (Peter Sieurin). 1 1K Knösen, Sk 22.10 (Tommy Holmgren) och 1 1K Eskilstorps ängar, Sk 22.10 (Mattias Ullman). Årets fynd rör troligen samma individ med avseende på utseende enligt foto resp. tidpunkt.

Tidigare fynd har gjorts under april, maj och oktober med flest fynd i april. Fynden har varit koncentrerade till sydöstra Sverige (Öl, Gtl, Bl) vilket väl motsvarar sträckvägen för vitkindad gås.

Rapportera fynd och dräktbeskrivningar!

För att få en uppfattning om förekomsten av hybrider i landet över tiden är det en klar fördel om man har kännedom om alla observerade hybrider och blandpar mellan olika gåsarter. Uppgifter om äldre och nyare fynd av hybrider resp. blandpar kan matas in i Svalan eller rapporteras till författarna (se adresser nedan).

I Svalan rapporterar man bäst hybrider genom att skriva in dem antingen som föreslagen artkombina-

tion (ex. bläsgås x fjällgås) eller som hybrid (ex. ob. hybrid). Att rapportera dem som obestämd *Anser*-gås eller obestämd *Branta*-gås är ett betydligt sämre alternativ, eftersom dessa rubriker oftast används vid flockräkning på sträck, då man inte kunnat göra någon artbestämning. En gås som uppvisar avvikelser från normalarten, men där det inte går att gissa vilka föräldrarna är bör anges som hybrid.

För att få en ännu bättre säkerhet i materialet är det bra om det går att individseparera hybrider. Gäss är relativt långlivade fåglar och individer av flera arter har nått en ålder på över tio år (Fransson & Pettersson 2001). Hos grågås har vilda individer nått över 20 års ålder (Kampe-Persson 2002). Där-

sammans med om det inte framgår av bilden eller beskrivningen. Inga bilder kommer att läggas ut på nätet eller publiceras i tidskrifter om inte fotografen själv har godkänt det.

Tack

Alla som bidragit med observationer och kommentarer.

Litteratur

- Fransson, T. & Pettersson, J. 2001. *Svensk ringmärkningsatlas*. Vol. 1. Stockholm.
Kampe-Persson, H. 2002. *Anser anser* Greylag Goose. *BWP Up-date* 4(3): 181-216.
Lerner, H. 2005. Fynd av några hybridgäss 2004. I: SOF. Fågelåret 2004. Stockholm, s. 49-51.

FOTO: STEFAN OSCARSSON

Läge för hybridisering nästa år? Ensam fjällgås *Anser erythropus* bland vitkindade gäss *Branta leucopsis*.

för är författarna tacksamma för utförliga dräktbeskrivningar samt bilder av hybridgäss för att kunna göra en mer fullständig analys av hur många individer som har observerats i landet. Eftersom teckningen på hybrider av samma artkombination ofta skiljer sig åt är det ibland möjligt att utnyttja sig av den karaktären för att särskilja individer. Det skulle kunna fungera på liknande sätt som när man färg-ringmärker. Ett sätt är att mata in dräktbeskrivningen i kommentarfältet i Svalan när man ändå rapporterar fyndet. Ett annat sätt är att skicka det till författarna. När ni skickar beskrivningar eller bilder, så kom ihåg att ange datum, lokal och observatör samt vilka andra gäss hybriden/hybriderna gick till-

HENRIK LERNER

Rydsvägen 202 B, SE-584 32 Linköping

henrik_lerner@yahoo.se

lerner_anserbranta@yahoo.se

HAKON KAMPE-PERSSON

Liljegatan 3 B, SE-273 75 Lövestad

kampepersson@hotmail.com

hakonpersson@hotmail.com